Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A módosításokkal egységes szerkezetben

2021. augusztus 31.

Jóváhagyta:

dr. Gera Tibor
főigazgató

TARTALOMJEGYZÉK

PEDAGÓGIAI PROGRAM **3**

Bevezetés *3*
Az intézmény alapadatai *3*
Pedagógiai alapelvek, célok, feladatok *4*
Az egységes gimnázium tananyag- és követelményrendszere *5*
Záró rendelkezések *6*

PEDAGÓGIAI RÉSZPROGRAMOK **7**

1. A SZTEJKI Eötvös József Gimnázium pedagógiai részprogramja *8*
1/A. A SZTEJKI Eötvös József Gimnázium egészségnevelési és környezeti nevelési programja ... 26
1/B. A középszintű érettségi vizsga témakörei 31
1/C. A szóbeli felvételi vizsga követelményei a gimnázium 9. évfolyamára jelentkező tanulók számára 59
1/D. Iskolai közösségi szolgálat 67
1/D. Iskolai közösségi szolgálat 70
2. A SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola pedagógiai részprogramja *72*
3. A SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskolapedagógiai részprogramja *89*
3/A.Komplex Alapprogram 109
4. A SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola pedagógiai részprogramja *117*
4/A. A környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés egységes folyamata a SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskolában 133

EGYSÉGES HELYI TANTERVEK **138**

7. Angol nyelv egységes helyi tanterv *139*
8. Informatika egységes helyi tanterv *270*
9. Szerb nemzetiségi iskolai oktatás egységes helyi tanterve *285*
9/A. Kínai, mint második idegen nyelv *383*

TAGISKOLAI ÓRATERVEK **425**

10.1. A SZTEJKI Eötvös József Egységes Gimnázium óratervei *426*
10.2. A SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola óratervei *429*
10.3. A SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola óratervei *433*
10.4. A SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola óratervei *436*

ELSŐ KIEGÉSZÍTÉS **439**

11. ELSŐ KIEGÉSZÍTÉS a Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola pedagógiai programjához (alkalmazható 2013. szeptember 1-jétől) *440*
11/A. A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, valamint az értékelés szabályai *448*

A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola pedagógiai programja

Bevezetés

A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola 2012-ben jött létre az SZKTT Közoktatási Intézménye jogutódjaként. A jogelőd intézmény Szeged és térsége nyolc településének összefogása eredményeként 2007-ben jött létre azzal a céllal, hogy kedvező feltételeket teremtsen az együttműködésben résztvevő települési önkormányzatoknak közoktatási feladataik szakszerű és hatékony megszervezéséhez, továbbá hogy a közös feladatellátásban résztvevő településeken élő gyermekek, tanulók számára tegye elérhetővé a pedagógiai, szakmai együttműködés előnyeit, szervező tevékenységével járuljon hozzá az oktatás színvonalának növeléséhez.

A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola többcélú köznevelési intézményként működik, melynek alapja a 2006-ban bevezetett, és az új köznevelési törvényben is nevesített új iskolatípus, az egységes iskola, ezen belül a tizenkét évfolyamos egységes gimnázium. Az egységes gimnázium továbbhaladást biztosít mindazoknak a nyolcadik osztályt végzett tanulóknak, akik érettségit kívánnak tenni, ugyanakkor nyitott az általános és középfokú oktatás más intézményei irányában. A gimnázium Szeged és térsége más általános iskoláiból is fogad nyolcadik osztályos tanulókat, és felkészíti tanulóit arra is, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után középfokú tanulmányaikat érdeklődésük és tehetségük szerint más intézményben folytathassák.

Az intézmény alapadatai

1. Az intézmény a Szegedi Tankerületi Központ fenntartásában, állami fenntartású köznevelési intézményként működik.

a) Az intézmény neve

aa) hivatalos név:

Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola

ab) rövidített név:

SZTEJKI

b) Az intézmény székhelye:

6723 Szeged, Csongor tér 1.

c) Az intézmény székhelyintézménye:

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

d) Az intézmény tagintézményei:

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola

SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola

SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola

e) Az intézmény szerb kisebbségi nevelésben és oktatásban résztvevő tagintézményei:

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola

SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola

f) Az intézmény kínai nyelvoktatásban résztvevő tagintézményei – SZTEJKI Konfuciusz Tanterem:

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium	– kínai nyelvoktatás második idegen nyelvként
SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola	– kínai nyelvoktatás szakköri formában és második idegen nyelvként
SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola	– kínai nyelvoktatás szakköri formában
SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola	– kínai nyelvoktatás szakköri formában

Pedagógiai alapelvek, célok, feladatok

2. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola közvetlen jogelődje, az SZKTT Közoktatási Intézménye több éve, évtizede működő nevelési, oktatási intézményekből jött létre, melyek a helyi társadalmi környezet igényei alapján maguk határozták meg pedagógiai céljaikat és alapelveiket, a nevelő, oktató munka eszközeit és eljárásait, a nevelés és oktatás feladatait. Mindezeket a tagintézményi sajátságokat és hagyományokat kifejező programokat a jogelőd intézmény egységes pedagógiai programja tagintézményi részprogramként vette át.
3. Legfontosabb alapelvünk a folytonosság. A közös köznevelési feladatellátásba bekapcsolódó intézmények őrizzék meg hagyományaikat, sajátos arculatukat, programjaikat, és ezeket fejlesszék tovább úgy, hogy a gyermekek, tanulók javára éljenek a szakmai, pedagógiai együttműködés adta lehetőségekkel. Ennek érdekében az új intézmény pedagógiai programja a jogelőd intézményhez hasonlóan az intézmény egységes pedagógiai programját, valamint a tagintézmények pedagógiai részprogramjait egyaránt tartalmazza, utóbbiak a pedagógiai program mellékletének pedagógiai részprogramok fejezetében találhatók.
4. Célunk, hogy az intézményen belül kialakult szakmai, pedagógiai együttműködés a közös köznevelési feladatellátás minden résztvevője számára kölcsönös előnyöket biztosítson. Ennek érdekében a pedagógiai program egységes, minden tagintézményre vonatkozó részét úgy alakítjuk ki, hogy az előmozdítsa a pedagógiai munka színvonalának növekedését, a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét minden tagintézményben.
5. Intézményünk döntési rendszerét meghatározó alapelv a szubszidiaritás. A szubszidiaritás elve szerint minden döntést azon a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ahol az optimális informáltság, a döntési felelősség és a döntések hatásainak következményei a legjobban láthatók és érvényesíthetők. Ennek érdekében a jövőben is a tagintézmény nevelőtestülete dönt a pedagógiai programmal összefüggésben minden olyan kérdésről, amely csak a tagintézményt érinti. A pedagógiai program egységes, minden tagintézményre kötelező részébe olyan rendelkezések kerülnek, amelyek az intézmény közös céljait, ezek között a kölcsönös előnyök biztosítását és a tanulók esélyegyenlősége előmozdítását szolgálják. Az intézmény pedagógiai programjának elfogadásáról és módosításáról az intézmény teljes nevelőtestülete dönt, tagintézményi részprogram rendelkezése a pedagógiai program egységes, minden tagintézményre vonatkozó részének rendelkezéseivel nem lehet ellentétes.
6. Feladatainkat intézményi és tagintézményi szinten egyaránt úgy kell meghatározni, hogy az intézmény és minden tagintézménye egyaránt az itt megfogalmazott alapelveknek megfelelően, az itt meghatározott célok érdekében végezze tevékenységét. Ennek legfontosabb eszköze a pedagógiai program, amely meghatározza a tagintézmények közötti szakmai, pedagógiai együttműködés tartalmát, az intézmény és valamennyi tagintézménye társadalmi környezete

számára akár együttesen, akár tagintézményenként külön-külön számonkérhetővé teszi a közös köznevelési feladatellátás eredményeit.

7. Az intézmény kiemelt pedagógiai feladata az oktatás színvonalának eredményekben megmutatkozó növelése, ezen belül
   - a nyelvoktatás továbbfejlesztése úgy, hogy a nyolcadik osztály befejezéséig minél több tanuló alapfokú nyelvvizsgát, gimnázium befejezéséig középfokú nyelvvizsgát vagy emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsgát tegyen az intézményben – ezt a munkát az intézmény tagintézményeiben angol nyelvi lektorok támogatják, valamint a hetedik és tizenegyedik évfolyamon minden évben megrendezett próbanyelvvizsgák segítik; az intézmény a 2019/2020. tanévtől a Szegedi Tankerületi Központ és a Szegedi Tudományegyetem együttműködési megállapodása alapján a Kínai Népköztársaság Konfuciusz Intézetek Központja, a Hanban támogatásával a Szegedi Tudományegyetem Konfuciusz Intézetéhez rendelt Konfuciusz Tanteremként, – az általános és középfokú iskolai kínai nyelvoktatás bázisintézményeként – működik;
   - az informatika oktatás továbbfejlesztése úgy, hogy a nyolcadik osztály befejezéséig minél több tanuló ECDL Start vizsgát, a tizenkettedik osztály befejezéséig teljes ECDL vizsgát vagy emelt szintű informatika érettségi vizsgát tegyen az intézményben – ezt a feladatot az intézményben működő ECDL vizsgaközpont segíti;

7/A. A 2021/2022.tanévtől az intézmény pályaorientációs, pályaválasztást előkészítő pedagógiai tevékenységrendszerének részeként valamennyi tagintézményben alkalmazzuk az Oktatási Hivatal által vezetett EFOP-3.2.13-17-2017-00002 azonosító számú, „Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése” című projekt keretében fejlesztett *pályaorientációs mérő- és támogatóeszközt* (POM).

Az egységes gimnázium tananyag- és követelményrendszere

8. Az egységes gimnázium a pedagógiai feladatellátás tekintetében szervezetileg egységes intézmény. Az egységes gimnázium általános iskolai és gimnáziumi feladatokat egységes közös és ehhez kapcsolódó, iskolatípus szerint elkülönülő tananyag és követelményrendszer alkalmazásával lát el. Az intézmény valamennyi tagiskolájának pedagógiai részprogramja eleget tesz a következő egységes és közös követelményeknek:

a) A tagiskolákban oktatott tantárgyak tananyag- és követelményrendszerét a pedagógiai program határozza meg az alábbiak szerint:
   - aa) Az egységes gimnázium egyes tantárgyakból a kerettantervekre épülő egységes helyi tanterveket használ, ezeket a pedagógiai program mellékletének Egységes helyi tantervek fejezete tartalmazza. Az egységes helyi tantervek a következők:
     - angol nyelv (4–12. évfolyam);
     - informatika (7–12. évfolyam);
     - szerb nyelv és népismeret (1–12. évfolyam)
     - kínai nyelv – a kínai nyelvoktatás tanterveit a Szegedi Tudományegyetem Konfuciusz Intézete bocsátja a SZTEJKI Konfuciusz Tanterem rendelkezésére.
   - ab) A többi tantárgy oktatására a tagiskolák a miniszter által kiadott kerettantervet alkalmazzák.

b) A tagiskolákban alkalmazott óraterveket a pedagógiai program mellékletének Tagiskolai óratervek fejezete tartalmazza.

9. A helyi tantervek és a módosított Nemzeti Alaptanterv (Nat. 2020.) alapján, a tantárgyak oktatásához, valamint az osztályfőnöki órák megtartásához valamennyi pedagógus egy tanévre szóló tanmenetet készít, amelyben az osztály, csoport számára beépíti a módosított Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatokat, és megtervezi a helyi tanterv megvalósításához szükséges feladatokat.

9/A. A tagiskolák a nevelő-oktató munka hatékonyságának, minőségének, színvonalának növelését szolgáló programok megvalósításához csatlakozhatnak, melyeket a tagiskola nevelőtestületének döntése alapján beépíthetnek az éves munkatervükbe. Ezek a következők:

a) *Sakkpalota program* megvalósítása a tanórán kívüli foglalkozások keretében, az 1–4. évfolyamon. A program megvalósítása a *Sakkpalota képességfejlesztő oktatási program* (www.sakkpalota.hu).

b) *Boldogságprogram* megvalósítása osztályfőnöki órák és tanórán kívüli foglalkozások keretében az 1–8. évfolyamon, a tagintézmény munkatervében meghatározottak szerint. A program megvalósítása *a Jobb veled a világ Boldogságprogram* (boldogsagprogram.hu) alapján történik.

10. Az intézményben működő pedagógiai szakmai műhelyek egységes szakmai ajánlást készítenek évfolyamonként, az intézményben oktatott valamennyi tantárgy oktatásához. A szakmai ajánlás az Oktatási Hivatal által kiadott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez című, az emberi erőforrások minisztere által elfogadott dokumentum tartalmi és formai ajánlásainak megfelelően tartalmazza a következőket:
    - tanmenetajánlás: valamennyi tantárgyra és évfolyamra vonatkozóan
    - tematikus terv ajánlás: valamennyi tanmenetajánlás valamennyi tematikus egységére vonatkozóan.
11. A pedagógiai szakmai műhelyek a a tanmenet- és tematikus terv ajánlásokat a Nemzeti alaptanterv módosításának (Nat. 2020) bevezetésével érintett évfolyamokra, felfutó rendszerben készítik el, beválásukat évenként vizsgálják, ha szükséges, az egyes ajánlásokat felülvizsgálják.
12. A pedagógiai szakmai műhelyek a tanmenetajánlások és tematikus terv ajánlások elkészítése és felülvizsgálata során figyelembe veszik a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet hatályos módosításait, valamint az Oktatási Hivatal honlapján nyilvánosságra hozott, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókat.
13. A pedagógiai szakmai műhelyek ajánlásait az intézmény pedagógusai az általuk oktatott tanulócsoportokra adaptálva használják. Az így adaptált tanmenetek és tematikus tervek az intézményen belül korlátozás nélkül használhatók az oktatásban, továbbá – a megfelelő forrás megjelölésével és a csoportra történt adaptálás egyértelmű jelölésével – használhatók a pedagógus minősítő vizsgán és minősítési eljárásban.

Záró rendelkezések

14. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola pedagógiai programja 2012. szeptember 1-jével lép hatályba, a jogelőd intézmény pedagógiai programja ezen a napon hatályát veszti.

PEDAGÓGIAI RÉSZPROGRAMOK

1. melléklet:
A SZTEJKI Eötvös József Gimnázium
pedagógiai részprogramja

„Annak, ki nemzetét igazán szereti, műveltség dolgában alkudozni, s annak egy alacsonyabb fokával megelégedni nem szabad.”

(Eötvös József)

ELSŐ RÉSZ:
NEVELÉSI PROGRAM

I. fejezet:
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait az intézmény pedagógiai programja minden tagiskola tekintetében egységesen határozza meg.

Alapelvek

2. A gimnáziumban is legfontosabb alapelvünk a gyermekközpontúság.
3. Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át, valamint kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra.
4. A demokrácia értékrendjére építve, olyan demokratikus magatartás alapjait rakjuk le, illetve olyan demokratikus magatartásra készítjük fel tanulóinkat, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutnak, másrészt a minden ember számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttatjuk el, amelyekre biztonságosan építheti ismereteit a későbbiekben valamennyi tanulónk.
5. Nevelő-oktató munkánk fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének. Kiemelt jelentőséggel bír programunkban a más népek, kultúrák iránti nyitottság, megértés. Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.
6. Európai, humanista értékrendre építjük pedagógiai programunkat, azokra a tartalmakra összpontosítunk, amelyek az Európához való tartozásunkat erősítik.
7. Nagy figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra. Az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk az egyén és az állam felelősségét, a társadalom lehetőségét, feladatait a problémák megoldásában.

Célok, feladatok

8. Legfontosabb célunk felkészíteni tanulóinkat a kétszintű érettségire és tehetségük, képességeik szerint az egyetemi vagy főiskolai szintű továbbtanulásra, illetve az érettségire épülő szakképzésbe való bekapcsolódásra. Ennek érdekében speciális és általános tantervű osztályokat egyaránt indítunk. Arra törekszünk, hogy tanulóinkat a választott szakirány ne korlátozza a képességeiknek és érdeklődésüknek legmegfelelőbb továbbtanulási irány megválasztásában, ezért igény és lehetőség szerint bármely tanult tantárgyból vállaljuk tanulóink felkészítését az emelt szintű érettségi vizsgára.
9. Továbbfejleszthető, praktikus ismereteket igyekszünk nyújtani, amelyek segítik tanulóinkat abban, hogy alkalmazkodjanak a társadalom igényeihez: saját céljaikat a társadalmi lehetőségek ismeretében mérlegeljék, legyenek felkészültek az esetleges többszöri pályakorrekcióra.

10. Célunk hozzásegíteni tanulóinkat egyéniségük, képességeik, emberi értékeik kiteljesedéséhez. Arra törekszünk, hogy tanulóinkban kialakítsuk a permanens önművelés igényét, megalapozzuk az életben való boldoguláshoz szükséges készségeket.
11. Kiemelt pedagógiai céljaink
    a) színvonalas, következetes oktatás megvalósítása,
    b) alkotó gondolkodásra nevelés,
    c) korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása,
    d) emberi, erkölcsi tartást adó közösségi nevelés,
    e) egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra nevelés,
    f) az európaiság és a nemzeti azonosság tudatának erősítése,
    g) más népek iránti nyitottságra, megértésre nevelés.
12. Céljaink megvalósítása során intézményünk, az intézmény nevelőtestülete, az intézmény nevében eljáró vezetők, és az intézmény valamennyi pedagógusa döntéseit a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével, a többi gyermek érdekeit is mérlegelve hozza.

Pedagógiai eszközök, eljárások

13. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során kiemelten figyelembe veszik a nevelő-oktató munka Nemzeti alaptantervben meghatározott értékeit, ezeket az értékeket és a hozzájuk kapcsolódó pedagógiai eszközöket, eljárásokat az intézmény pedagógiai programjának *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) részletezi, ezeket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

II. fejezet:
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

14. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos célunk, hogy tanulóink a különböző szintű adottságaikkal, eltérő ütemű fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb, érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel, a szervezett ismeretközvetítéssel és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.
15. A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakítására, fejlesztésére.
16. A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása során megalapozzuk a tanulók műveltségét, hozzájárulunk világszemléletük, világképük formálódásához. Az iskola helyi tantervei a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelményeket határoznak meg, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.
17. A személyiségfejlesztés érdekében iskolánk a tanulás mellett teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a játéknak, sportnak is. Fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddzük akaratukat. Nevelő-oktató munkánkkal hozzájárulunk életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos alakításához.
18. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatban pedagógusaink kiemelt feladata
    a) az érdeklődés felkeltése, tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása, a tanulási igényszint fejlesztése, kognitív képességek fejlesztése,
    b) a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése, egyéni szociális értékrend fejlesztése, olyan iskolai életrend, légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi

életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan megtapasztalhassa az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit,

c) az egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés iránti igény kialakítása, fejlesztése, rendszeres önértékelésre nevelés,

d) a szociális kommunikáció, szociális érdekérvényesítés, segítőkészség fejlesztése egyrészt a tananyagból kiemelt mintákon keresztül, másrészt olyan segítő légkör kialakításával és fenntartásával, amelyben a segítés elvárt és elismert viselkedés, tevékenység,

e) az együttműködési képesség fejlesztése közös tevékenységeken keresztül, egészséges és kulturált életmódra nevelés.

19. Pedagógusaink tudatosan segítik tanulóink reális pályaválasztását.

III. fejezet:
A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

20. A teljeskörű egészségfejlesztés feladatainak ellátását az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

IV. fejezet:
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

21. Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenység fő területei

a) a tanórák (szaktárgyi és osztályfőnöki órák),

b) tanórán kívüli foglalkozások,

c) a diák-önkormányzati munka,

d) a szabadidős tevékenységek.

22. Pedagógusaink a közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységüket úgy végzik, hogy a tevékenységi területek sajátos foglalkoztatási formáit kihasználva tevékenyen hozzájárulnak a tanulók közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák elfogadásához, a másság elfogadásához, az együttérző magatartás kialakulásához, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

23. Az iskola pedagógusainak és valamennyi alkalmazottjának kiemelt feladata, hogy a közösségfejlesztés során megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával példaként álljon a diákok előtt.

24. Pedagógusaink közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai különösen a következők:

a) tanulóinkkal megismerteti a társas együttélés alapvető szabályait, melyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,

b) megismerteti népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,

c) elsajátíttatja azokat az ismereteket és gyakoroltatja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,

d) segíti a tanulók kezdeményezéseit, hozzájárul a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ösztönzi a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárását, ápolását, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységet,

e) arra törekszik, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,

f) úgy irányítja a tanulókat, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,

g) a közösségfejlesztő munkája során olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölésére törekszik, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak, a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységeket szervez,

h) olyan közösség kialakítására, fejlesztésére törekszik, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

i) nevelő-oktató munkája során segíti az olyan csoportok kialakulását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

V. fejezet:
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

25. A pedagógusok intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. melléklet) határozza meg, ennek rendelkezéseit az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

VI. fejezet:
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

26. A köznevelési törvény értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

27. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

28. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

29. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
30. A gyermekvédelmi törvény értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
    a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
    b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
    c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
31. Halmozottan hátrányos helyzetű
    a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
    b) a nevelésbe vett gyermek,
    c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

32. Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzd, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. Ennek gyanúja esetén pedagógusaink az ifjúságvédelmi felelőssel együttműködve tájékoztatják az érintett tanulókat és szüleiket az igénybe vehető lehetőségekről.
33. A beilleszkedést, felzárkózást segítő tevékenység területén pedagógusaink feladatai különösen, hogy
    a) a szaktanár vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit, a hátrányt nem jelentő képességterületeken erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit, nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására,
    b) az osztályfőnök a tanuló problémáiról tájékoztassa a szaktanárokat, kiemelten figyelmesen és tapintatosan foglalkozzon a szülővel, szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében, kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét, segítse a tanuló megfelelő pályaválasztását.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

34. A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik.
35. A tehetséggondozás területei
    a) a differenciált osztálymunkában megvalósított tehetséggondozás;
    b) differenciálást szolgáló tanórai foglakozások, ezen belül különösen a csoportbontás és a fakultáció;
    c) csoportos vagy egyéni tanórán kívüli foglalkozások, ezen belül különösen a szakkörök, sportkörök, versenyre felkészítő foglalkozások.
36. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulókban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.
37. Pedagógusaink a tehetséges tanulókkal való külön foglalkozást beépítik nevelő-oktató munkájukba, tanórai foglalkoztatásukat a tehetséggondozás feladatainak figyelembevételével tervezik és végzik.
38. A csoportbontások és a fakultáció rendszerét iskolánk helyi tanterve rögzíti.
39. Tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások szervezésére fordítjuk az iskolánk számára rendelkezésre álló – a közoktatási törvényben biztosított – órakeretből a nem kötelező tanórai foglalkozások és csoportbontás szervezésére, valamint a fejlesztő és felzárkóztató foglalkozások szervezésére fel nem használt órakeretet.

39/A. A gimnáziumi nyelvoktatás módszertanának megújítása érdekében iskolánk együttműködik a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának idegen nyelvi tanszékeivel, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével, az együttműködés tartalmát a pedagógiai program *1/E. melléklete* szabályozza.

39/B. A gimnáziumi ének-zene oktatás módszertanának megújítása érdekében iskolánk együttműködik a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemmel. Az EFOP 3.2.6-16-2016-0001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében az Egyetem partnerintézményeként alkalmazzuk az átvett szakmai program módszertanát, tananyagát az ének-zene oktatásban a tanórai tevékenységekben, – beleértve a fakultációkat, a projektalapú és az epchális tanulásszervezési formákat is – valamint a tanórán kívüli egyéb oktató-nevelő munkában. Az Egyetem az átadott tananyagokhoz és módszertani támogató dokumentumokhoz a projekt futamidejében és annak fenntartási időszakában korlátlan elektronikus hozzáférést biztosít.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

40. Minden pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
41. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása az az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrik a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat, akiknek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődése veszélyeztetve van.
42. A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen
    a) évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók, kollégisták beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,

b) a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély, tankönyvtámogatás)
c) kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
d) információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
e) a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

43. Iskolánk a kimagasló tanulmányi teljesítményt nyújtó tanulók fejlesztése mellett figyelmet fordít a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására is.
44. Tanulási kudarcnak tekintjük, ha a tanuló a tanév végén vagy félévkor valamely tantárgyból megbukik, illetve tanév végi vagy félévi osztályzata az előző tanév végi osztályzatához képest jelentősen – legalább két jeggyel – romlik.
45. A tanulási kudarcok megelőzése érdekében minden pedagógusunk a továbblépéshez szükséges tudásszint felmérésével kezdi minden tanév elején a tantárgya oktatását – ha ennek tananyaga korábban oktatott ismeretekre épül –, és az eredményektől függően ismétlő, szintre hozó, felzárkóztató foglalkozásokat épít be a tanmenetébe a szükség szerinti óraszámban, illetve szükség szerint tervezi és alkalmazza a felzárkóztatás egyéb formáit.
46. A felzárkóztatás formái:
a) tanórai ismétlő, szintre hozó, felzárkóztató foglalkozások (tanév eleji ismétlés);
b) tanórai felzárkóztatás differenciált osztálymunkában;
c) tanórán kívüli egyéni vagy csoportos felzárkóztatás (korrepetálás, tanulószoba).
47. Minden szaktanárunk, akinek tanulócsoportjában tanulási kudarcnak kitett tanuló tanul, vagy a tanulócsoportba ilyen tanuló kerül, egy félévre szóló, felzárkóztató programot készít az érintett tanulók felzárkóztatásának segítésére. A felzárkóztató program tartalmazza
a) a tanulási kudarcnak kitett tanulók nevét, és tanulónként a tanulási kudarc feltételezett okát (pl. munkafegyelemmel, szorgalommal, egyéni képességekkel kapcsolatos probléma, sajátos nevelési igényből eredő hátrány, stb.);
b) a felzárkóztató program keretében elérni kívánt fejlesztési célt (pl. tanulási módszerek fejlesztése, hiányzó ismeretek pótlása, képességek, készségek fejlesztése stb.)
c) a felzárkóztató program keretében tervezett tevékenységeket (pl. differenciált osztálymunkában történő egyéni foglalkoztatás, tanórán kívüli felzárkóztatás, családlátogatás, szülővel való kapcsolattartás, stb.)

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

48. A tevékenység célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos helyzetűek, vagy halmozottan hátrányos helyzetűek.
49. A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:
a) felzárkóztatás, tehetséggondozás,
b) pályaorientációs tevékenység,
c) felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon,
d) pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

VII. fejezet:
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

50. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) szabályozza, ennek rendelkezéseit valamennyi tagintézményben alkalmazni kell.

VIII. fejezet:
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

51. Az iskolai nevelés és a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztése érdekében pedagógusaink aktív együttműködés kialakítására törekednek a szülői házzal. Ezen együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség, megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.
52. A szülők az iskola nevelőmunkáját aktív közreműködésükkel segíthetik, ide tartozik különösen az aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, szülői értekezleteken, kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal
53. Iskolánk rendszeresen és folyamatosan tájékoztatja a szülőket a tanuló előmeneteléről, magatartásáról:
    a) a szaktanár a tanuló érdemjegyeit haladéktalanul beírja az osztály- vagy csoportnaplóba, az osztályfőnök gondoskodik arról, hogy az érdemjegyek beírásra kerüljenek a tanuló ellenőrzőjébe;
    b) rendszeresen szülői értekezleteket, fogadóórákat szervezünk, melyek időpontját a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg, az időpontokról az osztályfőnök a szülőket az ellenőrző útján értesíti;
    c) minden szaktanár számára kijelölünk az órarendben heti egy órát, amikor a szülők az iskolában személyesen vagy telefonon elérhetik, az osztályfőnök gondoskodik arról, hogy a rendszeres fogadóórák időpontja beírásra kerüljön a tanuló ellenőrzőjébe;
    d) az igazgató vagy az osztályfőnök levélben tájékoztatja a szülőt külön jogszabályban meghatározott esetekben, illetve ha a tanuló igazolatlan hiányzásai, magatartásában, szorgalmában, illetve tanulmányi előmenetelében mutatkozó problémák ezt indokolttá teszik.
54. A tanuló és a pedagógus együttműködésének szervezeti keretei a tanórák és a tanórán kívüli tevékenység formái, amelybe beletartozik a diákönkormányzati tevékenység is.
55. Az osztályfőnökök nyomon követik és segítik a diákönkormányzat működését, ennek érdekében együttműködnek a diákönkormányzatot segítő tanárral.
56. Évente egy alkalommal diákközgyűlést szervezünk a diákönkormányzat működésének és a tanulói jogok érvényesülésének áttekintése céljából.
57. A tanórán kívüli foglalkozások formái iskolánkban
    a) differenciált képességfejlesztő foglalkozások, ezen belül különösen a tehetséggondozás, versenyfelkészítés, érettségi előkészítő foglalkozás, felzárkóztatás, korrepetálás,
    b) szakkör, énekkar,
    c) iskolai sportkör (röplabda, rögbi, úszás, atlétika, floorball)
    d) tanulószoba (a 9–10. évfolyam számára)

e) tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknap, környezeti nevelés, kulturális, illetőleg sportrendezvények.

58.

59. A kollégiumi nevelőtanárokkal az osztályfőnökök tartják a kapcsolatot. Az osztályfőnök a tanuló hiányzása esetén felveszi a kapcsolatot a kollégiumi nevelőtanárral, lehetőséget biztosít számára, hogy megismerje a diák tanulmányi előmenetelét. Szükség esetén személyes konzultációk során egyeztetik nevelési módszereiket.

IX. fejezet:
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei

60. A tanulmányok alatti vizsgák szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

61. A gimnázium 9. évfolyamára történő jelentkezés esetén a szóbeli felvételi vizsga követelményeit a pedagógiai program 10.1.1. sz. melléklete határozza meg.

X. fejezet:
A felvétel és az átvétel helyi szabályai

62. A felvétel és az átvétel helyi szabályait – köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei által meghatározott keretek között – a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XI. fejezet:
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

63. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok tervezését az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

MÁSODIK RÉSZ:
HELYI TANTERV

XII. fejezet:
Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények

64. A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) tartalmazza.

65. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
66. A választható tantárgyakat, foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
67. A testnevelés és sport tantárgy szabadon választható, illetve kötelezően választott tanórai foglalkozásainak az óratervben meghatározott heti óraszáma az érettségi vizsga elméleti tananyagát feldolgozó elméleti foglalkozásokat is tartalmaz az alábbiak szerint:
    a) a szabadon választható testnevelés és spot tanórai foglalkozások (testnevelés F) óraszámából a 11–12. évfolyamon heti 1 óra elméleti foglalkozás az emelt szintű testnevelés érettségi elméleti tananyagát dolgozza fel,
    b) a középszintű érettségire felkészítő kötelezően választott testnevelés és sport tanórai foglalkozások (testnevelés K) óraszámából a 11–12. évfolyamon heti 1 óra elméleti foglalkozás a középszintű testnevelés érettségi elméleti tananyagát dolgozza fel.
68. A csoportbontásban szervezhető foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet), a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit a pedagógiai programjának *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg.
69. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. mellékletében (10. sz. melléklet) meghatározott választott kerettantervek határozzák meg.
70. Az angol nyelv és az informatika oktatásának tananyagát és követelményeit a pedagógiai program Egységes helyi tantervek – Az angol nyelv egységes helyi tanterve (7. sz. melléklet) és az Egységes helyi tantervek – Az informatika egységes helyi tanterve (8. sz. melléklet) határozzák meg.
71. A szerb nemzetiségi oktatás tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – A szerb nemzetiségi oktatás egységes helyi tanterve* c. melléklete (9. sz. melléklet) határozza meg.

71/A. A gimnáziumban oktatott, az egységes helyi tantervek között nem szereplő tantárgyak tananyag- és követelményrendszere évfolyamok szerinti bontásban elérhető a gimnázium honlapján.

Osztályok, csoportok

72. A gimnáziumban az alábbi tantervek szerint folyik az oktatás:
    a) angol nyelvi tagozat;
    b) média-informatika tagozat;
    c) biológia tagozat;
    d) testnevelés tagozat;
    e) általános tantervű, fakultációs – vizuális kultúra (rajz), ének-zene, illetve vállalkozói és közgazdasági ismeretek fakultációval)
73. A szerb nyelvoktató nemzetiségi tagozaton délutáni munkarendben folyik a szerb nyelv és népismeret oktatása. A csoportok a gimnáziumi csoportoktól függetlenül indulnak. Az itt biztosított nemzetiségi oktatást más középiskolák tanulói vendégtanulóként vehetik igénybe.
74. A gimnázium helyi tantervének óraterveit a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

Szabadon választható tantárgyak

75. A nem kötelező órakeret terhére a gimnázium az általános tantervű osztályokban szabadon választható tantárgyakat kínál a tanulóknak.
76. Ha a tanulót kérelmére felvették a szabadon választható fakultációra, a tanítási év végéig köteles azon részt venni. A szabadon választható tantárgyat az iskola házirendjében foglalt előírások megtartásával a tanuló a következő tanévtől leadhatja.

Speciális tantárgyak

77. A gimnázium a tagozatos tantervű csoportokban az emelt óraszámú tantárgyak óraszámát a kerettanterv szabadon felhasználható órakeretéből biztosítja, illetve növeli.
78. A gimnáziumban oktatott tagozatos tanterveknek megfelelően az emelt óraszámú tantárgyak az emelt szintű érettségire készítenek fel, ezek a következők:
    a) angol nyelvi tagozaton az angol nyelv;
    b) média-informatika tagozaton az informatika, valamint mozgóképkultúra és médiaismeret;
    c) biológia tagozaton a biológia;
    d) testnevelés tagozaton a testnevelés.
79. Az általános tantervű osztályokban 9–12. évfolyamon választható emelt óraszámú vizuális kultúra (rajz), illetve az ének-zene tantárgyak az emelt szintű érettségire készítenek fel, a vállalkozói és közgazdasági ismeretek oktatásának célja a vállalkozói kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Kötelezően választott tantárgyak

80. A gimnáziumban oktatott tantervek mindegyike, a tanterv általános vagy tagozatos jellegétől függetlenül, a kétszintű érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulásra való minél hatékonyabb felkészülést kötelezően választott tantárgyak keretében a kötelező órakeretből biztosítja. A 11–12. évfolyamon minden tanulónak két tantárgyat kell tanulnia a kötelezően választható tantárgyak közül. A kötelezően választott tantárgyak óraszáma minden tanuló esetén tantárgyanként heti 2 óra, összesen heti 4 óra.
81. A kötelezően választott tantárgyként tanulható érettségielőkészítő tantárgyak a következők:
    a) magyar nyelv és irodalom előkészítő;
    b) történelem előkészítő;
    c) idegen nyelv előkészítő a tanuló által alapóraszámban tanult idegen nyelvből;
    d) matematika előkészítő;
    e) informatika előkészítő;
    f) fizika előkészítő;
    g) biológia előkészítő;
    h) kémia előkészítő;
    i) földrajz előkészítő;
    j) ének-zene előkészítő;
    k) mozgóképkultúra és médiaismeret előkészítő
    l) vizuális kultúra előkészítő;
    m) testnevelés előkészítő.
82. Kötelezően választott tantárgyként nem választható az a tantárgy, amelyet a tanuló – szabadon vagy kötelezően választott, illetve tagozatos tantárgyként – már emelt óraszámban tanul.
83. A kötelezően választott tantárgy elsősorban emelt szinten választható. Az emelt szinten választott tantárgy követelményrendszerét az emelt szintű érettségi részletes követelményei határozzák

meg. A középszinten választott tantárgy foglalkozásai a tanult ismeretek alkalmazását, a készségek, képességek fejlesztését szolgálják, a középszintű felkészítő tantárgy követelményei megegyeznek a kerettantervi követelményekkel.

84. A tanulók az iskola házirendjében foglalt előírások megtartásával 10. évfolyamon jelentkeznek a kötelezően választott foglalkozásokra, jelentkezésükben megjelölik, hogy a választható tantárgyak közül melyik két tantárgy foglalkozásain kívánnak a 11. évfolyamtól részt venni.
85. A 11. évfolyamon osztályonként két csoport indítható mind az első, mind a második kötelezően választott tantárgyból. A csoportok indítása az így megadott keretszámon belül – négy párhuzamos osztály esetén összesen tizenhat csoportban – történik. Az iskola azokat a csoportokat indítja el, amelyekre többen jelentkeztek. Amennyiben a tanuló emelt szintű érettségire felkészítő tantárgyválasztása nem teljesíthető, az intézmény tanórán kívüli foglakozások formájában biztosítja az emelt szintű érettségire felkészítést.
86. Ha a tanulót kérelmére felvették valamely kötelezően választott tantárgy csoportjába, azt nem adhatja le, de a házirend előírásainak megtartásával a következő tanévtől kérelmezheti átvételét az iskola másik kötelezően választott tantárgyi csoportjába.
87. Ha a tanuló a kötelezően választott középszintű tantárgyat alapóraszámban is tanulja, akkor a középszintű kötelezően választott tantárgyra félévkor és tanév végén nem kap külön osztályzatot, hanem a középszintű kötelezően választott tantárgy értékelése során kapott érdemjegyei beleszámítanak az alaptantárgy félévi és tanév végi osztályzatába. Ilyen esetben az osztályzatot az alaptantárgyat és a kötelezően választott középszintű tantárgyat tanító tanár együtt állapítja meg, a kötelezően választott középszintű tantárgy óraszámát az alaptantárgy óraszámába be kell számítani.

87/A. A kötelezően választott emelt szintű tantárgyat a tanuló önálló tantárgyként tanulja, a tantárgyat – *emelt szintű fakultációs tantárgy* megkülönböztető néven – külön kell értékelni, illetve osztályozni.

88. Ha a tanuló félévkor elégtelen osztályzatot szerez emelt szintű fakultációs tantárgyból, az emelt szintű fakultációs tantárgyat a következő félévtől le kell adnia, és köteles helyette másik, középszintű felkészítő foglalkozást választani.
89. Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez emelt szintű fakultációs tantárgyból, akkor a magasabb évfolyamra lépés feltételeként a javítóvizsgán e tantárgyból elegendő a középszintű követelményeket teljesítenie. A javítóvizsga eredményétől függetlenül az emelt szintű felkészítő tantárgyat a következő tanévtől le kell adnia, és köteles helyette másik, középszintű felkészítő foglalkozást választani.

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei, az érettségire bocsátás feltételei

90. Iskolánkban középszintű érettségi vizsga abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.
91.
92.
93.
94. A középszintű érettségi vizsga témaköreit a gimnázium pedagógiai részprogramjának melléklete tartalmazza.

A választott kerettantervek,
a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, csoportbontások és egyéb foglalkozások

95. A választott kerettantervekkel, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokkal, csoportbontásokkal és egyéb foglalkozásokkal összefüggő, minden tagintézményben egységesen alkalmazott általános rendelkezéseket a pedagógiai program Első kiegészítése (11. sz. melléklet) határozza meg.
96. Az óratervben szereplő tantárgyak tananyagát és követelményeit a gimnáziumi oktatás kerettantervei, és az érettségi vizsga részletes követelményei határozzák meg. Azon nem tagozatos tantárgyak esetén, amelyeknek a helyi tanterv óraterve szerinti óraszáma magasabb, mint a kerettantervben előírt óraszám, a magasabb óraszámot az ismeretek elmélyítésére, alkalmazására, gyakoroltatásra fordítjuk.
97. A választott kerettantervek megnevezését, a kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a pedagógiai program Tagiskolai óratervek c. melléklete (10. sz. melléklet) tartalmazza.
98. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit a pedagógiai program Első kiegészítése (11. sz. melléklet) határozza meg.

A tanmenetek

99. Az óratervekben szereplő minden tantárgy oktatása az egyes osztályok, csoportok számára készített tanmenetek alapján folyik. A tanmeneteket pedagógusaink a helyi tanterv alapján, egy tanévre készítik, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszik a következőket:
   a) az osztály, csoport tanulóinak, képességei, felkészültsége, előzetes ismeretei, a tanév elején elvégzett tudásszint-mérés eredménye alapján;
   b) az osztályban, csoportban alkalmazott tankönyv, tanulmányi segédlet az adott tanévre szóló tankönyvrendelés alapján;
   c) a középszintű érettségi vizsga részletes követelményei és témakörei, emelt szintű felkészítő foglalkozások esetén az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményei.
   d) a pedagógiai programnak az oktatás és nevelés tartalmára vonatkozó előírásai.
100. Pedagógusaink tanév közben, a tanmenet elkészítésénél részletezett szempontok alapján módosítják a tanmenetüket, ha a tervezett és a tényleges tanórai előrehaladás közötti eltérés meghaladja a tantárgy kétheti óraszámát.

XIII. fejezet:
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

101. A köznevelési törvény szerint a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.
102.
103. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.
104.
105.

XIV. fejezet:
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

106. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XV. fejezet:
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

107. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

XVI. fejezet:
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

108. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, formáit – a gimnázium belső vizsgarendszere és az írásbeli házi feladatok értékelésére vonatkozóan a 108/A–108/E. pontban meghatározott rendelkezések kivételével – a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

108/A. Az írásbeli házi feladatot minden esetben a gimnáziumban egységesen alkalmazott Google Tanterem útján kell a tanulóknak kiadni, és a házi feladat megoldását a pedagógusnak visszaküldeni. Az írásbeli házi feladat megoldása és a pedagógus által megadott határidőig való visszaküldése kötelező.

108/B. Az írásbeli házi feladatot a tanórán, vagy azt követően, de még ugyanazon a tanítási napon 16:00 óráig lehet kiadni. Az írásbeli házi feladat visszaküldésére a pedagógus által meghatározott határidő nem lehet korábbi, mint a következő tanóra kezdetének az érvényes csengetési rend szerinti időpontja. Új írásbeli házifeladatot csak az előző írásbeli házi feladat beadási határidejének lejártát követően lehet kiadni.

108/C. Az írásbeli házi feladatot a pedagógus minden esetben – egyenként, vagy az összefüggően kiadott több házi feladat esetén együtt – érdemjeggyel értékeli. Ha a tanuló a pedagógus által a Google Tanterem útján megadott határidőig a házi feladatot önhibájából nem küldi vissza, akkor a házi feladatot elégtelen érdemjeggyel kell értékelni. Több összefüggően kiadott házi feladat esetén az értékelést a késedelemmel érintett részfeladatra adott elégtelen részértékelés figyelembevételével kell meghatározni.

108/D. Ha a tanuló, kiskorú tanuló szülője igazolja, hogy a tanuló a házi feladatot nem önhibájából, hanem rajta kívül álló okból történő akadályoztatása miatt nem küldte be határidőre, a pedagógus új határidőt ad a tanulónak a házi feladat beküldésére. A tanuló késedelmének igazolására egyebekben a tanuló hiányzásának igazolására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

108/E. Az írásbeli házi feladatra a 108/A–108/D. pontban meghatározott rendelkezéseket a házi dolgozatra, a szóbeli házi feladatra és a gyakorlásra kijelölt feladatokra nem kell alkalmazni.

A gimnázium belső vizsgarendszere, a vizsgaeredmények beszámítása az évfolyam sikeres befejezésébe

109. A gimnáziumban a 9–11. évfolyamon belső vizsgarendszer működik, melynek célja a tanulók kétszintű érettségire és felsőfokú továbbtanulásra való hatékony és eredményes felkészülésének előmozdítása. A vizsgák szervezése és lebonyolítása a tanulmányok alatti vizsgák szervezésére és lebonyolítására vonatkozó általános előírások szerint történik, az alábbiak szerint:
110. A gimnázium belső vizsgarendszerét tantárgyi vizsgák alkotják, melyek letétele a gimnázium minden tanulója számára kötelező, aki nincs felmentve az adott tantárgy értékelése és minősítése alól. A tantárgyi vizsgák évfolyamonként a következők:
   a) magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem a 9–10–11. évfolyamon;
   a) angol nyelvi próbanyelvvizsga – minden tanuló számára a 11. évfolyamon.
111. A vizsgákat – az angol nyelvi próbanyelvvizsga kivételével – írásban kell letenni, az angol nyelvi próbanyelvvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.
112. A vizsgák időpontját a nevelőtestület minden tanévben – az angol nyelvi próbanyelvvizsga kivételével – április hónapra, az angol nyelvi próbanyelvvizsga időpontját május–június hónapra tűzi ki. A vizsgák időpontját és követelményeit az intézmény a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza minden év szeptember 30-ig.
113. A vizsgaeredmény megállapítása a vizsgán elért százalékos teljesítmény alapján – a százalékos teljesítményt egész számra kerekítve – történik, az alábbiak szerint:
   a) a tantárgyi vizsgákon a próbanyelvvizsga kivételével: 80–100% jeles (5),60–79% jó (4), 40–59% közepes (3), 25–39% elégséges (2), 0–24% elégtelen (1);
   b) a próbanyelvvizsgán: 60–100% jeles (5), 47–59% jó (4), 33–46% közepes (3), 20–32% elégséges (2), 0–19% elégtelen (1).
114. A vizsgaeredmény beszámítása a tantárgy tanév végi osztályzatába:
   a) A tantárgyi vizsga eredményét a tanuló tanév végi osztályzatának megállapításánál négyszeres súllyal (azaz kettő témazáró dolgozatként) kell figyelembe venni.
   b) Az elmulasztott vizsga nem pótolható, az igazolatlanul elmulasztott vizsga eredményét elégtelen (1) érdemjeggyel kell az a) pont szerint figyelembe venni. Elmulasztott vizsga esetén a tanuló, kiskorú tanuló esetén szülője a tanév június 10-éig kérheti, hogy a tanuló az érintett tantárgyból az augusztusi vizsgaidőszakban osztályozó vizsgát tegyen, és tanév végi osztályzatát az osztályozó vizsgán szerezze meg. A kérelmet az intézmény igazgatójához kell benyújtani, a határidő elmulasztása jogvesztő.

A magatartás és szorgalom minősítésének általános szabályai

115. A tanuló magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.
116. A tanuló magatartásának minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), a szorgalom minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatot alkalmazzuk.
117. A magatartás és a szorgalom minősítésénél a pedagógiai részprogramban meghatározott szempontoktól az osztályfőnök különösen indokolt esetben, az osztályban tanító tanárok egyetértésével eltérhet.

A tanuló magatartásának minősítése

118. *Példás* a magatartása annak a tanulónak, akinek magatartására a következők teljesülnek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn:

a) magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból;
b) szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében, öregbíti iskolája hírnevét;
c) kerüli a durvaságot, nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket;
d) betartja az illemszabályokat és az iskola házirendjét;
e) ügyel környezete rendjére, tisztaságára, ruházkodása nem kihívó.

119. *Nem lehet példás* magatartású a tanuló abban a tanévben, amelyben igazolatlanul hiányzott, vagy szaktanári figyelmeztetésnél súlyosabb büntetést kapott.
120. *Jó* a magatartása annak a tanulónak, akinek a magatartására a példás magatartásnál felsoroltak jellemzőek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn.
121. *Nem lehet jó* magatartású a tanuló abban a tanévben, amelyben igazolatlanul több alkalommal hiányzott, vagy osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb büntetést kapott.
122. *Változó* a magatartása annak a tanulónak, akinek a magatartására a példás magatartásnál felsoroltak nem mindig jellemzőek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn.
123. *Nem lehet változó* magatartású a tanuló abban a tanévben, amelyben igazgatói megrovásnál súlyosabb büntetést kapott.
124. *Rossz* a magatartása annak a tanulónak, akinek a magatartására a példás magatartásnál felsoroltak nem jellemzőek.

A tanuló szorgalmának minősítése

125. *Példás* a szorgalma annak a tanulónak, akinek tanulmányi munkájára a következők teljesülnek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn:

a) törekszik arra, hogy iskolai feladatait a legjobb tudása szerint teljesítse;
b) tanulmányi eredményei megfelelnek a képességeinek;
c) a tanítási órákra rendszeresen felkészül, s azokon aktívan közreműködik;
d) a tanórákon kívül is aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó programokban;
e) önműveléssel is fejleszti tudását, adottságait.

126. *Nem lehet példás* a szorgalma annak a tanulónak, aki az előző tanév végi vagy az előző félévi eredményeihez képest kettőnél több tantárgyból rontott.
127. *Jó* a szorgalma annak a tanulónak, akinek tanulmányi munkájára a példás szorgalomnál felsoroltak jellemzőek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn.
128. *Nem lehet jó* a szorgalma annak a tanulónak, aki az előző tanév végi vagy az előző félévi eredményeihez képest valamelyik tantárgyból kettő vagy több jegyet rontott.
129. *Változó* a szorgalma annak a tanulónak, akinek tanulmányi munkájára a példás szorgalomnál felsoroltak nem mindig jellemzőek, feltéve, hogy kizáró ok nem áll fenn.
130. *Nem lehet változó* a szorgalma annak a tanulónak, aki valamelyik tantárgyból megbukott.
131. *Hanyag* a szorgalma annak a tanulónak, akinek tanulmányi munkájára a példás szorgalomnál felsoroltak nem jellemzőek.

XVII. fejezet:
Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

132. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket a tagintézmény pedagógiai részprogramjának *Egészségnevelési és környezeti nevelési program* c. melléklete tartalmazza.
133. A gimnázium egészségnevelési és környezeti nevelési programja a pedagógiai programunk része, azzal együtt rendszeresen felülvizsgáljuk.

XVIII. fejezet:
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

134. Pedagógusaink és dolgozóink munkájuk során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani, nem alkalmaznak a gyermekkel szemben hátrányos megkülönböztetést, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

1/A. melléklet:
A SZTEJKI Eötvös József Gimnázium
egészségnevelési és környezeti nevelési programja

Céljaink

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakításának elősegítése. Szeretnénk elérni, hogy diákjaink tiszteljék az élő és élettelen természetet, az épített környezetet és embertársainkat.

Az egészségvédelmi nevelés célja, hogy az egészség mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

A célokhoz rendelt feladatok megvalósítása

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program alapján az intézmény éves munkatervében határozzuk meg a tanév egészségneveléshez és környezeti neveléshez kapcsolódó feladatait. A munkatervbe kerülő feladatokra az iskola ifjúságvédelmi felelőse, az osztályfőnöki munkaközösség vezetője, a diákönkormányzatot segítő tanár, szabadidő-szervező közösen dolgoznak ki javaslatot az iskola pedagógusai, a diákönkormányzat tagjai és az iskola-egészségügyi szolgálat szükség szerinti bevonásával.

Céljaink megvalósítása érdekében kapcsolatokat keresünk és építünk olyan szervezetekkel és intézményekkel, amelyeknek céljai között szerepel az egészségnevelés és a környezeti nevelés.

I.

Környezeti nevelés, egészségnevelés

Környezet-és egészségvédelmi nevelés minden tantárgyban

Céljainkban megfogalmazott holisztikus szemléletű, környezettudatos fiatalok nevelésére minden tantárgy, lehetőséget nyújt, vagyis az adott tananyag tanítása során a tanár minden alkalommal megbeszélheti a tanulókkal a környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos kérdéseket is. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében.

Az a tény, hogy a tanulók különböző tantárgyak óráin és több tanár közvetítésével találkoznak a környezet- és egészségvédelem kérdéseivel, bemutatja számukra, hogy az élet minden területén fontos problémáról van szó. A szaktanár jó ismerője a „tudományterületének”, így teljes biztonsággal tud választ adni a felmerülő szakmai kérdésekre is. A szennyezések és következményeik megismertetése mellett a megelőzésről, az egyén és a közösség felelősségéről, a társadalmi és gazdasági vonatkozásokról is megfelelő hangsúllyal legyen szó az órákon.

Az egészséges életmód kialakítása céljából a humánbiológiai ismeretek mellett a személyi higiéné megtanítása az egészséges táplálkozás, a rendszeres testmozgás, a partnerkapcsolatok fejlesztése, az egészség-betegség fogalma (testi-lelki változások) az egészségkárosító szenvedélybetegségek, balesetmegelőző ismeretek, erőszakos magatartásmódok elutasítása különösen fontosak a tanórákon.

Ennek érdekében a szaktanárok tanmeneteikben zöld színnel jelölik azokat a témákat, melyek feldolgozása lehetőséget kínál erre, ilyen módon tudatosabban figyelnek a megvalósulásra.

Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatása. (Témakörei: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok)
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer) a Hungarofit tesztrendszer alkalmazásával
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Minőségbiztosítás
- Az iskolaorvosok és védőnők vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.
- Tantárgyi mérés, értékelés

Környezet-és egészségvédelmi nevelés osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Szeretnénk, ha diákjaink tudatában lennének belső értékeiknek, felismerve erősítenék azokat. Belső világukon túl tudjanak szűkebb hazánk (városunk és a Dél-Alföld) értékeiről. Ismerjék meg gyökereiket, hogy egészséges kötődéseik megbízható támaszt nyújtsanak jövőjük alakítása során. A megvalósítás tudatossága és felépítettsége érdekében évfolyamonként más-más kérdéskört állítunk a középpontba, számolva az életkori sajátosságokkal. Ugyanakkor hangsúlyozzuk, hogy ez csupán ajánlás: szeretnénk lehetőséget biztosítani kollégáink, és diákjaink eltérő érdeklődésének, időszerű, ad hoc jellegű kérdések feldolgozásának. A szakmai munkaközösségek támogatásával óratervvázlat-bank segítheti a bizonytalan megvalósítókat.

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz és konfliktuskezelés technikáinak tanítását. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg.

Ajánlott témakörök

9. évfolyam

- Önismeret.
- Személyi higiéné.
- Az egészséges táplálkozás.
- Az emberélet fordulói: a születés
- Isten tenyerén (a gyermekkor)
- karácsony
- húsvét

(A témakörök feldolgozása az osztály érdeklődése és érintettsége szerint változhat a négy év alatt, de mindenképpen ajánlott Bálint Sándor: A szögedi nemzet, Illetve Ünnepi kalendárium című műve)

- Az egészséges nemi szerepek, nemi magatartás, szexualitás.
- Dohány-, alkohol- és gyógyszerfogyasztási szokások.
- Tiltott és engedélyezett drogokkal kapcsolatos vélemények.
- Városismeret: a Széchenyi-tér szobrai és épületei

10. évfolyam

- Szexuális kultúra. Fogamzás, terhesség, fogamzásgátlás.
- Az emberélet fordulói: a felnőttkor küszöbén
- A természeti és társadalmi környezetből adódó testi, lelki problémák. A megoldás módjai
- A nemi betegségek, AIDS-prevenció.
- Az alkohollal, dohányzással, bódulatkeltő anyagokkal szembeni elutasító magatartás kialakítása.
- Bőrünk egészsége. A testékszerek veszélyei.
- Elsősegélynyújtó ismeretek.
- Városismeret: a belváros nevezetes épületei

11. évfolyam

- A média szerepe a környezetvédelemben. A tájékoztatás erkölcse. Hirdetés, reklám, globalizáció
- Egészség-betegség fogalma (testi-lelki változások).
- Tumor prevenció.
- Az emberélet fordulói: betegség, gyógyítás, az öregkor és a halál
- Párválasztás, család.
- A drogok és a reklám. A tiltott drogokkal kapcsolatos vélemények.
- Baleseti szimuláció
- Városismeret: a Tisza és a Maros szerepe városunk életében

12. évfolyam

- Táplálkozási alternatívák. Kóros állapotok.
- Az emberélet fordulói: párválasztás, esküvő, házasélet
- A test lélek és szellem hármassága
- A szülés. Az abortusz etikai megközelítése
- A szexuális másság, tolerancia
- A Dél-Alföldi Régió és Szeged természeti és környezeti értékei
- Hova fordulhatunk? – a kapcsolat keresése önkormányzati és országos intézményekkel, civil szervezetekkel szociális és környezeti problémák orvoslására

Környezet-és egészségnevelés tanórán kívül

Versenyekre való felkészítés

Egyéni felkészítés, sportkör és szakkör

Ajánlott versenyek:

- Sport: röplabda, floorball, rögbi
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, AIDS-prevenciós, drogprevenciós
- Környezetvédelem: Kitaibel Pál verseny

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

Részvétel városi, vagy országos akciókban, kezdeményezésekben és programokon

Egészségvédelem: véradás

Évente két alkalommal ősszel és tavasszal

Résztvevők: 18 éven felüli diákjaink, az iskola dolgozói és a szülők.

Rendszeresen részt veszünk a városi, megyei illetve országos sport, egészség- és környezetvédelmi témájú pályázatokon.

Helyi kezdeményezések

A Vöröskereszt humanitárius kezdeményezéseit elfogadva helyi elsősegélynyújtó bázist hozunk létre. Ösztönözzük a diákságot a Vöröskereszt önkéntes anyagi támogatására (évi tagdíj). A Vöröskereszt szervezésében évi rendszerességgel helyet biztosítunk az elsősegélynyújtó tanfolyam indítására iskolánk diákjai számára.

A szűkös helyzetben lévők megsegítésére (pl. hajléktalanok, idősek, betegek, rokkantak, határon túli magyarok, árvíz, földrengés stb. miatt bajba kerültek) alkalmi gyűjtés szervezése.

Az iskola a mindennapos testnevelés keretein belül lehetőséget biztosít tömegsport foglalkozások tartására, illetve egyéb szabadidős sporttáborok szervezésére.

Témanapok

Nagy hagyománya, jelentős sikere van a témanapnak, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot. Ilyen témanapok a következők:

AIDS-ellenes - világnap – filmvetítés, beszélgetés kortárssegítőkkel

Egészségnap - 3 tanórában rendhagyó környezet- és egészségvédelmi foglalkozások, bemutatók, sportversenyek, véradás, pályázatok kihirdetése.

Diáknap - egész napos rendezvény: sport, kultúra, egészség.

Ajánlott jeles napok jegyzéke:

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 22.	Víz Világnapja
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 18.	Műemlékvédelmi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 10.	Lelki Egészség Napja

Október 31. vagy a hónap utolsó munkanapja	Takarékossági Világnap
December 1.	AIDS elleni világnap

II.

A mindennapi testedzés feladatainak megvalósítása

Az iskolai testnevelés célja az oktatásban

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében. Ennek színterei:

- a tanítási órák,
- az iskolai sportkörök foglalkozásai,
- tömegsport foglalkozások

A tanítási órák

A kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatása:

9. évfolyamon heti három órában, melyből kettő úszás egy pedig tornatermi foglalkozás, 10., 11., 12. évfolyamon heti két órában az iskola tornatermében.

A tömegsport foglalkozások

A tanulók igényei szerint a tömegsport foglalkozások hagyományosan röplabda, kosárlabda, floorball, úszás és labdarúgás sportágakban folynak. A tömegsport foglalkozások az iskola tornatermében és udvarán, illetve a Sportuszodában zajlanak.

Szabadidős sportolási lehetőségek

Önköltséges alapon, a szaktanárok illetve a szabadidő-szervező által igény szerint megszervezett táborokban:

- sí tábor (februárban egy hét)
- vízitúra (nyári szünetben egy hét)
- kerékpártúra (nyári szünetben egy hét)

1/B. melléklet:
A középszintű érettségi vizsga témakörei

I. Magyar nyelv és irodalom

Magyar irodalom

- Életművek
- Szerzők
- Látásmódok
- A kortárs irodalomból
- Világirodalom
- Színház- és drámatörténet
- Az irodalom határterületei
- Interkulturális megközelítések és regionális kultúra
- Témák, motívumok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet

Magyar nyelv

- Ember és nyelv
- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

II. Történelem

- Témakörök
- Az ókor és kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- Magyarország a Habsburg Birodalomban
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- A jelenkor
- A mai magyar társadalom és életmód

III. Matematika

- Halmazok, halmazműveletek
- Kombinatorika alapjai, összeszámlálási feladatok
- Egész kitevős hatványok, azonosságai
- Algebrai kifejezések, polinomok, törtek, műveletek algebrai kifejezésekkel
- Nevezetes azonosságok és alkalmazásuk
- Elsőfokú egyenletek, megoldási módszerek, mérlegelv
- Lineáris egyenletrendszerek, megoldási módszerek
- Abszolútértékes egyenletek
- Elsőfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok
- Számelmélet alapjai, oszthatóság, lnko, lkkt keresése
- Függvény fogalma, lineáris függvények
- Abszolútérték, törtrész, egészrész, előjelfüggvény
- Másodfokú függvények
- Négyzetgyökfüggvény
- Függvénytranszformációk
- Geometriai alapfogalmak, ponthalmazok
- Háromszög nevezetes vonalai, körei
- Thálész-tétele, Pitagorasz-tétele
- Geometriai transzformációk, tulajdonságaik
- Forgásszög és mérése, ívmérték, körív és körcikk
- Háromszög területe, képletek
- Ismert négyszögek csoportosítása, területe
- Statisztika alapfogalmai: átlag, medián, módusz, szórás
- Négyzetgyökvonás és azonosságai
- Az n-edik gyök, n-edik gyök azonosságai, gyökfüggvények
- Másodfokú egyenlet, megoldóképlet
- Viete-tétele, gyöktényezős alak
- Négyzetgyökös egyenletek
- Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges egyenletek
- Hegyesszög szögfüggvényei
- Forgásszög szögfüggvényei
- Szögfüggvények tulajdonságai
- Szögfüggvények ábrázolása
- Hasonlósági transzformációk, tulajdonságai
- Háromszögek hasonlósága, súlyvonal, súlypont
- Derékszögű háromszög magasság és befogótétele
- Síkbeli és térbeli számítások szögfüggvényekkel
- Vektorok, vektorműveletek, vektorok felbontása
- Valószínűségszámítás alapjai
- Permutáció, variáció, kombináció
- Racionális kitevőjű hatványok, azonosságok

- Logaritmus, azonosságai
- Exponenciális és logaritmikus egyenletek
- Exponenciális és logaritmus függvény jellemzése, inverz függvény
- Vektorok skaláris szorzata
- Szinusztétel, koszinusztétel
- Trigonometrikus egyenletek
- Helyvektor, műveletek vektorokkal a koordináta rendszerben
- Szakasz osztópontja, háromszög súlypontja
- Szakasz hossza
- Egyenesek jellemző adatai: irányvektor, normálvektor, iránytényező
- Egyenes egyenletei
- Merőleges és párhuzamos egyenesek
- Kör egyenlete
- Sorozat fogalma, tulajdonságai
- Számtani sorozat
- Mértani sorozat
- Poliéderek
- Hengerszerű testek
- Kúpszerű testek
- Csonkakúp, csonkagúla
- Gömb

IV. Angol nyelv

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása sajátosságok
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

V. Német nyelv

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása sajátosságok
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

VI. Olasz nyelv

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása sajátosságok
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

VII. Francia nyelv

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása sajátosságok
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

VIII. Szerb nyelv

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása sajátosságok
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

IX. Kínai nyelv

Topics and Questions of Chinese Matura (Intermediate Level)	中文高考主题和问题（中级）
Personal particulars, family	个人资料，家庭情况
- Personality of the candidate, biography, turning points of life	– 考生的性格，经历，人生转折点
- Family life, relationships in the family	– 家庭生活，家庭关系
- Everyday life, household chores	– 日常生活，家务活动
- Personal plans	– 个人计划
People and society	个人与社会
- Inner and outer description of other people	– 他人对其的描述(内在和外在)
- Friends	– 朋友关系
- The world of teenagers: relationships with classmates and adults	– 青少年的世界：与同学和成年人的关系
- Male and female roles	– 男女角色
- Holidays and family celebrations	– 假日和家庭聚会
- Clothes, fashion	– 服装，时尚
- Shopping, services (post office)	– 购物，服务
- Similarities and differences among people	– 人与人之间的相似性和差异
Environment	环境
- Home, living place and its environment (description of the room, flat, house)	– 家庭，居住地，环境（关于屋内，公寓和房子的介绍）
- Sights of home area, services, entertainment opportunities	– 家庭所在区域内的服务和娱乐场所
- Comparison of urban and rural life	– 城市和农村生活的比较
- Plants and animals in our environment	–在我们环境中的植物和动物
- Environmental protection in our local area: What can we do to protect our environment?	–我们地区的环保情况：我们可以做些什么来保护我们的环境？
- Weather	– 天气
School	学校

- Introducing our school, characteristics	– 介绍学校特色
- Subjects, schedule, field of interests, school achievements	– 学科和课表安排，感兴趣的领域，学校的成就
- Learning languages, the role and importance of knowing languages	– 学习语言的作用和重要性
- Extracurricular events of school life, school traditions	– 学校的课外生活和传统活动
Work	工作
- Student work, summer jobs	– 学生工作，暑期工作
- Career choices, further studies or jobs	– 职业选择，升学或就业机会
Life style	生活方式
- Daily routines, daily schedules	– 日常事务，每天的时间表
- Healthy way of lifestyles (good and bad eating habits, the role of sports in preserving health, hygiene)	– 健康的生活方式（好的和坏的饮食习惯，运动在维护健康方面的作用，卫生）
- Eating habits in the family	– 在家庭的饮食习惯
- Food, favourite dishes	– 食品，爱吃的菜
- Eating in the school canteen, eating out in fast food and traditional restaurants	– 吃在学校：食堂快餐和传统的餐厅
- Common illnesses, injuries, accidents	– 常见的疾病，伤害，意外事故
- Treatment (general practitioner, specialist, hospitals)	– 治疗（普通和专科医师，医院）
Free time, culture, entertainment	空闲时间，文化，娱乐
- Free time activities, hobbies	– 自由活动时间，兴趣爱好
- Theatre, cinema, concerts, exhibitions, etc.	– 戏剧，电影，音乐会，展览等。
- Sports, favourite sport, school sports	– 体育，最喜欢的运动，学校体育
- Reading, radio, TV, video, computer, Internet	– 阅读，广播，电视，录像，电脑，互联网
- Cultural events	– 文化活动
Travelling, tourism	旅行，旅游
- Means and possibilities of transport, public transport	– 交通和公共交通的途径和可能性
- Holidays at home and abroad	– 国内外的假日安排
- Travelling preparations, planning and organising a journey	– 旅行的准备，策划和组织

- Advantages and disadvantages of individual and organised trips	–个人和团队旅行的优缺点
Science and technology	科学和技术
- Popular sciences, spreading knowledge	– 科普，知识传播
- Role of technology in everyday life	– 科学技术在日常生活中的作用

X. Fizika

Mechanika

- Út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás. Impulzus (mozgásmennyiség, lendület). Perdület.
- Munka. Munkatétel. A mechanikai energia megmaradása. Newton törvényei. Erőtörvények.
- Egyenes vonalú mozgások. Az egyenletes és a változó körmozgás. Rezgőmozgás.
- Kényszerrezgés, rezonancia. Kényszermozgás, (lejtő, inga). Súrlódás.
- Merev testek. Tömegközéppont. Merev testek egyensúlya.
- Rugalmas szilárd test. Hooke törvénye.
- Hullámmozgás. Longitudinális és tranzverzális hullám. Polarizáció. Interferencia. Elhajlás.
- Állóhullámok. Hangtan.

Hőtan

- Hőmérséklet. Az ideális gázok állapotegyenlete. Állandó nyomáson, térfogaton, hőmérsékleten végbemenő folyamatok. Az ideális gáz belső energiája. Hőkapacitás és fajhő.
- A kinetikus gázelmélet alapjai. Az ekvipartició tétele.
- Halmazállapot-változások.
- Folyadékok és szilárd anyagok hőtágulása
- A hőtan első főtétele. Munka, hő.
- A hőtan második főtétele.

Elektromágnesség

- Időben állandó elektromos mező (erőtér) és jellemző mennyiségei. Coulomb törvénye.
- Kapacitás, kondenzátorok.
- Elektromos áram, Ohm-törvény. Eredő ellenállás, egyenáram munkája, teljesítménye.
- Időben állandó mágneses mező (erőtér). Indukcióvektor. Lorentz-erő.
- Elektromágneses indukció. Önindukció.
- Váltakozó áram. Váltakozó áramú ellenállások. A váltakozó áramú teljesítmény.
- Transzformátor. Rezgőkör. Elektromágneses hullámok.
- A fény mint elektromágneses hullám.
- A fény visszaverődése, törése, teljes visszaverődés.
- Interferencia, diszperzió, színek.
- A fény polarizációja.

Atomfizika, magfizika

- Fényelektromos jelenség. Az elektron töltése, tömege, hullámtermészete.
- H-atom színképe, alapállapota, energiaszintjei.
- Az atommag összetétele. Proton, neutron.
- Tömeghiány. Egy nukleonra jutó kötési energia.
- Radioaktivitás. Magreakciók. Láncreakció.

- Az atomenergia felszabadítása. Atomerőművek. Sugárvédelem

Gravitáció, csillagászat

- Tömegvonzás
- Bolygómozgás
- Naprendszer

XI. Kémia

Általános kémia

- Kémiai jelölések és mennyiségek
- Az atom felépítése, alkotórészei. Az izotópok
- Az atomok elektronszerkezete
- A periódusos rendszer
- Ionok képződése atomokból
- Molekulák képződése és szerkezete
- Az elsőrendű kötések és jellemzésük
- Másodrendű kötések kialakulása
- Az oldás folyamata és energiaviszonyai
- A kémiai reakciókat kísérő energiaváltozások. A reakcióhő
- A reakciósebesség és a kémiai egyensúly
- Savak és bázisok reakciói
- Redoxireakciók
- Elektrolízis, galvánelemek
- Anyagi halmazok

Szervetlen kémia

- A kémiai elemek általános jellemzése
- A hidrogén és a víz legfontosabb tulajdonságai
- A halogénelemek és fontosabb vegyületeik
- Az oxigéncsoport fontosabb elemei és vegyületeik
- A nitrogéncsoport fontosabb elemei és vegyületeik
- A széncsoport fontosabb elemei és vegyületeik
- A fémek általános jellemzése
- A fontosabb fémek ipari előállításának kémiai alapjai
- Alkálifémek és vegyületeik
- Alkáliföldfémek és vegyületeik
- Az alumínium és vegyületei
- A vascsoport és a rézcsoport fontosabb fémei és vegyületeik

Szerves kémia

- Telített szénhidrogének
- Telítetlen szénhidrogének
- Aromás szénhidrogének; a benzol
- A szerves kémiai reakciók főbb típusai
- A földgáz és a kőolaj. Energiagazdálkodás
- Alkoholok
- Oxovegyületek
- Karbonsavak

- Észterek
- Nitrogéntartalmú szerves vegyületek: aminok és amidok
- Nitrogéntartalmú heterociklusos vegyületek
- Szénhidrátok
- Aminosavak és fehérjék
- Nukleinsavak
- Műanyagok

XII. Biológia

Rendszertan és evolúció

- Az élőlények rendszerezése. A vírusok, a prokarióták, az egysejtű eukarióták
- A többsejtű eukarióták. A gombák és a telepes növények. A hajtásos növények szerveződése
- A többsejtű állatok szerveződése, az ősszájúak és az újszájúak
- A gerincesek
- A növényi és az állati szövetek

Molekuláris és sejtbiológia

- A biogén elemek. A víz és az ásványi sók. A kolloid állapot biológiai jelentősége
- A lipidek és a szénhidrátok biológiai jelentősége
- A fehérjék és a nukleinsavak biológiai jelentősége. A mono- és a dinukleotidok szerepe
- Az enzimek, az enzimműködés
- A sejtanyagcsere. Az építő és a lebontó anyagcsere-folyamatok
- A szénhidrátok felépítése
- A DNS, mint örökítő anyag. A genetikai kód. A fehérjék bioszintézise
- A sejtalkotók felépítése és működése. A biológiai membránok és anyagforgalmuk
- A színtestek és a mitokondriumok
- A sejtmag és a kromoszómák
- A sejtek osztódása

A növények életműködései

- A növények vízforgalma, vízgazdálkodása és anyagszállítása
- A növények táplálkozása, légzése, raktározása és kiválasztása
- A növények mozgása és ingerlékenysége. Szabályozás a növények szervezetében

Az állatok és az ember életműködése

- A belső környezet stabilitása, a belső védekezés
- A vér és a vércsoportrendszerek
- Az állatok és az ember keringési rendszere
- Az állatok és az ember légzése
- Az állatok és az ember táplálkozása
- Az állatok és az ember kiválasztása
- Az állatok és az ember mozgása
- Az életműködések szabályozása
- Az idegi szabályozás evolúciója
- A gerincvelő, az agytörzs és a nagyagy. Az érző- és a mozgatóműködés
- A vegetatív idegrendszer

- A hormonális szabályozás. Az agyalapi mirigy, a mellékvese, a pajzsmirigy, a mellékpajzsmirigy, a hasnyálmirigy belső elválasztású szigetei. Az ivarmirigyek hormontermelése
- Egészséges életmód, fontosabb betegségek és megelőzése

Szaporodás, növekedés, fejlődés, öröklődés

- A meiózis, a gének rekombinációja, az ivaros és az ivartalan szaporodás
- A növények növekedése és fejlődése
- Az állatok növekedése és fejlődése
- Az ember nemi működései, az ivarsejt- és az ivarihormon-termelés szabályozása
- Az ember növekedése és fejlődése
- Az öröklődés és a változékonyság. A mutáció
- A minőségi és a mennyiségi tulajdonságok öröklődése
- Az emberi öröklődés

Populációgenetika és evolúció

- A populációk genetikai egyensúlya. A szelekció és az alkalmazkodás
- Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok. Új fajok kialakulása
- A fizikai, a kémiai és a biológiai evolúció az eukarióta sejt kialakulásáig
- A növények és az állatok evolúciója a földtörténeti óidőben, a középidőben és az újidőben. Az utolsó jégkorszak és a főemlősök evolúciója

Ökológia és etológia

- Az egyed feletti szerveződési szintek. Az élő és az élettelen környezeti tényezők
- A populációk, a biocönózisok, és a biomok
- A bioszféra anyag- és energiaforgalma. A környezet- és a természetvédelem. Nemzeti parkok, természetvédelmi területek
- Az öröklött és a tanult magatartásformák
- Létfenntartási és szaporodási viselkedési formák
- Társas viselkedés, szociális kapcsolatok az élővilágban
- Kommunikáció az állatvilágban

XIII. Földrajz

Általános természeti földrajz

- A földrajzi környezet ábrázolása
- A kőzetburok
- A légkör
- A Föld vízburka
- A földrajzi övezetesség

Gazdasági és regionális földrajz

- A Föld népessége és települései
- A világ változó társadalmi-gazdasági képe
- Globális világproblémák
- Európa
- Az európai integráció folyamata
- Nyugat-Európa jelentősebb országai
- Közép-Európa országai
- Kelet-Európa jelentősebb országai
- Észak-Európa országai
- Dél-Európa jelentősebb országai
- Hazánk helye és kapcsolatai Európában
- Magyarország gazdaságföldrajza (fejlődése, gazdasági szerkezete, népessége és települései)
- Magyarország mezőgazdasága (természeti alapjai, élelmiszer-gazdaságunk)
- Magyarország ipara (energiagazdaságunk, kohászatunk, gépgyártásunk, egyéb iparágaink)
- Közlekedésünk, idegenforgalmunk, külkereskedelmünk
- Hazánk régiói
- Észak-, Közép- és Dél-Amerika legfontosabb országai
- Ázsia jelentősebb országai
- Afrika természeti adottságai és gazdasága
- Ausztrália helye a világban

XIV. Ének-zene

- A magyar népzene
- A magyar népzene régi stílusa
- A magyar népzene új stílusa és egyéb csoportjai
- Az ókor zenéje
- A középkor zenéje
- A Reneszánsz zene
- XI – XVI. századi magyar műzene
- A barokk instrumentális zene
- Barokk oratórikus formák
- A klasszicizmus kialakulása
- Klasszikus énekes (vokális) műfajok
- Klasszikus műfajok és műformák
- XVII – XIX. századi magyar műzene fejlődéstörténete
- A zenei romantika és a társművészetek
- XIX. századi nemzeti opera
- Programzene a XIX. században
- Postromantika
- A századforduló francia zenéje
- A XX. század legjelentősebb stílusirányzatai a zenében és a társművészetekben
- A XX. századi magyar zene megteremtése és a folklórizmus

XV. Rajz és vizuális kultúra

- Ősművészet
- Mezopotámia művészete
- Egyiptom művészete
- Görög művészet
- Etruszk és római művészet
- Ókeresztény művészet
- Népvándorlás kora
- Bizánc, ortodox művészet
- Karoling-kor
- Romanika Európában
- Európai Gótika
- Középkori művészet Magyarországon (romanika, gótika)
- Itáliai reneszánsz
- Északi reneszánsz
- Reneszánsz hazánkban
- Barokk Európában
- Barokk Magyarországon
- Egyetemes és magyar klasszicizmus
- Romantika Európában és hazánkban
- Realizmus Európában és hazánkban
- Impresszionizmus és előzményei
- Posztimpresszionizmus
- Magyar művészet kibontakozása a XIX. században
- Századforduló körül: szimbolizmus, szecesszió
- Magyar művészet a századforduló idején
- Az avantgárd (expresszionizmus, fauvizmus, kubizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus)
- Absztrakt művészet – konstruktivizmus
- Művészet a két világháború között (egyetemes és magyar)
- Művészet a második világháború után (egyetemes és magyar)
- Kortárs magyar művészet
- Népi építészet és tárgykultúra, viseletkultúra
- A fotó eszközei, műfaji sajátosságai
- A mozgókép fajtái (film, videó, digitális) felhasználási területei
- Film: műfaji és stiláris osztályozása, történetisége

XVI. Informatika

- Neumann-elvek, Neumann-elvű számítógépek felépítése
- Hardvereszközök csoportosítása, jellemzői
- Logikai műveletek és kapuk
- Számábrázolás, bináris formák
- Operációs rendszer fogalma, jellemzői, csoportosításuk
- Állományművelet: keresés, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, törlés
- Installálás, telepítés fogalma, végrehajtása
- Archiválás, tömörítés, tömörítők használata
- Helyi hálózatok jellemzése
- Elektronikus levelezés
- Munka az interneten: levelezési listák, ftp, web
- Munka a helyi hálózaton: Netware alapjai
- Algoritmus fogalma, jellemzése, leíró eszközök
- Programkészítés lépései
- Adattípusok, programozási nyelvek
- Kódolás folyamat, algoritmusok tervezése
- Szövegszerkesztők és jellemzésük
- Szövegszerkesztők alapvető műveletei: beírás, mentés, nyomtatás, betöltés, módosítás
- Formázási lehetőségek: karakter, bekezdés, oldal
- Speciális formázási lehetőségek: fejléc, lábléc, oldalszámozás, lábjegyzet, hasábok, tabulátor
- Képek beillesztése, formázása
- Weblapkészítés alapjai
- Prezentációkészítés
- Táblázatkezelés alapfogalmai: cella, adattípusok, tartomány, hivatkozások, képletek
- Táblázatkezelő függvények, számítások, relatív és abszolút cellahivatkozás
- Adatok megjelenítési lehetőségei, formátumok, egyéb formázási lehetőségek
- Diagramok készítési módjai, diagramtípusok
- Összetett problémák táblázatkezelővel

XVII. Testnevelés

Elméleti ismeretek

- A magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- Az egészséges életmód
- Testi képességek
- Gimnasztika
- Atlétika
- Torna
- Ritmikus gimnasztika
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelés és sportjátékok
- Természetben űzhető sportok

Gyakorlati ismeretek

- Gimnasztika
- Atlétika
    - Futások
    - Ugrások
    - Dobások
- Torna
    - Talajtorna
    - Szekrényugrás
    - Felemáskorlát
    - Gerenda
    - Ritmikus gimnasztika
    - Gyűrű
    - Nyújtó
    - Korlát
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelés és sportjátékok
    - Kézilabda
    - Kosárlabda
    - Labdarúgás
    - Röplabda

1/C. melléklet:
A szóbeli felvételi vizsga követelményei
a gimnázium 9. évfolyamára jelentkező tanulók számára

A szóbeli felvételi vizsga témakörei és kérdései, az értékelés szempontjai

Angol nyelv
(angol nyelv tagozat)

Informatika
(média–informatika tagozat)

Biológia
(biológia tagozat)

A felvételi elbeszélgetés értékelésének szempontjai
(testnevelés tagozat, általános tantervű tagozat)

Angol nyelv
szóbeli felvételi témakörök és kérdések
(angol nyelv tagozat)

A) Personal particulars

1. name (short name)
2. family background (brothers, sisters)
3. profession of family members
4. age (date/place of birth)

B) Relationships, appearance, character

5. getting on with family members
6. friends, classmates (time out)
7. looks (clothes, fashion)
8. personality (strong/weak points)

C) Daily routine

9. on weekdays (routine tasks in the morning/evening/afternoon)
10. at weekends (differences from weekdays)
11. at school/ at home (going out, watching TV, surfing the Net)
12. free-time activities (sports and games, hobbies)

D) Housing, household chores

13. address, neighbourhood (getting to school, public transport)
14. rooms and furnishings (description of the home, activities connected)
15. housework (individual responsibilities)
16. cooking and meals (eating habits)

E) Holidays, travelling, weather

17. summer/winter holiday (latest experience)
18. family occasions (birthdays, Christmas, Easter…)
19. holidays in Hungary/abroad (differences of climate)
20. travelling (by train/car/coach or plane)

Angol nyelv
szóbeli felvételi vizsga értékelésének szempontjai
(angol nyelv tagozat)

A **felvételi bizottság**ok **2 fő**ből állnak.

Az elbeszélgetések az előre elkészített kérdéssorok alapján történnek és 10 percig tartanak.

A szóbeli meghallgatáson szerezhető legmagasabb pontszám 50 pont.

Ha a szóbeli felvételi vizsgát a járványügyi helyzetre tekintettel, vagy bármely más okból nem lehet megtartani, a tanuló felvételi összpontszámát a szóbeli pontszám nélkül, a hozott pontok duplázásával kell megállapítani.

A felvételi eljárás során szerezhető maximális pontszám 200 pont, a következő megoszlásban:

Matematika írásbeli	50 pont
Olvasás, szövegértés írásbeli	50 pont
Hozott pontok	50 pont
Szóbeli vizsga	50 pont

A szóbeli vizsgán szerezhető 50 pont értékelési szempontjai:

- Megjelenés, kommunikációs készség (5 pont)
- Továbbtanulási elképzelés, a jövőre vonatkozó tanulmányi tervek (15 pont)
  Előnyt jelent:
  - felsőfokú továbbtanulási szándék
  - részvétel a gimnázium felvételi előkészítő foglalkozásain legalább egy tantárgyból
  - második idegen nyelvként a kínai nyelv választása
- Szaktárgyi tudás (30 pont)
  Előnyt jelent:
  - olvasottság,
  - az ismeretek alkalmazásának képessége, versenyeredmények,
  - önálló gondolkodás

Informatika
szóbeli felvételi témakörök és kérdések
(média–informatika tagozat)

1. A számítástechnika alapfogalmai: információ, tárolása, mértékegységek, tárolóegységek kapacitása.
2. Központi egységek: processzor és memória, feladatai, jellemzése, memóriák típusai.
3. Beviteli eszközök jellemzése, billentyűzet, egér, szkenner, stb.
4. Kiviteli eszközök, monitorok, típusai, működési elvek, használatának szabályai.
5. Kiviteli eszközök, nyomtatók, típusai, működésük, felhasználásuk.
6. Háttértárak: mágneslemezek, mágnesszalagok, optikai lemezek, pendrive; feladatuk, felhasználásuk.
7. Operációs rendszerek, csoportosításuk, feladatok; a Windows használata (ablakok, menük, tálca, Start menü, ikonok).
8. Adatok tárolása lemezen, fájlok; típusai, névadási szabályok, műveletek fájlokkal.
9. Mappák és meghajtók, típusai, műveletek.
10. Windows beállítási lehetőségei, programok installálása és törlése, programok indítása a Windows rendszerben (ikon, Start menü, Fájlkezelő, Keresés, Futtatás).
11. Hálózatok csoportosítása, példák; hálózatok használata és a bejelentkezéshez szükséges adatok, a kijelentkezés fontossága.
12. Internet: szolgáltatások és lehetőségek, keresés a weben, keresőszerverek alkalmazásai, megosztott adatbázisok, URL-címek felépítése.
13. Elektronikus levelezés, előnyei, levelezőprogramok használata és lehetőségei, az e-mail címek felépítése.
14. Szövegszerkesztés: a szövegszerkesztők lehetőségei.
15. Táblázatkezelés alapjai, képletek, cellahivatkozások.
16. Biztonság és jogi szabályozás: jelszó szükségessége, hozzáférés korlátozása, számítógép védelme a támadások ellen; szoftverhasználat és a szerzői jogok.
17. Vírusok, vírusvédelem: károkozás és védekezés.
18. Archiválás, tömörítés: szükségessége, lehetőségei.
19. Egyszerű algoritmus-leíró eszközük (diagramok, mondatszerű leírás), változók cseréje egy programban.
20. Algoritmus leíró módjai, egyszerű rendezési módszerek (buborék, beszúró, minimumelvű).

Informatika
szóbeli felvételi vizsga értékelésének szempontjai
(média–informatika tagozat)

A **felvételi bizottság**ok **2 fő**ből állnak.

Az elbeszélgetések az előre elkészített kérdéssorok alapján történnek és 10 percig tartanak.

A szóbeli meghallgatáson szerezhető legmagasabb pontszám 50 pont.

Ha a szóbeli felvételi vizsgát a járványügyi helyzetre tekintettel, vagy bármely más okból nem lehet megtartani, a tanuló felvételi összpontszámát a szóbeli pontszám nélkül, a hozott pontok duplázásával kell megállapítani.

A felvételi eljárás során szerezhető maximális pontszám 200 pont, a következő megoszlásban:

Matematika írásbeli	50 pont
Olvasás, szövegértés írásbeli	50 pont
Hozott pontok	50 pont
Szóbeli vizsga	50 pont

A szóbeli vizsgán szerezhető 50 pont értékelési szempontjai:

- Megjelenés, kommunikációs készség (5 pont)
- Továbbtanulási elképzelés, a jövőre vonatkozó tanulmányi tervek (15 pont)
  Előnyt jelent:
  - felsőfokú továbbtanulási szándék
  - részvétel a gimnázium felvételi előkészítő foglalkozásain legalább egy tantárgyból
  - második idegen nyelvként a kínai nyelv választása
- Szaktárgyi tudás (30 pont)
  Előnyt jelent:
  - olvasottság
  - az ismeretek alkalmazásának képessége, versenyeredmények
  - önálló gondolkodás

Biológia
szóbeli felvételi témakörök és kérdések
(biológia tagozat)

1. Növényi szervek (gyökér, szár, lomblevél, virág, termés) jellemzése
2. Nyitvatermők, zárvatermők jellemzése, különbségek
3. Gombák különleges helye az élőlények rendszerében
4. Életközösségek jellemzése
5. Környezetszennyezés típusai, káros hatása az élőlényekre
6. Férgek és ízeltlábúak jellemzése
7. Halak jellemzése
8. Kétéltűek és hüllők jellemzése
9. Madarak jellemzése
10. Emlősök jellemzése
11. Az emberi bőr felépítése, bőrápolás
12. Az emberi mozgásszervrendszer felépítése, működése
13. Az emberi légzőszervrendszer felépítése és működése
14. Az emberi tápcsatorna felépítése, működése
15. Az emberi vérkeringés felépítése és működése
16. Az emberi szaporodás és egyedfejlődés
17. Az emberi érzékszervek és feladatuk
18. Az emberi szem felépítése, a látás folyamata
19. Az egészséges életmód feltételei, egészséges táplálkozás, mozgás, káros szenvedélyek
20. Vírusok, baktériumok, szerepe a fertőző betegségek kialakításában, gyermekkori fertőző betegségek, és elkerülésük (immunrendszer szerepe, védőoltások)

Biológia
szóbeli felvételi vizsga értékelésének szempontjai
(biológia tagozat)

A **felvételi bizottság**ok **2 fő**ből állnak.

Az elbeszélgetések az előre elkészített kérdéssorok alapján történnek és 10 percig tartanak.

A szóbeli meghallgatáson szerezhető legmagasabb pontszám 50 pont.

Ha a szóbeli felvételi vizsgát a járványügyi helyzetre tekintettel, vagy bármely más okból nem lehet megtartani, a tanuló felvételi összpontszámát a szóbeli pontszám nélkül, a hozott pontok duplázásával kell megállapítani.

A felvételi eljárás során szerezhető maximális pontszám 200 pont, a következő megoszlásban:

Matematika írásbeli	50 pont
Olvasás, szövegértés írásbeli	50 pont
Hozott pontok	50 pont
Szóbeli vizsga	50 pont

A szóbeli vizsgán szerezhető 50 pont értékelési szempontjai:

- Megjelenés, kommunikációs készség (5 pont)
- Továbbtanulási elképzelés, a jövőre vonatkozó tanulmányi tervek (15 pont)
  Előnyt jelent:
  - felsőfokú továbbtanulási szándék
  - részvétel a gimnázium felvételi előkészítő foglalkozásain legalább egy tantárgyból
  - második idegen nyelvként a kínai nyelv választása
- Szaktárgyi tudás (30 pont)
  Előnyt jelent:
  - olvasottság
  - az ismeretek alkalmazásának képessége, versenyeredmények
  - önálló gondolkodás

Felvételi elbeszélgetés értékelésének szempontjai (testnevelés tagozat, általános tantervű tagozat)

A **felvételi bizottság**ok **2 fő**ből állnak.

Az elbeszélgetések az előre elkészített kérdéssorok alapján történnek és 10 percig tartanak.

A szóbeli meghallgatáson szerezhető legmagasabb pontszám 50 pont.

Ha a szóbeli felvételi vizsgát a járványügyi helyzetre tekintettel, vagy bármely más okból nem lehet megtartani, a tanuló felvételi összpontszámát a szóbeli pontszám nélkül, a hozott pontok duplázásával kell megállapítani.

A felvételi eljárás során szerezhető maximális pontszám 200 pont, a következő megoszlásban:

Matematika írásbeli	50 pont
Olvasás, szövegértés írásbeli	50 pont
Hozott pontok	50 pont
Szóbeli vizsga	50 pont

A szóbeli vizsgán szerezhető 50 pont értékelési szempontjai:

- Megjelenés, kommunikációs készség (5 pont)
- Továbbtanulási elképzelés, a jövőre vonatkozó tanulmányi tervek (45 pont)
  Előnyt jelent:
  - felsőfokú továbbtanulási szándék
  - részvétel a gimnázium felvételi előkészítő foglalkozásain legalább egy tantárgyból
  - második idegen nyelvként a kínai nyelv választása
  - olvasottság
  - az ismeretek alkalmazásának képessége, versenyeredmények
  - önálló gondolkodás

1/D. melléklet
a SZTEJKI Eötvös József Gimnázium
pedagógiai részprogramjához

Iskolai közösségi szolgálat

Iskolai közösségi szolgálat

Az iskolai közösségi szolgálatot a köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 15. pontja, 6. § (4) bekezdése és 97. § (2) bekezdése, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. §-a szerint szervezzük.

Céljaink

A közösségi szolgálat keretében a tanuló szociális, környezetvédelmi, a helyi közösségének javát szolgáló, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenységet és annak pedagógiai feldolgozását végzi szervezett keretek között. Kiemelt pedagógiai célunk az önkéntességre nevelés, továbbá az, hogy a tanuló a közösségi szolgálat keretében végzett tevékenysége során olyan tapasztalatokat szerezzen, amelyek segítik személyiségfejlődését, pályaválasztását.

A célokhoz rendelt feladatok megvalósítása

A közösségi szolgálatot a tanuló választása alapján az iskolai szervezi állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél, magánszeméllyel kötött megállapodás alapján magánszemélynél vagy saját intézményben. Ennek keretében megszervezzük a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.

A közösségi szolgálat megszervezésével, működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos feladatok elvégzését az intézményvezető felügyeli. A közösségi szolgálati koordinátor az intézmény e feladatokkal megbízott pedagógusa, aki az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet. A tanuló osztályfőnökének feladata a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat tanév végén, illetve a tanulói jogviszony megszűnésekor a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokba átvezetni.

A közösségi szolgálat teljesítése

A közösségi szolgálat keretei között

a) az egészségügyi,

b) a szociális és jótékonysági,

c) az oktatási,

d) a kulturális és közösségi,

e) a környezet- és természetvédelemi,

f) a katasztrófavédelmi,

g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős,

h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési

területen folytatható tevékenység.

A közösségi szolgálat az intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

A sajátos nevelési igényű tanulót kérelmére az igazgató a szakértői bizottság javaslata alapján határozatban mentesítheti a közösségi szolgálat alól.

A tanuló a közösségi szolgálatot a lakóhelyén lévő intézményben is teljesítheti.

A tanulót fogadó intézménynek egészségügyi, vagy az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési tevékenységi területen minden esetben, szociális és jótékonysági tevékenységi területen szükség szerint mentort kell biztosítania.

Tanulóink számára a 9–12. évfolyamon együttesen legalább ötven órás közösségi szolgálatot szervezünk, a közösségi szolgálat egy részének az intézményben történő teljesítésére lehetőség szerint időkeretet biztosítunk.

A közösségi szolgálatot koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati időt kell érteni azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat dokumentálása

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,

b) az osztálynaplóban és a törzslapon az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,

c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,

d) a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelésének szabályait az intézmény iratkezelési szabályzata rögzíti,

e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködési megállapodást kötnek, amely tartalmazza a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát mint a megállapodás időbeli hatályát, a végzett tevékenységeket, szükség szerint a mentor nevét és feladatkörét.

1/E. melléklet
a SZTEJKI Eötvös József Gimnázium
pedagógiai részprogramjához

Élményalapú nyelvtanulás

Élményalapú nyelvtanulás

Iskolánk oktató-nevelő munkájának alapelveivel és céljaival összhangban, a megfogalmazott irányok mentén, a tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztésére külön figyelmet fordítunk. A bevált, eredményesen működő módszertani gyakorlatok mellett, új gyakorlatokat is igyekszünk bevezetni, amelyek feltérképezéséhez, elsajátításához és bevezetéséhez célzottan keresünk segítséget.

A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Bölcsészettudományi Karának idegen nyelvi tanszékeivel, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével olyan együttműködést alakítunk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a felsőoktatásban folyó kutatások legfrissebb eredményeivel és az ezekre épülő jó gyakorlatokkal megismerkedjünk, ezeket elsajátítsuk és saját oktatási-nevelési munkánkba beillesszük, így biztosítva a minőségi oktatatáshoz való hozzáférés jogát tanulóink számára.

Az SZTE-n a Nyelvtanulással a boldogulásért EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretében Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás címmel olyan új, informális módszertani anyagot dolgoztak ki, amely az idegennyelv-oktatás terén a változó világunk igényeit képes kielégíteni, valamint a tanulás- és neveléselmélet kutatási legfrissebb eredményeire támaszkodik. Iskolánk idegen nyelvi munkaközösségei az intézményünkben folyó idegennyelv-oktatás megújítása érdekében megismerkednek a kidolgozott élményalapú módszertannal. Az SZTE által kidolgozott és akkreditált pedagógustovábbképző programok elvégzésével, illetve az SZTE oktatói által tartott workshopokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétellel biztosítjuk, hogy nyelvtanáraink a gyakorlatban is elsajátítsák az új, informális, IKT-eszközökkel támogatott élményalapú nyelvoktatási és nyelvtanulási módszert.

Az élményalapú tanulás alapja a nem frontális, hanem a nyelvtanulók saját élményein és tapasztalatain alapuló, a nyelvtanulót a tanulásba aktívan bevonó módszer, amely alternatív eszköztárral bővíti a hagyományos nyelvtanítás módszertanát olyan módon, hogy az idegen nyelvi kulcskompetenciák fejlesztése továbbra is fontos szerepet játszik, ugyanakkor a nyelvtanulók igényei, céljai meghatározzák a nyelvtanulás módját.

Az élmény alapú nyelvtanulás célja, hogy a megszokott osztálytermi rutinok, a hagyományos oktatási formák, a tipikus nyelvtanulási feladatok helyett találjunk olyan eszközöket, tevékenységeket, módszereket, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók teljességükkel vegyenek részt a tanulási folyamatban: olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amellyel élmény a nyelvtanulás és amely célzottan növeli diákjaink motivációját, önbizalmát, miközben a kulcskompetenciák területein fejleszti idegennyelv-tudásukat, elsősorban a beszédkészségüket.

Az élményalapú nyelvoktatás elemeit, ahogy azok az SZTE munkacsoportja által az EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretei között kidolgozott Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás Módszertani Kézikönyvben szerepelnek, beépítjük idegen nyelvi képzésünk mindennapi gyakorlatába olyan módon, hogy a képzési programok már megfogalmazott céljai semmilyen mértékben ne csorbuljanak, hanem ezekkel kiegészüljenek. Ehhez a gyakorlatban elsődlegesen a kézikönyvet kísérő feladatgyűjteményt használjuk. Mind a kézikönyvet, mind a kidolgozott feladatötleteket az SZTE munkacsoportja bocsátja rendelkezésünkre.

A megújulás egyik kiemelt feladata, hogy tanulóinknak segíthessünk olyan autonóm nyelvtanulókká válni, akik az iskolai kereteken kívül, illetve formális tanulmányaik befejezése után is képesek lesznek idegen nyelvi készségeiket fejleszteni, kompetenciáikat mélyíteni, a rendkívül gyorsan változó piaci igényekre személyes szinten is reagálni. Az eredményes nyelvtanulási minták elsajátítása a középiskolai nyelvoktatás feladata is, ezért ennek a mintának a megalapozása, bevezetése és használata idegen nyelvi munkaközösségünk feladata is. A hagyományos tananyagot kiegészítő és időnként felváltó, korszerű, a mindennapi életben használt, alkalmazásképes tudást célozzuk meg, mely a kulcskompetenciák mentén fejleszti diákjaink nyelvtudását, illetve erősíti a tanulásszervezési modellek, az egyént segítő módszerek kialakítását is.

2. melléklet:
A SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola
pedagógiai részprogramja

ELSŐ RÉSZ:
NEVELÉSI PROGRAM

I. fejezet:
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait az intézmény pedagógiai programja minden tagiskola tekintetében egységesen határozza meg.

2. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során kiemelten figyelembe veszik a nevelő-oktató munka Nemzeti alaptantervben meghatározott értékeit, ezeket az értékeket és a hozzájuk kapcsolódó pedagógiai eszközöket, eljárásokat az intézmény pedagógiai programjának Első kiegészítése (11. sz. melléklet) részletezi, ezeket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

3. **Pedagógiai alapelvek,** pedagógiai koncepciónk:
   - a tanulók személyiségének tiszteletben tartása
   - a tanulók bevonása a közösségi életbe a közösségi normák betartásával, elsajátításával
   - a tanulók alapkészségeinek, tanulási képességeiknek fejlesztése
   - kulcskompetenciák megalapozása, a tanulási esélyegyenlőség biztosítása
   - különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni képességeinek fejlesztése, sajátos tanulásszervezési technikák alkalmazása
   - esélyegyenlőség empatikus készségére, elfogadásra nevelés. Tanítványaink legyenek tudatosabbak a hátrányok felismerésében, megértésében és aktívan tegyenek ezek csökkentéséért (Közöny, elidegenedés, kívülállás). Odafigyelő, cselekvő embertársakká neveljük őket.
   - az egészséges életvitelt és környezettudatos magatartást megalapozó szokások kialakítása, értékként elfogadása
   - élethosszig tanulás igényének kialakítása
   - erkölcsi értékek, humánus magatartásminták, szokások fejlesztésére törekvés és megszilárdítás
   - nemzeti és helyi értékek, hagyományok ápolása, átadása

4. **Céljai, feladatai, eszközei, eljárásai:**
   - **Erkölcsi nevelés:**
     - Ismerje meg az erkölcsi értékeket, törekedjen aszerint élni és azt személyes példamutatással képviselni.
     - Cselekedeteiért és azok következményeiért felelősségtudattal rendelkezzen, bontakozzon ki igazságérzetük, segítsük elő társadalmi beilleszkedésüket.
     - Legyen életszerű, adjon választ a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
     - Az iskola közösségi élete, pedagógusok példamutatása támogatja a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet.

- **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**
    - A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, örökségeinket, hagyományait. A Nemzeti Összetartozás napján kiemelten foglalkozzanak ezen értékek őrzésével, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.
    - Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
    - Állampolgári tudatosság alakítása.
    - Jogok és kötelezettségek megismerése és gyakorlása.
    - Hazánk szélesebb környezetben elfoglalt helye (szomszédos országok, EU ismerete), ezzel járó előnyök/lehetőségek illetve az ebből fakadó kötelezettségek megismerése.
- **Állampolgárságra, demokráciára nevelés**
    - A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanulásszervezési eljárások.
    - Az emberi méltóság, az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemezze cselekvéseiket, tetteiket, beszédüket.
    - Demokratikus értékek megismerése.
- **Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése**
    - Az önismeret, mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő, fejleszthető képesség, a társas kapcsolatok alapja.
    - A tanulók adottságainak, szellemi, gyakorlati készségeinek kifejezésére jutását elő kell segíteni.
    - A tanulók képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és a kölcsönös elfogadásra.
    - Az elsajátított tudást, képességet énképbe építse be, érezze, hogy alakítani tudja fejlődését, életpályáját.
    - Legyen toleráns embertársai iránt, ismerje és becsülje más népek kultúráját (Határtalanul programok nagy lehetősége a Nemzeti összetartozás napjain)
- **A családi életre nevelés**
    - A család kiemelkedő jelentősége a tanulók erkölcsi érzékének, önismeretének, testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában.
    - Számítunk a családok alapvető emberi értéket, viselkedési normákat nyújtó együttműködésére.
- A testi és lelki egészségre nevelés
    - A tanuló óvja egészségét, törekedjen az egészséges életmódra.
    - A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy igényük legyen a helyes táplálkozás, a mozgás, a tisztálkodás, az egészséges életmód, és azok szerint éljen.
    - Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénia, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében. a váratlan helyzetek kezelésében.
    - A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

  - Az iskola alakítsa ki a gyerekekben a toleráns magatartást a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást.
  - Legyen ápolt, ne legyen kihívó sem öltözetében, sem viselkedésében.
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság**
  - Az iskolának fel kell készítenie a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.
  - A tanulóknak meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.
  - A természet szeretetén és a környezetismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.
  - A tanulók ismerjék meg a azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyke változásokat, válságokat idézhetnek elő. Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
  - Az Ökosiskolai munkatervben kitűzött célok megvalósítására törekedjenek.
- **Pályaorientáció**
  - A tanulók életkorának megfelelő képet kell nyújtani a továbbtanulás és a munka világáról.
  - Tevékenységek során biztosítani kell a tanulóknak, hogy kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek érdeklődésüknek megfelelő területeken, képessé váljanak hivatásuk megtalálására, és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.
- **Gazdasági és pénzügyi nevelés**
  - A tanulók tudását alakítsuk, hogy hasznosítható ismeretekkel rendelkezzenek a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről, folyamatokról és azok hatásairól.
  - A tanulók ismerjék saját felelősségüket a javakkal való ésszerű gazdálkodás, apénz világában és a fogyasztás területén.
  - Tudják mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatát.
- **Médiatudatosságra nevelés**
  - A tanulók értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét.
  - Az értelmező, a kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.
  - A tanulók ismerkedjenek meg a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóság és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetés módjával.
- **A tanulás tanítása**
  - A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata.
  - A pedagógusok teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatosan.
  - El kell érni a tanulóknál, hogy a tudás, a tanulás érték legyen. Képességeiknek megfelelően minél több ismeretet szerezzenek meg.

- Olyan tudást kell kialakítani a tanulókban, hogy új helyzetekben is képesek legyenek alkalmazni.
- A tanulás eredményességét, a tanuló testi és szellemi teljesítményét növeljük a tudás minőségének értékelésével.

II. fejezet:
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

5. Feladat a személyiségfejlődést segítő eszközök, módszerek, eljárások megtalálása, alkalmazása. A tanulók tudásának, képességének, kreativitásának, személyiségük egészének fejlesztése. Személyiségük kibontakoztatása támogató, elfogadó környezetben.
6. A NAT-ban – s ennek megfelelően a kerettantervekben is - képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók – adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.
7. A különböző ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. A gyermekek, a serdülők képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha a pedagógiai program, a nevelési, tanítási-tanulási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat; ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.
8. Az osztályfőnöki órákon önismereti tesztek kitöltésével, szereplési helyzetbe hozva a gyereket, szituációkon keresztül fejlesztjük önismeretét, kommunikációs készségét, társismeretét, együttműködési képességét.
9. A szaktanár feladata jelezni az osztályfőnöknek, ha valakinél személyiségproblémát észlel. Közösen a szülővel együtt, esetleg szakembert bevonva oldják meg ezt a gyerek érdekeit szem előtt tartva.
10. Tanórán kívül széles az a tevékenységi kör, ami hatékonyan hozzájárul a személyiség alakulásához.
11. A tanulmányi kirándulások szolgálják a szülőföld megismerését, a kulturális értékeink megbecsülését, magyarságunk megerősítését. Ezt erősítik az ünnepségek, a rendezvények, illetve a kulturális programok. Ezeken lehetőséget kapnak a tehetségük bemutatására és fejlesztésére.
12. Osztályprogramokon, vetélkedőkön megismerkednek a szűkebb környezet múltjával, jelenével, mely tovább erősíti a szülőföldhöz való érzelmi kötődést.
13. Az önismeret, a drámapedagógia és a játék segít a pozitív, szeretetteljes légkör kialakításában, melyben az érzelmeknek meghatározó szerepük van. Ugyanis érzelmek nélkül sivárrá válik életünk, s embertelenné az ember
14. Az ünnepségek megrendezése, az iskolai és diákönkormányzati hagyományok ápolása fontos területei a személyiség sokoldalú fejlesztésének. Az identitástudat kialakítása, a szűkebb környezet megismerése és védelme alapvető feladata nevelő-oktató munkánknak.
    - Ünnepségek és megemlékezések:
        - tanévnyitó ünnepély

        - október 6. (Aradi vértanúk)
        - Október 23.
        - karácsonyi műsor és koncert
        - Magyar Kultúra Napja (január 22.)
        - Március 15. (Szabadságharc és forradalom)
        - Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.)
        - Ballagás
        - Évzáró
    - Hagyományos rendezvények:
        - Szüret
        - Libanap
        - Töknap
        - Idegen nyelvi hét
        - Előkészítő napok a leendő elsősöknek
        - Táncgála
        - Szülői bál
        - Farsang

- Diákönkormányzat célja: olyan ifjúsági szervezet létrehozása, melyben a tagok és rajtuk keresztül az iskola diákjai örömmel és aktívan vállalnak feladatot, saját kreatív ötleteikkel állnak elő, a megvalósításban is tevékenyen részt vesznek, és ezáltal személyiségüket és környezetüket fejlesztik.
    - Alapvető feladataik:
        - A tanítás-tanulás folyamatának segítése.
        - Személyes példamutatás
        - Az oktatáshoz közvetlenül kapcsolódó vetélkedők, versenyek szervezésben segítségnyújtás.
        - Az osztályközösségek, az iskolaközösség alakítása, formálása.
        - Közös élményeket biztosító rendezvények szervezése.
        - Megóvják, szépítik közvetlen környezetüket.
        - Ápolják az iskola hagyományrendszerét.
        - Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, az iskolai élet demokratizmusának fejlesztése.

III. fejezet:
A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

15. A teljeskörű egészségfejlesztés feladatainak ellátását az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.
16. Az 5-8. évfolyamosok osztályfőnöki óráinak egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe beépítjük az elsősegélynyújtás alapjait.
    - Az 1-4. évfolyamon használjuk az e-bug programot.
    - Projektnapok témái: egészséges életmód, drog prevenció, baleset megelőzés, elsősegélynyújtás.

- A Vöröskeresztes Bázisiskola cím megőrzése, és annak szellemében tevékenykedés.
- Célunk, hogy tanulóink a 8. osztály végére elsajátítsák az elsősegélynyújtás elméleti és gyakorlati alapjait.
- Feladataink megvalósítása az alábbi kompetenciák elsajátítását segíti:
  - probléma felismerés,
  - a probléma szakszerű megoldása,
  - embertársaink iránti érzékenység,
  - empátia.

17. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának színterei:
    - tanítási órák (osztályfőnöki, biológia, környezetismeret, testnevelés, technika),
    - az Ifjúsági Vöröskereszt által szervezett programok,
    - napközi, délutáni foglalkozások,
    - projekt napokon.
    - Az iskolai elsősegély-nyújtási ismeretek alsó tagozatban:
      - a probléma észlelése és jelzése,
      - a biztonságos közlekedés alapjainak elsajátítása,
      - veszélyhelyzet felismerése.
    - Az iskolai elsősegély-nyújtási ismeretek felső tagozatban:
      - az elméleti ismeretek elmélyítése a gyakorlatban
18. Az egészséges életmód igényének és képességének (rendszeres testmozgás, egészséges táplálkozás) kialakítása a tanulókban.
    - Alapvető higiéniai ismeretek átadása, gyakorlása
    - Szabadidő eltöltésével szembeni igényesség kialakítása, a mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtése az iskolában (iskolai sportkör működtetése, háziversenyek szervezése, versenyeztetés, úszásoktatás, téli sítábor)
    - A szenvedélybetegségek megelőzése, azok következményeivel való megismertetés
    - Az iskola környékének rendszeres ápolása, osztályok tantermének szépítése, óvása
19. Feladatok:
    - A gyerekek felkészítése arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.
    - Fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
    - A környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőinek megismerése.
    - Támogatást kell nyújtani a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.
    - Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
    - Az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

IV. fejezet:
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

20. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok hasonlóan a személyiségfejlesztéshez meghatározzák az egész iskola nevelő-oktató munkáját.
21. A tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, hogy a közösség aktív és alkotó tagjaivá váljanak.
22. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:
    - Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:
        - A tanítási órák:
            - osztályfőnöki órák
            - szaktárgyi órák
            - tanítási órán kívüli foglalkozások:
            - napközi
            - diák-önkormányzati munka
            - szabadidős tevékenységek:
            - iskolai szintű rendezvények, együttlétek: Kossuth-napok, gyermeknap, családi nap, farsang
    - Minden terület más-más foglalkoztatási formát követel, abban azonban megegyeznek, hogy mindegyik tevékenyen hozzájárul:
        - a tanuló közösségi szokások, normák elfogadásához,
        - az együttértő magatartás kialakításához,
        - a másság elfogadásához
        - a harmonikus embertársi kapcsolatok kialakításához
    - A közösségfejlesztés megvalósítói: az iskola egész nevelőtestülete, a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal, a tanulókkal közösen, együttműködve valósítja meg a közösségfejlesztés kitűzött feladatait.
    - **Feladataink a közösségfejlesztés terén:**
        - Törekedjünk arra, hogy minden tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait.
        - Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.
        - Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
        - Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös megoldása, kezelése terén.
        - A tanulói tevékenységek erősítsék a közösséghez való kötődést, a közösség iránti felelősségérzetet.
        - A közös munka során mélyüljön a tanulók önismerete, fejlődjön önfegyelmük, fedezzék fel önmagukban a mási iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét.
    - *A diákönkormányzat jogkörei,* a következőkről dönt:
        - saját működéséről
        - a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
        - hatáskörei gyakorlásáról
        - egy tanítás nélküli munkanap programjáról
        - tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről
        - a tájékoztatási rendszer szerkesztőségének, tanulói vezetőjének és munkatársainak megbízásáról

- *A diákönkormányzat további jogkörei*:
  - véleményezési és javaslattevési jog (a diákönkormányzat - a diákokat érintő kérdésekre vonatkozóan - véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben)
  - épülethasználati jog
  - szövetséghez csatlakozás joga
  - döntések előkészítésében való részvételjoga
  - egyetértési jogot gyakorol
    - a jogszabályban meghatározott ügyekben az iskolai szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor
    - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor
    - a házirend elfogadásakor és módosításakor
      - A tanulót érintő fegyelmi eljárás lefolytatásakor a diákönkormányzat véleményét is be kell szerezni.
- *A diákönkormányzat működése*

a) A diákközgyűlés (tanár-diák fórum)

- A törvény előírja az intézményvezetőknek a diákönkormányzattal való kapcsolattartást. Ennek minimális megvalósítása évenként egyszer a diákközgyűlés megszervezése. Célszerű a közgyűlést a tanév elején rendezni, mert a diákok számos - a törvény által érdekegyeztetést előíró - kérdése az év elején kerül előtérbe.

b) Az iskolai rendezvények, iskolarádió

- A diákélet fontos terei a rendezvények, amelyeknek célját mindig pontosan érdemes meghatározni. Nem szerencsés a fésületlen diákkezdeményezések azonnali támogatása. A diákok minden rendezvénye azonos lesz, ha nem koordinálja senki az ötleteket. Felelősök nélkül a rendezvény sikere mindig véletleneken múlik. A siker pedig biztosítható megfelelő előkészítéssel, szervezéssel. Minél hatékonyabban bevonjuk a tanulók szervezőkészséggel rendelkező egyéniségeit, annál biztosabb a végeredmény pozitív alakulása. Semmilyen ötletet nem érdemes azonnal támogatni, csak akkor, amikor már erőfeszítés van mögötte. A hatékonyságot kifejezetten növeli a feltételek szabása, az érdemek szerinti lehetőségadás.

V. fejezet:
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

23. A pedagógusok intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. melléklet) határozza meg, ennek rendelkezéseit az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
    - az osztályfőnök szülői értekezleten tájékoztatja a szülőket arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
    - a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,

- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében, segélykérelem kezdeményezése, adminisztrációs feladatok: az igények felmérése, továbbítása.
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása.

VI. fejezet:
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

24. A köznevelési törvény értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
    a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
        aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
        ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
        ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
    b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
25. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
26. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
27. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
28. A gyermekvédelmi törvény értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
    a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
    b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

29. Halmozottan hátrányos helyzetű
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
30. Az iskola beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését célzó programja, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program
31. Az iskola tehetséggondozó és képesség kibontakoztató programja:
    - A pedagógiai programunk alapján arra törekszünk, hogy tanítványaink képesek legyenek saját értékeiket felfedezni, képességeiket kibontakoztatni. Értékelési rendszerünkben előtérbe helyezzük a pozitív visszacsatolási formákat a mindennapi gyakorlatban is, például a kiemelkedő eredmények közösség előtti bemutatásával rögtönzött iskolagyűlés keretében, valamint a folyosón illetve a szaktantermekben elhelyezett tablókon a kiváló eredményeket elért diákjaink fényképeivel. Tanévzáró ünnepségen megajándékozzuk a tanulásban, sportban, illetve a közösségért végzett tevékenységben kiemelkedő tanítványainkat. Szintén ekkor kapja meg egy nyolcadikos diák a "Kossuth emlékplakettet", mellyel példaadó iskolai munkáját ismerjük el. Példamutató magatartása mellett, versenyeken szerepel, az iskola közösségi életének aktív tagja, tanulmányi munkája kiváló.

VII. fejezet:
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

32. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) szabályozza, ennek rendelkezéseit valamennyi tagintézményben alkalmazni kell.
33. A nevelési-oktatási intézmény ellátja a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, tanuló érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti [Kt. 41. § (6)].
34. Elsősorban az osztályfőnök az, aki nem kívánt változásokat észlelheti, a hátrányos helyzetre, a veszélyeztetettségre felfigyelhet, jelezheti a problémát. Ha ez nem történik meg időben, a tünetek súlyosbodnak és megjelennek az iskolában, mint
    - teljesítményzavar,
    - viselkedészavar vagy/és
    - kapcsolatzavar.
35. A prevenció első színtere az iskola.
    - Ennek megfelelően a gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése. A segítségre szoruló gyerekekkel kapcsolatos problémák gyökere

legtöbbször a családhoz, a kortárs csoporthoz nyúlik vissza. Ezért fontos, hogy az osztályfőnök és tanítványai között őszinte bizalmi viszony alakuljon ki.

36. A felderítés alapfeltétele, hogy a pedagógus ismerje
    - a gyermek személyiségét,
    - családi hátterét,
    - környezetét,
    - baráti és kortársi kapcsolatait.
37. Az iskolai gyermekvédelem fontos feladata, hogy az iskolában jelentkező kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarokat az intézmény saját problémamegoldó kapacitásának bővítésével helyben legyen képes kezelni, megelőzve a deviáns életpálya kialakulását.
38. A felderítés utáni következő szakasza a gyermekvédelmi munkának a jelzés. Lényeges, hogy a felderített eset után a jelzés időben kerüljön a megfelelő segítő szervezethez. A késedelmes beavatkozás gyakran nagyon súlyos következményekkel jár.

VIII. fejezet:
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

39. Az iskolában az eredményes munka feltétele, hogy valamennyi szereplő együttműködjön a közös cél érdekében.
    - *Tanár-Diák kapcsolat:*
        - a kölcsönös tisztelet alapján áll. Kiemelkedő fontosságú az osztályfőnökök szerepe, aki összehangolja az osztályban tanítók és tanulók munkáját, segít a felmerülő konfliktusok, tanulási, szervezési problémák megoldásában.
    - *A szülők és pedagógusok együttműködése*
        - Tervszerűen vizsgáljuk kérdőívek segítségével a szülők elvárásait és elégedettségét az iskolában folyó munkával kapcsolatban, és figyelembe vesszük azt.
        - A személyes kapcsolattartás szervezett formái:
            - tan évente 2 szülői értekezlet (szeptember, február)
            - 7-8. évfolyam pályaválasztási szülői értekezlet (október)
            - fogadó óra: igazgatói, szaktanári, osztályfőnöki
            - rendkívüli szülői értekezlet a szülők, az osztályban tanítók vagy az iskolavezetés kezdeményezésére indokolt esetben bármikor
            - közös rendezvények, versenyeken kísérés, ünnepélyeken, megemlékezéseken részvétel
            - nyílt nap szervezése
        - Bármilyen egyéni vagy közösségi problémával, kéréssel közvetlenül az iskola vezetőségéhez lehet fordulni.
        - Írásos kapcsolattartás a tájékoztató ellenőrzőn keresztül történik, melyet a szülő hetente legalább egyszer aláír, az osztályfőnök a naplóval havonta egyszer egyeztet.
    - A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

- A velük szemben támasztott követelményeket a Nemzeti Köznevelési Törvény rögzíti.
- A Kossuth Lajos Általános Iskola pedagógusainak feladatait az intézmény SZMSZ-ben meghatározottak, a Pedagógiai Programban leírt feladatok elvégzése, a személyre szóló munkaköri leírások adják. Ezen felül kijelölhető bármely munkatervi, munkaközösségi programban meghatározott munka elvégzésére, és köteles azt a tőle telhető legjobb minőségben elvégezni.
- Munkájának magas színvonalú elvégezéséhez naprakész információkkal kell rendelkeznie a tanulókról, az iskola életéről, a pedagógusszakma eredményeiről, a korszerű pedagógiai módszerekről.
- Munkaidejét a kötelező órák (22-26), az elrendelt munkavégzés (szakkör, fejlesztés, korrepetálás, ügyelet, versenyeztetés), mely a pedagógiai munkával függ össze, (kb. heti 10 óra), valamint a felkészülésre hagyott idő adja ki.
- Pontos munkarendjét az iskolai órarend, ügyeleti rend, a tanórán kívüli foglalkozások rendje határozzák meg. Köteles a foglalkozások előtt negyed órával az iskolában megjelenni.
- Osztályfőnök az iskolában tanító pedagógusok közül választható, aki feladatait szakmaisággal, megfelelő pedagógiai-pszichológiai képességekkel, rátermettséggel végzi. Eredményes kapcsolatrendszer ápol a pedagógus- szülő-gyermek hármasban, hatékonyan építi csoportja közösségét, felsőben körültekintő, pályaorientációs munkát végez.

IX. fejezet:
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

40. A tanulmányok alatti vizsgák szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

X. fejezet:
A felvétel és az átvétel helyi szabályai

41. A felvétel és az átvétel helyi szabályait – köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei által meghatározott keretek között – a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
42. Szaktárgyi szintfelmérő felmérő alapján az igazgató a szülővel történő egyeztetés után dönt az évfolyamba sorolásról.

XI. fejezet:
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

43. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok tervezését az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

MÁSODIK RÉSZ:
HELYI TANTERV

XII. fejezet:
Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények

44. A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) tartalmazza.
45. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
46. A választható tantárgyakat, foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
47. A csoportbontásban szervezhető foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet), a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit a pedagógiai programjának *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg.
48. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. mellékletében (10. sz. melléklet) meghatározott választott kerettantervek határozzák meg, a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről a tagiskola nevelőtestülete dönt.
49. Az angol nyelv és az informatika oktatásának tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – Az angol nyelv egységes helyi tanterve* (7. sz. melléklet) és az *Egységes helyi tantervek – Az informatika egységes helyi tanterve* (8. sz. melléklet) határozzák meg.
50. A szerb nemzetiségi oktatás tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – A szerb nemzetiségi oktatás egységes helyi tanterve* c. melléklete (9. sz. melléklet) határozza meg.

50/A. A tagintézményben oktatott, az egységes helyi tantervek között nem szereplő tantárgyak tananyag- és követelményrendszere évfolyamok szerinti bontásban elérhető a tagintézmény honlapján.

XIII. fejezet:
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

51. A köznevelési törvény szerint az elsőtől a nyolcadik évfolyamig – első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben –, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

XIV. fejezet:
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

52. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XV. fejezet:
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

53. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

XVI. fejezet:
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

54. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, formáit a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
55. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket a tagiskola pedagógiai részprogramja tartalmazza.
56. A tantárgyi szintfelmérő alapján ha lényegesen elmaradt a tanuló a fogadó iskola tananyagától, a szülő köteles gondoskodni a felzárkóztatásról.
57. *Egy tanítási napon egynél több témazáró dolgozat nem íratható 1-6. osztályban, 7-8. évfolyamon napi két témazáró dolgozat írható*. A tanár egy héttel korábban jelzi, hogy a témazárót melyik napon íratja meg, így elkerülhető a tanulók indokolatlan, túlzott megterhelése.
58. Az írásbeli feleleteket és témazárókat egy héten *belül ki kell javítani*. A felmérést követő órán meg kell beszélni a hibatípusokat és meghatározni a továbbhaladás irányát.
59. Az első évfolyamon félévkor és év végén, továbbá második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló *kiválóan*, *jól*, vagy *megfelelően* teljesített, illetve *felzárkóztatásra szorul*.

XVII. fejezet:
Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

60. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket a tagintézmény pedagógiai részprogramjának *Egészségnevelési és környezeti nevelési program* c. melléklete tartalmazza.

61. Egészségnevelés fő területei:

- Helyes egészségügyi szokások iránti igény kialakítása
    - személyi higiéné, tisztaság
    - a tanulás – pihenés aránya
    - egészséges öltözködés
    - korszerű, egészséges táplálkozás
- Egészségmegőrző mozgás, sportolás, helyes testtartás kialakítása.
    - játékos és egészségfejlesztő testmozgás szervezése
    - tömegsport foglalkozások biztosítása
    - elősegítjük, hogy diákjaink sportegyesületben versenyezhessenek
    - sportrendezvényeket, sportdélutánt szervezünk
    - helyes testtartás kialakításában, megőrzésében és a testedzés megszerettetésében fontos testnevelőink szerepe
    - szabadban tartózkodás, és az ott végzett mozgás fontossága
- Mentálhigiéné, prevenciós programok.
    - pszichés képességek fejlesztése
    - a teljes gyermeki személyiség fejlesztésére irányul az egészségfejlesztés
    - prevenciós programok biztosítása a káros szokások megelőzésére
    - a deviáns viselkedési formák felismerése, kiszűrése, feltárása
    - felvilágosító órák a függőségek következményeiről.

62. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv:

- Olyan egészségügyi tevékenység, melynek célja a hirtelen egészségkárosodás megállítása, feltartóztatása. Oktatásának célja:
    - Hasznos ismeretek nyújtása a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokról.
    - Saját kompetenciái ismeretében merjen és tudjon éles helyzetben hatékonyan segítséget nyújtani a rászorulónak.
    - A beteg, sérült, fogyatékkal élők elfogadása és segítőkész magatartás fejlesztése.

63. A környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

- A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem. Ennek szellemében neveljük a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal az egészségtudatos és környezetvédő magatartást fejlesztjük.
- Örökös Ökoiskola lettünk 2016. évben
- Céljaink:
    - szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
    - helyi értékek, problémák feltérképezése
    - helyi célok megfogalmazása (faültetés, madárvédelem, hulladék, iskolai büfé, energiatakarékosság)
    - a lakóhely ismerése
    - hagyományok védelme

- Az iskolai környezetünk és az ott dolgozók és tanulók életmódját környezettudatosabbá tegyük:
    - energiatakarékos üzemeltetés
    - pedagógusok, iskolai dolgozók példamutatása
    - szelektív hulladékgyűjtés
    - zöldesítés épületben belül és kívül
    - kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése
    - büfé árukészletének átalakítása
    - környezetbarát termek, menza
    - ismeretterjesztés kiterjesztése: faliújság, iskola rádió
- Tevékenységi formák:
    - Iskolát átfogó környezeti programok, projektek
    - Kiállítások – környezet és természetvédelmi
    - Tanulmányi kirándulások – Nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkba
    - Iskolakert és fűszerkert gondozása.
    - Vetélkedők, tanulmányi versenyek.
    - Környezetvédelmi pályázatok, rajzversenyek, fotópályázatok.
    - Témanap szervezése
- Jeles napok:
    - Víz világnapja (március 22)
    - Egészségügyi világnap (április 7.)
    - Föld napja (április 22.)
    - Madarak és fák napja (május 10.)
    - Környezetvédelmi világnap (június 5.)
    - Autómentes nap (szeptember 22.)
    - Állatok világnapja (október 4.)
    - Füstmentes nap (november 17.)

64. Erdei iskolát tervezünk, amennyiben pályázati támogatás, rendelkezésre áll, illetve a szülő nyilatkozik arról, hogy vállalja a plusz költségeket.

XVIII. fejezet:
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

65. Pedagógusaink és dolgozóink munkájuk során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani, nem alkalmaznak a gyermekkel szemben hátrányos megkülönböztetést, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

3. melléklet:
A SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola
pedagógiai részprogramja

ELSŐ RÉSZ:
NEVELÉSI PROGRAM

I. fejezet:
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait az intézmény pedagógiai programja minden tagiskola tekintetében egységesen határozza meg.

2. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során kiemelten figyelembe veszik a nevelő-oktató munka Nemzeti alaptantervben meghatározott értékeit, ezeket az értékeket és a hozzájuk kapcsolódó pedagógiai eszközöket, eljárásokat az intézmény pedagógiai programjának Első kiegészítése (11. sz. melléklet) részletezi, ezeket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

II. fejezet:
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3. A tanulók erkölcsi nevelése: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
4. A tanulók értelmi nevelése: az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
5. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése: az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
6. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
7. A tanulók akarati nevelése: az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
8. A tanulók nemzeti nevelése: a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése.
9. A tanulók állampolgári nevelése: az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
10. A tanulók munkára nevelése: az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása, a tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
11. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése: a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, egészséges, edzett személyiség kialakítása, az egészséges

életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

12. Célok, elvárások (bevezető szakasz: 1-2. évfolyam)
    a) Minél zökkenőmentesebben éljék meg a tanulók az óvodából az iskolába való átmenetet. Az óvodából hozott higiéniai szokások továbbfejlesztésével, pozitív motiválással, tényleges cselekedtetéssel kell kialakítani a megfelelő iskolai szokásrendszereket.
    Sikerkritérium: Tanítványaink szívesen és örömmel járnak iskolába. Betartják a megfelelő higiéniai szabályokat.
    b) Alakuljanak ki az iskolai házirendhez igazodó helyes tanulói viselkedésformák és szokások.
    Sikerkritérium: Megtanulják, elfogadják és alkalmazzák az iskolai élet szokásrendszerét: tudnak sorakozni, fegyelmezetten étkezni, vigyáznak az őket körülvevő tárgyakra, berendezésekre.
    c) A gyerekekben alakuljon ki a megfelelő önbizalom és a tanuláshoz illetve iskolához való pozitív hozzáállás.
    Sikerkritérium: Fel tudjuk kelteni és folyamatosan szinten tudjuk tartani a gyerekek érdeklődését a tudás és a tanulás iránt.
    d) Alakuljanak ki az írás, olvasás és számolási alapkészségek. Ismerjék az önálló tanuláshoz szükséges eljárásokat.
    Sikerkritérium: Tudnak önállóan írni, olvasni, számolni. Lehetőleg önállóan készítse el házi feladatát, értse az elolvasott szöveget.
13. Célok, elvárások (kezdő szakasz: 3-4. évfolyam)
    a) Az 1-2. évfolyamban kialakított erkölcsi, intellektuális és esztétikai érzelmeik tovább fejlődjenek. Tudjanak azonosulni a jóval és tudják elutasítani a rosszat, a helytelent.
    Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége fegyelmezetten viselkedik és tiszteletben tartja a másságot.
    b) Erősödjön kötelességtudatuk, a rendszeresség és a következetesség életkoruknak megfelelő legyen.
    Sikerkritérium: A tanulók képességeiknek megfelelően sajátítják el a tananyagot. A vállalt feladatokat maradéktalanul teljesítik.
    c) Arra törekszünk, hogy minél több sikerélményhez juttassuk a tanulókat, és így újabb és újabb erőfeszítésre késztessük őket.
    Sikerkritérium: Minél több versenyen (iskolai, városi, megyei stb.) vesznek részt és képességeiknek megfelelő eredményt érnek el.
    d) Alakuljon ki bennük az alkotás igénye, az önkifejezés és mások megértéséhez szükséges kommunikációs biztonság.
    Sikerkritérium: Közléseik során meg tudják fogalmazni gondolataikat, érzéseiket képesek vizuálisan megjeleníteni.
14. Célok, elvárások (alapozó szakasz: 5-6. évfolyam)
    a) Célunk, hogy kialakítsuk tanulóinkban a felelősségérzetet önmagukért és társaikért, valamint megalapozzuk a tisztelet és elfogadás készségét és képességét.
    Sikerkritérium: Minden teremben rendet hagynak maguk után. Tanulóink nagy többsége felelősséget vállal saját holmijáért, és azokat nem felejti otthon vagy a tanteremben. Figyel társaira, szükség esetén segíti.
    b) Tudatosuljon tanulóinkban, hogy hazánk mindig részese volt az európai szellemi, művelődési folyamatoknak, és sok értékkel gazdagította azt. Alakuljon ki bennük a haza és a hazaszeretet

fogalma.
Sikerkritérium: Ismerik a határon kívül élő magyar nemzetrészeket, természetes számukra, hogy ők is a magyar nemzet tagjai. Korosztályuknak megfelelően ismerik a magyarság eredményeit és vívmányait.

c) Erősödjenek az önálló tanuláshoz, ismeretszerzéshez szükséges képességeik. Fejlődjön tantárgyaktól függetlenül alapkészségük, kreatív gondolkodásuk, valamint kommunikációs és vitakészségük. Ismerjenek meg információforrásokat, tanuljanak meg eligazodni bennük.
Sikerkritérium:
Helyesen tudnak írni, értik az olvasott szöveget, gondolataikat meg tudják fogalmazni és elmondani. Felismerik az ok-okozati összefüggéseket. Tudnak és mernek beszélni idegen nyelven. Koruknak megfelelően eligazodnak a könyvtárhasználat és az internet világában. Az információforrásokat kritikusan és etikusan kezelik.

d) Ismerkedjenek meg fizikai és szellemi foglalkozásokkal. Szokjanak hozzá a versenyhelyzetekhez, a sikerekhez és a kudarcokhoz. Tanuljanak meg csoportban dolgozni.
Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége tisztába van azzal, hogy milyen képesség, készség, iskolai végzettség szükséges a különböző szellemi és fizikai foglalkozásokhoz. Tudnak egymásra figyelni, okosan vitatkozni, érvelni a másikat meggyőzni a saját igazukról.

15. Célok, elvárások (fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam)

a) Erősödjön tanulóinkban a felelősségérzet önmagukért és társaikért, Fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük.
Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége felelősséget vállal saját feladataiért, és azokat önállóan is képes elvégezni. Ismerik önmaguk erősségeit, gyengeségeit, tisztába vannak korlátaikkal.

b) Értsék a demokrácia lényegét, a demokratikus viszonyok működésének hátterét, ismerjék meg alapszinten az Európai Unió működését, alapvető intézményeit.
Sikerkritérium: Tanulóink többsége részt vesz az iskolai diákönkormányzat munkájában.

c) Fejlődjön kreatív gondolkodásuk, valamint kommunikációs és vitakészségük. Tudjanak eligazodni a különböző információ áradatban.
Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége képes a kötelező és vállalt feladataikat önállóan elvégezni. Tudnak a hallott, vagy olvasott szöveg alapján a feltett kérdésekre pontosan válaszolni, önálló véleményt alkotni. Mernek idegen nyelven beszélni. Tanulóink többsége felhasználja a könyvtárban és a számítógépes hálózaton fellelhető információkat a felkészüléséhez. Az információforrásokat kritikusan és etikusan kezelik.

d) Ismerkedjenek meg a továbbtanulási lehetőségekkel, iskolákkal, ismerjék saját adottságaikat. Szokjanak hozzá a versenyhelyzetekhez, a sikerekhez és a kudarcokhoz. Tanuljanak meg csoportban dolgozni.
Sikerkritérium: A nyolcadikosok a számukra a legmegfelelőbb középiskolában folytassák tanulmányaikat. Csoportmunkában kulturáltan, okosan érvelve, a másikra figyelve dolgoznak, versenyeznek.

Arizona program

16. Annak érdekében, hogy a tanár nyugodt körülmények között végezhesse munkáját és a tanulni akaró diákok jogait megvédje az órák normális menetét zavarókkal szemben, megtanítsa, hogy a cselekedeteinknek következménye van, mindenkinek saját magának kell döntenie, a döntéseiért

ő maga felelős, bevezeti és működteti az **Arizona programot** („Felelős gondolkodás folyamata”). A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók saját felelősségére épít.

17. A program működése
    - Az óra menetét zavaró tanulótól a tanár megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban szabálykövetően viselkedik, vagy inkább kimegy a tréningszobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem egyértelmű jelzéssel a diák tudomására hozza, hogy el kell hagynia a tantermet.
    - A tanuló a kifüggesztett szabályokból kiválaszthatja azt a szabályt, amelyet nem tartott be. (A „nem tudom” válasz nem elfogadható.)
    - Eldöntheti, hogy a továbbiakban szabálykövetően viselkedik, s a tanteremben marad, illetve inkább távozik a tréningszobába.
    - Amennyiben a tanteremben maradás mellett dönt, ügyelnie kell arra, hogy ismételten ne zavarja meg az óra menetét. Amennyiben a tanuló másodszor is vét valamely szabály ellen, a tanár jelzi, hogy a tanulónak távoznia kell a tréningszobába. (A tanár közli vele: „Ezzel a viselkedéssel eldöntötted, hogy a tréningszobába távozol.”)
    - A diák tulajdonképpen mindkét esetben a saját döntése alapján távozik a tréningszobába. Távozása az „Információs lappal” történik, amelyet a tanár értelemszerűen tölt ki.
    - A diáknak az „Információs lappal” jelentkeznie kell a tréningszobában tartózkodó nevelőnél, akinek segítségével „Visszatérési tervet” kell készítenie.
    - Amennyiben a tanuló a felügyelő tanár számára elfogadható tervet készít, visszatérhet a tanórára. Fontos, hogy a visszatérésével sem zavarhatja meg az óra menetét. Az elkészített tervét csendben a tanári asztalra helyezi, majd a helyére ül és igyekszik bekapcsolódni az óra folyamatába. Így nem sérül a zavartalan tanulási és tanítási folyamat.
    - A tréningszobában a tanulónak az iskola házirendje szerint kell viselkednie. A felügyelő tanár utasításainak betartása számára kötelező. Ennek megszegése azonnali szülői bevonást eredményez.
    - A tanuló, aki a tanórát az Arizona szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége, felelésnél dolgozatnál nem hivatkozhat az Arizona szobára.
    - Az Arizona szobában való tartózkodás csak az adott órára vonatkozik, a tanulónak a következő tanórán jelen kell lennie.
18. A tréningszobában tartózkodás szabályai
    - A tanteremből korábban távozott diák bekopog a tréningszoba ajtaján. Belépés után szükség szerint bemutatkozik, majd az ott tartózkodó nevelőnek átadja az „Információs lapot”.
    - Az ügyeletes nevelő a szobában lévő „Űrlapon” regisztrálja a tanulót.
    - A diák kap egy „Visszatérési tervkészítő lapot”.
    - A diák leül egy asztalhoz és átgondolja, melyik szabályt sértette meg, milyen következményei vannak tettének saját magára, illetve osztálytársaira nézve.
    - A diák visszatérési tervet készít arra vonatkozóan, hogyan tudná a jövőben ezt a magatartást elkerülni.
    - A terv készítésében az ügyeletes nevelő segítséget ad, ha azt kéri a tanuló. „Nem tudom” válasz nem elfogadható.

- Ha a diák jó visszatérési tervet készít (ezt az ügyeletes nevelő értékeli és dönti el), akkor a diák az aláírt „Visszatérési tervvel” térhet vissza a tanterembe. (Ezen a lapon az időpontot is mindig rögzíteni kell.)
- Ha a diák nem készít vagy nem elfogadható „Visszatérési tervet” készít, akkor a tréningszobában marad, amíg el nem készíti az elfogadható tervét. Ha erre nem kerül sor a tanítási időben, akkor másnap reggel a tréningszobába kell visszatérnie, lehetőleg a szülőjével.

19. Az Arizona Program tanácsadó megbeszéléseinek résztvevői
    a) ha a tanuló 5 alkalommal volt a tréningszobában:
        - tanuló,
        - a tanuló által választott pedagógus,
        - az Arizona csoport egyik tagja
    b) ha a tanuló 10 alkalommal volt a tréningszobában:
        - az előző beszélgetés résztvevői
        - a tanuló osztályfőnöke
        - a tanuló szülője
    c) ha a tanuló 15 alkalommal volt a tréningszobában:
        - az előző beszélgetés résztvevői
        - az iskola igazgatója
    d) ha a tanuló 20 alkalommal volt a tréningszobában:
        - az előző beszélgetés résztvevői
        - SZKTT ESZI Tabán Családsegítő Közösségi Ház, Gyermekjóléti Központ és Dél-Alföldi Regionális Családsegítő Szolgálat egyik képviselője
    e) ha a tanuló 25 alkalommal volt a tréningszobában:
        - az előző beszélgetés résztvevői
        - Csongrád Megyei Rendőr Főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának ifjúságvédelemmel foglalkozó képviselője.
20. Mivel a program nem a büntetésre, inkább a tanulók saját felelősségének fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, a magatartás értékelésében csak akkor jelenik meg, ha a program működése folyamán a tanuló nem együttműködő.

Resztoratív technikák alkalmazása

20/A. A konfliktusok jóvátételi eljáráson alapuló megoldása, a hatékony kapcsolatkezelés érdekében alkalmazzuk a resztoratív eljárásokat: egyéni elbeszélgetés, körökben folytatott közösségi megbeszélések, osztálygyűlések, resztoratív konferenciák. A konfliktusok megoldása során arra törekszünk, hogy a sértett és a sértő fél is értse meg a másikat. Együtt megkeressük, miért történt meg a konfliktus, és hogyan lehet elérni, hogy többet ne történjen meg, valamint hogy jóvátételre kerüljön sor.

III. fejezet:
A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

21. A teljeskörű egészségfejlesztés feladatainak ellátását az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

22. Célok és elvárások:
    a) Testmozgás és testi egészségmegőrzés: Célunk, hogy egészségnevelésünkkel aktív mozgásra neveljük tanulóinkat, hogy felnőttként is igényükké váljék a mozgásban gazdag életmód.
        - 10% alá csökkenjen a felmentettek száma a testnevelés órákon (az edzett test a betegségekkel szemben is ellenállóbb).
        - A szabadidő tartalmas eltöltése életelemükké váljék.
    b) Egészséges táplálkozás: Célunk a táplálkozással összefüggő betegségek gyakoriságának csökkentése és a tanulók egészségi állapotának javítása.
        - Az egészséges táplálkozás irányelveinek megismertetése.
        - A közétkeztetésben nyújtott szolgáltatás minőségének javítása, a kulturált étkezési szokások kialakítása.
        - Felnőttként is tudjanak majd különbséget tenni helyes és helytelen táplálkozás között.
    c) Dohányzás, alkoholfogyasztás
        - Ismerjék meg a dohányzás és alkoholfogyasztás káros hatásait, az ezzel összefüggő betegségeket, a passzív dohányzás káros hatását.
        - Csökkenjen a fiatalok körében a dohányzás és alkoholfogyasztás.
    d) Drogprevenció: Cél a drogfogyasztás és az általuk okozott egészségi és szociális károk visszaszorítása, megelőzése.
        - Kevesebb legyen a drogokat kipróbáló és később rendszeresen fogyasztó fiatalok száma.
    e) Mentális egészség: Célunk tanulóink lelki állapotának és életminőségének javítása, az egészségtudat fejlesztése és lelki egészségének és értékeinek felmutatása.
        - Csökkenjen a depresszív emberek és az öngyilkos fiatalok aránya.
        - A krízishelyzeteket helyesen oldják meg.

IV. fejezet:
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

23. Célok, elvárások (bevezető szakasz: 1-2. évfolyam)
    a) Célunk, hogy a gyerekek jól érezzék magukat az új közösségben (osztály, napközi). Megismerjék, elfogadják, tiszteljék és segítsék a közösség tagjait.
    Sikerkritérium: A tanulók a közösségi élet elemi követelményeit elsajátítják, és a mindennapokban alkalmazzák.
    b) Biztosítjuk az osztályközösség kialakításának egységes folyamatát - a tevékenységi rendszer kibontakoztatásával megszervezzük a mindennapi életet – és kialakítjuk az együttélés, az együttműködés legfontosabb szokásait.
    Sikerkritérium: Kialakulnak a mindennapi együttélés, együttműködés szokásai. A tanulók szívesen jönnek az iskolába.
24. Célok, elvárások (kezdő szakasz: 3-4. évfolyam)
    a) Formáljuk az osztályközösség saját arculatát. A tanulók ismerjék egymás értékeit, örüljenek társaik sikerének vagy érezzenek velük együtt, ha sikertelenség éri őket.
    Sikerkritérium: Elfogadják egymást a jó és rossz tulajdonságokkal együtt. Az osztály jól szervezett közösséggé válik.
    b) A tanulók érezzék jól magukat a közös programokon, várják azokat.
    Sikerkritérium: Aktívan részt vesznek a közös programokban.

25. Célok, elvárások (alapozó szakasz: 5-6. évfolyam)
    a) Az osztály közösségi szellemének erősítése. Minden tanuló illeszkedjen be a közösségbe.
    Sikerkritérium: Minden tanuló bekapcsolódik a közös feladatok elvégzésébe, pl. a papírgyűjtésbe.
    b) A vitakészség kialakítása, ismerkedés annak formai és tartalmi követelményeivel.
    Sikerkritérium: A tanulók nagy többsége nem keveri össze a vitát a vitatkozással. Türelmesen meghallgatják a másik felet.
    c) Találja meg az egyén a helyét a közösségben. (pl. vezető, segítő stb.) Ne csak passzív résztvevője legyen a közösségnek, ne hátráltassa a közösség munkáját.
    Sikerkritérium: Minden tanuló talál megfelelő feladatot, barátokat az osztályközösségben.
26. Célok: elvárások (fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam)
    a) Erősödjön bennük a felnőttek és az egymás iránti tisztelet, a másság elfogadása, a tolerancia készsége.
    Sikerkritérium: Tanulóink többsége tisztelettudóan viselkedik a felnőttekkel, és megértően viszonyul társaihoz.
    b) Képesek legyenek a kulturált véleménynyilvánításra, illetve mások véleményének a meghallgatására, tiszteletben tartására.
    Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége képes a konfliktushelyzeteket kulturáltan, a meggyőzés erejével megoldani.
    c) Képesek a megfelelő önszerveződésre, ötleteikkel és munkájukkal érdemben is részt veszek a diákönkormányzat tevékenységében.
    Sikerkritérium: Egyre nagyobb önállósággal rendeznek, programokat szerveznek. (pl. Mikulás-napi vagy farsangi játékok)

V. fejezet:
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

27. A pedagógusok intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. melléklet) határozza meg, ennek rendelkezéseit az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
28. Ezen felül osztályfőnökként:
    a) A tanév elején tűz- és balesetvédelmi oktatást tart, megismerteti a tanulókkal és szüleikkel az iskola házirendjét, rendszeresen ellenőrzi azok betartását.
    b) Tájékoztatja az iskolavezetést az osztályközösség illetve egyes egyének jelentős problémáiról, sikeréről.
    c) Összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, a lehetőségekhez képest látogatja óráikat, az óralátogatásokról hospitálási naplót készít. Észrevételeit, az esetleges problémákat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
    d) Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit.
    e) Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeket, javaslatait tanártársai elé terjeszti.
    f) Szülői értekezletet tart, rendszeresen tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. A tanuló ellenőrzőjében levő jegyeket félévente ellenőrzi.
    g) Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

h) Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában. Javaslataival, észrevételeivel az intézmény munkatervi feladatainak elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
i) A tanulók személyiségének ismeretében segíti a tanulók pályaválasztását, pályaorientációját.

VI. fejezet:
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

29. A köznevelési törvény értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
    a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
       aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
       ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
       ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
    b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
30. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői vélemény alapján a szülő kérésére egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az igazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól. A sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztését a Bárczy Gusztáv EGYMI fejlesztőpedagógusa végzi, ezen kívül az iskola pedagógusa által tartott korrepetáláson vehet részt.
31. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót a szakértői vélemény alapján a szülő kérésére az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az egyéni fejlesztést a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusa végzi, ezen kívül az iskola pedagógusa által tartott korrepetáláson vehet részt.
32. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység a tanítási órákon biztosítható csoportbontással, emelt óraszámú oktatással, valamint a következő tevékenységekkel:
    a) az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (differenciálás)
    b) a kompetencia alapú oktatás fejlesztése (tevékenységközpontúság, digitális tananyagok, taneszközök használata)
    c) kooperatív tanulás
    d) választható tantárgyak tanulása (emelt óraszámú angol, informatika)
    e) tanulók versenyeztetése (felkészítés tanulmányi és sportversenyekre)

f) tanítási órán kívüli foglalkozásokkal: szakkörök, énekkar, iskolarádió, szabadidős foglalkozások (múzeum, színházlátogatás), sportkörök, tanulói munkák kiállítása

33. A gyermekvédelmi törvény értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
    a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
    b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
    c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
34. Halmozottan hátrányos helyzetű
    a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
    b) a nevelésbe vett gyermek,
    c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
35. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára tanév elején a felmérések alapján fejlesztési terv készül az egyéni differenciálás figyelembe vételével. Tanév közben az iskola pedagógusa egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztés keretében segít a házi feladatok értelmezésében, memoriterek elsajátításában. Számítógépes készség és képességfejlesztést végez a fejlesztési terv alapján. Mentálhigiénés segítő beszélgetéseket folytat egyénileg. Az év eleji állapotfelmérést követően differenciált fejlesztési terv készült a mozgáskultúra, mozgáskoordináció javítására. A fejlesztést háromhavi értékelés és az esetleges korrekció követi. Pályázati forrás megléte esetén a rendelkezésre álló forrást szociális hátrányok enyhítésére, programok szervezésére, fejlesztőeszközök beszerzésére fordítjuk.
36. Célkitűzések:
    a) Az érintett halmozottan hátrányos helyzetű tanulók évfolyamvesztés nélkül haladjanak tovább.
    b) Ezen tanulók közül minél többen tanuljanak tovább a középfokú intézményekben.
    c) Lehetőleg ezek a gyerekek ne kerüljenek ki a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből.
    d) Folyamatos kommunikáció a szülőkkel.
    e) A magatartásbeli problémákkal rendelkező hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése az osztályközösségekbe.

VII. fejezet:
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

37. A tanulók a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.
38. A diákönkormányzat célja a partneri viszony, a konfliktusok megelőzése, az együttesen elfogadható érdekviszonyok keresése. A diákönkormányzat a demokratikus életformára nevelés alapja, segíti a mikroközösség működését.
39. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
    a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
    b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
    c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
    d) a házirend elfogadása előtt.
40. A diákönkormányzat a következőkről dönt:
    a) saját működéséről
    b) hatáskörei gyakorlásáról
    c) egy tanítás nélküli munkanap programjáról
    d) tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről
    e) a tanulói vezetőjének és munkatársainak megbízásáról
41. A diákönkormányzat által szervezett hagyományos rendezvények
    a) diákközgyűlés
    b) tavaszi és őszi papírgyűjtés
    c) téli és tavaszi sulidiszkó
42. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) szabályozza, ennek rendelkezéseit valamennyi tagintézményben alkalmazni kell.

VIII. fejezet:
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

43. A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formáit elsősorban a közös pedagógiai feladatokra kell építeni. Az iskola feladata kettős. Egyrészt teljesíteni kell az országos és helyi érvényű célkitűzéseket saját érték- és normarendszerünk közvetítésével összhangban, másrészt tiszteletben kell tartanunk a szülői ház illetékességét saját gyermekük nevelésében. Ezt a kettősséget kell összeegyeztetni úgy, hogy mindkét fél számára megmaradjon az érdekérvényesítés lehetősége, ugyanakkor a szülői ház és az iskola törekvései szinkronban legyenek egymással.
44. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
    - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer az iskolai szülői munkaközösség ülésén
    - az osztályfőnökök évente legalább háromszor az osztályok szülői értekezletein

45. A szülők és a pedagógusok együttműködésére szolgáló fórumok:
    a) Szülői értekezlet:
    Célja a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
    Feladata a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatással kapcsolatos kérdések alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról. A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója felé.
    b) Fogadóóra:
    Célja a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.
    c) Nyílt tanítási nap az iskolában tanulók szüleinek:
    Célja a szülők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.
    d) Nyílt tanítási nap a leendő első osztályosoknak és szüleinek:
    Célja az intézmény kínálata, bemutatása munka közben, ismerkedés a leendő elsős tanító nénikkel.
    e) Iskolai honlap:
    Célja a szülők, érdeklődők naprakész információkat szerezhessenek az iskola tanórai és tanórán kívüli rendezvényeiről különböző programokról, a gyermekeket érintő eseményekről, feladatokról, lehetőségekről és igényeik szerint tevékeny részesei lehessenek ezeknek.
46. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
47. Az iskola igazgatója részt vesz a diákközgyűlésen, valamint meghívás esetén a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.
48. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.
49. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
50. A nevelőtestületi megbeszélés során felmerült, a tanulókat érintő ügyeket az osztályfőnökök továbbítják.
51. Az iskola nevelőtestülete minden hónap első hétfőjén értekezletet tart, melyen megbeszélik, értékelik az elmúlt hónap munkáját és a következő hónap feladatait.
52. A tagintézmény partnerei:
    a) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola
    b) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola tagintézményei
    c) Nevelési-Oktatási Intézmények Gazdasági Szolgálata
    d) Szint Kft.
    e) Suli-Host Kft.
    f) iskolaorvos, védőnői szolgálat
    g) Gyerekjóléti Szolgálat

h) Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Humán Közszolgáltatási Iroda
i) A Tarján IV. számú Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány
j) sportegyesületek
k) óvodák

IX. fejezet:
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

53. A tanulmányok alatti vizsgák szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

X. fejezet:
A felvétel és az átvétel helyi szabályai

54. A felvétel és az átvétel helyi szabályait – köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei által meghatározott keretek között – a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XI. fejezet:
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

55. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok tervezését az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

MÁSODIK RÉSZ:
HELYI TANTERV

XII. fejezet:
Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények

56. A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* című melléklete (10. sz. melléklet) tartalmazza.
57. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* című melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
58. A választható tantárgyakat, foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* című melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.

59. A csoportbontásban szervezhető foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* című melléklete (10. sz. melléklet), a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit a pedagógiai programjának *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg.
60. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* című mellékletében (10. sz. melléklet) meghatározott választott kerettantervek határozzák meg, a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről a tagiskola nevelőtestülete dönt.
61. Az angol nyelv és az informatika oktatásának tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – Az angol nyelv egységes helyi tanterve* (7. sz. melléklet) és az *Egységes helyi tantervek – Az informatika egységes helyi tanterve* (8. sz. melléklet) határozzák meg.

61/A. A tagintézményben oktatott, az egységes helyi tantervek között nem szereplő tantárgyak tananyag- és követelményrendszere évfolyamok szerinti bontásban elérhető a tagintézmény honlapján.

XIII. fejezet:
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

62. A köznevelési törvény szerint az elsőtől a nyolcadik évfolyamig – első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben – , továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.
63. A köznevelési törvény szerinti felmenő rendszerben bevezetésre kerülő térítésmentes iskolai tankönyvellátással nem érintett iskolai évfolyamokon, továbbá a középiskolában az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki
    a) tartósan beteg,
    b) a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,
    c) három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,
    d) nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, vagy
    e) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

    a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmény). A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.
64. Egyéb taneszközök kiválasztása: a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg a helyi tanterv alapján. A kiválasztás elvei:

- nélkülözhetetlen a tanórán való részvételhez (pl. testnevelés felszerelés, rajzfelszerelés), vagy a tananyag elsajátításához (pl. szerkesztőeszközök)
- nem lehet a felszerelés minőségét, árát vagy típusát megjelölni.

XIV. fejezet:
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

65. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XV. fejezet:
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

66. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

XVI. fejezet:
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

67. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, formáit a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
68. Az értékelésnek és minősítésnek az iskolai teljesítményekről a tanulók életkorának megfelelően változniuk kell. Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességekhez mért fejlődés értékelésétől a nyolcadik év végére el kell jutni az országos követelményekhez való hozzáméréshez. Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és a kudarc megélésével. A szülőnek és a pedagógusnak segítenie kell a tanulókat ennek a feldolgozásában.
69. A pedagógus megfelelő értékelést ad, ha az:
    - tárgyilagos, azaz a tanuló teljesítményét jellemzi, és nem fegyelmező eszköz;
    - következetes, azaz azonos teljesítményt azonosan értékel, függetlenül a tanuló személyétől;
    - sokrétű, azaz a tanuló figyelmét ráirányítja a felkészülési, tudásbeli és reprodukálási problémákra;
    - ösztönző hatású, azaz a tanulót a további fejlődésre motiválja (jó teljesítménynél a szorgalom fenntartására, gyengébb teljesítménynél az igyekezetre).
70. A számonkérés fajtái:
    a) Órán készített munka (rajz, technika, képzőművészet, informatika): egy vagy több tanóra alatt elkészített és bemutatott alkotás, munka. Értékelése a feladat technikai kivitelezése és színvonala alapján érdemjeggyel történik.
    b) Diagnosztikus felmérés: a szükséges készségek alkalmazását felmérő feladatsor (lehetnek írásbeli és szóbeli feladatok is). Lexikális tudás helyett az ismeretek alkalmazását mérik. Értékelése írásbeli szöveges értékeléssel, vagy százalékosan történik.

c) Írásbeli felelet: néhány (4-5) kérdés az előző óra anyagából. Előzetes bejelentés nélkül is írható, 10-15 percnél nem lehet hosszabb. Értékelése a helyesen megválaszolt kérdések alapján érdemjeggyel történik.
d) Szóbeli felelet: az előző óra anyagának önálló elmondása, a felelet kiegészítéseként egy vagy két ismétlő kérdés a témakörből. Minden esetben szóbeli értékelést is kell adni a tanuló tudásáról és annak visszaadásáról. Értékelése a tananyag tudásának és reprodukálásának alapján érdemjeggyel történik.
e) Témazáró dolgozat: a témakört átfogó feladatsor az éves óraszám függvényében témakörönként, 45 percben. A dolgozatírás előtt legalább egy héttel jelezni kell a tanulók számára. Ugyanazon a napon kettőnél több témazáró dolgozat nem írható. A félévi és év végi osztályzat kiszámításakor kétszeres szorzóval szerepel.
Ponthatárok:
100-91% 5
90-76% 4
75-51% 3
50-33% 2
32-0% 1
f) Bemutató gyakorlat (testnevelés) sportági felmérés: atlétika, torna, labdajáték, úszás évente 4 alkalommal. Elvárás, hogy a feladat a tantervi követelményeknek megfelelő legyen. Értékelése a feladat technikai kivitelezése alapján a képességek figyelembevételével, érdemjeggyel történik. Az értékeléskor figyelembe vesszük az órai aktivitást és az iskolán kívüli sportteljesítményeket is.

71. Az érdemjegy megállapításának követelményei:
a) Jeles: a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította; tudását tudja alkalmazni.
b) Jó: a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit; kisebb bizonytalansággal tudja alkalmazni tudását.
c) Közepes: a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti; csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
d) Elégséges: a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el; kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre;
e) Elégtelen: a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel; nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

72. Az érdemjegyekről a pedagógus legalább heti rendszerességgel értesíti a szülőket az e-naplón és a tájékoztató füzeten, ellenőrzőn keresztül.

73. Az osztályfőnöknek félévente egyeztetnie kell az ellenőrzőket és a naplót. Ha a tanuló tanulmányi eredményében tartós hanyatlás következik be, akkor a szülőt mielőbb értesíteni kell, és kezdeményezni kell a megfelelő segítő eljárásokat.

74. A tanulók magatartását és szorgalmát év közben havonta az osztályfőnök értékeli, és osztályozza. Az értékelés az osztály véleményének megkérdezésével történik. Félévkor és a tanév végén a teljes időszakra vonatkozóan a szaktanárok véleményének megkérdezésével az osztályfőnök dönt.

75. A magatartás értékelésénél a tanuló környezete és személyiségjegyeinek szem előtt tartásával a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a tanuló magaviselete a tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon, szünetben;
- a tanuló viszonya a közösséghez;
- a tanulónak a tanuláshoz, munkához való viszonya;
- a tanuló hiányzásai, figyelmeztetői;

76. A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak a megléte szükséges, kivéve a rossz magatartást. Az igazgatói figyelmeztető vagy annál magasabb büntetés megléte önmagában is "rossz" minősítést eredményez.

a) Példás:
- fegyelmezettsége önfegyelemre épül; viselkedése, hangneme kifogástalan; tisztelettudó tanáraival és a felnőttekkel szemben; betartja a házirendet és annak betartására ösztönöz;
- hatása a közösségre pozitív, élenjáró és kezdeményező a közösségi munkában; felelősségérzete fejlett, tettekben megnyilvánuló; segítőkészsége fejlett, keresi a segítő és jobbító változtatások lehetőségét;
- aktivitása példamutató, másokat is buzdít;
- nincs igazolatlan hiányzása; nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, rovója.

b) Jó:
- fegyelmezettsége megfelelő; viselkedése, hangneme néha kívánni valót hagy maga után; nevelőinek, a felnőtteknek szót fogad; a házirendet betartja, tudatosan nem sérti meg;
- a közösségi munkában aktívan, szívesen részt vesz; nem kezdeményez, de elfogadja a kezdeményezést; együtt érez a gondokkal küzdőkkel, de nem foglalkozik velük;
- aktivitása megfelelő;
- nincs igazolatlan hiányzása; legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetése van.

c) Változó:
- fegyelmezettsége változó; viselkedése nyegle, időnként kiszámíthatatlan; csak nyomatékos utasításra hajtja végre a tanári utasítást, esetenként tiszteletlen; a házirendet többé-kevésbé betartja, hajlamos a fegyelmezetlenségre;
- az iskola és a közösség céljaival szemben közömbös, megbízásaiban következetlen; sodródik a többséggel vagy a közösség mellett; segítőkészsége változó, időnként károrvendő;
- aktivitása, példamutatása gyenge;
- van igazolatlan hiányzása; osztályfőnöki intője, rovója lehet;

d) Rossz:
- magaviselete súlyosan kifogásolható; viselkedése, hangneme durva, goromba; szófogadatlan, nevelőivel nyíltan szembeszegül; a házirend ellen sokat vét;
- érdektelen, megbízhatatlan, szembefordul a közakarattal; felelősségérzete fejletlen, tetteiért nem vállalja a felelősséget; társaival szemben közömbös, vagy ártó szándékú;
- aktivitása negatív, rendbontó;
- több alkalommal igazolatlanul hiányzott; igazgatói figyelmeztetője, vagy annál magasabb fokú büntetése van.

77. A szorgalom értékelésénél a tanuló életkörülményeinek szem előtt tartásával a következő szempontokat vesszük figyelembe:
- Képességei szerint tanul-e?
- Vállal-e többletmunkát?

- Milyen a kötelességtudata, igényessége önmagával szemben?
- Mennyire önálló a munkában?
- Mennyire figyel a feladataira és a felszerelésére?

78. A szorgalom jegy eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak a megléte szükséges, kivéve a hanyag minősítést. Ha a félévi, vagy év végi osztályzata valamelyik tantárgyból elégtelen, akkor ez önmagában is "hanyag" minősítést eredményez.

a) Példás:
- képességeinek megfelelő, egyenletes a tanulmányi munkája; a tanórán kívül szerzett információkat rendszeresen felhasználja;
- többféle feladatot elvállal; többletismeretre törekszik; munkájában kitartó, pontos, megbízható; minden iskolai feladatát elvégzi;
- munkáját önállóan végzi; kötelességtudó, az órákra rendszeresen készül;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra elhozza.

b) Jó:
- tanulmányi munkája képességeinek megfelelő és folyamatos; a tanórán kívül szerzett információkat időnként felhasználja;
- többletfeladatot nem, vagy csak ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; a kötelező tananyagot pontosan elsajátítja, de érdeklődése azon belül marad;
- rendszerint figyel az órán; ösztönzésre dolgozik; törekszik az önálló munkavégzésre; ösztönzésre vár, általában felkészül;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra elhozza.

c) Változó:
- tanulmányi munkájának szintje képességeihez képest ingadozó; a tanórán kívül szerzett információkat csak ritkán használja fel;
- többletfeladatot nem szívesen vállal; érdeklődése esetleges, ingadozó; munkájában rendszertelen, pontatlan; a segítséget elfogadja, a tanórai munkába bekapcsolódik;
- önállótlan, utasítani kell; alulmotivált, változékony;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

d) Hanyag:
- teljesítménye képességeitől messze elmarad; a tanórán kívül szerzett információkat egyáltalán nem használja fel;
- többletfeladatot egyáltalán nem vállal; érdektelen, nem motiválható; megbízhatatlan, nem végzi el feladatát; feladatait a tárgyak többségében nem végzi el; elutasító a tanulással szemben,
- nem hajlandó a munkavégzésre; nem törődik a kötelességeivel;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

79. Az iskolai jutalmazás szabályai

a) Tanév közben jutalomban részesül az a tanuló, aki
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el (5-ös gyűjtő verseny: 40 ötös osztályfőnöki dicséret, 80, 120, 160 ötös igazgatói dicséret);
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez;
- az iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális versenyeken jó eredményt ér el és az iskola jó hírnevét növeli;
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

b) Tanév végén jutalomban részesíthető a tanuló
- szaktárgyi teljesítményért;
- példamutató magatartásért;
- kiemelkedő szorgalomért;
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért.

c) Egyéb jutalmazási formák:
- A tanév végén a nevelőtestület által kiválasztott egy nyolcadik osztályos tanulónak Weöres Emlékplakettet adunk át 8 éven keresztül tanúsított példamutató tanulmányi eredményéért és közösségi munkájáért, az iskola jó hírnevének növeléséért.
- A tanév végén a nevelőtestület által kiválasztott szülőnek Weöres Emlékplakettet adunk át az osztályközösség és az iskola érdekében végzett 8 éven át tartó áldozatos munkájáért.
- A tanév végén a nevelőtestület által kiválasztott nyolcadik osztályos tanulónak "Jó tanuló - jó sportoló" díjat adunk át 8 éven át tanúsított példamutató tanulmányi eredményéért és sportteljesítményéért.
- Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak.
- Az iskolán kívüli versenyeken, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

80. A házirendben szereplő, valamint a felsorolt dicséretek, jutalmak átadására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A jutalmak odaítéléséről az erre jogosult nevelő, szaktanár, napközis nevelő, osztályfőnök, igazgató dönt.
81. A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az osztálynapló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.
82. Az iskolai elmarasztalás szabályai
    a) Az iskola házirendjében szabályozott büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.
    b) A büntetések kiszabására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A büntetés adásáról az erre jogosult nevelő, illetve a nevelőtestület dönt.
    c) A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az osztálynapló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.
    d) A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója, vagy a nevelőtestület dönt.
    e) A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét az iskola igazgatója határozza meg.

XVII. fejezet:
Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

83. A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a

környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

84. Iskolánk nyolc éves oktatási-nevelési folyamata alatt fő feladatunknak tekintjük, hogy tanulóink számára életkoruknak megfelelő szinten világossá tegyük az egyes tevékenységeik és döntéseik környezeti következményeit és a helyes megoldások lehetőségeit.
85. Célok, elvárások (bevezető szakasz: 1-2. osztály)
    a) Ismerjék meg a természetvédelem fogalmát, váljanak érzékennyé természeti és emberi környezetükre.
    Sikerkritérium: Tanulóink többsége igényli az esztétikus környezetet, és részt vesz annak fenntartásában. Nem szemetel, el utasítja a károkozó magatartást.
86. Célok, elvárások (kezdő szakasz: 3-4. osztály)
    a) Ismerjék meg az élővilág fajtagazdagságát, sokféleségének jelentőségét. Ismerjék a talaj, az erdők, a vizek-ivóvizek szerepét, védelmének lehetőségeit saját lehetőségeikhez mérten. Sikerkritérium: Tanulóink többsége évente legalább egyszer eljut a szegedi Vadasparkba, és ott részt vesz a foglalkozásokon. Az ismeretek elsajátítása a környezetismeret órákon lemérhető.
87. Célok, elvárások (alapozó szakasz: 5-6. osztály)
    a) Koruknak megfelelő szinten ismerjék a levegőszennyezés okait, és az éghajlatot befolyásoló legfontosabb tényezőket. Értsék az élőhelyek pusztulásának és a biológiai sokféleség csökkenésének összefüggéseit. Ismerjék a Kárpát-medence sajátos vízrajzi helyzetét. Sikerkritérium: Elutasítják el a felesleges környezetkárosító magatartást. Az ismeretek elsajátítási szintje a természetismeret órákon lemérhető.
    b) Ismerjék a természetvédelem céljait és feladatait, a védetté nyilvánítás okait. Sikerkritérium: Minden tanuló példát tud mondani védett állatokra és meg tudja mondani, hogy ezek az állatok miért védettek..
88. Célok, elvárások (fejlesztő szakasz: 7-8. osztály)
    a) Értsék, hogy a termelési és települési hulladék akkor is gondot okoz, ha nem veszünk róla tudomást. Tudják, hogy a nagyüzemi mezőgazdaságban a mennyiségi termelés erőltetése, a túlzott műtrágyázás mennyire káros a talajra, a vizekre és az élővilágra. Sikerkritérium: Tanulóink nagy többsége tudja, hogy a környezetszennyezésnek milyen egészségügyi és jogi következményei lehetnek. Élnek a szelektív szemétgyűjtés lehetőségeivel. Felelősséget éreznek környezetükért, ismerik a problémák okait, és saját lehetőségeikhez mérten próbálják azokat megszüntetni.

XVIII. fejezet:
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

89. Pedagógusaink és dolgozóink munkájuk során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani, nem alkalmaznak a gyermekkel szemben hátrányos megkülönböztetést, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

3/A. melléklet a SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola tagintézményi részprogramjához

Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogramot az 1−4. és 5-8. évfolyamon vezetjük be a 2020/2021-es tanévben.

I. Alapelvek, célok, feladatok

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:
A program legfontosabb alapelvei:
1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, **státuszát** megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével, iskolánkban a KAP alprogramjai közül az Életgyakorlat alapú és a Logika alapú alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: *„Tanulni élmény!”*, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják

- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én" erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.

- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAP
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
  - Foglalkozástervek
  - Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A Komplex Alapprogram sajátosságai

1. A Komplex Alapprogram nevelőtestület által kiválasztott alprogramjai:

1.1. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.
Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.
Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**
Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal v**értezi fel.
Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**
Célunk még az **életformák s**okszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.
A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.
Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

1.2. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.
Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.
Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.
Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.
A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.
Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.
A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.
Az alprogram tartalma
A problémamegoldó gondolkodásfejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése

- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák" tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- mindkét alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (összes komplex óraszám)

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** tervezzük megvalósítani **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** átalakítjuk úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** a következő:

- üdvözlés
- beszélgetés
- közös tevékenység/játék
- zárás

A **ráhangolódást** a nap elején valósítjuk meg, melynek időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád"

„Te órád" - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Ezek az iskola életében már meglévő, hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

- énekkar
- sportkörök
- LEGO robot-szakkör
- drámaszakkör

5. Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a KAP-hoz köthető órákon. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a

mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen ezeken a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.
Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.
Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.
Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

- A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.
- A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.
- Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.
- Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutatóórák szervezése, megtartása.

V. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóbeli és írásbeli tájékoztatás keretében.

VI. Az iskolában folyó munka időkeretének

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

1. **délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során**

- kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtt szervezett foglalkozásokra, amelynek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszttantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

2. délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

- a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni idősávra húzódnak;
- zajlik a „Te órád”.

VII. Jelölések az osztálynaplókban

A naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:
DFHT-DFHT-val megvalósított tanóra
ÉA – életgyakorlatalapú alprogram
LA – logikaalapú alprogram
TÓ – „Te órád”
RÁ – ráhangolódás

4. melléklet:
A SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola pedagógiai részprogramja

„Legyek kismester inkább, dolgaértő,
Ki ha-mit tesz, tisztességgel csinálja!”

(Csanádi Imre)

BEVEZETÉS

AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE

Deszken a XIX. század közepétől működik iskola, előbb egyházi, majd állami fennhatóság alatt. Szerb iskola a XIX. sz. elejétől ezzel párhuzamosan jelen volt (van) a település életében.

Klebelsberg Kunó kultuszminiszter iskolaépítési koncepciója keretében épült a deszki népiskola 1929-ben. Ebben a patinás, részben felújított épületben tanulnak az alsó tagozatosok.

1985-ben épült az „új" iskola, ahol a felső tagozat kap helyet. 1983-ban alakult meg az Általános Művelődési Központ mely az iskola fenntartásáért felelt. 1997. június 31-én szétvált intézményeire. Ettől az időtől kezdve működik részben önálló intézményként a Deszki Általános Iskola.

2000/2001. tanév kezdetétől iskolánk felvette Zoltánfy István Deszken született pedagógus, kortárs festőművész nevét.

2007-ben az iskola fenntartója a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása lett. Az SZKTT Közoktatási Intézménye, intézményünk jogelődje, több évtizede működő nevelési, oktatási intézményekből jött létre, melyek a helyi társadalmi környezet igényei alapján maguk határozták meg pedagógiai céljaikat és alapelveiket, a nevelő, oktató munka eszközeit és eljárásait, a nevelés és oktatás feladatait. Mindezeket a tagintézményi sajátságokat és hagyományokat kifejező programokat a jogelőd intézmény egységes pedagógiai programja tagintézményi részprogramként vette át.

SZOCIÁLIS KÖRNYEZET, TANULÓINK CSALÁDI HÁTTERE

A Zoltánfy István Általános Iskola, Szegedhez közeli község oktatási intézménye. Ez a kettősség érvényesül, a település életében, nagyvároshoz közeli, de egyben falusi arculatot is mutat. Ez a sokszínűség jellemző az itt tanuló gyerekekre is. Ez a beiskolázás során is érvényesül, mert akinek a szülei, nagyszülei is ide jártak iskolába, ide íratják gyermekeiket.

A községbe az utóbbi években Szegedről sok család költözött, költözik ki. Nagy részük továbbra is bejár Szegedre dolgozni és a városi iskolák valamelyikében taníttatja gyermekét.

Döntő módon befolyásolja tanulóink eltérő esélyegyenlőségét az a mikrokörnyezet, családi háttér, amelyből érkeznek. Tanulóink családi háttere vegyes összetételű. Nem válogatott tanulókkal dolgozunk. Biztosítanunk kell az átlagos képességű diákok megfelelő szintű oktatását csakúgy, mint a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, illetve a kiemelkedő képességűek tehetséggondozását. (lásd később: esélyegyenlőség) Ezért kiemelten fontos az intézményünkben a másnapra való felkészülés, fejlesztés, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás szerepe.

Törekednünk kell arra, hogy az „újonnan betelepült"családok gyermekei is minél nagyobb számban jelentkezzenek az intézménybe. Vonzóvá kell tenni intézményünket.

A település jellegéből adódóan az iskolára jellemző a „családias hangulat", mert a szülőkkel közvetlenebb a kapcsolat, mint egy nagyvárosi iskolában. Szülő - pedagógus – tanuló kapcsolatrendszere nemcsak a hivatalos fórumokra koncentrálódik (tanóra, fogadóóra, szülői értekezlet), hanem spontán módon is megvalósul. Falu életének aktív résztvevője a pedagógus, diák, szülő. Jól működik a szülői munkaközösség.

Az iskola megtalálja az egyensúlyt a gyengébb képességű tanulók fejlesztése, differenciálása és a tehetséges tanulók emelt szintű oktatása között.

Az iskola nagy figyelmet fordít a szellemi képzés mellett a sporttevékenységekre. A tömegsport keretén belül a sportágak széles palettáját ismerteti meg a gyerekekkel /hagyományos testnevelés órán kívül: úszás, korcsolya, judo, labdarúgás, kézilabda.

Az intézményben az első négy évfolyamon tanóra keretén belül kézilabda sportági utánpótlás nevelés történik

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Személyi feltételek:

Két szakmai munkaközösségre oszlik a tantestület tanulóink életkori sajátosságainak és az épület adta lehetőségeknek megfelelően. Az alsós munkaközösséghez tartozik a tanítónők mellett a szerb iskolában tanítók is. A felső tagozatos munkaközösség (a kis létszám miatt nincs szakmai mk.) az egész felső tagozatot érintő kérdéseket közösen tárgyalja meg. Szoros kapcsolatot kell tartani az alsó és a felső tagozat munkája között az azonos nevelési és oktatási elvek és módszerek alkalmazása érdekében. Biztosítjuk a zökkenőmentes átmenetet a különböző tanítási szakaszok között.

Tárgyi feltételek:

Két iskolaépületben folyik a tanítás. A 022-es telephelyen (Templfi tér 1.) az alsó tagozatosok tanulnak ugyanitt található egy különálló épületben a fejlesztő terem, a 005-ös telephelyen (Móra Ferenc utca 2.) a felső tagozat oktatása folyik.

Az iskola a 022-es telephelyen egy tornaszoba található, ezen kívül a sportfoglalkozásokat a Deszk Községi Önkormányzat tulajdonában lévő sportcsarnokban előre meghatározott intervallumban tarthatjuk.

A tanárok és a tanulók a Deszki Művelődési Ház és Könyvtárat használják együttműködési megállapodásunk alapján oktatási célra. A tartós tankönyv állomány nyilvántartását is itt végzik.

A tagintézményében 1500 m2 nagyságú Tankert működik (Deszk, Alkotmány u 52.) A Tankertben fúrtkút és szerszámtároló található. A Tankertetet a tagintézmény a Szegedi Tankerületi Központ és Deszk Község Önkormányzata között létrejött együttműködési megállapodás alapján a pedagógiai programban meghatározott nevelési-oktatási feladatok tanórai, és tanórán kívüli foglalkozások keretében történő megvalósítására használja.

AZ ISKOLA KAPCSOLATAI

Kiemelt partnerek:

Szegedi Tankerületi Központ

Társulás iskolái

Deszk Önkormányzat

Deszki Művelődési Ház és Könyvtár

Deszk Község Közoktatásáért Közalapítvány

Móra Ferenc Csicsergő Óvoda

Tücsök Óvoda

Helyi Szerb Óvoda

Helyi Szerb Önkormányzat

Bánát szerb Kulturális Közhasznú Egyesület

Deszki Szerb Ortodox Egyházközség és Parókia

Dr. Martin György Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Forma Tánciskola Szeged

Sportcsarnok (Település Üzemeltetési kft)

Orvosok, Védőnői Hálózat

Gyermekjóléti Intézmény

Szülői Szervezet

Deszki Nagycsaládosok

Tisza Volán Sc.

Egyes rendezvényeinket az intézmény színpadán tartjuk. A „faluház" programjain, szakkörein diákjaink rendszeresen és nagy számban vesznek részt. A Faluházban működő művészeti csoportoknak aktív részvevői az iskola diákjai. Több pályázatban együttműködés van a két intézmény között.

Az óvoda készíti elő a gyermekeket az iskolára. A két intézmény munkája egymásra épül. Rendszeres a munkakapcsolatunk. Látogatjuk egymás rendezvényeit, nyílt napokon cserélünk tapasztalatokat egymással. A nagycsoportosok meglátogatják az elsősöket az iskolában. Az óvónők és a tanítónők szakmai kapcsolatot tartanak egymással annak érdekében, hogy biztosítsuk az óvoda és az iskola közötti átmenetet.

A Szerb Kisebbségi Önkormányzat és az iskola kapcsolata a kölcsönös segítségen, támogatáson alapul. Az európai hírű Bánát Táncegyüttesnek tagjai az intézmény jelenlegi és volt diákjai is.

Az iskolaorvosi és a fogorvosi, védőnői vizsgálatokon rendszeresen vesznek részt a gyerekek. Ez nélkülözhetetlen a megelőző és gyógyító munka hatékonysága érdekében.

Tanulóink több művészeti iskola tagjai, melyekkel törekszünk a jó kapcsolatra. Lehetőséget adunk a művészeti iskolák foglalkozásain tanultak bemutatására

SZERB NEMZETISÉGI OKTATÁS, NYELOKTATÁS

A deszki szerb nemzetiségi oktatás a magyar oktatási rendszer szerves részeként működik. Azzal azonos tartalmú, azonos értékű, továbbfejleszthető alapműveltséget biztosít. Ezért a NAT-ban és a Kerettantervben megfogalmazott követelmények érvényesek a nemzetiségi oktatásra is, lehetőséget adva a kisebbségi önazonosság megőrzésére és erősítésére.

Iskolánkban szerb tannyelvű tagozat működik az 1-3. és 2-4. évfolyamon összevont csoportokban. Az itt folyó oktatás keretében lehetőség van arra, hogy a tanulók szerb nyelven sajátítsák el az alapkészségeket. Lehetőség van az intézményben szerb nyelvi képzésre fakultáció keretén belül.

A szerb egységes helyi tanterv mindkét esetben iránymutatást ad a foglalkozások szervezésére.

A kisebbség népismereti tananyaga a kisebbség történelméhez, hagyományaihoz, jelenéhez kapcsolódó ismeretek összessége. A népismeret önálló tantárgyként oktatva segíti a szerb kisebbséget abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, erősítse a közösséghez való kötődést az életkori sajátosságoknak megfelelően.

A hagyományőrzés fontos része a szerb nemzetiségi oktatásnak, nevelésnek. Ezért mindem évben megemlékezünk a nagyobb ünnepekről pl.: karácsony, Szent Száva ünnepe, húsvét, Szent Miklós ünnepe.

Rendszeresen részt veszünk a Szerb Iskolák Találkozóján és az Országos Szerb Szavaló-és Prózamondó Versenyen.

Hagyományosan iskolánk rendezi meg a Regionális Szerb Szépkiejtési Versenyt.

Célunk, hogy tanulóink legyenek tisztában azzal: ők egyenjogú tagjai a társadalomnak, de érezzék, tudják és legyenek büszkék rá, hogy két kultúra hordozói.

NEVELÉSI PROGRAM

I. fejezet:
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait az intézmény pedagógiai programja minden tagiskola tekintetében egységesen határozza meg.

2. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során kiemelten figyelembe veszik a nevelő-oktató munka Nemzeti alaptantervben meghatározott értékeit, ezeket az értékeket és a hozzájuk kapcsolódó pedagógiai eszközöket, eljárásokat az intézmény pedagógiai programjának Első kiegészítése (11. sz. melléklet) részletezi, ezeket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

2/A. Az általános szabályok mellett a SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola Tankertjében folyó nevelő-oktató munkára vonatkozóan az alábbi speciális szabályokat alkalmazzuk:

- A Tankertben megvalósuló nevelő-oktató munka célja természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi ismeretek átadása sajátos környezetben, a tanulók környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelése, a természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel, kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömének megmutatása.

- A Tankertben folyó nevelő-oktató munka alapelvei: szemléletformálás, ok-okozati összefüggések megláttatása, folyamatosság, tevékenykedtetés.

- A Tankertben végzett nevelő-oktató munka feladatai: őszi és a tavaszi növénytermesztési, ápolási gyakorlatok, ezen belül növények ültetése, igényei, ápolása, betakarítása; kerti szerszámok megismertetése és helyes használata; feldolgozás.

- Módszertani szempontból arra törekszünk, hogy a hagyományos módszerek háttérbe szorításával a környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabb élményalapú, tevékenykedtető módszereket alkalmazzuk.

- Kiemelt fejlesztési feladatok és kompetenciák: anyanyelvi kommunikáció, természettudományos és technikai kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia, fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés, nemzeti öntudat és hazafiságra nevelés, médiatudatosságra nevelés.

II. fejezet:
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3. A Zoltánfy István Általános Iskolában a személyiség - és a közösségfejlesztés egymást erősítő, komplex programok – minden iskolai dolgozó munkájának közös célja. A személyiségfejlesztés célja a pedagógiai alapelveink között megfogalmazott, klasszikus értelemben vett emberkép alapján, mindhárom létszint fejlesztése: szellemi, lelki és fizikai vonatkozásban egyaránt.

- Értelmi nevelés: A különböző adottságokkal érkező diákok értelmi síkon történő fejlesztésekor fontos szerep jut az önismeret erősítésének, a hozott értékek, „talentumok” felismerésének egy-egy tehetségterületen Elsősorban ezt a felelősséget felismerve végezzük oktatási feladatunkat. Ennek a munkának az alapja a tanárok alkotó tevékenysége és a diákok aktív közreműködése révén megvalósuló tanóra, az azokon közvetített és egyénileg felépített tudás
- Lelki nevelés: A lelki nevelés is több területen történik. Szintén fontos eszköze ennek az önismeret fejlesztése, érzelmi intelligencia fejlesztése, többek között, mind az egyénre szabott foglalkozások keretében, mind az egész iskolát felmenő rendszerben folyamatosan támogató osztályfőnöki, szaktanári munka.
- Fizikai nevelés: A „fizikai” fejlesztés konkrét értelemben elsősorban a testnevelésórákon és a sportfoglalkozások által, valamint elvontabb értelemben az osztályfőnöki órákon és szabadidős tevékenységek által történik. Egyúttal fontosnak tartjuk a mindennapi életben való jártasságok elsajátítását. a tanórák és tanórán kívüli foglalkozások keretében.

III. fejezet:
A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

4. A teljeskörű egészségfejlesztés feladatainak ellátását az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

IV. fejezet:
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

5. A nevelés folyamata a tanuló tevékenységének megszervezése, irányítása a közösség kereteiben. Ahhoz, hogy bármilyen csoport közösséggé váljon, tudatos, tervszerű munkának kell folynia. Az iskola két alapvető közösségre bontható: pedagógusok és tanulók, de a szülők közössége is meghatározó tényező. A tanároknak és a diákoknak együttműködve kell dolgozniuk, szerves egységgé integrálódniuk. Mivel a pedagógus szerepe döntő fontosságú a közösség formálásában, személyiségével közvetítenie kell a tanulóknak azokat a normákat, tradíciókat, szemléletet, melyet az iskola képvisel. Az iskola igazodik az átlagos, országos követelményekhez, de mindenképpen a helyi deszki adottságokat, feltételeket, körülményeket is tükröznie kell, így sajátos, egyéni arculata is kell, hogy legyen. Az eredményes munkához, oktatáshoz elengedhetetlen a jó tanár-diák viszony. A tanár-diák kapcsolata legyen demokratikus, bizalomteljes, közvetlen. A két közösség ne egymástól függetlenül, elszigetelten fejlődjön, hanem párhuzamosan.
6. A tanulói közösségen általában az osztályközösséget értjük, de nem szabad megfeledkeznünk az iskolaszintű közösségről sem, itt ugyanis vegyes életkorú csoportok is képződhetnek, s ezek spontán módon is alakulnak. Diákönkormányzat működtetése ezt a célt is szolgálja. Az osztály természetesen további kisebb csoportokra is tagolódhat. Közös érdeklődésű gyerekek (szakkörök), tömegsport, stb. újabb közösségeket alkothatnak.
7. Minden csoportban megfigyelhető egyfajta rétegződés. A gyerekek közt mindig vannak vezető egyéniségek, hangadók, akik kezdeményeznek, önként vállalkoznak, s akikre a többiek szívesen hallgatnak. de az egyensúly megőrzése a pedagógus feladata. A közösség fejlődésében rengeteg

egyéb tényező is meghatározó szerepű: pl. a lakóhely, annak szokásai, hagyományai, a lakosság összetétele, életkori sajátosságok, s a már meglévő tapasztalatok. Ezeket a tényezőket mindenképpen figyelembe kell vennünk a közösség alakításánál, fejlesztésénél

8. Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenység fő területei
   a) a tanórák (szaktárgyi és osztályfőnöki órák),
   b) tanórán kívüli foglalkozások
   c) hagyományőrző tevékenységek:
      Zoltánfy István születése (szept.17.), október 6-a, október 23., 1848. március 15-e évfordulóján, Szveti Szavo ünnepe, szerb karácsony, Szent Miklós, fabatkavásár, gyermeknap, ballagás.
   d) diákönkormányzat
   e) szabadidős tevékenységek

V. fejezet:
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

9. A pedagógusok intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. melléklet) határozza meg, ennek rendelkezéseit az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

VI. fejezet:
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

10. A köznevelési törvény értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
    a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
       aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
       ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
       ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
    b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
11. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
12. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
13. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

14. A gyermekvédelmi törvény értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

    a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

    b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

    c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

15. Halmozottan hátrányos helyzetű

    a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

    b) a nevelésbe vett gyermek,

    c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

VII. fejezet:
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

16. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) szabályozza, ennek rendelkezéseit valamennyi tagintézményben alkalmazni kell.
17. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselete, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

VIII. fejezet:
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

18. Kapcsolattartás a szülőkkel:

A Zoltánfy István Általános Iskola tanárai vallják, csak akkor tudnak eredményes, sikeres iskolaként működni, ha figyelembe veszik az iskolahasználók érdekeit, másrészt sokféle interakciót valósítanak meg, melyben a tantestület tagjai és a szülők együttműködnek. A partneri együttműködés szükséges ahhoz, hogy a szülők szorosan kötődjenek gyermekük iskolájához.
A szülő joga és kötelessége, hogy rendszeres kapcsolatot tartson gyermeke tanáraival.
Ennek érvényesítésének formai színterei:
- szülői értekezletek, fogadóórák, E-napló, tájékoztató füzet
Egyéb, nem formális színterek:
- a szülők részvétele a Deszk Község Közoktatásáért Közalapítvány munkájában, Fabatkavásár közös szervezése, Szülői Szervezet rendezvényein együttműködés
Szülői szervezet:
- a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezetet hozhatnak létre
- dönt saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról

19. Óvoda-iskola kapcsolattartás:
Kapcsolattartás elsődleges célja a zökkenőmentes beiskolázás és iskola-óvoda átmenet segítése.
- formái: nyílt napok óvodában, iskolában; óvoda-iskola hagyományőrző programjain való közös részvétel; közös szülői értekezlet.

IX. fejezet:
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

20. A tanulmányok alatti vizsgák szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

X. fejezet:
A felvétel és az átvétel helyi szabályai

21. A felvétel és az átvétel helyi szabályait – köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei által meghatározott keretek között – a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.

XI. fejezet:
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

22. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok tervezését az intézmény valamennyi tagintézményében egységesen a pedagógiai program *Első kiegészítésében* (11. sz. melléklet) foglaltak szerint végezzük.

HELYI TANTERV

XII. fejezet:
Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények

23. A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) tartalmazza.
24. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
25. A választható tantárgyakat, foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet) határozza meg.
26. A csoportbontásban szervezhető foglalkozásokat az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. melléklete (10. sz. melléklet), a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit a pedagógiai programjának *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg.
27. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit az intézmény pedagógiai programjának *Tagiskolai óratervek* c. mellékletében (10. sz. melléklet) meghatározott választott kerettantervek határozzák meg, a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről a tagiskola nevelőtestülete dönt.
28. Az angol nyelv és az informatika oktatásának tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – Az angol nyelv egységes helyi tanterve* (7. sz. melléklet) és az *Egységes helyi tantervek – Az informatika egységes helyi tanterve* (8. sz. melléklet) határozzák meg.
29. A szerb nemzetiségi oktatás tananyagát és követelményeit a pedagógiai program *Egységes helyi tantervek – A szerb nemzetiségi oktatás egységes helyi tanterve* 9.1 sz. melléklete határozza meg melynek címe: Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola Zoltánfy István Általános Iskola szerb nemzetiségi és szerb nyelvoktatás egységes helyi tanterve.

29/A. A tagintézményben oktatott, az egységes helyi tantervek között nem szereplő tantárgyak tananyag- és követelményrendszere évfolyamok szerinti bontásban elérhető a tagintézmény honlapján.

XIII. fejezet:
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

30. A köznevelési törvény szerint az elsőtől a nyolcadik évfolyamig – első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben –

, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

31. A köznevelési törvény szerinti felmenő rendszerben bevezetésre kerülő térítésmentes iskolai tankönyvellátással nem érintett iskolai évfolyamokon, továbbá a középiskolában az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki
a) tartósan beteg,
b) a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,
c) három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,
d) nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, vagy
e) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmény). A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

XIV. fejezet:
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

32. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) tartalmazza, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
33. A magyar és szerb nemzeti kultúra kölcsönös megismerése és tisztelete.
34. Helyi hagyományok és szokásaink ápolása.

XV. fejezet:
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

35. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.
36. Az intézményben az első négy évfolyamon tanóra keretén belül kézilabda sportág utánpótlás nevelés történik. A Tisza-Volán SC-vel kötött megállapodás értelmében a sport club vállalja a tanulók versenyeztetését.

XVI. fejezet:
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

37. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, formáit a pedagógiai program *Első kiegészítése* (11. sz. melléklet) határozza meg, ezeket a rendelkezéseket az intézmény valamennyi tagintézményében alkalmazni kell.
38. Magatartás, szorgalom értékelésének elvei:

Minden évfolyamon a magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a *magatartás* értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, tisztelettudóan viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt:
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt:
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, nem mindig egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte vagy megsértései szükségesek.

39. Jutalmazás:

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megérzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái:

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

c) Az egyes tanévek végén, kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók szaktanári dicséretben részesülnek.

e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesülnek.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.

40. Iskolai fegyelmezési módok:

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének figyelmeztetésben lehet részesíteni.

Az iskolai fegyelmezések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni. Azt a tanulót, aki szándékosan kárt okoz az iskolában, a szülőt kártérítésre kötelezzük.

XVII. fejezet:
Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

41. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket a tagintézmény pedagógiai részprogramjának Környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés egységes folyamata a Zoltánfy István Általános Iskolában c.1 sz. melléklete tartalmazza.

XVIII. fejezet:
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

42. Pedagógusaink és dolgozóink munkájuk során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani, nem alkalmaznak a gyermekkel szemben hátrányos megkülönböztetést, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.
43. **Az SNI, a BTM, a HH és a HHH** tanulók Minden gyermek joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. A beteg, sérült, fogyatékos emberek iránti elfogadás, segítőkész magatartás kialakítása tanulóinkban – kiemelt feladatunk Iskolaként integráljuk a beiskolázási körzetbe tartozó az SNI, a BTM, a HH és HHH tanulókat. Az ő tanulási nehézségeiket külön-külön fel kell tárni, ők az iskolai oktatás-nevelés egész folyamatában segítségre, empátiára szorulnak. Különleges, egyéni bánásmódot igényelnek, ezért pedagógusaink nagyobb odafigyeléssel, szociális érzékenységgel fordulnak feléjük. A tanulásban való lemaradás, leszakadás megakadályozása érdekében elengedhetetlenül szükséges a tanuló személyiségének, képességeinek, szociokulturális hátterének megismerése. Ezáltal felismerhetjük az eredményes szocializáció akadályait.

Pedagógiai módszereink: • egyéni differenciálás, • tanári irányítással történő kooperatív tanulás, • pár-és csoportmunka

44. A tehetséggondozás. Azt a diákot tekintjük tehetségnek, aki olyan adottságokkal, fejleszthető képességekkel rendelkezik, amelyek az emberi tevékenységek egy bizonyos, vagy több területén az átlagosnál több eredményt képesek létrehozni. A tehetséges diák fejlődését a környezet segíti. A tehetség kibontakoztatásában három tényező játszik főszerepet: A család biztosítja a megfelelő, nyugodt hátteret. Az iskola feladata a fejlesztés. A kortársak katalizátor szerepet játszanak a folyamatban, biztosítják az egészséges versenyszellemet.

A tehetséggondozás lehetőségei: Tanórán belül a csoportos és egyéni differenciálás.

Tanórán kívül a szakkörök, házi versenyek, iskolai kezdeményezésű térségi, megyei versenyek, felhívjuk a tanulók figyelmét a pályázatokra és egyéb versenyekre.

4/A. melléklet:

A környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés egységes folyamata a SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskolában

A környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés egységes folyamata a SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskolában

I. rész: A program bemutatása

A Zoltánfy István Általános Iskola vezetése a pedagógusok bevonásával egy „jó gyakorlatot" dolgozott ki és vezet be, környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés területén.

Az iskola kollektívája abból indult ki, hogy tanulás olyan sajátosan egyéni, a tanuló aktivitására épülő tevékenység, amely sokféle térben és helyzetben zajlik, nem korlátozódik kizárólag a kötelezően meghatározott tananyagra és tanórákra. Az iskola feladata a „tananyag leadásán túl" az egyének tanulásának az irányítása, szervezése, támogatása.

Tanulás lényege nem csak az ismeretek elsajátítása, hanem a személyiség különböző komponenseinek az egyénre jellemző fejlődése.

Felismertük, hogy az adaptív tanulásszervezés megvalósítása csak egy a környezete változásaihoz alkalmazkodó szervezetben jöhet létre. Ennek kialakítása több évig tartó folyamat, és akkor van rá esély, ha az intézményben tudatos szervezetfejlesztés zajlik, amelynek irányítása az iskolavezetés feladata.

Olyan iskolát képzelünk el, ahol jól érzik magukat a gyerekek és a felnőttek is, ahol a szülők nemcsak elégedettek, hanem gyakorta jelen is vannak a tanulás különböző színterein, hiszen az adaptív iskolában a tanulás nagyon sok színtéren, több szereplő részvételével zajlik. Ennek érdekében a program kapcsán a következő „Hitvallást" fogalmaztunk meg

Iskolai "Hitvallásunk" egyik meghatározott alapelve, hogy az egészségre nevelés, környezeti nevelés és erkölcsi kérdések fogalomrendszere, külön-külön, önállóan nem kezelhető, nem működő mechanizmusok. Pedagógiai törvényszerűségnek tartjuk, hogy e három feladat szimbiózisa során érhető el a kívánt pedagógiai eredmény.

Párhuzamosan ezzel, axióma az is, hogy ezen feladat csak a tanulók, pedagógusok és szülők együttműködése során valósulhat meg. Nincs más út!

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: ökológiai, politikai, gazdasági, társadalmi területeken. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell kezdeni. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolának biztosítani, amelyben a hagyományos tanterven kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések, a környezettudatos életmódra és az egészséges életmódra való törekvés. Együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítani. Ezen munkánk az iskolai élet minden területére kiterjed. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, társadalmat, s benne az embert. Érthető tehát, hogy tantárgyak összhangjának megteremtését kiemelt feladatnak tartjuk.

II. *rész: A folyamatok megfogalmazása és megjelenése az iskolai dokumentumokban*

A Pedagógiai Programban megfogalmazott a környezeti nevelés, egészségre és erkölcsre nevelés általános, hosszú távú céljai a Zoltánfy István Iskolában a következőek:

Elősegíteni a környezettudatos, egészségtudatos, erkölcsös magatartás és életvitel kialakulását

annak érdekében, hogy a diákok képesek legyenek a környezeti és erkölcsi válság elmélyülésének megakadályozására.
Kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást.
Érzékennyé tenni a tanulót a környezete, saját egészségi állapota iránt és bekapcsolni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
Képessé tenni, hogy a diákok személyes tapasztalataik alapján együtt tudjanak működni a konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
Segíteni a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, mindennapi testedzésre "belső" motiváció kialakítása.
Kialakítani a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
Felkészíteni a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
Az erkölcsös élet, az egészséges életmód és a környezettudatosság összefüggéseinek felismerésére és ennek tudatos művelésére való felkészítés.

Rövidtávú (közvetlen) célok és ezzel járó feladatok melyek a tantervek, tanmenetek szintjén jelennek meg

A környezeti-, egészség- és erkölcsi nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!

Feladat:

Az iskolai élet egészét átfogó környezeti, egészségre és erkölcsösségre nevelés valósul meg:
- átdolgozott tanmenetek, tantárgyak közötti "átjárás" megteremtése
- környezeti nevelési, egészségre nevelési és erkölcsi nevelési tartalom a tanórákon
- változatos tanítási, tanulássegítési nevelési módszerek.

A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek "jelen" a folyamatban

Feladat:

Törekedni kell, hogy a felnőttek (pedagógus, szülő) rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezeti-, egészség- és erkölcsi nevelés alakítása során mintaként szolgálnak. Továbbképzések pedagógusoknak, tematikus napok szervezése szülőknek, tanároknak, gyerekeknek közösen.

Szülő, tanár, diák együtt vesz részt a programokon. Az iskola ide vonatkozó programjainak tervezésekor szempont, hogy mindhárom résztvevő aktívan vegyen részt.

Rendezett, tiszta iskolabelső, szelektív hulladékgyűjtés, "jeles" napok megtartása, iskolaújságban, zöld rovat”. Biobüfé működtetése.

Feladat:
A mindennapos aktív szerepvállalás, mely belső "kényszert" alakít ki.
A tanulók ismerjék meg mikrokörnyezetünket (környezet, szűkebb társadalom, település szintjén, család), vegyék észre az értékeket, de ismerjék fel a problémákat is.

Feladat:
Hagyományok megismerése. Erkölcsi normák meghatározása a család, osztályközösség, település, ország és globális szinten. Eltérések felismerése.
Tudatosság kialakítása, problémák felismerésére, problémamegoldásra való törekvés.

Megvalósítás, tanulásszervezési és tartalmi keretek

1. Környezeti, erkölcsi, egészség nevelés a tanórán

Az oktatás során erősíteni kell azt a szemléletet, hogy a környezeti-, egészség- erkölcsi nevelés csak részben köthető tantárgyakhoz, emellett látás- és gondolkodásmód is. Így ezek formálásában a természettudományi, társadalomtudományi tantárgyakon kívül a művészeti és testnevelés tárgyaknak is fontos feladat jut.

Az órák hagyományos oktatásszervezése mellett, kiegészül külső előadó meghívásával, vagy iskolán kívüli, de tananyaghoz kapcsolódó programok látogatásával.

2. Nevelés a tanórán kívül

A tanórán kívüli programok segítségével rendszerezzük, élményszerűvé, természet közelivé, életszerűvé tesszük tanulóink ismereteit.

Színterei:

1) Kiemelt tematikus napok, hetek (Jeles napok)

Környezeti-, egészségnevelés területén:

Kiemelt események: A Madarak és Fák Napja, a Környezetvédelmi Világnap,Víz Világnapja,Föld Napja,Magyar Vöröskereszt Napja

Egészségmegőrzés, egészséges táplálkozás hete (minden év április első hete) Ezek kapcsán minden évben kirándulás, természetjárást vagy valamilyen egyéb külső helyszínen megtartott rendhagyó órát szervezünk, melyet lezár az azt követő rajz- vagy esszé pályázat, verseny.

A további természet-, környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve emlékezünk meg. Egyes esetekben a nap jellegének megfelelő vetélkedőt szervezünk.

Az erkölcsi nevelés területén:

Kiemelt események:Március 15, A Béke Napja, Október 6,Október 23, A Család Napja, Holocaust Napja, Nemzeti Összetartozás Napja,Advent ,Karácsony. A Nemzeti ünnepeket az egész iskola együtt ünnepli, az iskola diákjai műsorral készülnek. Karácsonykor az iskola rendezi a települési szintű műsort, játszóházat és családi napot.

2) Tanulmányi versenyek (kiemeltek)

Kistérségi vetélkedő Föld Napja alkalmából,Herman Ottó országos biológiai verseny, Apáczai kiadó által szervezett A mi hazánk Magyarország verseny, egyéb aktuális versenyek évközben.

3) egyéb színterek

Környezeti nevelés területén:

Évente két alkalommal hirdetünk papírgyűjtési akciót egyszer egyéb újrahasznosítható gyűjtést. Szelektív hulladékgyűjtés és használt elemgyűjtés folyamatos.

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakítása területén:

Mozgás, rendszeres testedzés, játék lehetőség megteremtése tömegsport foglalkozásokon

Öltözködési, higiéniai, tisztálkodási tanácsok elérhetősége. Védőnő rendszeres fogadóórája.

Iskolai médiumok honlap, újság „egészség” rovatainak szerkesztése

Egészségkárosító szenvedélyek kialakulásának, a szerek (drog, alkohol, cigaretta) használatának megelőzése. Külsős előadók rendszeres meghívása

Szűrővizsgálatok szervezése: pl.: gerincvizsgálat, szemészet, fogászat, stb.

Példamutatás iskolai hatása

Osztálytermek, folyosók, udvar diákok által való tisztántartása, élő sarok kialakítása minden osztályteremben.

Közétkeztetés

Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés: az étrend összeállítására javaslattétel, folyamatos kontroll és vélemény kérése a diákoktól

III. rész: Jövőkép

A program „jövője” szempontjából elengedhetetlen feladatként határoztuk meg a visszacsatolás szerepét. A folyamatok állandó belső monitoringozását az iskola vezetése végzi.

Kizárólag e program mentén tantestületi értekezletek, estmegbeszélések rendszeres megtartása segíti a programban dolgozó pedagógusok munkáját.

Tanár, diák fórumokat, ha igény merül fel, egyéni megbeszélések tartunk.. Rendhagyó szülői értekezleteken a programmal kapcsolatos visszajelzése feltérképezése majd értékelését elvégezzük. Tanárokkal, diákokkal, szülőkkel ugyan azt az elégedettségi kérdőívet töltetjük ki és értékeljük a különbözőségeket.

EGYSÉGES HELYI TANTERVEK

7. melléklet:
Angol nyelv
mint első idegen nyelv
(4–12. évfolyam)

A kerettanterv fogalmi rendszere

A nyelv természetéről

A nyelv az ember egyetemes, összetett kommunikációs jelrendszere, és mint ilyen szoros összefüggésben áll az ember társadalmi létezésével, a viselkedésével, a gondolkodásával. A nyelv összetettsége, állandó változása miatt átfoghatatlan az egyes ember számára. Saját anyanyelvünket sem tudjuk megközelítőleg sem teljesen elsajátítani. Amikor tehát idegen nyelv tanítására vállalkozunk, akkor sem törekedhetünk a teljességre. Alapos mérlegelés alapján kell kiválasztanunk az adott nyelv azon részeit, amiket a legszükségesebbnek, leghasznosabbnak találunk ahhoz, hogy önálló és önállóan továbbfejleszthető, de távolról sem teljes nyelvtanuláshoz segítsük tanítványainkat. Ehhez a legmodernebb alkalmazott nyelvészeti kutatások eredményeit vesszük figyelembe.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy a nyelv szerves rendszer, ahol egy-egy szó, nyelvtani szerkezet, mondathangsúly a végső értelmét a beszédhelyzetben, szövegösszefüggésben kapja meg. Éppen ezért fontos, hogy a tanulóban holisztikus kép alakuljon ki a nyelvről. A tanárnak úgy kell megszervezni a tanórai tevékenységet, hogy a tanulók értelmes tevékenységen keresztül sajátítsák el a nyelvet (learning by doing) egyenlő hangsúlyt fektetve mind a négy nyelvi készség (beszéd, beszédértés, olvasás, írás) fejlesztésére.

A tanterv egy váz, ami a tanárt segíti a tervezésben, de nem egy lista, aminek minden pontját sorban meg kell tanulni, a tanuló számára tehát nem jelenik meg.

A nyelvtanulás és nyelvoktatás keretei, célok, feladatok

Készségfejlesztő jellege miatt az élő idegen nyelvek tantervének felépítése részben eltér a többi műveltségterület követelményrendszerétől. A *Nemzeti alaptanterv* a részletes követelményekben a tananyagot beszédszándékokban, fogalomkörökben és témakörökben adja meg, az eredményes kommunikáció érdekében fejlesztendő kompetenciákat és készségeket a négy alapkészség szerint csoportosítja (hallott szöveg értése, beszéd, olvasás, írás). A nyelvoktatás célja a *kommunikatív kompetencia* elérése.

A kommunikáció lehet közvetlen (például beszélgetés, ügyintézés stb.), és lehet közvetett (amikor írásban történik, levél, újságcikk regény formájában, vagy elektronikus eszközök segítségével.).

A nyelvoktatás legfontosabb célja a kommunikatív készség kifejlesztése. A kommunikatív készség meghatározásánál az európai irányelveket vettük figyelembe (Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment, A Common European Framework of Reference. Council for Cultural Co-operation, Educational Committee, Strasbourg 1996).

Hagyományosan az idegen nyelv oktatása elsősorban főleg az olvasásra, nyelvtanra, fordításra öszpontosított, és figyelmen kívül hagyta a kommunikatív és egyéb kompetenciák fejlesztését. A modern nyelvszociológiai, nyelvpszichológiai és alkalmazott nyelvészeti kutatások azonban megmutatták, hogy a jól használható nyelvtudáshoz nem elég az elemek és szabályok ismerete.

A kommunikatív képesség különböző kompetenciák függvénye, melyek közül a nyelvi kompetencia a legalapvetőbb, de nem az egyedüli. A modern nyelvoktatás célja éppen ezért nem csupán bizonyos nyelvi készségek és képességek elsajátíttatása, hanem a kommunikatív kompetencia minél teljesebb fejlesztése a tanuló egész személyiségének fejlesztése által, kognitív, érzelmi, akarati és szociális téren egyaránt. Ebből következik, hogy az idegen nyelvtanulás során elsajátított készségek és képességek a tanulás és az élet más területein is alkalmazhatók. A kommunikáció csak abban az esetben

lehet sikeres, ha a nyelvi, szociolingvisztikai, szöveg, nyelvtanulási stratégiai és szociokulturális kompetenciák egymással dinamikus egységet alkotnak. A jó kommunikációs készség kialakulását alapozza meg a következetes és hatékony *motiváció,* a tanulók életkori sajátosságainak maximális figyelembe vételével.

A Közös Európai Referenciakeret / KER (Common European Framework) abból indul ki, hogy az ember társadalmi lény, akinek mint nyelvtanulónak és nyelvhasználónak adott körülmények között adott tevékenységi területeken (nem feltétlenül csak nyelvvel kapcsolatos) feladatokat kell ellátnia. Az élet nyelvigényes feladatai egy tágabb társadalmi összefüggés részét képezik.

A nyelvtanulás és a nyelvoktatás kereteit a nyelvhasználat szükségletei szabják meg. A nyelvhasználat elemzése során számba vesszük azokat a **stratégiákat,** amelyeket a nyelvhasználó alkalmaz, hogy aktivizálja **az általános és kommunikatív készségeit**, melyeknek segítségével **az élet különböző területein,** különböző **szituációkban** olyan **tevékenységeket** folytat, vagy **folyamatokban** vesz részt, melyek különböző **témakörökbe** tartozó **szövegek értelmezésén** és **létrehozásán** alapulnak, és az élet valamilyen **feladatának** a megoldásához vezetnek. (A vastagon kiemelt területek alkotják a tanterv nagy területit is.)

A kommunikatív kompetencia

Ha a nyelvtanulás csupán **viselkedési minták** kialakítása lenne, akkor párbeszédek és drillek alkalmazásával meg lehetne tanulni az idegen nyelv használatát. A kognitív elemeket sem lehet azonban elhanyagolni, a nyelvtanulóknak szükségük van a **struktúrákat vezérlő szabályok** ismeretére.

A struktúrák szabályai mellett arra is szükség van, hogy a **használat szabályaival** is megismerkedjenek. A nyelvtanulóknak továbbá azt is el kell sajátítania, hogyan vesz részt egy beszélgetésben, hogyan kezdi, hogyan fejezi be, milyen **stratégiákat** használ a **nyelvi hiányosságai áthidalására**, hogyan értelmez egy szöveget, stb.

Végül de nem utolsó sorban ismernie kell azt a **kulturális közeget**, amelyben a nyelvet használják. A feladat beláthatatlanul nagy lenne, ha nem tudnánk, hogy **ezek a készségek természetes módon maguktól is kifejlődnek, ha a tanulás körülményeit kellően tervezzük.**

A kommunikatív módon szervezett tanulás során:

- autentikus nyelvi anyag felhasználásával
- tevékenységeken keresztül (learning by doing)
- valós információáramlást biztosítva
- életszerű helyzetekben,
- a tanuló számára valós szituációkban, valós feladatok megvalósításán keresztül,
- az önálló tanulást és az együttműködő tanulás egyaránt biztosítva történik a tanulás.

Ahhoz, hogy a kommunikáció sikeres legyen, a nyelvhasználónak ismernie kell azokat az egész nyelvi érintkezést átszövő szabályokat, melyek az érintkezést különböző nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák. Ezeket a szabályokat, melyeket egy idő után öntudatlanul is használunk, és amelyek a kulturális készségeinknek is részét képezik, **szociolingvisztikai kompetenciának** nevezzük. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék, a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályi, a dialektusok és akcentusok kérdése. A beszédszándékok természetesen bizonyos társadalmi konvenciók figyelembevételével valósulnak meg, amik a nyelv ország kultúrájának szerves részét alkotják. (Itt a kultúra szót tág antropológiai értelemben használjuk, vagyis nemcsak egy ország kulturális életéről van szó.) A nyelvhasználónak éppen ezért meg kell ismerkednie ezzel a kulturális közeggel.

A nyelvi kompetencia az a képesség, hogy létrehozzunk és értelmezzünk értelmes közléseket, melyek az adott nyelv szabályaival összhangban vannak, és a közmegegyezés szerinti jelentést hordozzák. A „közmegegyezés szerinti jelentés" alatt azt a jelentést értjük, ami az anyanyelvi beszélő a kijelentésnek a szövegösszefüggéstől függetlenül tulajdonít. Például az „Éhes vagyok." kijelentést általában tényközlésként értelmezzük. Bizonyos szövegösszefüggésekben lehet azonban fenyegetés (Piroska és a farkas), panasz, stb. A nyelvi elemek beszédhelyzetben történő értelmezése már a szociolingvisztikai kompetencia területére tartozik.

A nyelvi kompetencia tartalmazza a nyelvhasználó **fonológiai, lexikai, szintaktikai és szemantikai** ismereteit és készségeit. Ide azonban nemcsak a nyelvi ismeretek minősége és mennyisége tartozik, hanem az is, milyen módon szerveződik, raktározódik ez a tudás, és hogyan mozgósítható.

A szövegkompetencia magába foglalja a szövegszerkesztési ismereteket és képességeket, a beszédszándékok ismeretét és megfelelő alkalmazásának képességét, és az interakciós formák („forgatókönyvek") ismeretét és használatát.

A szociokulturális kompetencia azt jelenti, hogy a nyelvhasználó tudatában van annak, hogy a társadalmi-kulturális környezet hogyan határozza meg egy a nyelvhasználó által kiválasztott nyelvi elem kommunikatív értékét. Szövegek értelmezésénél, társalgásban való részvételnél szükség van **tényszerű ismeretekre** is a célország szokásait, berendezkedését, földrajzát, történelmét, művészetét, vallását illetően. A tananyag kiválasztásánál nagyon kell arra figyelni, hogy a célország kultúrájának olyan elemeit mutassuk be, amik a tanulók számára összevethetők a saját tapasztalataikkal.

A szociokulturális kompetencia elengedhetetlen feltétele a helyes és **alkalomhoz illő nyelvhasználatnak.** A tanuló látókörét kiszélesíti, hogy a saját nyelvi közösségén túllásson és elfogadja, hogy vannak más módjai is a tapasztalatok rendszerezésének, megfogalmazásának, a társadalmi érintkezésnek, mint azt saját közösségében tapasztalja.

Az oktatás bevezető és kezdő szakaszában az általános cél a nyelvtanulás iránti igény kialakítása, az anyanyelvüktől lényegesen eltérő idegen nyelv megkedveltetése a tanulókkal. Amennyiben sikeres a kezdeti motivációs, felfedezésekkel, sikerélményekkel teli, főleg szóbeliségre törekvő alapozó szakasz, a nyelvtanulás későbbi szakaszában is sikeresebb a nyelvtanítás. A tanulók saját tapasztalatuk alapján (belső motiváltság) és nem a tanári meggyőzés, vagy tekintély miatt fogják tanulni az idegen nyelvet.

Az alapozó és fejlesztő szakaszokban a cél: a motiváció folyamatos fenntartása mellett a kiejtés, szókincs, kommunikációs készségek valamint a nyelvtani fogalmak tanítása. Igen fontos szerepet kap ebben a szakaszban a helyes nyelvtanulási stratégiák kialakítása, illetve azok folyamatos és következetes fejlesztése. Akkor lesznek a tanulók képesek megfelelő mélységében megtanulni a nyelvet, ha megtanítjuk őket a számukra legmegfelelőbb módszerek, tanulási stratégiák és önellenőrzés alkalmazására.

A megszilárdító (középiskola 9-10. osztály) és elmélyítő (középiskola 11-12. osztály) szakaszokban a cél: mind az első, mind a második idegen nyelv ugyanabban az irányban fejlesztendő, de komplexebb és igényesebb szinten. Fontos a „tanulás tudatosságának" progresszív fejlesztése és olyan általános nyelvoktatás, amely segíti a tanulókat kompetenciáik és stratégiáik metakognitív irányításának kialakításában.

A kommunikatív kompetencia részei a tanterv értelmezésében	**Hol jelennek meg a kompetenciával kapcsolatos követelmények**?
Nyelvi kompetencia:	**Beszédkészség**

A kommunikatív kompetencia részei a tanterv értelmezésében	**Hol jelennek meg a kompetenciával kapcsolatos követelmények**?
Fonetikai szint (kiejtés, intonáció, ritmus, folyamatosság)	
Lexikai szint (tematikus szókincs, művelt szókincs)	**Témakörök,** **Szókincs**
Grammatikai szint (általános fogalomkörök, - nyelvtani struktúrák)	**Nyelvtan (struktúrák felsorolása)**
Pragmatikai szint	**Nyelvtan (struktúrák mellé rendelt használat)**
Szociolingvisztikai kompetencia:	
Kommunikáció – kommunikációs feladatmegoldás	**Feladatok,**
Beszédszándék	**Beszédkészség**
Társadalmi konvenció	**Beszédkészség,** **Íráskészség**
Szövegkompetencia:	
Szóbeli szövegalkotás	**Beszédkészség**
Szóbeli szövegértelmezés	**Hallás utáni értés**
Írásbeli szövegalkotás	**Íráskészség**
Írásbeli szövegértelmezés	**Olvasási készség**
Fordítási ismeretek	**Fordítási készség**
Stratégiai kompetencia:	
Kommunikációs nehézségek áthidalása	**Beszédkészség,** **Beszédértési készség,** **Írásbeli készség,** **Olvasásértési készség**
Célnyelvi osztálynyelv fokozatos kialakítása	**Beszédkészség**
Kulturális kompetencia:	

A kommunikatív kompetencia részei a tanterv értelmezésében	**Hol jelennek meg a kompetenciával kapcsolatos követelmények**?
~~Implicit kulturális ismeretek~~	~~**Témakörök**~~
Tényszerű kulturális ismeretek	**Kulturális ismeretek**
Kereszttantervi ismeretek (Kitekintés más műveltségi területekre)	**Témakörök**
Tanulástechnika: Együttműködő tanulás Önálló tanulás Vizsgafelkészülés	**Beszédkészség,** **Beszédértési készség,** **Írásbeli készség,** **Olvasásértési készség,** **Szókincs,** **Kulturális ismeretek**
Visszajelzés, étékelés, minősítés	**Visszajelzés, értékelés, minősítés**

Jelen kerettanterv programja az idegen nyelvi kommunikáció kompetencia fejlesztésével párhuzamosan a jogszabályokban előírt arányban fejleszti az alábbi kulcskompetenciákat, valamint tartalmazza a felsorolt kiemelt fejlesztési feladatokat is:

Kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- Interkulturális kompetencia

A kiemelt fejlesztési feladatok

- Énkép, önismeret
- Hon- és népismeret
- Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Gazdasági nevelés
- Környezettudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Testi és lelki egészség
- Felkészülés a felnőttlét szerepeire
- Metakommunikációs elemek: testbeszéd, kézjelek, üdvözlés.

Motiváció

- **Külső: felkészült, munkája iránt elkötelezett tanár**
- **Belső**:

1. Kíváncsiság (a témák felkeltik a tanuló érdeklődését)
2. Manipulációs vágy (környezet átalakítása, a változások előidézése)
3. Cselekvés (a mozgás, a gyakorlás iránti vágy teljesül)
4. Ösztönzés (az a szükséglet elégül ki, hogy a környezetétől, másoktól, mások ötleteitől, érzelmeitől és gondolataitól ösztönzést kapjon)
5. Önmegvalósítás (megmutatja magát mások előtt, ismertté válik)
6. Tudásvágy

Értékelés

Az általános értékelési szempontok megfogalmazásakor a Nemzeti alaptanterven kívül az általános nemzetközi gyakorlatot és az Európai Közösség ajánlásait vettük figyelembe.

A Nemzeti alaptanterv, az idegen nyelv oktatásának sajátos céljaival összhangban, az alapvető ismeretek elsajátításával párhuzamosan az alkalmazásukra helyezi a hangsúlyt. Ezért az értékelés alapja az alkalmazás.

A nyelvtanulási kompetenciák önmagukban nem mérhetők, ezért ezek fejlettségéről – a szókincs és nyelvi szabályok_alkalmazásának szintjéhez hasonlóan – a *négy alapkészség* értékelésén keresztül kaphatunk megbízható képet.

Különösen a nyelvtanulás kezdeti szakaszában fontos a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének figyelembevétele, mivel az értékelés legfontosabb célja az ösztönzés: a további, folyamatos nyelvtanulás motiválása. Az értékelés e szakaszban történhet pontokkal, csillagokkal, mosolygó arcokkal, vagy egyéb, a tanár által bevezetett módon, ill. a későbbiekben érdemjegyekkel.

Az osztályzatokkal történő értékelés bevezetésekor a nyelvtanárnak el kell döntenie, hogy mely tanulói tevékenységet osztályozza, melyeket nem, valamint a tanév elején ajánlatos szöveges magyarázatot adni, hogy az egyes osztályzatok milyen szintű tudást tükröznek. Az osztályozással történő értékelés mellett felső tagozatban is érdemes megtartani az alsó tagozatban bevezetett és bevált egyéb értékelési módokat. A receptív és produktív készségeket azonos arányban kell értékelni.

Tanácsos a diákok tudásszintjét meghatározott időközönként, pl. félév, vagy tanév végén központilag készített feladatsorokkal is mérni (feladatbankok), ezáltal tudásuk és fejlődésük évről évre összehasonlítható és összemérhető lesz az országos, ill. nemzetközi szintekkel.

Angol nyelv
mint első idegen nyelv
Oktatási szakasz: 4 - 8. évfolyam

A NAT az élő idegen nyelvek tanításában és tanulásában alapvető célnak a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítását tekinti. Ezeknek a kompetenciáknak a fejlesztése során az első szakaszban a legfontosabb feladat, hogy alakuljon ki és maradjon ébren a tanulók érdeklődése a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az adott nyelven beszélő emberek, a célnyelvi országok kultúrája iránt, és általában a más nyelvek és kultúrák iránt.

A nyelvoktatás ennek megfelelően a nyelvtanulás megkedveltetését, a nyelvtanulás iránti motiváció kialakítását vállalja fel.

Ebben a szakaszban a beszédcentrikusság és a hallás utáni megértés mellett egyre nagyobb szerep jut az olvasott szöveg megértésének és az íráskészség fejlesztésének is. Nyelvórákon, házi feladatok és projektek keretében a tanulók egyre változatosabb témákkal ismerkednek meg, és fokozatosan tudatosul bennük, hogy az idegen nyelv nemcsak a mindennapi kommunikáció, hanem egyúttal az ismeretszerzés eszköze is. A tanulók maguk is szereznek információkat a célnyelvi ország(ok)ról.

Fokozatosan történik a nyelvi-nyelvtani ismeretek tudatosítása. A tanulók megismerkednek bizonyos egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, majd tanári segítséggel azokat egyre tudatosabban használják. Fokozatosan megismerik a nyelv használatának szabályszerűségeit, megismerkednek az idiomatikus nyelvhasználat egyes eseteivel is.

Egyre inkább az igényes és autonóm nyelvhasználatra kell ösztönözni a tanulókat, arra, hogy hibáikat észrevéve azokat javítsák, nyelvi problémáikra szótárak, szakszótárak, nyelvkönyvek, nyelvtankönyvek és idegen nyelvű szakkönyvek segítségével maguk is igyekezzenek választ találni, s ez által a folyamat végén autonóm nyelvtanulóvá váljanak. A tanulók a magyar és angol nyelv közötti jelentős különbségeket észrevéve, és a helyes nyelvtanulási technikákat elsajátítva ebben a szakaszban már arra is felkészülnek, hogy a későbbiekben újabb idegen nyelv(ek)et legyenek képesek elsajátítani.

ÓRATERV

Az alaptanterv a közoktatás főbb szakaszaira (6., 8., és 12. évfolyamok végére) minden diák számára a minimális szintet határozza meg, amelyet a négy alapkészség területén kell teljesíteni. A helyi tantervekben a lehetőségeknek megfelelően ennél magasabb szint is előírható egy vagy több alapkészség területén. Az alaptantervi követelmények és fejlesztési feladatok az általános iskola végére minden diák számára legalább egy élő idegen nyelvből az A1-es szint elérését tűzik ki célul.

Intézményünkben, különösen a beszédértés, beszédkészség területén kívánatos az alábbiakban meghatározott szint elérése. A tanulók egységesen a 4. évfolyamon kezdik angol nyelvi tanulmányaikat, azonban a tagintézmények korábban is elkezdhetik az angol nyelv tanítását figyelembe véve a korosztály sajátosságait.

Kívánatos továbbá, hogy az itt meghatározott óraszámoktól eltérő óratervek (pl. 3. évfolyam, emelt szintű angol nyelvi oktatás) tartalmazzák az emelt óraszámnak megfelelő kimeneti szintet, követelményrendszert és a hozzárendelt egységes tananyagot.

Az intézmény biztosítja tanórán kívüli foglalkozás, egyéni felkészülés megszervezésével a szükséges felzárkóztatást, valamint a sikeres idegennyelv-oktatáshoz kapcsolódó feltételeket.

Évfolyam	**Óraszám**	**Kimeneti szint**	**Javasolt t.k.**
4.	Heti 3, évi 111 óra	A1-	SMART (MMPublications)
5.	Heti 3, évi 111 óra	A1	TO THE TOP (MMPublications)
6.	Heti 3, évi 111 óra	A1+	TO THE TOP (MMPublications)
7.	Heti 3, évi 111 óra	A2	TO THE TOP (MMPublications)
8.	Heti 3, évi 111 óra	A2+	TO THE TOP (MMPublications)

Ajánlott a TO THE TOP tankönyvcsalád 1 – 3. kötetének feldolgozása az általános iskola befejezéséig. A szaktanár döntése alapján szabadon felhasználhatóak az adott csoport igényeitől függően a TO THE TOP 4, valamint a tankönyvcsaládhoz kötődő nyelvtani és egyéb kiegészítő anyagok.

A JAVASOLT TANKÖNYV KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az adott tankönyvcsalád feleljen meg a NAT által megfogalmazott elveknek az alábbiak szerint:

- Alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetencia, azaz a használható nyelvtudás kialakítása és fejlesztése legyen!
- Segítse a nyelvtanár munkáját a négy nyelvi alapkészség elsajátíttatásában és mérésében (igényes hanganyag, megfelelő mennyiségű kép)!
- Segítse a tanulót a négy nyelvi alapkészség elsajátításában!
- Feleljen meg az adott korosztály és a gyorsan változó világ szabta igényeknek!
- Fokozatosan bővülő, témakörökre épülő igényes és használható szókincset tartalmazzon!
- Legyen tevékenység-központú és a kooperációt ösztönző!
- Az európai értékek átadása mellett bátorítson az egyéni véleményalkotásra!

Továbbá:

- Vegye figyelembe az intézmény sokszínűségét!
- Adjon lehetőséget a rendelkezésre álló tananyag megfelelő kiegészítésére, szelektálására és a differenciált oktatásra, valamint a tananyag rugalmas átszervezésére!
- A használható nyelvtudás mellett vegye figyelembe a tanulók lehetséges távlati céljait is (mint pl. közép- és emelt szintű érettségi vizsga, nyelvvizsga), hiszen az iskolai nevelés – oktatás kiemelt fejlesztési feladata a felnőttlét szerepeire való felkészítés, a pályaorientáció, az élethosszig tartó tanulás tudatosítása is!

ESZKÖZIGÉNY, A SIKERES NYELVOKTATÁSHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK:

- Az angol nyelv eredményes elsajátítása, a differenciálás, a kooperatív módszerek (pár- és csoportmunka) alkalmazása valamint a tevékenység központú tanítás - tanulás kizárólag csoportbontásban lehetséges. (A javasolt ideális csoportlétszám 15 – 17 fő.)
- A megfelelő tankönyvcsalád kiválasztásán túl, a hallott szövegértés gyakorlásához elengedhetetlen a jó minőségű CD lejátszó és a megfelelő akusztikájú terem.
- Mivel a Közös Európai Referenciakeret meghatározása alapján *az önálló nyelvhasználó (B1) megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek* ajánlatos a DVD-lejátszó használata A1/A2 szinten is.
- A fenti eszközöket kiváltja és egyben komplex óravezetést tesz lehetővé az interaktív tábla, a projektor valamint a számítógép.
- A könyvtár bővítése egyszerűsített angol nyelvű olvasmányokkal lehetővé teszi a tanulók számára az olvasott szövegértés gyakorlását tanórán kívül is.
- A könyvtár bővítése egy- és kétnyelvű diákszótárakkal segít az önálló tanulásban.
- Ezen a szinten szükségessé válnak a témakörökre épülő szókincs- és társalgást fejlesztő, valamint az alapfokú nyelvvizsgákra felkészítő feladatgyűjtemények.

4. évfolyam

Fejlesztendő területek:

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok:

Beszédkészség, beszédértés:

Önállóan létrehozott szövegek

A tanuló néhány mondatban, összefüggően, kronologikus sorrendben be tud számolni egy eseménysorról (pl. mindennapi események) mintaszöveg alapján, vizuális eszközök (képsor, videó) segítségével.

Rövid, egyszerű leírást tud adni ismert képekről, mintaszöveg alapján, pl. a ház, a lakás elrendezéséről, személyek, állatok külsejéről, szokásairól.

A szövegek strukturálásának feladatát még a segédanyag (képsor, mintaszöveg) „végzi el” a tanuló helyett, ő az előkészített- memorizált szöveget használja fel.

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezésben a tanuló képes arra, hogy memorizált beszédfordulatokat alkalmazva, elemi információt adjon és kérjen, pl. saját magáról, beszélgetőpartneréről, lakóhelyéről, családtagok foglalkozásáról.

A „feladatmegoldás” terén pl., tudjon érdeklődni árucikkek áráról, időpontokról, le tudjon bonyolítani egyszerű vásárlási párbeszédeket, néhány mondatos telefonbeszélgetést.

Ismerje a beszélgetés strukturálás néhány egyszerű elméletét, pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás (*Excuse me… Hello, how are you?)*

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

A tanuló igyekezzen a hallott szöveg ismétlésekor, memorizált szöveg elmondásakor/eljátszásakor az anyanyelvű beszélők kiejtését, intonációját utánozni, szokjon az angol hangképzés, beszédritmus sajátosságaihoz. Szókincsét és a felhasznált nyelvtani struktúrákat ekkor még a memorizált szövegek határozzák meg, mivel ebben az életkorban még nem képes a nyelvi analizálásra.

Kompenzációs stratégiák

Legyen képes arra, hogy az órán a tanárától segítséget kérjen, pl. *What is … in English? I don’t know / understand.* Bátorítsuk az értés / nem értés gesztusokkal való kifejezését is.

Beszédhelyzet és társadalmi konvenciók

Ismerjen meg néhány alapvető formulát az udvarias társadalmi érintkezés eszköztárából, pl. megszólítások, köszöntés.

Életkori sajátosságok maximális figyelembevétele: fantázia, képzelőerő, mozgás.

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Rövid párbeszédek (pl. a tankönyv párbeszédei) hallás utáni ismétlése, memorizálása, eljátszása, folyamat elmondás, leírás gyakorlása képek vagy videó segítségével, előkészített / memorizált szöveg alapján. Fontos, hogy minél több verset, éneket, mondókát tanítsunk meg a gyerekeknek, mert ezekkel alkalmat adunk arra, hogy a nyelv hangrendszerét, ritmikai és intonációs mintáit könnyebben elsajátítsák.

Olvasott szöveg értése:

Legyen képes a rövid utasítások megértésére, szöveg képekhez való hozzárendelésére, lyukas szöveg kiegészítésére megadott szavakkal.

Hallott szöveg értése

Írástanítás:

- ***Formai követelmények***:
  - Szavak másolása, kisbetűs, nagybetűs írás; központozás alapjai,
- ***Szövegszerkesztés:***
  - képek, szavak összekapcsolása;
  - képek, fényképek, térképek címkézése;
  - saját készítésű rajzok címkézése, feliratozása;

A szavak kiválasztása

Az úgynevezett „alapszókincs" elemeit általában gyakorisági mutatók felhasználásával határozzák meg a tankönyvszerzők az adott szintnek megfelelően. Ezen a szinten még nincs helye a stílusrétegek bevezetésének, fontos, hogy a szavak tartalmilag és hangulatilag is *semlegesek* legyenek, azaz pozitív vagy negatív konnotáció, túl erős érzelmi vagy értékelő asszociációk nem kísérik őket. Ugyanakkor fontos, hogy ebben a szakaszban érzelmileg is kötődjenek a megtanulandókhoz – így ugyanis könnyebb a tanulás. A szókincs ezért feleljen meg a korosztály sajátosságainak, érdeklődésének.

Tematikus szókincs*:*

Az egyén és szűkebb környezete (család, foglalkozások, a ház, a lakás), a mindennapi élet tevékenységei, eseményei (napirend, iskola, vásárlás, étkezés, öltözködés, utazás) egyszerű szókincse. Pl. a *„Family"* témaköréhez tartozó tematikus szókincsbokor kezdő szinten kb. a következő szavakból áll, amit tetszés szerint csoportosítva, diagrammá szervezve vagy képpel rendszerezve taníthatunk: *mother, father, children, grandparents, aunt, uncle,* stb.

Műveleti szókincs*:*

Ezen a szinten pl. a szám, méret, egyszerű mennyiségek, hely, mozgás, egyszerű időviszonyok kifejezése, birtoklás, stb.

Megkezdjük az angol nyelvű óratervezés kialakítását, ezért megtanítjuk az egyszerűbb tanári utasításokat, a tankönyvben használt nyelvtani terminusokat, a tanulói segítségkérés nyelvének szókincsét játékos feladatok segítségével.

Alak és jelentés kapcsolata

Mivel itt kezdjük el megismertetni a tanulókkal az angol nyelv hang- és helyesírási rendszerét, fontos a szavak hangalakjának és írásos formájának különbségeire, a helyesírás és a kiejtés sajátságaira felhívni a figyelmet. Kezdettől fogva lényeges a kiejtés és a helyesírás gyakoroltatása, pl. hallás utáni ismétlés, hallott és olvasott szöveg összekapcsolása, memória játék, összekevert betűkből a helyes szóalak összeállítása, hasonló hangot tartalmazó szavak csoportosítása… stb. típusú feladatok elvégeztetésével.

A szavak órai bemutatásakor (alak és jelentés kapcsolatának felfedeztetése) használhatunk vizuális eszközöket, fényképet, videó-felvételt, gesztusokat, utánzást, illetve a szavak magyar megfelelőjének megadását. Ahol lehet, élhetünk a szinonímia-antonímia felhasználásával is.

Kulturális ismeretek:

Társadalmi szokások

Nem nyelvi elemek: a tanulónak tudomása van a különböző szokásokról, ami a testbeszédet illeti (pl. kézfogás, puszi, gesztikulálás, szemkontaktus) és arról, hogy milyen zavaró lehet, ha ezeket nem, vagy másképp veszi figyelembe

Nyelvi elemek: A tanulónak tudomása van a társadalmi érintkezés formáiról megszólítás, üdvözlés, elköszönés, megköszönés bocsánatkérés, kérés, elfogadás, visszautasítás, társalgás megnyitása és befejezése

Általános tapasztalatoka a mindennapok kultúrája

1.Mindennapi élet

- tudja, hogy mikor vannak a főétkezések
- napirend
- melyek a fő ünnepek
- városi közlekedés (jellegzetes járművek)
- üzletek, vásárlás
- kedves háziállatok
- évszakok
- pénznem

2.Életkörülmények/lakáskörülmények

- milyen egy jellegzetes angol családi ház

3.Emberek közötti kapcsolatok

- családi kapcsolatok

Óraszám: 111óra / év, 3 óra/ hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	ABC	10 óra
2.	Az én világom	14óra
3.	**Az emberek**	14 óra
4.	**Mindennapi életünk**	14 óra
5.	**Otthonunk**	14 óra
6.	**Tágabb környezetünk**	14 óra
7.	**A világ és én**	14 óra
Szabadon felhasználható		17
Össz. óra		111

Az én világom
(1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Matematikai kompetencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Hon- és népismeret A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	az abc betűi, a hangok ejtése, személyi adatok, életkor, üdvözlések, bemutatkozás, mások bemutatása, személyes adatokra rákérdezés, információadás, köszönet kinyilvánítása, megszólítás, egyszerű bocsánatkérés, érdeklődés mások hogylétéről és egyszerű válasz a sajátjával kapcsolatban számok 1-10-ig, színek, az iskola és osztályterem fontosabb szavai, a „be” létige jelen idejű alakjai kérdések a *Who?, What?, How…?* kérdő névmásokkal személyes névmások: **I, *you, she, it***	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, rövid olvasott szöveg párosítása képekkel, rövid párbeszédek eljátszása, éneklés, dalok kísérése mozdulatokkal körjáték eljátszása, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján, hiányzó betűk pótlása, Magyarország kikeresése Európa térképén, magyar zászló készítése, tárgyak rajzolása és színezése hallás utáni megértés alapján, összeadási műveletek elvégzése angolul	matematika ének-zene rajz környezetismeret

Az emberek (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	családtagok, személyek bemutatása, foglalkozások, munkahelyek megnevezése, a legjobb barátom, híres emberek bemutatása, az *a-an* névelők használata Ki kicsoda? (kérdés-válasz) *Who is this*? személyes névmások: ***we, you, they*** birtokviszonyok kifejezése (*my-your*) eldöntendő / Kiegészítendő kérdések (*Who?, What?)* rövid válaszok (+,- használata) a felszólító mód bevezetése	képleírás, családi fotók, fotóalbumok bemutatása hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, rövid olvasott szöveg párosítása képekkel, a család bemutatása saját rajz alapján, rövid párbeszédek eljátszása csoportban, párban, éneklés, körjáték eljátszása, tanári utasítások végrehajtása (mozgás) rövid mondatok alkotása megadott szavakból, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján, összekevert betűkből szavak alkotása	Ének-zene Környezetismeret

Mindennapi életünk (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Szociális és állampolgári kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	a mindennapi élet tevékenységei, szabadidős tevékenységek megnevezése, hobbik, sportok megnevezése, képesség kifejezése külső jellemvonások, jellemzések, érzelmek megfogalmazása, melléknevek használata, állítás a *to be* igével névmások tárgyesetének bevezetése, a létige tagadása, eldöntendő kérdések alkotása - *Are you..., Is he...? Can you...?* rövid válaszok	hallás és olvasott szöveg értése alapján azonosítás, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése a melléknevek megfelelő alakjaival képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján rövid, egyszerű kérdőív kitöltése párban, a kitöltött kérdőív alapján párbeszédek eljátszása párban, éneklés, nyelvi játék csoportban, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján, rövid mondatok kiegészítése a *to be* ige megfelelő alakjával.	Ének-zene Környezetismeret Rajz Sport

Otthonunk (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	a családtagok, rokoni kapcsolatok megnevezése, testrészek házunk, lakásunk helyiségeinek bemutatása, használati tárgyaink, bútoraink megnevezése, a ház körüli állatok és növények megnevezése a birtoklás kifejezése; *have got, has got* a *Where?* kérdőszó használata helyhatározók használata Prepozíciók használata helymeghatározás, pozíciók megjelölése *Prepositions+Nouns* A közvetlen környezetünkben lévő tárgyak helyének meghatározása szobánk leírása helyhatározói prepozíciók és szerkezetek használata: *in, on, under, next to, behind…*	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, hallás utáni rajzolás, dal szövegének képekkel való azonosítása, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése helyhatározói viszonyszókkal képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján éneklés, nyelvi játék csoportban, állítása a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján, házunk, szobánk alaprajza, a helyiségek bejelölése	Ének-zene Környezetismeret Rajz Matematika

Tágabb környezetünk (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire, Környezettudatosságra nevelés Testi és lelki egészségre nevelés Metakommunikációs kompetencia	árucikkek, étkezések, ételek megnevezése, emberek, tárgyak, épületek helyzet meghatározása, közlekedési eszközök megnevezése, útbaigazítás (kérés / adás), érdeklődés, preferenciákról: *Do you like*.. / információ adása az árakról, vásárlással kapcsolatos egyszerű beszédszándékok kifejezése, ajándékok megnevezése számok 10-20-ig, megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek; *How many/ How much...* határozatlan alanyhoz tartozó állítmányok gyakorlása; *There is/ there are...*	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, megfelelő mondat kiválasztása, mondat kiegészítés, csoportjáték képek alapján, bingo, igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján rövid, egyszerű szituáció eljátszása megadott szövegek felhasználásával, egyszerű étlap készítése, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Ének-zene Környezetismeret Rajz Matematika

A világ és én (6. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	az idő kifejezése; óra, napok, hónapok, évszakok, időjárás kitekintés más országokra öltözködés, ruhadarabok mindennapi és szabadidős tevékenységek; mit csinálsz most- a folyamatos jelen idő bevezetése kérdésszerkesztés és válaszadás, a környezetünkben lévő iskolai használati tárgyak megnevezése, közelre és távolra mutató névmások használata egyes számban, az „*it*” használata semleges nemű tárgyak megnevezése esetén az *a/an* névelők használata, a „*can*” módbeli segédige használata,	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján éneklés, nyelvi játék csoportban, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Környezetismeret Rajz

KOMUNIKÀCIÒS SZÀNDÈKOK
4.ÈVFOLYAM

A 4. osztályban a kommunikatív kompetencia fejlesztését leginkább csak a kommunikációhoz szükséges adott kifejezések megtanításával érhetjük el. Ezen kifejezések gyakorlása eleinte nem tekinthető kommunikációnak, pusztán a kifejezések gyakorlásának, azaz ismétlésnek. Kommunikatívvá akkor válnak, amikor a tanuló képes lesz saját gondolatait, elképzeléseit mások tudtára hozni a megtanultak segítségével. Ezért fontos sok kommunikatív szituáció teremtése az órán, még akkor is, ha eleinte ezek meseszerűen jelennek meg, ami meg is felel a tanuló életkori sajátosságainak. A későbbiekben érdemes egyéb életszerű szituációkat teremteni a gyakorláshoz. Önálló kommunikáció még nem várható el a tanulótól 4. osztály végén, de mindenképp érdemes mese, vagy életszerű szituációkon keresztül tanítani, hogy nyelvi fejlődésének adott szakaszában majd képes legyen erre.

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

Szándék	Kezdeményezés	Válasz
Köszönés	*Good morning.* *Hello Tom* *Hello, how are you?* *Hi!*	*Good morning.* *Hello Mary.* *Very well, thank you. And how about you?* *Hi!*
Elköszönés	*Goodbye.* *Bye-bye.* *See you later.* *Good night.*	*Goodbye.* *Bye.* *Good night.* *Thanks. Bye!*
Bemutatkozás, bemutatás	*My name is...* *This is....* *Have you met Jane?*	*Hello.* *Nice to meet you.* *Hi!*
Köszönet és arra reagálás	*Thanks.* *Thank you very much.* *Thanks a lot.*	*Not at all.* *You are welcome.* *No problem.* *That's all right.*

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

szándék	kezdeményezés	válasz
Tetszés, nem tetszés	*Do you like it?* *Do you like swimming?* *What do you like?*	*Yes, I do. No, I don't.* *No, I don't like it at all.* *I like playing football.*

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok.

szándék	kezdeményezés	válasz
Dolgok, személyek megnevezése	*What is it?* *What's it in English?* *What does that mean?*	*It's..../ That's..../It's a kind of...* *It's for..../ It's used for....* *It means.....*
Információkérés, információ adása	*Where is he/she/it?* *What is he doing?*	*HE is in the kitchen. It's on the table.* *She is sleeping.*
Tudás, nem tudás	*Where is my bag?*	*I know.../I don't know.*

FOGALOMKÖRÖK (ANGOL)
4. ÉVFOLYAM

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezése	
Cselekvés, történés létezés kifejezése	jelenidejűség	Present forms of the verb *to be*	*I'm clever.* *Are you hungry? Yes, I am.* *I'm not ten.*
		Present forms of *there is/ there are*	*There are four books in my bag.*
		Imperatives	*Stand up! Come here, please!*
Birtoklás kifejezése		Possessive adjectives: *my/your/his/her/ our/their*	*my book, your bicycle, his/her name*
Térbeli viszonyok	irányok, helymeghatározás		*Where?* *Here, there, left, right, in, in..*

Időbeli viszonyok	időpont		*When?* *In the morning, in the afternoon* *at night,* *What time is it?* *It's two o'clock.* *Monday, Tuesday, January, February*
Mennyiségi viszonyok		Singular/plural forms of nouns Cardinal numbers 1-20	*How many cats are there in the park? There are three.* *How much is this pen? It's 40p*
Minőségi viszonyok			*What is it like?* *It's big/ small/ beautiful/ ugly..* *What colour is it?* *It's red/ blue/ orange...*
Logikai viszonyok		Linking words	*and, or, but*
Szövegösszetartó eszközök		demonstrative pronouns, articles, personal pronouns	*This/ that/ these/ those* *a, an the, I, you he, she, it, we, they*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A továbbhaladás feltételei a 4. évfolyam végén, a négy nyelvi készségre lebontva:

Hallás utáni megértés

- A tanuló értse meg a pedagógusnak az óravezetéssel kapcsolatos egyszerűbb utasításait,
- a pedagógus, társai és hanghordozó által megfogalmazott kérdésre tudjon nonverbális választ adni,
- mozgással vagy egyéb cselekvéssel a kérést teljesíteni (TPR, teljes testi válasz),
- képes legyen az ismert gyermekirodalmi alkotásokat (dal, mondóka, játék stb.) megérteni,
- értsen meg ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést!

Beszédkészség

- A tanuló a legalapvetőbb tanult kommunikációs szándékokat legyen képes kifejezni (a köszönés, bemutatkozás, megköszönés nyelvi formái),
- legyen képes a tanórai egyszerű interakciókban részt venni és ezekben rövid válaszokat adni,
- a tanult rövid verseket, dalokat, mondókákat legyen képes reprodukálni,
- a tanult nyelvi elemeket legyen képes a megfelelő szituációkban használni,
- szerepjátékokban részt venni,
- tudjon egyszerű információkat adni és kapni saját közvetlen világáról!

Olvasási készség

- A tanuló ismerje fel az idegen nyelvi ábécé betűit,
- ismerje fel a tanult szavak írott alakját,
- ismert nyelvi elemekből álló rövid mondatokat értsen meg,
- tegye meg a kezdő lépéseket az alapvető olvasási stratégiák kialakítására!

Íráskészség

- A tanuló legyen képes az idegen nyelvi ábécé betűinek leírására,
- legyen képes helyesen lemásolni ismert szavakat,
- legyen képes elkülöníteni az idegen nyelven és a magyar nyelven írott szövegeket!

A továbbhaladás feltételei a 4. osztály végén:

A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: A1-

5. évfolyam

Fejlesztendő területek:

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok:

Beszédkészség, beszédértés:

Önállóan létrehozott szövegek

A tanuló képes egyszerű eseménysort elmondani (pl. szabadidős program) előkészített szöveg mintájára. Rövid, 6-8 mondatos beszámolót tud tartani pl. az iskoláról, a lakóhelyről.

A képleírási feladatoknál tud különbségeket és hasonlóságokat megállapítani. Az emberek külső leírásának eszköztára bővül. (pl. *She's got short, curly hair.*)

A szövegstrukturálás alapja még mindig a feldolgozott mintaszöveg, illetve a tanári irányítás segíthet.

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezés terén a tanuló részt tud venni ismerős (szöveggel előkészített) beszélgetési helyzetekben, információt cserélve a korábban tanultakon kívül pl. az iskola/tantárgyak, szabadidős tevékenységek, étkezés, öltözködés, mindennapi környezet, város/falu stb. témáiban. A példa-párbeszédeket új elemek behelyettesítésével önmagára tudja alkalmazni.

Meg tud oldani olyan egyszerű feladatokat a nyelv segítségével, mint pl. instrukcióadás és kérés utcai útbaigazítási helyzetben (pl. *Is there a post office near here? First right, second left.),* meg tudja hívni a barátját születésnapra, moziba stb.

Ismeri a párbeszédkezdés, befejezés formuláit (*OK, see you tomorrow!).*

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

Mivel egyelőre igen kevés az önállóan megszerkesztett beszédaktus, a hangsúly változatlanul inkább a memorizált/ismételt szöveg minél pontosabb fonetikai, hanglejtésbeli, ritmikai reprodukálásán van. Ez a tény biztosítja a helyes nyelvtani struktúrák és az ellenőrzötten bővülő megfelelő szókincs használatát is alapvetően kommunikatív szituációkban.

Kompenzációs stratégiák

A tanuló az órán pontosabban, több témában tud a tanártól segítséget kérni (pl. *How do you spell it? Can you repeat that, please?)* engedélyt, beleegyezést kérni (*Can I…?),* megerősítést kérni, ellenőrizni, hogy jól értette-e a feladatot stb. (pl. *Is that right?)*

Beszédhelyzet és társadalmi konvenciók

Ismerjen meg néhány további udvarias társalgási formulát, mint pl. az udvarias kérés (*Please do/don't),* ajánlat, meghívás (*Let's…, How about…?)* beleegyezés és visszautasítás, bocsánatkérés és megbocsátás (*I'm sorry/That's all right).* Tanuljon meg néhány jókívánságot, pl. *Happy birthday, Good luck!*

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Képleírás, egyszerű képek különbségeinek megállapításával. Egyszerű történet/mese közös megalkotása a „lánctörténet" módszerével, válaszadás kérdőív vagy táblázat alapján, esetleg hallás utáni értés-feladattal előkészített kérdésekre, egyszerű interjú készítése megadott kérdések alapján (pl. kedvenc filmről, színészről, könyvről, filmről), memóriajáték, pl. szólánc azonos témakörből vett szavak alapján, egyéb egyszerű nyelvi játékok, elemi információs szakadék-feladatok, változatlanul sok ének, mondóka, jazz chant, egyszerű vers.

<u>Hallott szöveg értése</u>

Követelmények:

- megérti a tanár valamivel összetettebb utasításait és végrehajtja őket
- megérti és válaszol a hozzáintézett egyszerű kérdésekre az általa ismert témakörökben, esetleg az elmondottak ismétlését vagy az ismeretlen kifejezések magyarázatát kéri
- általános képet tud alkotni a hallott szöveg tartalmáról, bár a részleteket nem érti
- megérti osztálytársait

Hallás utáni értés fajtái:

- listening for specific information (konkrét információ kiszűrése)
- listening for gist (a szöveg lényegének megértése)
- listening for pleasure (szórakoztató jellegű szövegek hallgatása pl. angol nyelvű dalok)

Szövegtípusok:

2-3 mondattal hosszabb párbeszéd, monológ, beszélgetés rövid rádió program, történet, interjú, játékok, utasítások, ének, recept

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális feladatok* hiányzó szavak beírása a szövegbe
- hiányzó szavak beírása énekszövegbe
- tartalmi hiba keresése a hallott szövegben
- hibás állítások kiszűrése
- téves adatok kiszűrése
- szógyűjtés egyes témakörökben

- *Rövid válaszok*

- *Hosszú válaszok az elhangzott szövegre:*
  - *E*gész mondatos válasz a kérdésekre, az elhangzottak ismétlése

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

A történet elmesélése, párbeszéd előadása, egyszerű szöveg leírása diktálás után.

Lehetséges témakörök:

Nyelvtanulás, állatok, híres emberek, évszakok, hétvége, utazási előkészületek filmek, könyvek, komputerek, kedvenc ételek, ruhavásárlás, főzés.

A hallgatott szöveg normál beszédsebességű legyen, esetleges értést segítő és kontextust teremtő háttérzajok megengedettek.

Olvasott szöveg értése:

Legyen képes a rövid utasítások megértésére, szöveg képekhez való hozzárendelésére, lyukas szöveg kiegészítésére megadott szavakkal

Legyen képes az olvasott szöveggel kapcsolatos kérdésekre válaszolni.

Írástanítás:

Az íráskészség fejlesztése ezen a szinten sokrétű, hiszen a tanulóknak ügyelniük kell a szépírásra, a helyesírásra, az írásjelek helyes alkalmazására, az írásmű céljára, olvasójára és a szövegösszefüggésre. Mindezeket szem előtt tartva lépésről lépésre tanácsos ezt a készséget fejleszteni, amiben a gondosan kiválasztott feladattípusok lesznek segítségünkre. Először lyukas szövegeket kaphatnak, majd egyszerű mondatok sorba állításával alakíthatják ki a kívánt szövegfajtát és ezt követően kérhetjük a hosszabb szövegek létrehozását.

Formai követelmények:

Ismert mondatok leírása emlékezetből, jó helyesírással,

Ismert elemekből álló, rövid szöveg leírása tollbamondás után jó helyesírással

Szövegszerkesztés:

Jegyzetek mondatokká alakítása, szöveggé formálása kötőszavakkal, névmásokkal, és *so* kötőszó használata;

Ismerkedés a bekezdés szerkesztésének fogásaival.

Közlésformák:

- *Elbeszélés:*
  - néhány mondatból álló bekezdés írása minta után;
  - rövid megadott történet strukturálása *first, next ,then*
  - kötőszavakkal,
  - elkezdett történet befejezése;

- *Személyes írásművek:*
  - Néhány összefüggő mondatból álló naplófeljegyzések, beszámolók készítése

- *Jellemzés:*
  - Rövid bemutatkozás,
  - Családtagok, barátok bemutatása néhány mondatban;

- *Leírás:*
  - érdekes állatok leírása, szokásai néhány mondatban;
  - ház, lakás, szoba leírása minta után;
  - időjárás leírása táblázat alapján,
  - „közvélemény-kutatás" grafikus ábrázolása és egyszerű értelmezése segítséggel;
  - bevásárlólista készítése;

- *Dialógus:*
  - *e*gyszerű párbeszéd kiegészítése, elrendezése;
  - irányított párbeszédírás;
  - párbeszéd módosítása, pl. más szereplők, más színhely, stb.

- *Instrukciók:*
  - *E*gyszerű utasítások szerkesztése minta alapján, pl. útbaigazítás, recept;

- *Interaktív írás:*
  - *R*övid üzenetek, képeslap írása (sajátos rövidített mondatszerkesztése);
  - Baráti levél formai sajátosságai (címzés, elrendezés, megszólítás, levél nyitása, tartalma, elköszönés, levél zárása),

- *Kreatív írás:*
  - Játékos versírás, képregény rajzolása, párbeszéd írása; mini-enciklopédia (képmagyarázat) készítése;

<u>A szavak kiválasztása</u>

A nyelvi kimeneti szintnek (A1-/A1) megfelelő szókincs folyamatosan bővül, ezen a szinten már megkezdődik a stílusrétegek bevezetése, a szavak tartalmilag és hangulatilag nem *semlegesek*, azaz pozitív vagy negatív konnotáció, érzelmi vagy értékelő asszociációk kísérik őket.

***Tematikus szókincs**:*

Az egyén és szűkebb környezete (család, foglalkozások, a ház, a lakás), a mindennapi élet tevékenységei, eseményei (napirend, iskola, vásárlás, étkezés, öltözködés) egyszerű szókincse. Pl. a *„Family"* témaköréhez tartozó tematikus szókincsbokor ezen a szinten kb. a következő szavakból áll, amit tetszés szerint csoportosítva, diagrammá szervezve vagy képpel rendszerezve taníthatunk: *mother, father, son, daughter, children, grandparents, aunt, uncle, mother-in-law* stb. Az iskola témaköréhez tartoznak a

tantárgyak nevei, az iskolában dolgozó személyek nevei, az iskolaépület helyiségei, az iskola jellegzetes tárgyai, üdvözlések stb.

Műveleti szókincs:

Ezen a szinten pl. a szám, méret, egyszerű mennyiségek, hely, mozgás, egyszerű időviszonyok kifejezése, birtoklás, hasonlóság, külső- és belső tulajdonságok stb.

Bővítjük az angol nyelvű óratervezés szókincsét, az egyszerűbb tanári utasításokat, a tankönyvben használt nyelvtani terminusokat, a feladatok utasításokat, a tanulói segítségkérés nyelvének szókincsét.

Alak és jelentés kapcsolata

Mivel folyamatban van az angol nyelv hang- és helyesírási rendszerének megismertetése, fontos a szavak hangalakjának és írásos formájának különbségeire, a helyesírás és a kiejtés sajátságaira felhívni a figyelmet. Kezdettől fogva lényeges a kiejtés és a helyesírás gyakoroltatása, pl. hallás utáni ismétlés, hallott és olvasott szöveg összekapcsolása, memória játék, összekevert betűkből a helyes szóalak összeállítása, hasonló hangot tartalmazó szavak csoportosítása… stb. típusú feladatok elvégeztetésével.

A szavak órai bemutatásakor (alak és jelentés kapcsolatának felfedeztetése) használhatunk vizuális eszközöket, fényképet, videó-felvételt, gesztusokat, utánzást, illetve a szavak magyar megfelelőjének megadását. Ahol lehet, élhetünk a szinonímia-antonímia felhasználásával is.

A rögzítés és az ismétlés módjai

Itt néhány feladattípust javaslunk, amelyek mindkét előző cél elérésére megfelelnek. Felcímkézhetünk képet vagy akár valódi helyszínt (lakószobát, osztálytermet) a bennük található tárgyak nevével, hasonlóképek részleteit hasonlíthatjuk össze pármunkában, képes történeteket alkothatunk egyéni, pár- vagy csoportmunkában, egyszerű memóriajátékot készíthetünk képekkel és rajtuk látható tárgyak neveivel, használhatunk képes szókártyákat, játszhatunk szóláncot tematikus szócsoportokon belül, használhatunk feladatlapot képekkel vagy kiegészítendő szöveggel stb.

Folytatjuk az írásos rögzítés módszereinek megtanítását is. A hagyományos szótárfüzet vezetésén kívül biztathatjuk a tanulókat szókártyák készítésére. Időnként ellenőrizzük a szótárvezetést, amíg a tanulók meg nem szokták a pontosságot a szavak helyesírásában.

A tanuló önállósága

Ezen a szinten a tanulók önállóságát fokozatosan növeljük, bár a tanulási folyamatba kerülő szókincs még inkább csak esetenként tükrözi egyéni igényeiket. Gondosan kell eljárnunk a mégis felmerülő kérdések/kérések esetében, el kell döntenünk, megfelel-e az új szó a csoport szintjének (elvontság/konkrétság, konnotáció, tanulhatóság stb. kritériumai alapján.)

Ezen a szinten az önálló szótárhasználatnak még sok veszélye van (nem tud különbséget tenni egy szinonimasor tagjainak konnotációi között, nem érzékeli, hogy az adott beszédhelyzet melyik szót kívánja meg a választékból, nehezen igazodik el fő- és mellékjelentések között.), ezért az önálló szótárazást ilyenkor még nem biztatjuk, illetve felhívjuk a figyelmet a várható problémákra.

FOGALOMKÖRÖK - NYELVTAN

Ebben az életszakaszokban, amikor a gyerekek készsége az elvont gondolkodás iránt még nem nagyon fejlett, a nyelvtan tanítását érdemes a legszükségesebbre korlátozni, mert a túl sok nyelvtan inkább nehezíti, mint könnyíti a tanulást. Később viszont (kb. 12 éves kor után) egy-egy jelenségből levont szabály általános kiterjesztése gyorsítja a tanulást.

A nyelvtani szerkezetek azonban csak akkor válnak igazán használható tudássá a szövegalkotásban és a szövegértelmezésben, ha a nyelvtani szerkezeteket a jelentés és a használat összefüggésében a szöveg részeként ismerik meg a tanulók. A gyakorlásnál is nagy jelentősége van a szövegösszefüggésnek.

Az alább felsorolt nyelvtani struktúrák egy része elsősorban a felismerés szintjén jelenik meg. Az óravezetés, számonkérés és értékelés semmiképpen sem épülhet kizárólag ezekre.

Alapvető nyelvtani elemek, pl. létige, névmások bevezetése:

- Be present singular, (statements, questions, negatives)
- Personal pronouns: *I, you, he, she, it, we, you, they*
- Definite and indefinite articles: *the sky, a bird, an apple*
- Nouns, plurals, irregular plurals: *house, houses, child, children, man, men, woman, women etc.*
- Demonstratives: *this, that, these, those; How much is this pen?*
- Personal pronouns (objective case): *me, you, him, her, it, us, you, them*

POSSESSION (birtoklás kifejezése)

- Possessive adjectives: my, your, his, her, its, our, your, their
- Have – have got present tense
- Possessive genitive ’s
- Asking about ownership

QUALITIES AND QUANTITIES (minőség és mennyiség kifejezése)

- Adjectives: *large, small, young, old, etc*.
- Making compliments
- Cardinal numbers 1-20
- *How many….. are there?*
- Talk about physical and emotional states

LOCATIONS (helyhatározás)

There is/There are + prepositions of place to say where things are

TIME, TENSES (időmeghatározás és igeidők)

- Telling the time

- Present progressive tense (*be +verb+-ing form*): affirmative, questions, negative
- Present progressive tense to talk about what's happening at the moment
- Present progressive tense with future meaning
- Likes and dislikes
- Present simple tense for asking and giving information about professions
- Present simple tense for everyday habits and lifestyle (affirmative, negative, questions)

MODALS, INTENTIONS (modálisok, szándék kifejezése)

- Imperatives to express instructions, commands
- Prohibitions, duties
- Can to express present ability
- Talking about intentions

Kulturális ismeretek:

Társadalmi szokások

- *Nem nyelvi elemek:* a tanulónak tudomása van a különböző szokásokról, ami a testbeszédet illeti (pl. kézfogás, puszi, gesztikulálás, szemkontaktus) és arról, hogy milyen zavaró lehet, ha ezeket nem, vagy másképp veszi figyelembe
- *Nyelvi elemek:* A tanulónak tudomása van a társadalmi érintkezés formáiról megszólítás, üdvözlés, elköszönés, megköszönés bocsánatkérés, kérés, elfogadás, visszautasítás, társalgás megnyitása és befejezése

Általános tapasztalatok, a mindennapok kultúrája

- *Mindennapi élet*
  - napirend
  - melyek a fő ünnepek és hogyan ünneplik ezeket
  - városi közlekedés (jellegzetes járművek)
  - kedves háziállatok
  - vásárlás
    évszakok
  - pénznem

- *Életkörülmények/lakáskörülmények*
- *Emberek közötti kapcsolatok:* családi / baráti kapcsolatok

Ajánlás az éves óraszám felosztására

111 óra/ év; 3 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Ember és társadalom	13 óra
2.	**Személyes vonatkozások, család**	14 óra
3.	**Szűkebb és tágabb környezetünk**	13 óra
4.	**Életmód**	14 óra
5.	**Szabadidő, művelődés, szórakozás**	13 óra
6.	**Az iskola**	14 óra
Szabadon felhasználható		30 óra
Össz. óra		111 óra

Ember és társadalom (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Use of English **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Matematikai kompetencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Hon- és népismeret A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	a különböző földrészek országai, a különböző földrészek állatai, híres emberek, emberek és állatok, emberek, állatok külső / belső és jellemzése, azonosítás kifejezése, jövő idejű tervek, megengedés és tiltás, preferenciák kifejezése	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, rövid olvasott szöveg párosítása képekkel, rövid párbeszédek eljátszása, éneklés, projekt készítése, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján, Magyarország kikeresése Európa térképén, magyar zászló készítése, rövid prezentáció készítése, Ajánlott munkaformák: Egyéni, pár- és csoportmunka	Földrajz (térképolvasás) Ének-zene (Különböző népek hangszerei) Rajz (különböző országok képzőművészeti alkotásai) Technika (kiemelkedő, izgalmas teljesítmények) Számítástechnika (a levelezési rendszer használata)

Személyes vonatkozások, család (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	családtagok bemutatása, megnevezése, családi viszonyok, kapcsolatok megnevezése, fontos események, ünnepek dátumai, hónapok, évszakok megnevezése, foglalkozások, munkahelyek, legjobb barát jellemvonása, a körülöttünk lévő tárgyak, ruhadarabok megnevezése dátumokkal kapcsolatos információcsere, a beszéd pillanatában folyó cselekvések, valamint a szokásos tevékenységek közötti különbségek kifejezése, indoklás, az időjárás megvitatása	képleírás, családi fotók, fotóalbumok bemutatása hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, rövid olvasott szöveg párosítása képekkel, a család bemutatása saját rajz alapján, események rövid leírása vizuális segédeszközök felhasználásával, rövid párbeszédek eljátszása csoportban, párban, éneklés, naptárkészítés, az összekevert hónapok neveinek sorrendbe állítása, projektmunka, rövid e-mail írása, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Ének-zene (híres énekesek) Rajz Számítástechnika

Szűkebb és tágabb környezetünk (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Metakommunikációs kompetencia	Szűkebb környezetünk bemutatása: az otthon. Otthoni teendők. Tágabb környezetünk: falu, város, ország; a lakóhely bemutatása; idegenvezetés. házunk, lakásunk helyiségeinek megnevezése, használati tárgyaink, bútoraink megnevezése, a ház körüli állatok és növények megnevezése, költözködés, a szomszédságunkban lévő épületek megnevezése, szórakozásra alkalmas helyszínek, lakóhelyünk látványosságainak bemutatása	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, hallás utáni rajzolás, dal szövegének éneklése közbeni képekkel való azonosítása, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése helyhatározói viszonyszókkal képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján rövid, egyszerű kérdőív kitöltése a kitöltött kérdőív alapján párbeszédek eljátszása párban, éneklés, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Ének-zene Környezetismeret Rajz Számítástechnika

Életmód (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Szociális és állampolgári kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés Testi és lelki egészség A tanulás tanítása Gazdasági nevelés Metakommunikációs kompetencia	étkezési szokások, egészséges étrend, helyes és helytelen táplálkozás különböző étel- és italfajták megnevezése, preferenciák kifejezése, udvarias kínálás, kínálás elfogadása, visszautasítása, ételrendelés,	Hallott- és olvasott szöveg értése alapján azonosítás, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése a melléknevek megfelelő alakjaival képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján rövid, egyszerű kérdőív kitöltése párban, a kitöltött kérdőív alapján párbeszédek eljátszása párban, egyszerű étlap készítése, éneklés, nyelvi játék csoportban, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Ének-zene Környezetismeret Testnevelés Számítástechnika

Szabadidő, művelődés, szórakozás (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés Testi és lelki egészség	iskola utáni tevékenységek, zenehallgatás, zenei stílusok, hangszerek, napi program, szabadidős tevékenységek, véleménynyilvánítás, preferenciák kifejezése, információ csere,	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, megfelelő mondat kiválasztása, mondat kiegészítés, csoportjáték képek alapján, bingo, igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján rövid, egyszerű szituáció eljátszása megadott szövegek felhasználásával, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Ének-zene Környezetismeret Rajz Számítástechnika

Az iskola (6. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Hon- és népismeret	tantárgyak, órarend, napirend megnevezése, az osztályteremben található tárgyak megnevezése, a közvetlen környezetünkben lévő iskolai használati tárgyak megnevezése, iskolai köszönés-formák,	hallás utáni azonosítás, hallás utáni ismétlés, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek és hallott szöveg alapján éneklés, nyelvi játék csoportban, a diák CD-ROM otthoni használatával a kiejtés gyakorlása szavak másolása, szavak írása diktálás alapján	Környezetismeret Rajz Számítástechnika

A továbbhaladás feltételei: az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén:

A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán minden készséget, és a nyelvhelyességet a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint értékelünk.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás**) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú és egyoldalú számonkérését.**

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: A1

6. évfolyam

Fejlesztendő területek:

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok:

Beszédkészség, beszédértés:

Ez a szint fontos lépéssel viszi előre a nyelvtanulót az önálló nyelvhasználat útján. Változatlanul nagyon lényeges a tanári irányítás, de már több nyelvi eszköz áll rendelkezésre a kreatív beszédfeladatok megoldására, a memorizált nyelvi anyag önálló alkalmazásaira.

Önállóan létrehozott szövegek

Előkészítés után, segédeszköz felhasználásával (pl. képsor, vázlat, kigyűjtött szókincs a táblán, közösen elkészítet jegyzet) 8-10 mondatos beszámolót tud tartani ismert témából (pl. országrész, a lakóhely környezetének bemutatása, állatok életmódja stb.)

Képes egyszerű folyamatok elmondására (pl. ételkészítés instrukciói).

A képleírás gyakorlásakor az előző szintek eszköztárát bővítsük ki az összehasonlítás, egyszerű véleménynyilvánítás kifejezéseivel.

Kezdjük meg a történetelmondás, a folyamatleírás és a képleírás struktúráinak tudatosítását, pl. a képleírás egymondatos bevezetése, térbeli vagy fontossági logika szerinti haladás, lezárás rövid véleménynyilvánítással, vagy történés/folyamat egyszerű időbeli strukturálása (*First… then… finally* stb.)

Beszélőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezés terén bővül azoknak a kommunikációs helyzeteknek a száma, amelyekben a tanulók beszélgetést kezdeményezhetnek és folytathatnak le, még mindig szem előtt tartva a memorizált szövegeket, de esetenként már fokozódó önállósággal. (pl. a családi élet, a házimunka az ünnepek, a városi és a vidéki élet összehasonlítása, ételkészítés, evés-ivás.) Részt tudnak venni irányított csoportmegbeszélésben (pl. kérdőívvel/rövid közvélemény-kutatással előkészített megbeszélés szabadidős szokásokról, étkezési szokásokról stb.)

Meg tudnak oldani feladatokat, mint pl. elmondják panaszukat az orvosnál, utazáskor jegyet tudnak váltani, érdeklődni tudnak a vonat stb. indulási idejéről, csatlakozásról stb.

Szállodában szállást tudnak foglalni.

Bővülnek a beszédszándékok: a tanulók tudnak szándékokról, jövőbeli tervekről beszélni, véleményt nyilvánítani összehasonlítás alapján, előnyöket, hátrányokat felsorakoztatni az egyszerű információkérésen-adáson túl.

Rövid párbeszédekben önállóan is tudják alkalmazni a beszélgetéskezdés és befejezés legegyszerűbb strukturális eljárásait. Ismerik a szó egyszerű átadása/átvétele eszközeit (pl.I think… What do you think?) Gyakorolják azt, hogy párbeszéd közben ki tudják fejezni a partner iránti figyelmet. (Pl. visszakérdezés)

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

A tanuló már többször próbálkozik az önálló nyelvhasználattal, fordítsunk tehát fokozott gondot arra, hogy a tanult mintákat az önállóan kezdeményezett beszédaktusokban is próbálja követni. Ezen a szinten még elfogadható, ha a kiejtés többször javításra szorul, az anyanyelv, hangképzési, intonációs mintái még érződnek, sok a bizonytalanság a szóválasztás és a nyelvtani struktúrák alkalmazása területén. Ezért változatlanul igen nagy a szerepe a memorizálásnak és a mintaszövegek hallgatásának/reprodukálásának, illetve a sok órai gyakorlásnak. Mindezek mellett a tanulónak már önállóan is próbálkoznia kell saját gondolatainak egyszerűbb formában történő közlésére. Különösen nehéz feladat a folyamatos, kötött beszéd (*linked speech*) kialakítása, de folyamatosan haladnunk kell ebben az irányban.

Kompenzációs stratégiák

A korábban tanult eljárások segítségével (segítségkérés, ismétlés, betűzés kérése) fokozatosan megkezdhetjük a körülírás módszerének kifejlesztését, eleinte rokon- és ellentétes értelmű szavak felhasználásával.

Beszédhelyzet, társadalmi konvenciók

Megtanulják véleményeiket, érzéseiket, tetszésüket, nemtetszésüket udvarias formában kinyilvánítani: pl. *As I see it…, If you ask me..., I prefer…*stb.

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Előkészített, segédanyaggal támogatott folyamatelmondás, történet elmondás, képleírás. Csoport-közvéleménykutatás eredményének néhány mondatos összefoglalása. Írásos anyag, pl. TV-műsor, programfüzet alapján szabadidős program tervezése és megbeszélése. Információs szakadék-feladatok információs kártyák vagy a tankönyv feladatainak alapján. Előkészített szerepjáték az ismert kommunikációs helyzetekben. A reagáló képesség fejlesztése nyitott dialógusok gyakorlásával. Változatlanul igen jó hasznát vesszük a kérdéssorral, kérdőívvel, listával előkészített interjúnak párbeszédeknek is.

<u>Hallás utáni értés</u>

Ezen a szinten már nagyobb önbizalommal kezd hozzá a tanuló a szöveghallgatáshoz és begyakorolja az eddig tanultakat.

Követelmények:

- A tanuló megpróbálja kitalálni egy-egy ismeretlen szó jelentését a szövegösszefüggésből

- megérti és válaszol rövid utasításokra, üzenetekre és párbeszédekre egyszerű mondatokkal
- megkülönbözteti a fontos részeket a rövid utasításokban, üzenetekben, párbeszédekben
- több beszélő esetén megérti a beszélgetés lényegét, (ha néhány részt nem ért, ismétlést kér vagy a mondanivaló átfogalmazását)
- megérti és részt vesz az osztályban történő kommunikációs szerepjátékokban

Hallás utáni értés fajtái:

- listening for specific information (konkrét információ kiszűrése)
- listening for gist (a szöveg lényegének megértése)
- listening for pleasure (szórakoztató jellegű szövegek hallgatása pl. angol nyelvű dalok)

Szövegtípusok:

8-10 mondatos párbeszéd, beszélgetés, történet, monológ, leírás, rádióműsor, ének, vers, kérdőív, utasítások

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális feladatok*
  - útvonal berajzolása a térképen
  - kép rajzolása szöveg alapján
  - rajz módosítása szöveg alapján
  - tornagyakorlatok végrehajtása
  - szavak kikeresése írott listáról
  - szöveg sorrendbeállítása
- *Rövid válaszok*
- *Hosszú válaszok az elhangzott szövegre:*
  - telefonüzenet leírása
  - egész mondatos válasz a kérdésekre

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

- Jegyzetkészítés, kérdőívkészítés, életrajzkészítés

Lehetséges témakörök:

- Életstílusok, iskolai szabályzat, a természet világa, sport, közlekedési eszközök, híres emberek, ünnepek, szállásfoglalás

A hallgatott szöveg normál beszédsebességű legyen, a beszédhelyzetekre jellemző háttérzaj megengedett. A szöveg ne tartalmazzon a hallgató számára ismeretlen dolgokra utalásokat. A tanuló észreveszi a témaváltást, ha a témák ismertek a számára.

<u>Olvasott szöveg értése:</u>

- Legyen képes a rövid utasítások megértésére, szöveg képekhez való hozzárendelésére, lyukas szöveg kiegészítésére megadott szavakkal, a lényeg, vagy apró részletek kiemelésére.
- legyen képes előre feltett kérdésekre (guiding questions) válaszolni
- legyen képes utólag feltett kérdésekre (comprehension questions) válaszolni

<u>Írástanítás:</u>

Szövegszerkesztés:

- 2-3 bekezdésből álló rövid szöveg alkotása címszavak/vázlat/minta/kérdések alapján,

Mondatszerkesztés:

- Egyszerű mondatok bővítése időhatározói és helyhatározói mellékmondatokkal; logikai és nyelvtani kötőszavak biztonságosabb használata;

Közlésformák:

- *Elbeszélés:*
  - események leírása kronológiai sorrendben
  - történetírás képek alapján;
  - cikkírás pl. interjú alapján;
- *Személyes írásművek:*
  - Személyes feljegyzések készítése véleményalkotással;

- *Leírás:*
  - ünnepek, népszokások pl. karácsony egyszerű leírása minta alapján,
  - emberek belső jellemzése megadott felsorolásból választható melléknevekkel, egyszerű szokásaikkal;
  - település leírása, turisztikai ismertető szerkesztése minta alapján illusztrációkkal;
  - programajánlat készítése megadott választási lehetőségekkel, plakátkészítés.

- *Instrukciók, szabályok:*
- Ideális iskolai házirend készítése kérdőív alapján,
  - Közlekedési információs anyag készítése minta alapján;

- *Interaktív írás:*
  - Meghívó készítése, válasz a meghívásra;
  - Köszönőlevél írása;

- *Kreatív írás:*
  - Elbeszélés írása különböző műfajokban egyszerű formában pl. képregény készítése

<u>A szavak kiválasztása</u>

A kimeneti szintnek megfelelő szókincset folyamatos gyakorlással mélyíthetjük el – megfelelő szövegkörnyezethez kötve.

Ezen a szinten folytatódik a stílusrétegek bevezetése, bővítése, a szavak tartalmilag és hangulatilag nem *semlegesek*, azaz pozitív vagy negatív konnotáció, érzelmi vagy értékelő asszociációk kísérik őket.

***Tematikus szókincs**:*

Az egyén és környezete (testrészek, belső tulajdonságok, érzések, öltözködés, lakóhely), a mindennapi élet tevékenységei, eseményei (napirend, iskola, szórakozás, utazás) egyszerű szókincse. Pl. az *„Entertainment"(Szórakozás)* témaköréhez tartozó tematikus szókincsbokor ezen a szinten kb. a következő szavakból áll, amit tetszés szerint csoportosítva, diagrammá szervezve vagy képpel rendszerezve taníthatunk: *cartoon, drama, quiz / show, reality show, soap opera, sports programme, the news, weather forecast, wildlife documentary* … stb. Az életmód témaköréhez tartoznak a betegségek, tünetek nevei, a testmozgással kapcsolatos tevékenységek nevei … stb. Már megjelennek a tudomány és technika egyszerűbb szavai.

***Műveleti szókincs**:*

Ezen a szinten pl. a szám, méret, mennyiségek, hely, mozgás, időviszonyok kifejezése, birtoklás, hasonlóság, külső- és belső tulajdonságok stb.

Bővítjük az angol nyelvű óratervezés szókincsét, az egyszerűbb tanári utasításokat, a tankönyvben használt nyelvtani terminusokat, a feladatok utasításokat, a tanulói segítségkérés nyelvének szókincsét.

<u>Alak és jelentés kapcsolata</u>

Mivel folyamatban van az angol nyelv hang- és helyesírási rendszerének megismertetése, fontos a szavak hangalakjának és írásos formájának különbségeire, a helyesírás és a kiejtés sajátságaira felhívni a figyelmet. Kezdettől fogva lényeges a kiejtés és a helyesírás gyakoroltatása, pl. hallás utáni ismétlés, hallott és olvasott szöveg összekapcsolása, memória játék, összekevert betűkből a helyes szóalak összeállítása, hasonló hangot tartalmazó szavak csoportosítása… stb. típusú feladatok elvégeztetésével.

A szavak órai bemutatásakor (alak és jelentés kapcsolatának felfedeztetése) használhatunk vizuális eszközöket, fényképet, videó-felvételt, gesztusokat, utánzást, illetve a szavak magyar megfelelőjének megadását. Ahol lehet, élhetünk a szinonímia-antonímia felhasználásával is.

<u>A rögzítés és az ismétlés módjai</u>

Itt néhány feladattípust javaslunk, amelyek mindkét célra megfelelnek. Felcímkézhetünk képet vagy akár valódi helyszínt (lakószobát, osztálytermet) a bennük található tárgyak nevével, hasonlóképek részleteit hasonlíthatjuk össze pármunkában, képes történeteket alkothatunk egyéni, pár- vagy csoportmunkában, egyszerű memóriajátékot készíthetünk képekkel és rajtuk látható tárgyak neveivel, használhatunk képes szókártyákat, játszhatunk szóláncot tematikus szócsoportokon belül, használhatunk feladatlapot képekkel vagy kiegészítendő szöveggel stb.

Folytatjuk az írásos rögzítés módszereinek megtanítását is. A hagyományos szótárfüzet vezetésén kívül biztathatjuk a tanulókat szókártyák készítésére, készíthetünk a tanulókkal tematikus szócsoportokat a

szótárfüzetbe. Mindenképpen ajánlatos, hogy időnként ellenőrizzük a szótárvezetést, amíg a tanulók meg nem szokták a pontosságot a szavak helyesírásában.

A tanuló önállósága

Ezen a szinten a tanulók önállóságát fokozatosan növeljük, bár a tanulási folyamatba kerülő szókincs még inkább csak esetenként tükrözi egyéni igényeiket. Gondosan kell eljárnunk a mégis felmerülő kérdések/kérések esetében, el kell döntenünk, megfelel-e az új szó a csoport szintjének (elvontság/konkrétság, konnotáció, tanulhatóság stb. kritériumai alapján.) Ezen a szinten már elkezdhetjük az önálló szótárhasználat bevezetését.

Fogalomkörök – Nyelvtan

Ebben az életszakaszban, amikor a gyerekek készsége az elvont gondolkodás iránt még nem nagyon fejlett, a nyelvtan tanítását érdemes a legszükségesebbre korlátozni, mert a túl sok nyelvtan inkább nehezíti, mint könnyíti a tanulást. Később viszont (kb. 12 éves kor után) egy-egy jelenségből levont szabály általános kiterjesztése gyorsítja a tanulást.

A nyelvtani szerkezetek azonban csak akkor válnak igazán használható tudássá a szövegalkotásban és a szövegértelmezésben, ha a nyelvtani szerkezeteket a jelentés és a használat összefüggésében a szöveg részeként ismerik meg a tanulók. A gyakorlásnál is nagy jelentősége van a szövegösszefüggésnek. Ennek elősegítése érdekében a nyelvtani szerkezetek felsorolásánál a jelentést is megadtuk.

Az alább felsorolt nyelvtani struktúrák egy része elsősorban a felismerés szintjén jelenik meg. Az óravezetés, számonkérés és értékelés semmiképpen sem épülhet kizárólag ezekre.

Alapvető nyelvtani elemek:

TENSES (Igeidők)

Present simple tense to talk about habitual actions and routines

Present continuous tense to talk about current activities and future arrangements

Contrasting present simple and present continuous tenses

Past simple tense and **before /after / while** to express sequence of events

The adverb **ago** and simple past tense

Past continous tense and past simple (**was/were** + verb+-**ing**) to relate past events to their circumtances

Past continuos tense and past simple to talk about consequences of past events

Future will

Future 'going to'

MODALS, INTENTIONS (modálisok, szándék kifejezése)

Modal **will** for predictions

Modal **will** to express decision

Want + object + infinitive to express intentions

SENTENCE STRUCTURES, WORD ORDER (mondatszerkezetek, szórend)

Zero conditional
Conditional sentences type 1

Subject, object

Asking about the subject

Asking about the object

COMPARISONS (hasonlító mondatok)

As + adjective + as; not as + adjective + as

Comparative and superlative forms

Adverbs of manner

Comparing quantities: more, most

LOCATIONS (helymeghatározás és helyhatározás)
Asking for and giving street directions

Prepositions of place

Prepositions of movement

<u>Kulturális ismeretek:</u>

Társadalmi szokások

Nem nyelvi elemek: a tanulónak tudomása van a különböző szokásokról, ami a testbeszédet illeti (pl. kézfogás, puszi, gesztikulálás, szemkontaktus) és arról, hogy milyen zavaró lehet, ha ezeket nem veszi figyelembe

Nyelvi elemek: A tanulónak tudomása van a társadalmi érintkezés formáiról megszólítás, üdvözlés, elköszönés, megköszönés bocsánatkérés, kérés, elfogadás, visszautasítás, társalgás megnyitása és befejezése

Általános tapasztalatok, a mindennapok kultúrája

- *Mindennapi élet*
  - tudja, hogy mikor vannak a főétkezések, miből állnak ezek és miben különböznek a magyar szokásoktól
  - napirend
  - melyek a fő ünnepek és hogyan ünneplik ezeket
  - városi közlekedés (jellegzetes járművek)
  - üzletek, bankok nyitva tartása
  - kedves háziállatok
  - vásárlás
    évszakok
  - pénznem

- *Életkörülmények/lakáskörülmények*
  - milyen egy jellegzetes angol / magyar családi ház / lakás, a különböző munkahely berendezései, a vidéki / városi élet különbözőségei

- *Emberek közötti kapcsolatok*
  - családi / baráti kapcsolatok, ismerősök, idegenek, munkahelyi kapcsolatok

Óraszám: 111óra / év, 3 óra/ hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Életmód, híres emberek	13 óra
2.	**Személyes vonatkozások, a család otthona**	14 óra
3.	**Városi életforma**	13 óra
4.	**Tudomány és technika**	14 óra
5.	**Szabadidő, utazás**	13 óra
6.	**Környezetünk, az iskola**	14 óra
Szabadon felhasználható		30 óra
Össz. óra		111 óra

Életmód (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Use of English **Egyéb kulcskompetenciák:** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Matematikai kompetencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Gazdasági nevelés Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire A tanulás tanítása	balesetek, testrészeink, érzéseink, öltözködési szokások vásárlási és fizetési formák, eszközök számítógépen végezhető egyszerűbb tevékenységek, híres emberek	múltbeli szokások, cselekvések, történé szituációk megvitatása, indoklás, véleménynyilvánítás egyszerű érvelés valami mellett / ellen, információkérés / adás, tiltás, szükségesség meglétének vagy hiányának kifejezése *Ajánlott munkaformák:* Egyéni, pár- és csoportmunka, projektmunka	Matematika: (fizetési eszközök, árak, visszajáró összeg kiszámítása) Rajz: (harmonizáló színek) Számítástechnika: (a levelezési rendszer használata)

Személyes vonatkozások, családi otthon (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret A tanulás tanítása	napirend, háztartási eszközök, bútorzat, belső tulajdonságokat leíró melléknevek, külső megjelenés,	szokásos, rendszeresen ismétlődő cselekvések megvitatása, véleménycsere a külső megjelenésről, személyiségi jegyekről és preferenciákról, jellemzés készítése, folyamatban lévő és általános cselekvések megkülönböztetése, birtoklás kifejezése, Munkaformák: egyéni-, pár- és csoportmunka,	Ének-zene (híres énekesek) Testnevelés (híres sportolók)

Városi életforma (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Hon- és népismeret	városi helyszínek megnevezése, közlekedési eszközök, jellegzetes épületek, útbaigazítás	a városban használt jelek és közlekedési táblák felismerése, útbaigazítás kérése / adása, engedélykérés, engedély megtagadása / adása, látnivalók bemutatása, javaslatok, udvarias kérések megfogalmazása, ajánlatok megfogalmazása, elfogadása, visszautasítása, jelen és jövő idejű lehetőségek megfogalmazása, tájékozódás térkép segítségével, Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Földrajz (Híres magyar városok) Rajz (térhatások)

Tudomány és technika (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Digitális kompetencia Természettudományos kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés A tanulás tanítása Gazdasági nevelés	a körülöttünk lévő természet, bolygók és azok működése, természeti jelenségek, űrkutatás,	az általános igazságok megvitatása, feltételezések megfogalmazása, egyszerű kísérletek leírása és a kísérleti eredmények összegzése, jövő idejű tervek, helyszíni döntések, ajánlatok és ígéretek megfogalmazása, utalás eredményekre és feltevésekre, meghívás elfogadása és visszautasítása, Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Fizika Kémia Földrajz

Szabadidő, utazás (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés Testi és lelki egészség Hon- és népismeret	utazás nyaralás, városlátogatás, az utazás tervezése, szabadidős tevékenységek, hobbik	múltbeli megtapasztalás kifejezése, a múlt és jelen összekötése, írásbeli és szóbeli beszámoló készítése múltbeli eseményekről, tervezés jövőre nézve, véleménycsere a szabadidős tevékenységekről, hasonlóságok és különbözőségek kifejezése Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Ének-zene Biológia Földrajz

Környezetünk és az iskola (6. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Szociális és állampolgári ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret A tanulás tanítása Hon- és népismeret Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra Környezettudatosságra nevelés	tantárgyak, órarend, napirend megnevezése, az osztályteremben található tárgyak megnevezése, a közvetlen környezetünkben lévő iskolai használati tárgyak megnevezése, iskolai köszönés-formák; környezetünk tisztántartása, szűkebb környezetünk bemutatása, tágabb környezetünk: falu, város, ország; a lakóhely bemutatása; idegenvezetés.	preferenciák kifejezése, közös élmények keresése, egyetértés / egyet nem értés kifejezése, véleménynyilvánítás, kérdőív kitöltése a kitöltött kérdőív alapján párbeszédek eljátszása párban, Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka	Történelem Földrajz Rajz Egészségnevelés

A továbbhaladás feltételei: az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 6. osztály végén:

A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, halott szöveg értése, olvasás, írás**) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.**

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: A1+

7. évfolyam

Fejlesztendő területek:

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok:

Beszédkészség, beszédértés:

Önállóan létrehozott szövegek

Az előző szinten bevezetett beszámolótartás témái bővülnek és a terjedelem is lehet valamivel hosszabb, 10-15 mondatnyi. A tanulók beszélni tudnak pl. a lakóhely nevezetességeiről. Egy-egy célnyelvi város egyszerű, képekkel vagy videóval segítet bemutatása is sorra kerülhet.

Tudnak rövid történetet elmondani, pl. olvasott szöveg tartalmi összefoglalásaként, élménybeszámolót tartani pl. nyaralásról, utazásról.

Le tudnak írni pl. városrészeket, épületeket egyszerű eszközökkel. Az emberek leírásánál a belső tulajdonságokat is jellemezni tudják.

Ezen a szinten folytathatjuk a szövegstrukturálás eszközeinek tudatosítását, amit már az előző szinten megkezdtünk. A tanári irányítás főleg ezen a területen, illetve a szükséges szókincs megtanításán érvényesül, egyébként igyekszünk a tanulókat arra bátorítani, hogy egyre kreatívabban használják fel a megismert szövegek alapján tanultakat.

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezés területén a tanulók beszélgetést tudnak kezdeményezni és válaszolnak általuk ismert beszédhelyzetekben, előkészítés alapján, az eddig tanultakon kívül pl. hazai és külföldi utazások, szokások, a diéta, az egészség stb. témaköreiben. Részt tudnak venni előkészített és irányított csoportos megbeszélésben is (pl. szövegfeldolgozás vagy hallás utáni értés-feladat alapján, esetleg közvélemény-kutatás vagy ismert kérdésekre való válaszadás formájában.

Meg tudnak oldani olyan mindennapi feladatokat, mint pl. telefonbeszélgetés lebonyolítása, útbaigazítás közlekedési helyzetben, érdeklődés szállás után, szobafoglalás stb.

A beszédszándékok köre a magyarázatadással bővül, a tanulók képesek ok-okozati összefüggések kifejezésére. Tudnak kérdéseket feltenni és kérdésekre válaszolni.

A beszélgetésstruktúra további elemeit kezdik el használni, pl. az egyetértés-egyet nem értés udvarias kifejezésére, a vitatkozás, megbeszélés nyelvének eszközeit.

Fonetikai, lexikai és strukturális pontosság

A tanulók igyekezzenek az egyes hangok, szavak minél pontosabb kiejtésétől a mondatintonáció, a folyamatos beszéd felé haladni. Ezen a szinten még gyakori az elakadás, habozás, a megfelelő szó vagy struktúra keresése, de a mindennapi, ismert beszédhelyzetekben a tanulók egyre nagyobb biztonsággal használják a témakörök alapszókincsét és az egyszerű nyelvtani szerkezeteket önálló szövegalkotási kísérleteikben is.

Kompenzációs stratégiák

Az órán előforduló problémákat meg tudják fogalmazni, jelezni tudják a tanárnak /a beszélgetőpartnereknek.

Fejlesszük tovább a körülírás/definícióadás eszköztárát is, pl. nyelvi játékok, otthoni feladatok használatával.

Beszédhelyzet, társadalmi konvenciók

A tanulók megismerik a segítség felajánlásának, elfogadásának vagy visszautasításának, a megerősítés kérésének, a meglepődés kifejezésének nyelvi eszközeit. Ismerkednek a véleménynyilvánítás, a vita nyelvének elemeivel, egyetértés / ellentmondás udvarias kifejezésével is.

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Folyamatosan használjuk a korábbi szinteken már bevezetett interakciókat és technikákat, pl. pármunka megadott kérdések alapján, interjúkészítés, közvélemény-kutatás és az eredmény összefoglalása, információs szakadék-feladatok információs kártyák alkalmazásával, szerepjáték előkészített helyzetekben, csoportos megbeszélés előkészített téma és kérdések alapján, pl. video megtekintése és feldolgozása vagy olvasott, esetleg hallgatott szöveg feldolgozása után.

<u>Hallott szöveg értése</u>

Követelmények:

- A tanuló megpróbálja kitalálni egy-egy ismeretlen szó jelentését a szövegösszefüggésből
- megérti tanára egyszerű magyarázatát, utasítását, kérését a tananyaggal kapcsolatosan
- megérti az egyes szavak szemantizációját idegen nyelven
- megérti az előző szintnél bonyolultabb kérdéseket és válaszol rájuk
- magyarázatot kér, amennyiben nem érti a beszélgetés részleteit

Hallás utáni értés fajtái:

- Lásd az előző szinteken

Szövegtípusok:

- Párbeszéd, monológ, történet, beszélgetés, hírek, ének

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális feladatok* kulcsszavak keresése a szövegben
- open-dialogue (mit mond a másik)

- *Rövid válaszok*
- *Hosszú válaszok a hallott szöveg alapján*

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

Párbeszédírás a monológ alapján, párbeszéd előadása vagy leírása, ismertető szöveg szülővárosáról

Lehetséges témakörök:

Egészséges életmód, hobbi, áruház, iskolai élet, egy város bemutatása,

A hallott szöveg tartalmazzon minden olyan információt, mely a megértéshez szükséges, de lehet benne több személyes, birtokos és mutató névmás.

Olvasott szöveg értése:

Legyen képes a rövid utasítások megértésére, szöveg képekhez való hozzárendelésére, lyukas szöveg kiegészítésére megadott szavakkal, a lényeg, vagy apró részletek kiemelésére.

<u>Írástanítás:</u>

- **Szövegszerkesztés:**
  - Címadás, a jó cím sajátosságainak ismerete.
  - A tartalom alcímek alá rendezése.
  - Ki? Mit? Mikor? Miért? Hogyan? Kérdésekre való válasszal bővíteni az egyszerű eseménysort.
- **Mondatszerkesztés:**
  - Az eddig tanult kötőszavak biztonságosabb használata.
- **Formai követelmények:**
  - Bekezdések esztétikus elrendezése, illusztrációk beillesztése,
- **Stílus, hangnem:**
  - Beszédszándékok egyszerű kifejezése az írásban;
  - stílusárnyalatok felismerése pl. különböző stílusárnyalatú szövegek osztályozása (hivatalos, baráti, közvetlen, stb.)
- **Közlésformák:**
- *Elbeszélés, leírás:*
  - Elbeszélés és leírás ötvözése (történet és háttér) irányított formában;
- *Személyes írásművek:*
  - Személyes visszaemlékezés;
- *Tanácsadás, rábeszélés:*
  - Személyes probléma leírása, érzések, attitűd kifejezések
- *Csoportosítás, osztályozás:*
  - Dolgok osztályozása, hasonlóságok, különbségek leírása
- *Hasonlítás:*
  - tervek készítése vázlatosan pl. útiterv
- *Interaktív írás:*

- e-mail, baráti levél (levél formai ismérvei: címzés, megszólítás, elköszönés, zárás)
- **Új műfajok:** riport, cikk,

A szavak kiválasztása

Több teret engedünk a stílust, hangnemet megkülönböztető szinonimarendszernek és a konnotációval árnyalt szavaknak. Fontos, hogy minden esetben megbeszéljük tanítványainkkal a szavakhoz társuló pozitív vagy negatív asszociációkat. Még nem célunk a stílusrétegek rendszerező tanítása.

Tematikus szókincs: az ember tágabb környezete (az ország, a célnyelvi ország, szokások, az egészséges életmód, táplálkozás, sport, az iskola, a pályaválasztás, munka, a szabadidő, szórakozás, kultúra, kérdései.

Műveleti szókincs: pl. a gondolkodás, szándék, akarat, emberi viszonyok, ok és okozat, időviszonyok, feltétel, ellentét, fokozat, intenzitás, az idő múlása. Bővül az órai metanyelv eszköztára, mivel fokozatosan haladunk az angol nyelvű óravezetés felé. Fontos új vonása a szókincstanításnak, hogy az újonnan belépő szavak jelentését a komponensanalízis (körülírás, definíció) segítségével is meghatározhatjuk.

Alak és jelentés kapcsolata

Az előző szinten felsoroltak mellett élhetünk a definíció eszközével. Előtérbe kerülnek olyan technikák, mint a szó jelentésének kikövetkeztetése a szövegkörnyezetből.

Esetenként találkozunk a homonímia és poliszémia (azonos alakúság és több jelentésű szavak) problémáival, de még nem ezeken van a hangsúly a szókincs tanításában.

Változatlanul fontos a szavak hangalakjának és írásképének együttes tanulása, a hangképzés és a helyesírás következetes gyakorlása.

A szókincs szervezésének lehetőségei

Jelentéskapcsolatok: készíthetünk tematikus szótérképeket, kihasználhatjuk a szinonímia-antonímia lehetőségeit, sok alkalmunk van a jelentéshierarchia, alá-fölérendeltségi viszonyok felhasználására és szódefiniálásban.

Morfológiai kapcsolatok: megkezdhetjük a figyelem felhívását a szóképzés és szóösszetétel törvényszerűségeire, szervezett, csoportosított formában bemutatva néhány hasonló eljárással létrehozott szót. Nagyobb számban találkoznak a tanulók többszavas igékkel, ezeket is tárgyalhatjuk összefoglaló csoportosítás formájában, pl. az ige vagy a határozószó szerint.

Megjelennek a tanulók által megismert szövegekből az idiómák.

Mindkét nyelvi jelenséggel kapcsolatban azonban tanácsos óvatosságra intenünk tanítványainkat. A többszavas igék, de különösen az idiómák általában stilisztikailag erősen meghatározott elemei a nyelvnek, ezért, amíg a tanulók kevés biztonságra tettek szert a stílusrétegek nyelvi kifejezőeszközeinek

használatában, az idiomatikus nyelvhasználat sok félreértést okoz, és a beszélő szándéka ellenére humoros helyzet forrása lehet.

Kollokáció: ezen a szinten egyre több kollokációs szabályt kell tanítványainkban tudatosítanunk, pl. a *make* és a *do,* a *Gerund* és az *Infinitive* problémái, vagy az igevonzatok esetei.

A rögzítés és az ismétlés módjai:

képek használata a szókincs tematikus összefoglalásához. Feladatlapok használata, pl. szó és rajz párba állítása, hiányzó szavak mondatba illesztése, keresztrejtvények megoldása, szócsaládok tanulmányozása pl. kontextusban, mondatok összehasonlításával, kollokációs szabályok gyakorlása mondatalkotással, csoportosítással stb.

Az írásos rögzítés területén a fonetikus átírást használhatjuk, (de ne tegyük kötelezővé – van akiknél kimondottan hátráltatja a tanulást, a tanulónak, ugyanis egyszerre két írásformát kell megtanulni – persze a fonetikai jeleket 7. osztályban már ismernie kell. Részletesebben foglalkozhatunk a homofónok problémáival (pl. *here/hear),* amelyek sokszor problémát okoznak a tanulóknak. Újabb lépésekben segíthetjük a tanulókat abban, hogy kidolgozzák a szavak írásos rögzítésének egyéni módszereit (pl. szókártyák, példamondatok, definíciók tematikus gyűjtése stb.)

A tanulók önállósága:

Ezen a szinten már sokszor előfordul, hogy a tanuló jelentkezik az új szó megtanulásának igényével. Pl. önálló fogalmazás készítésekor szeretné megtudni egy-egy szó angol megfelelőjét. Ilyen esetekből kiindulva segíthetjük a tanulókat az önálló szótárhasználatban, felhívjuk a figyelmet a kétnyelvű szótárak sajátos problémáira, illetve bátoríthatjuk az egynyelvű diák szótárak és az online szótárak használatában. Ezen a szinten szokott leginkább gondot okozni, hogy a tanuló, mivel a stílusrétegek megválasztásához még nincs elegendő ismerete, a beszédhelyzetnek nem megfelelő szót/jelentést emeli ki a szótár szócikkéből. Ezért lényeges, hogy a szótárhasználatot is tanítsuk, akár közös órai feladatok formájában is. Teremtsünk lehetőséget a diákok önálló olvasásához könnyített olvasmányok beszerzésével és azok önálló olvastatásával.

Fogalomkörök – Nyelvtan

Ebben az életszakaszban egy-egy jelenségből levont szabály általános kiterjesztése gyorsítja a tanulást, így hangsúlyosabbá válhat a nyelvtani struktúrák gyakorlása.

A nyelvtani szerkezetek azonban csak akkor válnak igazán használható tudássá a szövegalkotásban és a szövegértelmezésben, ha a nyelvtani szerkezeteket a jelentés és a használat összefüggésében a szöveg részeként ismerik meg a tanulók. A gyakorlásnál is nagy jelentősége van a szövegösszefüggésnek. Ennek elősegítése érdekében a nyelvtani szerkezetek felsorolásánál a jelentést is megadtuk.

Az alább felsorolt nyelvtani struktúrák egy része csupán a felismerés szintjén jelenik meg. Az óravezetés, számonkérés és értékelés semmiképpen sem épülhet kizárólag rájuk. Ugyanakkor az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kaphatnak azok a struktúrák, amelyek segítik az egyszerű, hétköznapi kommunikációt.

Alapvető nyelvtani elemek :

TENSES *(igeidők)*

Past simple – past continuous

Contrasting tenses: present perfect tense, past tense

Contrasting will and going to

Present perfect with present time words
Adverbs**:** just, ever, never, already, yet and present perfect tense to talk about recent activities

Present continuous tense to describe change and development

LOCATIONS (helyhatározás)

Geographical locations

Describing places

QUALITIES (tulajdonságok kifejezése)

Talking about impressions: look, sound, smell, tase, looks like, smells like..

Talking about appearances of people and things

Talking about genereal impressions

COMPARISONS, CONTRASTING, CLASSIFICATION (hasonlítás, szembesítés, osztályozás)

Similarities and differences

Classifyng things according to similarities and differences

Talking about whole classes

Comparison of past habits to the present

Agreeing, disagreeing

MODALS, INTENTIONS, (modálisok, szándék kifejezése)

Can, could, can't, couldn't

Must, mustn't

Can, could, be able to express ability in past, present and future

Asking for permission

Giving permission

Rules, obligation

COMPLEX SENTENCES (összetett mondatok)

Purpose expressed by to+ infinitive

Reason with Because

Type I conditionals: If+present… 'II future to talk about possible out come

Causative to describe and ask about services

Kulturális ismeretek:

Társadalmi szokások

- *Nem nyelvi elemek:* a tanulónak tudomása van a különböző szokásokról, ami a testbeszédet illeti (pl. kézfogás, puszi, gesztikulálás, szemkontaktus) és arról, hogy milyen zavaró lehet, ha ezeket nem veszi figyelembe
- *Nyelvi elemek:* A tanulónak tudomása van a társadalmi érintkezés formáiról megszólítás, üdvözlés, elköszönés, megköszönés bocsánatkérés, kérés, elfogadás, visszautasítás, társalgás megnyitása és befejezése

Általános tapasztalatok, a mindennapok kultúrája

- *Mindennapi élet*
  - *tudja*, hogy mikor vannak a főétkezések, miből állnak ezek és miben különböznek a magyar szokásoktól
  - napirend
  - melyek a fő ünnepek és hogyan ünneplik ezeket
  - városi közlekedés (jellegzetes járművek)
  - üzletek, bankok nyitva tartása
  - kedves háziállatok
  - vásárlás, évszakok
  - pénznem
- *Életkörülmények/lakáskörülmények*
  - milyen egy jellegzetes angol / magyar családi ház / lakás, a különböző munkahely berendezései, a vidéki / városi élet különbözőségei
- *Emberek közötti kapcsolatok*
  - családi / baráti kapcsolatok, ismerősök, idegenek,

Óraszám: 111óra / év, 3 óra/ hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Környezetünk	22 óra
2.	**Életmód**	20 óra
3.	**Szabadidő, szórakozás**	14 óra
4.	**Tizenévesek világa**	10 óra
5.	**A munka világa**	10 óra
Szabadon felhasználható	**A próbanyelvvizsga témaköreinek áttekintése, az írásbeli feladattípusok megismerése.**	35 óra
Össz. óra		111 óra

Környezetünk (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Természettudományos kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Környezettudatosságra nevelés Testi és lelki egészség Hon- és népismeret	nyaralás, sátorozás, elsősegélynyújtás, vadon élő állatok, különleges helyek, veszélyeztetett állatok, időjárás térképek, térkép szimbólumok,	múltbeli megtapasztalás kifejezése, a múlt és jelen összekötése, állatok jellemzése, hasonlóságok, különbségek megvitatása, időjárás jelentés készítése, ok-okozati összefüggések, helyek, helyszínek leírása Ajánlott munkaformák: Egyéni, pár- és csoportmunka, projektmunka	Biológia Földrajz

Életmód (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Kezdeményezőképesség Matematikai kompetencia Esztétikai-művészeti ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Testi és lelki egészség	öltözködési szokások, ruházkodás, vásárlás, pénznemek, egészséges életmód, testmozgás, egészséges táplálkozás, nemzeti ételek, főzés, konyhai eszközök, állattartás	tetszés, nem tetszés kifejezése, ruházat jellemzése, preferenciák, aggodalom kifejezése, tanács adás, a probléma megfogalmazása, étel rendelése, szándék kifejezése. Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Matematika: (fizetési eszközök, árak, visszajáró összeg kiszámítása) Rajz: (harmonizáló színek) Testnevelés: (sportok, sportolók) Biológia Egészségnevelés

Szabadidő, szórakozás (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Szociális és állampolgári Anyanyelvi kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Testi és lelki egészség Egyetemes kultúra	nyaralás, sportok, vidámpark, tévéműsorok, hírességek és filmek világa, anyagok megnevezése	élménybeszámoló írása, preferenciák, hasonlóságok megvitatása, egyetértés és egyet nem értés kifejezése, beszélgetés tévéműsorokról, filmekről, színházról képregény készítés Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Testnevelés Médiaismeret Hírességek a film/zene világából Rajz

Tizenévesek világa (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Szociális és állampolgári Anyanyelvi kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Lelki egészség Énkép, önismeret	tizenévesek problémái, testvérek közti viszonyok, öltözködési szokások, stílusok, divat,	tanács kérése, adása, érzelmek kifejezése, tetszés és nem tetszés kinyilvánítása, hasonlóságok és különbségek keresése, személyiség és belső tulajdonságok jellemzése, Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Rajz (esztétika) Divat Egészségnevelés

A munka világa (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák** Digitális kompetencia Matematikai kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a pályaválasztásra Énkép, önismeret	foglalkozások, veszélyes munkák, pénz, végzettség, nyári munka, hobbik, a számítógép részei és az internet világa	foglalkozások jellemzése, kötelesség , szükségesség kifejezése, indoklás megfogalmazása, múltbeli szokások kifejezése, számítógép és internet használata a tiltás és a szükségesség meglétének vagy hiányának kifejezése, rövid szöveg írása az ideális munkáról,	Számítástechnika

A továbbhaladás feltételei: az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 7. osztály végén:

A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás**) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.**

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: A2

Próbanyelvvizsga

A NAT alapvető céljának tekinti a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést.

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről.

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Mivel a 7. évfolyamos tanulók továbbtanulási és munkavállalási távlati céljai között indokoltan szerepelhet az állami vagy államilag elfogadott nyelvvizsga megszerzése is, ezért intézményünk segíteni kívánja ezt a törekvést díjmentes próbanyelvvizsga által. A próbanyelvvizsga célja a lehetséges alapfokú nyelvvizsga feladattípusok megismertetése, továbbá a tanulók ösztönzése írásbeli és különösen szóbeli idegen nyelvi készségeik megismerésére, fejlesztésére. A próbanyelvvizsgán nyújtott teljesítményt értékeljük, de nem zárul valós nyelvvizsgával. A nyelvvizsgatípus kiválasztásánál tanácsos figyelembe venni a korosztály sajátosságait.

8. évfolyam

Fejlesztendő területek:

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok:

Beszédkészség, beszédértés:

Önállóan létrehozott szövegek

A tanulók előkészítés után (pl. szövegfeldolgozás, videofeldolgozás, hallás utáni értés-feladat, és megfelelő szókincs összegyűjtése) tudnak rövid összefoglalót tartani pl. az alábbi, az előző szintekhez képest összetettebb témákban: hazánk földrajzi, társadalmi viszonyai, azok megismertetése, pl. külföldi vendégekkel, olvasott történet, eseménysor szabad összefoglalása, életrajz (önéletrajz vagy híres emberek életrajza) elmondása az időbeliség érzékeltetésével, folyamatleírás, instrukcióadás pl. egyszerű háztartási gépek használatáról .

Alkalmazzák az elbeszélő és a leíró szöveg strukturálásának tanult eszközeit, ezekkel folyamatosan dolgozunk.

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezésben a tanulók önállóan képesek beszélgetést kezdeményezni, folytatni és lezárni ismert, előkészített témakörök, előre megjósolható fordulatok alapján a korábbinál elvontabb témakörökben is, pl. diákélet Magyarországon, pályaválasztás, foglalkozások, az egészséges táplálkozás, mozi, TV, sport háztartás, egyszerű gépek használata.

A feladatmegoldásban képesek, pl. útlevélvizsgálat, vámvizsgálat, csomagellenőrzés párbeszédet lefolytatni ismert helyzetek és megjósolható fordulatok alapján.

A beszélgetésstruktúra ismert elemein kívül foglalkozhatunk részletesebben a szó átadásának-átvételének, a figyelemfelhívásnak vagy a partner csendre intésének eljárásaival.

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

A kiejtésben fordítsunk figyelmet a mondatintonációra. A tanulók beszédén érezhető az idegenszerű akcentus, de nem bántóan, és főként nem a kommunikációt gátló mértékben. Szókincsük az elvontabb szókincstartomány felé is terjed, és a nyelvtani ismeretek tükröződnek az egyre pontosabb kifejeződésben is. Ügyelnünk kell arra, hogy ezeket az eredményeket a fokozatosan önállóvá való szövegalkotásban aktivizálják a tanulók, ne essenek vissza a „biztonságosabb” egyszerű szókincs és nyelvtan használatába.

Kompenzációs stratégiák

A körülírás képességének fejlesztése fontos feladatunk. A tanulók igyekezzenek magyarázat, definíció adásával megoldani kommunikációs problémájukat, ehhez az egynyelvű szótár használatával is hozzásegíthetjük őket, valamint azzal is, ha tudatosítunk néhány körülírásra alkalmas struktúrát, pl. a Relative Clause alkalmazását – a *person who/a thing/device/material which …*stb.

Beszédhelyzet, társadalmi konvenciók

Ezen a szinten már barátkozhatnak a tanulók a beszédhelyzetnek legjobban megfelelő stílusrétegek felismerésével és használatával. Először a formális és informális stílus közötti különbséggel ismerkedhetnek meg egyszerű helyzetekben, pl. ételkínálás, kérdés, felhívás.

Megtanulják a tanácsadás, rábeszélés, kérés udvarias formáit.

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Adjunk fokozottabb önállóságot a szerepjátékok megtervezésében, lebonyolításában. Bár a drámajátszás elemeit már korábban is bevezethetjük, ezen a szinten már feltétlenül érdemes alkalmazni: egyszerűbb rögtönzések, stílus/hangnem-gyakorlatok, pl. *„Say thank you in ten different ways”,* a folyamatos beszédet elősegítő játékok, pl. *Keep talking* stb. Természetesen folyamatosan alkalmazzuk az eddig bevezetett feladattípusokat, nagyobb teret engedve az irányított csoportmegbeszélésnek, beszámolók tartásának stb.

<u>Hallott szöveg értése:</u>

Követelmények:

- A tanuló megpróbálja kitalálni egy-egy ismeretlen szó jelentését a szövegösszefüggésből
- megérti a beszélt nyelvet mindennapi szituációkban, és helyesen reagál
- megismerkedik a formális és informális stílus közötti különbségekkel

Hallás utáni értés fajtái:

Lásd az előző szinteknél

Szövegtípusok:

Párbeszéd, monológ, beszélgetés, riport, interjú

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális feladatok*
    - Térkép azonosítása a szöveg alapján
    - Részletek beírása megadott térképre vagy képre

- A beszélő hozzáállásának értékelése (beszédszándék értelmezése)
- Mondatok befejezése szavakkal, kifejezésekkel

- *Rövid válaszok*
- *Hosszú válaszok az elhangzott szövegre*
  - Problémamegoldás, jegyzetkészítés

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

- Párbeszéd, előadása, rögtönzése, nyelvi elemek gyűjtése

Lehetséges témakörök:

- Divat, vásárlás, családi problémák, TV műsorok, barátság

A hallgatott szöveg tartalmazzon a megértéshez szükséges minden információt, sok személyes, birtokos és mutató névmást is. Ha a szöveg hiányos mondatokat, kihagyásokat tartalmaz, megértése nem várható el.

A tanuló könnyen észreveszi a témaváltást, ha mindkét téma ismerős a számára.

<u>Írástanítás:</u>

- **Szövegszerkesztés:**
  - Szövegalkotás lépéseinek tudatosítása: ötletbörze, anyaggyűjtés, az anyag kirostálása, elrendezése, vázlatírás, szöveg nyers változata, szerkesztés, javítás, végleges változat;
  - Jegyzetforma mondatokká formálása;
  - Írott összefoglalás készítése olvasott szövegről.
- **Mondatszerkesztés:**
  - Feltételes mondatok, cél- és okhatározás kifejezése.
- **Formai követelmények:**
  - Az angol központozás magyartól eltérő sajátosságai
- **Stílusárnyalatok:**
  - A hangnem nagyjából tükrözi a kommunikációs szándékot, és igyekszik az olvasóhoz igazodni;
- **Közlésformák:**
  - *Leírás:*

    Kulturális sajátosságok gyűjtés kérdőívvel, kiértékelés, bemutatás írásban; ország ismertető készítése megadott szempontok alapján, segítségével;
  - *Személyes írásművek:*

    Önéletrajz, családi legendák, érdekes ételek;

    Emberi kapcsolatok leírása; interjú készítése;
  - *Ok, okozati összefüggések leírása:*

    Mi történik, ha …? pl. környezetvédelmi cikk, szórólap, hirdetés vagy információs anyag készítése kérdőív és gyűjtőmunka alapján;
  - *Meggyőzés:*

    Egészséges életmód tanácsok – szórólap készítése segítséggel;

<u>A szavak kiválasztása</u>

Több teret engedünk a stílust, hangnemet megkülönböztető szinonimarendszernek és a konnotációval árnyalt szavaknak. Fontos, hogy minden esetben megbeszéljük tanítványainkkal a szavakhoz társuló pozitív vagy negatív asszociációkat. Még nem célunk a stílusrétegek rendszerező tanítása. Alkalmat kell teremteni a véletlenszerű szókincs elsajátítására.

Tematikus szókincs: az ember tágabb környezete (az ország, a célnyelvi ország, szokások, intézmények, környezetvédelem, az egészséges életmód, táplálkozás, sport, az iskolatípusok, a pályaválasztás, munka, a szabadidő, szórakozás, kultúra, technika kérdései. pl. az egészség-betegség témakör tematikus szókincsbokrai lehetnek a testrészek, a test belső részei, a hozzájuk kapcsolódó lehetséges panaszok, betegségek neve, a tünetek leírásának szókincse, az orvosi eljárások, gyógymódok neve, az egészségügy intézményeinek nevei stb.

Műveleti szókincs: pl. a gondolkodás, szándék, akarat, emberi viszonyok, ok és okozat, szabályosság, ismétlődés, időviszonyok, feltétel, ellentét, fokozat, intenzitás, az idő múlása, kötelezettség, szükségesség, anyagmegnevezés szókincse stb. Bővül az órai metanyelv eszköztára, mivel fokozatosan haladunk az angol nyelvű óravezetés felé. Fontos új vonása a szókincstanításnak, hogy az újonnan belépő szavak jelentését egyre inkább a komponensanalízis (körülírás, definíció) segítségével határozzuk meg.

<u>Alak és jelentés kapcsolata</u>

Az előző szinten felsoroltak mellett élhetünk a definíció eszközével. Előtérbe kerülnek olyan technikák, mint a szó jelentésének kikövetkeztetése a szövegkörnyezetből. Növekvő tudatossággal használják fel a tanulók a szóképzési, szóösszetételi eljárásokról szerzett ismereteiket a szó jelentésének megközelítéséhez.

Esetenként találkozunk a homonímia és poliszémia (azonos alakúság és több jelentésű szavak) problémáival, de még nem ezeken van a hangsúly a szókincs tanításában.

Változatlanul fontos a szavak hangalakjának és írásképének együttes tanulása, a hangképzés és a helyesírás következetes gyakorlása, valamint a szavak konkrét szövegkörnyezethez, szituációhoz kötődő gyakoroltatása.

<u>A szókincs szervezésének lehetőségei</u>

Jelentéskapcsolatok: készíthetünk tematikus szótérképeket, kihasználhatjuk a szinonímia-antonímia lehetőségeit, sok alkalmunk van a jelentéshierarchia, alá-fölérendeltségi viszonyok felhasználására és szódefiniálásban.

Morfológiai kapcsolatok: megkezdhetjük a figyelem felhívását a szóképzés és szóösszetétel törvényszerűségeire, szervezett, csoportosított formában bemutatva néhány hasonló eljárással létrehozott szót. Nagyobb számban találkoznak a tanulók többszavas igékkel, ezeket is tárgyalhatjuk összefoglaló csoportosítás formájában, pl. az ige vagy a határozószó szerint.

Megjelennek a tanulók által megismert szövegekből az idiómák.

Mindkét nyelvi jelenséggel kapcsolatban azonban tanácsos óvatosságra intenünk tanítványainkat. A többszavas igék, de különösen az idiómák általában stilisztikailag erősen meghatározott elemei a nyelvnek, ezért, amíg a tanulók kevés biztonságra tettek szert a stílusrétegek

nyelvi kifejezőeszközeinek használatában, az idiomatikus nyelvhasználat sok félreértést okoz, és a beszélő szándéka ellenére humoros helyzet forrása lehet.

Kollokáció: ezen a szinten egyre több kollokációs szabályt kell tanítványainkban tudatosítanunk, pl. a *make* és a *do,* a Gerund és az Infinitive problémái, vagy az igevonzatok esetei.

A rögzítés és az ismétlés módjai:

képek, pl. képes szótár, fotó-szótár használata a szókincs tematikus összefoglalásához. Feladatlapok használata, pl. szó és rajz párba állítása, hiányzó szavak mondatba illesztése, keresztrejtvények megoldása, megadott szótő alapján a megfelelő képzett szó mondatba illesztése, szódiagramok készítése, könnyen összetéveszthető szavak elkülönítése mondatba illesztéssel (pl. *economic/economical)*, szótérképek, hálózatok önálló elkészítése vagy kiegészítése, szócsaládok tanulmányozása pl. kontextusban, mondatok összehasonlításával, kollokációs szabályok gyakorlása mondatalkotással, csoportosítással stb. Kerülendő az egyforma írásképű, de más jelentésű szavak, illetve a különböző írásképű, de azonos kiejtésű szavak egyszerre tanítása.

Az írásos rögzítés területén a fonetikus átírás következetes használatáig juthatunk el a felismerés vagy akár az önálló alkalmazás szintjén. Részletesebben foglalkozhatunk a homofónok problémáival (pl. *here/hear),* amelyek sokszor problémát okoznak a tanulóknak. Újabb lépésekben segíthetjük a tanulókat abban, hogy kidolgozzák a szavak írásos rögzítésének egyéni módszereit (pl. szókártyák, példamondatok, definíciók tematikus gyűjtése stb.)

A tanulók önállósága:

Ezen a szinten már sokszor előfordul, hogy a tanuló jelentkezik az új szó megtanulásának igényével. Pl. önálló fogalmazás készítésekor szeretné megtudni egy-egy szó angol megfelelőjét. Ilyen esetekből kiindulva segíthetjük a tanulókat az önálló szótárhasználatban, felhívjuk a figyelmet a kétnyelvű szótárak sajátos problémáira, illetve bátorítjuk az egynyelvű diák szótárak használatában.

Ezen a szinten szokott leginkább gondot okozni, hogy a tanuló, mivel a stílusrétegek megválasztásához még nincs elegendő ismerete, a beszédhelyzetnek nem megfelelő szót/jelentést emeli ki a szótár szócikkéből. Ezért lényeges, hogy a szótárhasználatot is tanítsuk, akár közös órai feladatok formájában is.

FOGALOMKÖRÖK - NYELVTAN

TENSES (igeidők)

PRESENT CONTEXT (jelen idők)

Indirect polite questions: *Do you know if/whether/when, where…? Can you tell me…?*+answers: *I don't know..I have no idea… Can you tell me how much it is? How long…?* in present and past context

Contrasting tenses: present prefect and present perfect continuonus tense

Present Perfect Simple vs. Simple Past

Present Perfect Progressive

PAST TENSES: (múlt idők)

Past Simple, Past Progressive

Past Perfect Simple

PREPOSITIONS (elöljárószók)

PASSIVE VOICE (a szenvedő szerkezet)

REPORTED STATEMENTS (függő beszéd)

Reported statements with tense shift

Reported speech; changes of viewpoint, time, place, person

Reported thought structures

MODALS, INTENTIONS AND THEIR REPORTED VERSIONS (modálisok, szándék kifejezése)

Request structures

Negative requests

Reporting instructions and requests

Advice structures

Had better to express strong advice /warnings

<u>Kulturális ismeretek:</u>

Társadalmi szokások

Nem nyelvi elemek: A tanuló tisztában van az angol nyelvű országok (USA GB Ausztrália stb.) alapvető paramétereivel

Nyelvi elemek: A tanulónak tudomása van a társadalmi érintkezés formáiról megszólítás, üdvözlés, elköszönés, megköszönés bocsánatkérés, kérés, elfogadás, visszautasítás, társalgás megnyitása és befejezése

Általános tapasztalatok, a mindennapi kultúra

- *Mindennapi élet*
  - napirend
  - melyek a fő ünnepek a különböző angol nyelvű országokban és hogyan ünneplik ezeket
  - városi közlekedés (jellegzetes járművek)
  - üzletek, nyitva tartása
  - kedves háziállatok
  - vásárlás
  - évszakok, időeltolódás
  - pénznemek
- *Életkörülmények/lakáskörülmények*
  - milyen egy jellegzetes családi ház / lakás, a különböző munkahely berendezései, a vidéki / városi élet különbözőségei
- *Emberek közötti kapcsolatok*
  - családi / baráti kapcsolatok, ismerősök, idegenek

AJÁNLÁS AZ ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSÁRA

ÓRASZÁM: 111/ÉV; 3/HÉT

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Szabadidő, szórakozás, művelődés	13 óra 14 óra
2.	**Rejtélyes világunk**	14 óra
3.	**Jel-Beszéd-Kommunikáció**	13 óra
4.	**Egyén és környezete**	14 óra
5.	**Életmód**	13 óra
Szabadon felhasználható		30 óra
Össz. óra		111 óra

Szabadidő, szórakozás, művelődés
(1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Use of English **Egyéb kulcskompetenciák:** Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári komptencia Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire A tanulás tanítása munkára, aktív tevékenységre, egészséges életmódra nevelés	Munka, szabadidő, sport, egészség, egészséges életmód; Szórakozás, különlegességek, különleges emberek, híres emberek, sztárok, fesztiválok	beszélgetést kezdeményeznek és válaszolnak általuk ismert beszédhelyzetekben előkészítés alapján részt vesznek előkészített és irányított csoportos megbeszélésekben aktívan oldanak meg mindennapi feladatokat, mint pl. telefonbeszélgetés lebonyolítása, a beszédszándékok köre a magyarázatadással bővül, a tanulók képesek ok-okozati összefüggések kifejezésére egyetértés-egyet nem értés udvarias kifejezése, a vitatkozás, megbeszélés nyelvének, eszközeinek használata. párbeszédek lefolytatása, preferenciák kifejezése, közös élmények keresése, egyetértés / egyet nem értés kifejezése, véleménycsere véleménynyilvánítás Ajánlott munkaformák: Egyéni, pár- és csoportmunka, projektmunka	Biológia Egészségtan Médiaismeretek Sport Számítástechnika

Rejtélyes világunk
(2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Szociális és állampolgári kompetenciák ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret A tanulás tanítása Önálló döntéshozó képesség – egyetemes kultúra Hon és népismeret	Rejtélyes dolgok, hiedelmek, valóság és képzelet, rituálék	az előforduló problémák megfogalmazása a körülírás/definíció adás eszköztárának használata, a segítség felajánlásának, elfogadásának vagy visszautasításának nyelvi eszközeinek alkalmazása	Földrajz Történelem Néprajz Hittan

Jel-beszéd-kommunikáció
(3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Szociális és állampolgári kompetenciák Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** A tanulás tanítása Énkép, önismeret	A kommunikáció különböző formái, verbális és non-verbális; a kommunikáció fejlődése és mai helyzete; szleng	a szó átadásának-átvételének, a figyelemfelhívásnak vagy a partner csendre intésének eljárásainak használata; utasítások, aggodalom, meglepődés kifejezése, érzések, óhajok, vágyak kifejezése; megerősítés, aggodalom kifejezése; a hivatalos és baráti nyelvezet megkülönböztetése Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Történelem Magyar Nyelv és Irodalom Médiaismeretek Számítástechika

Környezetünk
(4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Digitális kompetencia Természettudományos kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Környezettudatosságra nevelés	Környezettudatosság, környezetvédelem, környezetszennyezés, bolygónk, a tengerek, óceánok	a körülírás alkalmazása magyarázat, definíció adásával; kommunikációs problémák megoldása, körülírásra alkalmas struktúrák használata; az általános igazságok megvitatása; feltételezések megfogalmazása; egyszerű kísérletek leírása és a kísérleti eredmények összegzése; jövő idejű tervek, helyszíni döntések, ajánlatok és ígéretek megfogalmazása; utalás eredményekre és feltevésekre; meghívás elfogadása és visszautasítása Munkaformák: egyéni-, pár-, csoport- és projektmunka,	Fizika Kémia Földrajz Biológia Környezetvédelem Egészségtan

Életmód
(5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: Beszédkészség Hallott szöveg értése Olvasott szöveg értése Írástanítás Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Testi és lelki egészség	Testi-lelki egészség, problémák, betegségek, azok gyógymódjai, azokon való segítség	önálló beszélgetés kezdeményezése, folytatása és lezárása előre megjósolható fordulatok alapján; a szó átadásának-átvételének, a figyelemfelhívásnak vagy a partner csendre intésének eljárásainak használata telefonálás vészhelyzetben	Biológia Egészségtan Pszichológia

A továbbhaladás feltételei: az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen kerettanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 8. osztály végén:

A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: A2+

Angol nyelv
mint első idegen nyelv
Oktatási szakasz: 9 - 12. évfolyam

ÓRATERV

Az alaptanterv a közoktatás főbb szakaszaira (6., 8., és 12. évfolyamok végére) minden diák számára a minimális szintet határozza meg, amelyet a négy alapkészség területén kell teljesíteni. A 9-12. évfolyamra többféle követelményt fogalmaznak meg aszerint, hogy a nyelvtanuló az adott nyelvből milyen szintre szeretne eljutni a kötelező iskolázás végére, nyelvtanulása mennyire intenzív, illetve milyen szintű érettségi vizsgát kíván tenni. Ha a 12. évfolyam végére a diák a B1-es szintet kívánja elérni, a 10. évfolyam végére az A2-es szintet kell elérnie. Ha a 12. évfolyam végére a cél a B2-es szint, a 10. évfolyam végére a B1-es szint teljesítése a kívánatos.

Mivel a helyi tantervekben a lehetőségeknek megfelelően magasabb szint is előírható egy vagy több alapkészség területén, intézményünkben, különösen a beszédértés és beszédkészség területén kívánatos az alábbiakban meghatározott szintek elérése. Tanulóink egységesen a 4. évfolyamon kezdték angol nyelvi tanulmányaikat és A2 szintre igyekeztek eljutni a 8. osztály befejezéséig. Az alaptantervi követelmények és fejlesztési feladatok az általános iskola végére minden diák számára az A1-es szint elérését tűzik ki célul, így a 9-10. évfolyam legfőbb feladata a különböző intézményekből és tagintézményekből érkező tanulók egységes B1-es szintre hozása.

Kívánatos továbbá, hogy az itt meghatározott óraszámoktól eltérő óratervek (pl. NYEK) tartalmazzák az emelt óraszámnak megfelelő kimeneti szintet, követelményrendszert és a hozzárendelt egységes tananyagot.

Az intézmény biztosítja tanórán kívüli foglalkozás, egyéni felkészülés megszervezésével a szükséges felzárkóztatást, valamint a sikeres idegennyelv-oktatáshoz kapcsolódó feltételeket.

Évfolyam	Óraszám	Kimeneti szint	Javasolt t.k.
9.	Heti 3, évi 111 óra	B1-	CHANNEL (MMPublications)
10.	Heti 3, évi 111 óra	B1	CHANNEL (MMPublications)
11.	Heti 3, évi 111 óra	B2-	CHANNEL (MMPublications)
12.	Heti 3, évi 96 óra	B2	CHANNEL (MMPublications)

Ajánlott a CHANNEL tankönyvcsalád Pre-Intermediate, Intermediate és Upper-Intermediate köteteinek feldolgozása a gimnázium befejezéséig. A szaktanár döntése alapján szabadon felhasználhatóak az adott csoport igényeitől függően a MATURA PLUS 1 – 2. , valamint a tankönyvcsalád elveinek megfelelő nyelvtani és egyéb kiegészítő anyagok.

A JAVASOLT TANKÖNYV KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az adott tankönyvcsalád feleljen meg a NAT által megfogalmazott elveknek az alábbiak szerint:

- Alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetencia, azaz a használható nyelvtudás kialakítása és fejlesztése legyen!
- Segítse a nyelvtanár munkáját a négy nyelvi alapkészség elsajátíttatásában és mérésében (igényes hanganyag, megfelelő mennyiségű kép)!
- Segítse a tanulót a négy nyelvi alapkészség elsajátításában!
- Feleljen meg az adott korosztály és a gyorsan változó világ szabta igényeknek!
- Fokozatosan bővülő, témakörökre épülő igényes és használható szókincset tartalmazzon!
- Legyen tevékenység-központú és a kooperációt ösztönző!
- Legyen alkalmas az önálló tanulásra!
- Az európai értékek átadása mellett bátorítson az egyéni véleményalkotásra!

Továbbá:

- Adjon lehetőséget a rendelkezésre álló tananyag megfelelő kiegészítésére, szelektálására és a differenciált oktatásra, valamint a tananyag rugalmas átszervezésére!
- A használható nyelvtudás mellett vegye figyelembe a tanulók iskolai és iskolán kívüli céljait is (mint pl. közép- és emelt szintű érettségi vizsga, nyelvvizsga), hiszen az iskolai nevelés – oktatás kiemelt fejlesztési feladata a felnőttlét szerepeire való felkészítés, a pályaorientáció, az élethosszig tartó tanulás tudatosítása is!

ESZKÖZIGÉNY, A SIKERES NYELVOKTATÁSHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK:

- Az angol nyelv eredményes elsajátítása, a differenciálás, a kooperatív módszerek (pár- és csoportmunka) alkalmazása valamint a tevékenység központú tanítás - tanulás kizárólag csoportbontásban lehetséges. (A javasolt ideális csoportlétszám 15 – 17 fő.)
- A megfelelő tankönyvcsalád kiválasztásán túl, a hallott szövegértés gyakorlásához elengedhetetlen a jó minőségű CD lejátszó és megfelelő akusztikájú terem.
- Mivel a Közös Európai Referenciakeret meghatározása alapján *az önálló nyelvhasználó (B1) megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek,* illetve *megérti a rádió és tévé aktuális eseményekről szóló hírműsorait, valamint a köznyelvet használó játékfilmek többségét (B2),* ajánlatos a DVD-lejátszó használata is.
- A fenti eszközöket kiváltja és egyben komplex óravezetést tesz lehetővé az interaktív tábla, a projektor valamint a számítógép.
- A könyvtár bővítése egyszerűsített angol nyelvű olvasmányokkal lehetővé teszi a tanulók számára az olvasott szövegértés gyakorlását tanórán kívül is.
- A könyvtár bővítése egynyelvű diákszótárakkal segít az önálló tanulásban.
- Ezen a szinten szükségessé válnak a közép- és emelt szintű érettségire, valamint a középfokú nyelvvizsgákra felkészítő feladatgyűjtemények.

9 - 10. évfolyam

Fejlesztendő területek

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok

Beszédkészség, beszédértés:

- Tanítványaink képessé válnak arra, hogy (a B1 nyelvi tudásszintre jutva) köznapi-elemi és kissé elvontabb témakörökben és beszédhelyzetekben a beszélgetőpartnerrel megértessék magukat, alapvető fogalmakat alakítsanak ki a beszédhelyzetnek megfelelő stílus, hangnem felismeréséről és kiválasztásáról, valamint ismerik és alkalmazzák a célnyelvi kommunikáció leglényegesebb társadalmi normáit is.
- Képessé válnak arra is, hogy – akár az iskola keretein belül, akár az iskolán kívül- fokozódó önállósággal léphessenek tovább a haladó szint irányába.
- Megértik a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka).
- Képesek külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben.
- Egyszerű, összefüggő szöveget tudnak alkotni olyan témákban, amelyeket ismernek, vagy amelyek az érdeklődési körükbe tartoznak. Be tudnak számolni eseményekről, élményeikről, érzelmeikről és törekvéseikről.
- Rövid magyarázatot tudnak fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tudnak különböző álláspontokat és terveket.

Önállóan létrehozott szövegek

A tanulók ismert témakörben, megfelelő szókincs-előkészítés után rövid beszámolót tudnak tartani

A leírás (képleírás) a képen látottak önálló ismertetésén kívül véleménynyilvánítást, állásfoglalást is tartalmaz.

A történetmondás/folyamatleírás feladatait a tanuló elvontabb témakörökben is képes megoldani, (pl. technikai folyamat leírása, a történetelmondásban a feszültségkeltés, az érdeklődés felkeltésének elemi eszközeit használja).

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel létrehozott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezésben a tanuló beszélgetést tud kezdeményezni, folytatni és lezárni olyan helyzetekben, amelyekben viszonylag kicsi a kiszámíthatatlan tényező aránya, a korábbiakban megismerteknél elvontabb témákban is, pl. az emberi kapcsolatok, a környezetvédelem kérdései, diákélet hazánkban és más országokban, munkavállalás, megélhetés, sport és egészség, egyszerűbb vagy adaptált irodalmi alkotások, filmek, zeneművek értékelése, technika az otthonban stb.

A feladatmegoldás területén a tanuló információt tud kérni és adni, részt tud venni szimulált párbeszédben vagy akár valóságos helyzetben is, pl. rendőrrel közlekedési szituációban, meg tud oldani autózással kapcsolatos egyszerűbb feladatokat, pl. útbaigazítás, tankolás, stb.

Ismeri és használja az alapvető beszélgetési- és vitastruktúrákat.

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

Fokozatosan igyekezzünk a tanulók kiejtésének idegenszerűségeit csökkenteni, nagy hangsúlyt fektetve a folyamatos beszéd és az intonáció fejlesztésére. Ezt önálló szövegprodukcióra irányuló feladatokkal, a beszélgetési feladatok következetesen alapos előkészítésével, sok nyelvi játékkal is segíthetjük.

A tanulók szókincse és nyelvtani biztonsága egyre nagyobb, figyelmüket egyre inkább a saját hiba észrevételére és javítására irányíthatjuk. Természetesen habozás, szavak, szerkezetek keresése még előfordul, különösen a bonyolultabb nyelvtani struktúrák alkalmazásakor, de a tanulók törekednek a kifejezésbeli igényességre.

Kompenzációs stratégiák

A tanulók képesek arra, hogy akár anyanyelvű beszélővel való társalgás során is kiküszöböljék a kommunikációt nehezítő vagy lehetetlenné tevő problémákat. Önállóan alkalmazzák a segítségkérés, körülírás stratégiáit. Ismertessük meg és gyakoroltassuk a tanulókkal a hezitálási, „időnyerő” stratégiákat is, mert ezek a természetesen folyamatos beszéd kialakításában nagy segítséget jelentenek, csökkentik a beszéd idegenszerűségét.

Foglalkozzunk az önálló tanulás módszerinek kialakításával is.

Önállóan kezdhetik használni az egynyelvű szótárat.

Beszédhelyzet, társadalmi konvenciók

A tanuló képessé válik az adott beszédhelyzetnek megfelelő néhány alapvető stílusréteg, felismerésére és alkalmazására. (pl. informális, hivatalos, közömbös, lelkes, a humor egyszerűbb formái.)

Ismeri és alkalmazza a kommunikáció alapvető társadalmi konvencióit, ismerkedik a célnyelv kultúrájának nem verbális szokásrendszerével is (pl. a vendéglátás illemtana stb.).

Javasolt feladattípusok

Az órákon kitűzött feladatok az önálló nyelvhasználatot célozzák: csoportmegbeszélés (konszenzuskeresést célzó beszélgetés), kerekasztal megbeszélések, vita (véleménykülönbségek kifejtése, az álláspont védése), sportszerű csapatvita (debate) beszámoló, folyamatos beszédet elősegítő nyelvi játékok, problémamegoldó szituációk, szerepjátékok.

Hallott szöveg értése:

Mire a tanuló erre a szintre elér, képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg

- témáját felismerni,
- lényegét megérteni,
- kulcsfontosságú szavait megérteni,
- legalapvetőbb adatszerű információit kiszűrni,
- gondolatmenetét nagy vonalakban követni,

Hallás utáni értés fajtái:

- autentikus vagy autentikus hangzású (stúdiófelvétel),
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség a B1-es szint általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el,
- egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el,
- akusztikai minősége kifogástalan,
- hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a tanuló memóriáját,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott szinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.

Szövegtípusok:

Párbeszéd, monológ, beszélgetés, hirdetés, hírek, telefonbeszélgetés, adaptált szöveg.

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális válaszok:*
  - kép alapján a téma azonosítása
  - cím és szöveg azonosítása
  - különbség az írott és hallott szöveg között
- *Rövid válaszok*
- *Hosszú válaszok az elhangzott szövegre:*
  - Telefonüzenet leírása, kérdésekre válaszadás, az elhangzottak saját szavakkal való elmondása

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

Saját kérdések összeállítása, beszélgetés a témáról.

<u>Olvasott szöveg értése</u>

Írott szövegek értelmezésének főbb szempontjai a következők:

- a tartalom tényszerű megértése
- a szöveg szándékának értelmezése
- a szöveg összevetése saját tudásunkkal, tapasztalatunkkal.

Ezen szempontok további lépésekre bonthatók:

- részekre bontás
- kapcsolat megállapítása
- lényeg kiemelése
- tény, vélemény megkülönböztetése
- ismeretlen nyelvi elemek megfejtése.

Szövegfajták

- utasítások (pl. feliratok, használati utasítások),
- tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, menetrend, prospektus, műsorfüzet),
- levelek,
- újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport),
- ismeretterjesztő szövegek,
- egyszerű elbeszélő szövegek.

<u>Írástanítás</u>

Szövegszerkesztés:

- hatásos kezdőmondatok (téma bevezetése, érdeklődés felkeltése, kapcsolat a címmel, érdekes állítás, költői kérdés, idézet)
- írásmű lezárásának technikái (téma összefoglalása, következtetések levonása, csattanós befejezés, stb.)
- jegyzetelés hallás után

Mondatszerkesztés:

Szövegek összehasonlítása regiszter szempontjából; szövegek átírása egyik regiszterből a másikba minta alapján, (pl. egy eseményről beszámolni baráti levél formájában, újságcikk formájában)

Stílus:

Szövegek összehasonlítása regiszter szempontjából; szövegek átírása egyik regiszterből a másikba minták alapján, (pl. egy eseményről beszámolni baráti levél formájában)

<u>Közlésformák:</u>

- *Elbeszélés:*
  Események kronologikus eltérő sorrendű előadása irányított formában, (előre-, hátrautalás); az elbeszélés jellegzetes igeidő mintái múlt időkörben; újságcikkek jellegzetes igeidő mintái, párbeszéd beiktatása elbeszélésbe.
- *Érvelés:*
  Érvek megfogalmazása (az érv két része: *statement of belief + supporting evidence* és közte a logikai kapcsolat), érvek, ellenérvek gyűjtése vitás kérdésekben pl. szülői engedékenység, televízió haszna – kára, stb.

- *Leírás:*
  Könyvismertetés; filmismertetés; használati utasítás írása egyszerű technikai eszközökhöz; (sms, e-mail).
- *Interaktív írás:*
  Hivatalos önéletrajz CV.

A szavak kiválasztása

Ezen a szinten több teret engedünk a stílust, hangnemet megkülönböztető szinonimarendszernek és a konnotációval árnyalt szavaknak. Fontos, hogy minden esetben megbeszéljük tanítványainkkal a szavakhoz társuló pozitív vagy negatív asszociációkat. Még nem célunk a stílusrétegek rendszerező tanítása.

Tematikus szókincs: az ember tágabb környezete (az ország, a célnyelvi ország, szokások, intézmények, környezetvédelem, az egészséges életmód, táplálkozás, sport, az iskolatípusok, a pályaválasztás, munka, a szabadidő, szórakozás, kultúra, technika kérdései.

Műveleti szókincs: pl. a gondolkodás, szándék, akarat, emberi viszonyok, ok és okozat, szabályosság, ismétlődés, időviszonyok, feltétel, ellentét, fokozat, intenzitás, az idő múlása, kötelezettség, szükségesség, anyagmegnevezés szókincse stb.

Bővül az órai metanyelv eszköztára, mivel fokozatosan haladunk az angol nyelvű óravezetés felé. Fontos új vonása a szókincs tanításának, hogy az újonnan belépő szavak jelentését egyre inkább a komponensanalízis (körülírás, definíció) segítségével határozzuk meg.

Alak és jelentés kapcsolata

Az előző szinten felsoroltak mellett élhetünk a definíció eszközével. Előtérbe kerülnek olyan technikák, mint a szó jelentésének kikövetkeztetése a szövegkörnyezetből. Növekvő tudatossággal használják fel a tanulók a szóképzési, szóösszetételi eljárásokról szerzett ismereteiket a szó jelentésének megközelítéséhez.

Esetenként találkozunk a homonímia és poliszémia (azonos alakúság és több jelentésű szavak) problémáival, de még nem ezeken van a hangsúly a szókincs tanításában.

Változatlanul fontos a szavak hangalakjának és írásképének együttes tanulása, a hangképzés és a helyesírás következetes gyakorlása.

A szókincs szervezésének lehetőségei

Jelentéskapcsolatok:
Készíthetünk tematikus szótérképeket, kihasználhatjuk a szinonímia-antonímia lehetőségeit, sok alkalmunk van a jelentéshierarchia, alá-fölérendeltségi viszonyok felhasználására a szó definiálásban.

Morfológiai kapcsolatok:
Nagyobb számban találkoznak a tanulók többszavas igékkel, ezeket is tárgyalhatjuk összefoglaló csoportosítás formájában, pl. az ige vagy a határozószó szerint.

Megjelennek a tanulók által megismert szövegekből az idiómák.

Kollokáció:
Ezen a szinten egyre több kollokációs szabályt kell tanítványainkban tudatosítanunk, pl. a *make* és a *do,* a Gerund és az Infinitive problémái, vagy az igevonzatok esetei.

A rögzítés és az ismétlés módjai:

Hiányzó szavak mondatba illesztése, keresztrejtvények megoldása, megadott szótő alapján a megfelelő képzett szó mondatba illesztése, szódiagramok készítése, könnyen összetéveszthető szavak elkülönítése mondatba illesztéssel, szótérképek, hálózatok önálló elkészítése vagy kiegészítése, szócsaládok tanulmányozása pl. kontextusban, mondatok összehasonlításával, kollokációs szabályok gyakorlása mondatalkotással, csoportosítással stb.

Részletesebben foglalkozhatunk a fonetikus átírással, a homofónok problémáival (pl. *here/hear),* amelyek sokszor problémát okoznak a tanulóknak. Újabb lépésekben segíthetjük a tanulókat abban, hogy kidolgozzák a szavak írásos rögzítésének egyéni módszereit (pl. szókártyák, példamondatok, definíciók, tematikus gyűjtés stb.)

9. évfolyam

Fogalomkörök – Nyelvtan

STRUCTURES (szerkezetek)

Present and Past Tenses

Contrasting will and going to

Time Clauses

Conditional Clauses

Indirect Questions

Relative Pronouns and Relative Clauses

Passive Voice

Comparative forms

Modal auxuilaries

Infinitive vs Gerund

ORGANISING ARGUMENTS (érvelési módszerek)

Giving opinion: *In my opinion…, I think…*

Giving reason:*…because (of)*

Expressing preference: *I (would) prefer*

Agreeing: *I agree (with)…*

Disagreeing: *I see your point, but…, I am afraid I disagree…*

Interrupting*: Can I say something? Can I make a point?*

Concluding: *All in all…*

DEDUCTIONS, SPECULATIONS (következtetés)

Making logical deductions about the present

COMPLEX SENTENCES (összetett mondatok)

Expressing reason and result

Expressing contrast

Expressing degree by talking about results with *so… that, such… that*

Kulturális ismeretek

Társadalmi rítusok

Pl. elfogadás és visszautasítás.

Általános tapasztalatok

1. Mindennapi élet

- közlekedés
- közlekedési szabályok
- jellegzetes városok, parkok
- orvosnál, betegségek
- közbiztonság, rendőrség
- oktatás, vizsgák
- divat babonák
- legendák
- szólások, közmondások
- mértékegységek
- sportágak
- médiák
- szálláslehetőségek

2. Életkörülmények

- életszínvonal
- etnikai összetétel

3. Emberek közötti kapcsolatok

- nemek közötti kapcsolatok
- viselkedés hivatalos személyekkel
- társadalmi tagozódás

4. Fő értékek

A tanuló tudatában van a lehetséges különbségeknek a saját kultúrája és a célkultúra között az alábbi területeken pl.:

- hagyományok
- környezet
- oktatás
- közélet

AJÁNLÁS AZ ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSÁRA

ÓRASZÁM: 111/ÉV; 3/HÉT

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Az oktatás és a munka világa	11
2.	**Életmód**	22
3.	**Szabadidő, szórakozás;** **utazás, turizmus**	22 11
4.	**Kommunikáció, tömegkommunikáció; a tudomány és technika világa**	12
5.	**Ember és társadalom;** **ember és környezete**	11 22
Össz. óra		111 óra

Az oktatás és munka világa (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Use of English **Egyéb kulcskompetenciák:** • Anyanyelvi kommunikáció • Szociális és állampolgári komp. • Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Felkészülés a felnőttlét szerepeire • A tanulás tanítása • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés	Szakmák, hivatások; munkakörök; fizikai és szellemi munkák; munkakörülmények, fizetés, szabadság; pályaválasztás, nyári munkavállalás; kötelességek, kihívások; állásszerzés, munkanélküliség	véleménynyilvánítás, információcsere, személyes probléma leírása, érzések, attitűd kifejezések, segítségkérés –tanácsadás irányított levélváltás formájában	• magyar nyelv és irodalom • történelem • számítástechnika

Életmód (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Testi és lelki egészség • Gazdasági nevelés • Környezettudatosság -ra nevelés • Felkészülés a felőttlét szerepeire	Egészséges életmód, helyes étkezési szokások, testedzés, káros szenvedélyek; betegségek és kezelési módok; az orvosnál Vásárlási szokások; fizetés; pénzügyi szolgáltatások, valutaváltás	Előnyök, hátrányok szembesítése; hasonlóságok, különbségek megfogalmazása; helyiségek, szolgáltatások címkézése; tevékenységek leírása	• testnevelés • biológia • alkalmazott közgazdaság-tan

Szabadidő, szórakozás; utazás, turizmus (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Testi és lelki egészség • Környezettudatosságra nevelés • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Művészeti események (mozi, színház, koncertek, olvasás, kiállítások stb.) Utazás, utazási lehetőségek; utazási tanácsok, szabályok	Érvek, ellenérvek gyűjtése vitás kérdésekben pl. szülői engedékenység, televízió haszna – kára, repülővel való utazás előnyei, veszélyei stb.; önálló érvek megfogalmazása és alátámasztása	• Földrajz • Művészetek • Rajz és vizuális kultúra

Kommunikáció, tömegkommunikáció; a tudomány és technika világa (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Digitális kompetencia • Természettudományos kompetencia • A hatékony, önálló tanulás ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosság-ra nevelés • A tanulás tanítása • Gazdasági nevelés	A kommunikáció formái; az idegen nyelvi kommunikáció; a modern távközlés (telefon, mobil telefon, elektronikus levelezés); hírek, újságok, tv, rádió, a média szerepe, a tömegtájékoztatás etikája Találmányok, technikai újítások	Tervek, programok készítése, tanácsok, javaslatok megfogalmazása, előnyök, hátrányok szembesítése, használati szabályok irányított megfogalmazása tevékenységek leírása	• Számítás-technika • Média • Rajz és vizuális kultúra • Anyanyelvi kommunikáció

Ember és társadalom; ember és környezete (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Digitális kompetencia • Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Felkészülés a felnőttlét szerepeire • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra • Hon- és népismeret	Kulturális hasonlóságok és különbségek; kulturális sokszínűség; kulturális értékek Globális problémák és lehetséges megoldásaik: globalizáció, urbanizáció, túlnépesedés, környezeti problémák, természeti katasztrófák	A lényeg megértése, eseménysorok követése, kulcsinformációk kiszűrése és megértése; folyamatok leírása	• Földrajz • Anyanyelvi kommunikáció • Alkalmazott közgazdaságtan

A továbbhaladás feltételei:

Az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen kerettanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 9. osztály végén:
A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: B1-

10. évfolyam

Fogalomkörök – Nyelvtan

STRUCTURES

Present and Past Tenses

Contrasting will and going to

Future Progressive and Future Perfect

Time Clauses

Conditional Clauses

Wishes and Unreal Past

Indirect Questions

Reported Speech

Relative Pronouns and Relative Clauses

Non-defining Relative Clauses

Passive Voice

Comparative forms

Modal auxuilaries

Infinitive vs Gerund

Participle clauses

ORGANISING ARGUMENTS

Giving opinion: *In my opinion…, I think…*

Giving reason:…*because (of)*

Expressing preference: *I (would) prefer*

Agreeing: *I agree (with)…*

Disagreeing: *I see your point, but…, I am afraid I disagree…*

Interrupting: *Can I say something? Can I make a point?*

Concluding: *All in all…*

Reacting negatively or positively to what is being said

DEDUCTIONS, SPECULATIONS

Making logical deductions about the present

Making logical deductions about the past

COMPLEX SENTENCES

Sequencing past actions and events

Expressing reason and result

Expressing contrast

Clauses of concession

Expressing degree by talking about results with *so… that, such… that*

Kulturális ismeretek

Társadalmi rítusok

Pl. elfogadás és visszautasítás.

Általános tapasztalatok

1. Mindennapi élet

- közlekedés
- közlekedési szabályok
- jellegzetes városok, parkok
- orvosnál, betegségek
- közbiztonság, rendőrség
- oktatás, vizsgák
- divat babonák
- legendák
- szólások, közmondások
- mértékegységek
- sportágak
- médiák
- szálláslehetőségek

2. Életkörülmények

- életszínvonal
- etnikai összetétel

3. Emberek közötti kapcsolatok

- nemek közötti kapcsolatok
- viselkedés hivatalos személyekkel
- társadalmi tagozódás

4. Fő értékek

A tanuló tudatában van a lehetséges különbségeknek a saját kultúrája és a célkultúra között az alábbi területeken pl.:

- hagyományok
- környezet
- oktatás

- közélet

AJÁNLÁS AZ ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSÁRA

ÓRASZÁM: 111/ÉV; 3/HÉT

Az oktatás és munka világa (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Use of English **Egyéb kulcskompetenciák:** • Anyanyelvi kommunikáció • Szociális és állampolgári komp. • Digitális kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Felkészülés a felnőttlét szerepeire • A tanulás tanítása • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés	Az iskola, tanulás és továbbtanulás; iskolai létesítmények Képzettség, munkatapasztalat, referenciák, karrierlehetőségek; álláshirdetések, diákmunka	Véleménynyilvánítás, információcsere, személyes probléma leírása, érzések, attitűd kifejezések, segítségkérés –tanácsadás irányított levélváltás formájában, CV megfogalmazása	• magyar nyelv és irodalom • számítástechnika • alkalmazott közgazdaságtan

Életmód (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Testi és lelki egészség • Felkészülés a felnőttlét szerepeire	Családi események, ünnepségek; női és férfi szerepek a családban Megjelenés és jellem, öltözködés és divat; üzletek és szolgáltatások Tinédzserkori problémák	Előnyök, hátrányok szembesítése; eseménysor elmondása, élménybeszámoló; hasonlóságok, különbségek megfogalmazása; a jellemzés eszközei; tevékenységek leírása; javaslatkérés/adás	• Anyanyelvi kommunikáció • Rajz és vizuális kultúra

Szabadidő, szórakozás; utazás, turizmus (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Testi és lelki egészség • Környezettudatosságra nevelés • Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség • Hon- és népismeret • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Sportok, extrém sportok, sportfelszerelés Utazási célpontok, nyaralási formák és lehetőségek Mozi, sztárok, hírességek Sajtó és média	Érvek, ellenérvek gyűjtése vitás kérdésekben; önálló érvek megfogalmazása és alátámasztása; kritika kifejezése, élmények felidézése, cselekmény ismertetése; fontossági sorrend, konszenzusteremtés	• Testnevelés • Biológia • Földrajz • Művészetek • Rajz és vizuális kultúra

Kommunikáció, tömegkommunikáció; a tudomány és technika világa (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Digitális kompetencia • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosság-ra nevelés • A tanulás tanítása • Felkészülés a felnőttlét szerepeire	Tudományágak, technikai eszközök: számítógép, mobiltelefon; Internet-oktatás és használat az oktatásban, nyelvtanulásban Technikai eszközök, háztartási kisgépek otthonainkban, azok használata	Lehetőségek, a jövő és elképzelt helyzetek kifejezése, hírek továbbítása Problémák megfogalmazása, javaslattétel	• Számítás-technika • Média • Rajz és vizuális kultúra • Fizika

Ember és társadalom; ember és környezete (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosságra nevelés • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Testi és lelki egészség • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra • Hon- és népismeret	Az otthon leírása, a városi és a vidéki élet összehasonlítása Látnivalók, nevezetességek, éghajlati viszonyok Növény- és állatvilág, természet és környezet Környezeti ártalmak	Egyetértés és egyet nem értés kifejezése; javaslattétel; érzelmek, meglepetés kifejezése, véleménykérés, témaváltás, jóslat	• Földrajz • Számítástechnika • Biológia • Történelem

A továbbhaladás feltételei:

Az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen kerettanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 10. osztály végén:
A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: B1

11 - 12. évfolyam

Fejlesztendő területek

- ***Beszédértés***
- ***Beszédkészség***
- ***Olvasásértési készség***
- **Írásbeli készség**
- ***Szókincs***
- ***Kulturális ismeretek***

Célok, feladatok

Beszédkészség, beszédértés:

Az utolsó két szint a haladó nyelvtanulás állomásait jelenti, illetve a tanuló további, önálló nyelvfejlesztésének útját jelöli ki. Valójában az igényes, a célnyelvihez minél jobban közelítő nyelvhasználat felé kell haladnunk ezen a szinten. Nagyon fontos a tanuló saját „felelősségvállalása" a tanulási folyamatban, hiszen a tanár szerepe eddigre alaposan megváltozott: nem az ismeretek egyedüli forrása már, inkább irányító, segítő munkatárs.

Célunkat akkor érhetjük el, ha sikerül felkeltenünk és megerősítenünk a tanuló igényességét – ez óvja meg leginkább attól, hogy „visszacsússzon", megelégedjen saját korábbi szintjének megfelelő nyelvi produkcióval is. Természetesen kulcsszerepe van ebben a folyamatban a következetes, kiszámítható szempontokon alapuló értékelésnek, mert a tanuló saját teljesítményét is megtanulja ezek szerint a szempontok szerint figyelni, elbírálni.

Önálló szövegalkotás

A tanuló önállóan fel tud készülni kiselőadás, beszámoló, ismertetés tartására, a korábbiaknál elvontabb témakörökben, pl. a család a társadalomban, iskolarendszer, iskolatípusok, a test és a lélek egészsége, az egészségügy rendszere, a munkavállalás lehetőségei, a szülőföld vagy célnyelvi ország bemutatása stb.

A leírásban emberek külső és belső tulajdonságait is árnyaltan tudja jellemezni, a képleírásos feladatoknál asszociációkat is fűz a kép bemutatásához, később szabadon mozog a különböző témakörök között.

Az elbeszélés megformálásakor figyelembe tudja venni a megcélzott hallgatóságra gyakorolt hatást is, tud élni a feszültségkeltés, figyelemfelhívás, élénkítés egyszerű eszközeivel, pl. eltérés a kronologikus rendtől, párbeszédes részletek beiktatása stb.

Tudatosan különbséget tesz a beszélt és az írott nyelv sajátságai között.

Beszélgetőpartnerrel vagy partnerekkel alkotott szövegek (interakció)

A társadalmi érintkezésben a tanuló képes arra, hogy sok váratlan elemet tartalmazó beszélgetési szituációban (párbeszéd, csoportos megbeszélés, vita) vegyen részt, ismeri és használja a

beszélgetésstrukturálás eljárásait. A témakörök mélyebb rétegei szolgálhatnak a beszélgetések alapjául, pl. kapcsolatok a családban és a társadalomban, férfiak és nők, egészségesek és betegek, fiatalok és idősek problémái, a továbbtanulás és a munkavállalás esélyei.

Gazdagodik az érzelem kifejezés eszköztára: kétség és bizonyosság, meglepetés, hitetlenség, öröm és bánat árnyalt kifejezésére válnak képessé a tanulók.

A feladatmegoldás terén tájékozódni tudnak, pl. munkalehetőségeket, munkavállalást illetően, el tudnak intézni, pl. egy lakás/szobabérléssel kapcsolatos telefont, érdeklődni tudnak az orvosi ellátás lehetőségeiről, el tudják mondani gyakoribb betegségek tüneteit és reagálnak az orvos kezelési utasításaira, tájékozódni tudnak pl. egy tanfolyam feltételei, lehetőségei felől.

Ismerik és használják a beszélgetésstrukturálás eszköztárát (beszélgetés megkezdése, a szó átadása és átvétele, vélemény és ellenvélemény kifejezése, egyetértés és ellentmondás, támogatás kérése és adása, érvek és ellenérvek, példák, bizonyítás, a beszélgetés befejezése).

További cél, hogy a tanulók felkészülés nélkül is részt tudjanak venni párbeszédben, megbeszélésben, vitában, szabadon mozogjanak az egyes témakörök között, valamint megbirkózzanak a párbeszéd anyanyelvűekre jellemző sajátságaival.

Fonetikai, lexikai, strukturális pontosság

A kommunikációt nem akadályozhatják kiejtési, lexikai vagy struktúra-problémák, a tanuló jól megérteti magát. Kiejtésében érezhető az anyanyelvi akcentus, de hangképzésében, intonációjában, a folyamatos beszédben egyre inkább a célnyelv természetes beszédszintjét igyekszik megközelíteni, hogy az anyanyelvű beszélő számára is elfogadható legyen. A kommunikációs helyzetnek megfelelő, változatos szókincset használ, lexikai problémáit meg tudja oldani a körülírás módszerével. Hibáit önállóan igyekszik kijavítani. A kommunikáció csak ritkán akadozik.

Kompenzációs stratégiák

A tanuló használja a magyarázatkérés, körülírás és segítségkérés stratégiáit. Ismeri a hezitálás, időnyerés módszereit, és felhasználja azokat a folyékony beszéd kialakítása érdekében. Cél, hogy a fenti stratégiákat természetesen és könnyedén alkalmazzák a tanulók.

Beszédhelyzet, társadalmi konvenciók

A korábbinál otthonosabban mozog a beszédhelyzethez illő stílusréteg kiválasztásában, pl. köznapi-hivatalos stb., ismerkedik az adott stílusréteghez tartozó hangsúlyozási és intonációs eszközökkel, ezek alapján felismeri a valódi beszédszándékokat és alkalmazkodik azokhoz a párbeszédben. Nagyrészt eligazodik akcentust, dialektust mutató szövegben is, amennyire ezt a párbeszédben való részvétel megköveteli.

Ismeri a célnyelvi kultúra legfontosabb társadalmi elvárásait, és viselkedésében alkalmazkodik azokhoz.

JAVASOLT FELADATTÍPUSOK

Az órai feladatok ezen a szinten a szerepjáték hosszabb időtartamú, igényesebb változatai, csoport-megbeszélési, problémamegoldó és vitafeladatok.

Nagyobb projekteket is készíthetünk. Ilyen esetekben többféle műfajt is felhasználhatunk: interjú, hírek, időjárás jelentés, kerekasztal- beszélgetés, beszámoló, vetélkedő, stb.

Hallott szöveg értése:

Ezen a szinten már jól felismeri a különböző stílusrétegeket, a valódi beszédszándékokat és lényegesen jobban megérti a különböző akcentusokat. Ettől kezdve már élményt nyújt számára a film, színházi előadás.

Követelmények:

- tud idegenvezetést követni
- tudja követni egymás közt beszélők társalgását és bekapcsolódik
- tud követni filmet, színházi előadást, rádióműsort
- tud előadást követni és véleményt nyilvánítani

Hallás utáni értés fajtái:

Lásd az előző szinteknél

Szövegtípusok:

Interjú, beszélgetés, riport, adaptált szöveg, film, hangjáték, vers, előadás, vitaműsor stb.

Hozzárendelt feladatok:

- *Nonverbális és rövid válaszok* (Lásd az előző szinteknél)
- *Hosszú válaszok az elhangzott szövegre* (Kérdésekre válasz, ellentmondások összegyűjtése, az elhangzottak értékelése, stíluselemzés)

Gyakorló feladatok a hallás utáni értést követően:

Saját vélemény kifejtése, az elhangzottak elemzése, személyes problémában tanácsadás

Magasabb szinten véleményalkotás szóban vagy írásban; a beszélő személyiségének jellemzése.

Lehetséges témakörök:

Iskolatípusok, gyereknevelés; munkakörülmények, munkanélküliség; orvostudomány, alternatív kezelések; irodalom; reklám, film; alternatív energiaforrások stb.

A hallgatott szöveg 2-3 – magasabb szinten 3-4 – perces anyanyelvi hallgatónak szánt szöveg.

A tanuló könnyedén észreveszi a témaváltást, még akkor is, ha az váratlanul történik.

Olvasott szöveg értése

Az írott szövegek értelmezésének főbb szempontjai a következők:

- a tartalom tényszerű megértése

- a szöveg szándékának értelmezése
- a szöveg összevetése saját tudásunkkal, tapasztalatunkkal.

Ezen szempontok további lépésekre bonthatók:

- részekre bontás
- kapcsolat megállapítása
- lényeg kiemelése
- tény, vélemény megkülönböztetése
- ismeretlen nyelvi elemek megfejtése.

Szövegfajták

- utasítások (pl. feliratok, használati utasítások),
- tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, menetrend, prospektus, műsorfüzet),
- levelek,
- újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport),
- ismeretterjesztő szövegek,
- egyszerű elbeszélő szövegek.

Írástanítás:

- Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlása, mindenféle összefüggésben

Szövegszerkesztés:

- A tanuló tudjon áttekinthetően, grafikailag szépen megjelenítve fogalmazni!
- Ismerje az írásmű helyes felépítésének és tagolásának szabályait!
- Ügyeljen a tartalom és a cím összefüggésére!
- A létrehozott szöveg legyen koherens, differenciált és a feladatnak megfelelő!
- Szókincse legyen változatos, pontos, a regiszternek megfelelő!
- Helyesírása, valamint a központozás legyen jó!
- Stílusa legyen az alkalomnak megfelelő!

Közlésformák:

- *Elbeszélés:*
  - Leírással, jellemzéssel, párbeszéddel (függő párbeszéd) ötvözött elbeszélés
  - Kronologikus vagy attól eltérő elbeszélés
- *Leírás:*
  - Látvány, jelenség, jellem, folyamat leírása
  - Jelenségek osztályozása, összehasonlítása
- *Érvelés:*
  - Vélemény, ellenvélemény megfogalmazása
  - Érvek, ellenérvek ütköztetése, konklúzió
  - Ok-okozati összefüggések megfogalmazása
- *Interaktív írás:*
  - Mindennapi ügyek intézése írásban

- Pl.: hivatalos levél: panasz, reklamáció
  (levélírás oka, tényállás pontos ismertetése, mit várunk a címzettől, zárás)
- Magasabb szinten: ismeretterjesztő cikk, esszé, kiselőadás

A szavak kiválasztása

Ezen a tudásszinten kerül sor a ritkábban használt szókincs egy részének megismertetésére, a stílus és a hangnem beszédhelyzetnek megfelelő felismerésére és alkalmazására. A szinonima sorokból a tanulók a stílusrétegnek megfelelően tudnak választani, a megtanult szavak konnotációs értékével is tisztában vannak.

Tematikus szókincsbokrok:

Ezen a szinten a tanulók már elvontabb, elméletibb jellegű témaköröket is ismernek. Bármilyen művelt ember számára érdekes témakör előfordulhat, pl.: az ember szerepe a családban és a társadalomban, emberábrázolás az irodalomban vagy a filmművészetben, a kultúra különböző területei, az emberi jogok, a gazdasági és politikai élet területei, a természettudományok, stb.

Egy adott jelenséghez való emberi hozzáállásokat kifejezhetünk például a következő tematikus szókincscsoport tagjaival: *cynic, pessimist, realist, optimist, romantic, fanatic,* stb. A természettudomány és a technika szókincséhez ilyen szócsoportok tartozhatnak: tudományágak nevei, tudományos felfedezések/eszközök, találmányok nevei, a tudományokkal kapcsolatos tevékenységeket kifejező igék stb.

Műveleti szókincs:

Az önkifejezést megszervező szókincs, rész és egész, cél és eredmény, növekedés és csökkenés, gondolatkapcsolás, a közlésre vonatkozó, utaló szavak (*problem, question, topic, fact, solution, view, claim, argument* stb.) valószínűség, siker, sikertelenség stb. Az angol nyelvű óravezetéshez szükséges szókincs, a definícióadás nyelvi eszközei.

Alak és jelentés kapcsolata:

A szavak bemutatása mindig kontextusban történik, a szómagyarázat, a definíció a jelentés tisztázásának legfőbb eszköze.

A tanulók arra is képesek, hogy nyelvi tapasztalataik alapján (pl. a szóképzés és szóösszetétel eljárásának ismerete) ki tudják találni egy-egy szó jelentését a kontextusból.

Változatlanul fontos terület az azonos alakúság és a többjelentésű szavak köre.

A szókincs szervezésének lehetőségei:

Jelentéskapcsolatok:

A B1 szinten bevezetett eljárásokat változatlanul használjuk, de a szókincs minősége változik (elvontabb, ritkábban használt szavak, idiomatikus kifejezésmód stb.) Szótérképeket, szódiagramokat készíthetünk a tematikus szókincs összefoglalására, felhasználhatjuk a nyelvi szempontú lexikonokat, szógyűjteményeket, összeállíthatunk szinonimasorokat, és fokozati skálákat, építhetünk az antonímia jelenségére, csoportosíthatjuk a szavakat hierarchikus sorrendben stb.

Morfológiai kapcsolatok:

A szótövek, a képzés és az összetétel módjainak tudatosítása, szavak csoportosítása ilyen szempontok szerint, az idiomák, a többszavas igék tanulmányozása, tekintettel a stílushatásra is.

Kollokáció:

Ezen a szinten egyik legfontosabb feladatunk a szavak kollokációs rendszerének felmérése és elsajátítása pl. kollokációs táblázatok, szótárgyakorlatok segítségével.

A rögzítés és az ismétlés módjai

Az előző szinteken ajánlott feladattípusok mellett a B1 nyelvi szinten lényeges. pl. a szinonimahasználat gyakorlása az önálló fogalmazásban, szinonimák felfedezése és tanulmányozása autentikus szövegekben, csoportosításuk pozitív, vagy negatív konnotáció szerint, rímelő/hasonló hangzású szavak csoportokba rendezése, szövegek kulcsszavainak kiemelése, a szöveg jelentéshálózatának tanulmányozása, szöveg kiegészítése, kollokviális és slang kifejezések megfeleltetése semleges stílushatású szavakkal, a kollokáció tanulmányozása szótári szócikkekben, táblázatokban, önálló használatban, rétegnyelvek szókincséből választott szövegek pl. sport, törvényhozás, vagy dialektusok nyelvváltozatok jellegzetes szókincselemeinek tanulmányozása pl. a brit és az amerikai angol vagy a skót dialektus néhány érdekessége.

A tanuló önállósága

Mivel a haladó szinten a tanulót az önálló nyelvhasználatra készítjük fel, nyilvánvaló, hogy a szókincsbővítésben is nagyobb lesz egyrészt az önálló döntés, választás szerepe, másfelől az önálló szótárhasználat, referencia használatának szerepe. Az egynyelvű és kétnyelvű szótárakon kívül a tematikus szókincsgyűjtemény, lexikon, önálló tanulásra szánt szókincsfejlesztő munkatankönyvek használata is ajánlott.

11. évfolyam

Fogalomkörök – Nyelvtan

STRUCTURES (szerkezetek)

Present and Past Tenses

Contrasting will and going to

Future Progressive and Future Perfect

Time Clauses

Conditional Clauses

Wishes and Unreal Past

Indirect Questions

Reported Speech

Relative Pronouns and Relative Clauses

Non-defining Relative Clauses

Passive Voice

Comparative forms

Modal auxuilaries

Infinitive vs Gerund

Participle clauses

Subject/object questions

Question tags

ORGANISING ARGUMENTS (érvelési módszerek)

Giving opinion: *In my opinion…, I think…*

Giving reason:…*because (of)*

Expressing preference: *I (would) prefer*

Agreeing: *I agree (with)…*

Disagreeing: *I see your point, but…, I am afraid I disagree*…

Interrupting: *Can I say something? Can I make a point?*

Concluding: *All in all…*

Reacting negatively or positively to what is being said

DEDUCTIONS, SPECULATIONS (következtetés)

Making logical deductions about the present

Making logical deductions about the past

COMPLEX SENTENCES (összetett mondatok)

Sequencing past actions and events

Expressing reason and result

Expressing contrast

Expressing regret; complaining

Clauses of concession

Expressing degree by talking about results with *so… that, such… that*

Kulturális ismeretek:

Társadalmi rítusok

Pl. elfogadás és visszautasítás

Általános tapasztalatok

1. Mindennapi élet

- közlekedés
- közlekedési szabályok
- jellegzetes városok, parkok
- orvosnál, betegségek
- közbiztonság, rendőrség
- oktatás, vizsgák
- divat babonák
- legendák
- szólások, közmondások
- mértékegységek
- sportágak
- médiák
- szállláslehetőségek

2. Életkörülmények

- életszínvonal
- etnikai összetétel

3. Emberek közötti kapcsolatok

- nemek közötti kapcsolatok
- viselkedés hivatalos személyekkel
- társadalmi tagozódás

4. Fő értékek

A tanuló tudatában van a lehetséges különbségeknek a saját kultúrája és a célkultúra között az alábbi területeken pl.:

- hagyományok

- környezet
- oktatás
- közélet

AJÁNLÁS AZ ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSÁRA

ÓRASZÁM: 111/ÉV; 3/HÉT

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Életmód	12 óra
2.	**Szabadidő, művelődés**	22 óra
3.	**Tudomány, technika, ismeretterjesztés**	22 óra
4.	**Egyén és közösség**	33 óra
5.	**Szűkebb és tágabb környezetünk**	22 óra
Össz. óra		111 óra

Életmód (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Természettudomá-nyos kompetencia ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Testi és lelki egészség • Felkészülés a felnőttlét szerepeire • Hon- és népismeret • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Egészséges és egészségtelen életmód Kulturális különbségek Egészséges és kulturált étkezés Ételspecialitások	Előnyök, hátrányok szembesítése; eseménysor elmondása, élménybeszámoló; hasonlóságok, különbségek megfogalmazása; a jellemzés eszközei; tevékenységek leírása; javaslatkérés/adás	• Anyanyelvi kommunikáció • Etika • Testnevelés • Biológia

Szabadidő, művelődés (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Anyanyelvi kompetencia • Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Testi és lelki egészség • Környezettudatosságra nevelés • Énkép, önismeret • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	A szépirodalom és művészetek szerepe Az igényes szórakozás Az idegenforgalom növekvő szerepe	Érvek, ellenérvek gyűjtése vitás kérdésekben; önálló érvek megfogalmazása és alátámasztása; kritika kifejezése, élmények felidézése, cselekmény ismertetése; fontossági sorrend, konszenzusteremtés	• Földrajz • Művészetek • Rajz és vizuális kultúra • Magyar nyelv és irodalom

Tudomány, technika, ismeretterjesztés (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Digitális kompetencia • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosság-ra nevelés • A tanulás tanítása • Felkészülés a felnőttlét szerepeire	A tudomány eredményei; a technikai eszközök hatása a társadalomra Az ismeretszerzés lehetőségei	Lehetőségek, a jövő és elképzelt helyzetek kifejezése, hírek továbbítása Problémák megfogalmazása, javaslattétel	• Számítás-technika • Média • Rajz és vizuális kultúra • Fizika

Egyén és közösség (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Családi szerepek, családi értékek; a család szerepe a társadalomban Kulturális sokszínűség Külső és belső értékek Életmódbeli különbségek	Egyetértés és egyet nem értés kifejezése; javaslattétel; érzelmek, meglepetés kifejezése, véleménykérés, témaváltás, előnyök, hátrányok megfogalmazása	• Etika • Történelem • Biológia • Anyanyelvi kommunikáció

Szűkebb és tágabb környezetünk (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosságra nevelés • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Testi és lelki egészség • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Környezet és életmód összefüggései Az éghajlati viszonyok változása Növény- és állatvilág, Természetes környezet Természet és ember harmóniája	Egyetértés és egyet nem értés kifejezése; javaslattétel; érzelmek, meglepetés kifejezése, véleménykérés, témaváltás, jóslat; folyamat ismertetése, ok-okozati összefüggések ismertetése; a leírás módszerei	• Földrajz • Biológia • Etika

A továbbhaladás feltételei:

Az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen kerettanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 11. osztály végén:
A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: B2-

Próbanyelvvizsga

A NAT alapvető céljának tekinti a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést.

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről.

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Mivel a 11. évfolyamos tanulók továbbtanulási és munkavállalási céljai között indokoltan szerepel az állami vagy államilag elfogadott nyelvvizsga megszerzése is, ezért intézményünk segíteni kívánja ezt a törekvést díjmentes próbanyelvvizsga által. A próbanyelvvizsga célja a lehetséges középfokú nyelvvizsga feladattípusok megismertetése, továbbá a tanulók ösztönzése írásbeli és szóbeli idegen nyelvi készségeik megismerésére, fejlesztésére. A próbanyelvvizsgán nyújtott teljesítményt értékeljük, de nem zárul valós nyelvvizsgával.

12. évfolyam

Fogalomkörök – Nyelvtan

PRESENT CONTEXT (a jelen idők köre)

Special present perfect tense structures to talk about experiences

Persent perfect tense + future simple to express sequence of planned events

Persent perfect tense + imperative to express required sequence of events

PAST CONTEXT (a múlt idők köre)

Simple past tense + past perfect tense to relate past situations to previous events

Simple past tense + simple past tense to talk about events in the past and reactions to them

Simple past tense + past perfect tense to emphasize seqence of events in the past

Past perfect tense+ simple past tense to talk about unexpected events

Simple past + past or simple past + past perfect to emphasize the right order

Past duration structures to express how long past activites lasted

Past duration structures to express how long it took to achieve a thing in the past

Duration structures in different time periods

Structures to talk about an interval before an event

CONDITIONALS (feltételesség)

Were to to make an event seem more hypothetical

Happen to emphasise chance possibilities

If it were not for /If it hadn't been for to describe how one event depends on another

Even if to describe how something will happen whatever the condition

COMPARISONS (hasonlítás, szembesítés)

Comparing large and small differences

Comparing the way things are with what you expected

Comparing the way things are with what you expected

MODALS (modális segédigék)

Reasons for taking precautions

Deductions

Should and verbs of thinking to make an opinion less direct

Should to express coincidience

Talking about unlikely possibilities with If you should

Used to/would vs be used to doing

CAUSATIVE (műveltetés)

Kulturális ismeretek:

Társadalmi rítusok

Pl. elfogadás és visszautasítás

Általános tapasztalatok

1. Mindennapi élet

- közlekedés
- közlekedési szabályok
- jellegzetes városok, parkok
- orvosnál, betegségek
- közbiztonság, rendőrség
- oktatás, vizsgák
- divat babonák
- legendák
- szólások, közmondások
- mértékegységek
- sportágak
- médiák
- szálláslehetőségek

2. Életkörülmények

- életszínvonal
- etnikai összetétel

3. Emberek közötti kapcsolatok

- nemek közötti kapcsolatok
- viselkedés hivatalos személyekkel
- társadalmi tagozódás

4. Fő értékek

A tanuló tudatában van a lehetséges különbségeknek a saját kultúrája és a célkultúra között az alábbi területeken pl.:

- hagyományok
- környezet
- oktatás
- közélet

AJÁNLÁS AZ ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSÁRA

ÓRASZÁM: 96/ÉV; 3/HÉT

Témakör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Életmód	20 óra
2.	**Szabadidő, művelődés**	20 óra
3.	**Tudomány, technika, ismeretterjesztés**	16 óra
4.	**Egyén és közösség**	20 óra
5.	**Szűkebb és tágabb környezetünk**	20 óra
Össz. óra		96 óra

Életmód (1. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Természettudomá-nyos kompetencia • ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Testi és lelki egészség • Felkészülés a felnőttlét szerepeire • Környezettudatosság -ra nevelés	A felgyorsult életmód káros hatásai Generációs különbségek Orvostudomány, alternatív gyógymódok, Népbetegségek Genetikailag módosított élelmiszerek; klónozás Ételspecialitások A nemzeti és nemzetközi konyha Mesterséges adalékanyagok, tartósítószerek A dietetikus tanácsai Vegetarianizmus	Előnyök, hátrányok szembesítése; eseménysor elmondása, élménybeszámoló; hasonlóságok, különbségek megfogalmazása; a jellemzés eszközei; tevékenységek leírása; javaslatkérés/adás	• Anyanyelvi kommunikáció • Testnevelés • Biológia

Szabadidő, művelődés (2. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári • Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosságra nevelés • Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség • Felkészülés a felnőttlét szerepeire	A könnyűzene története, műfajai, nagyjai A szépirodalmi műfajok A költészet világa A regények világa A krimi és a sci-fi Kiállítások Hagyományos és modern művészet A vásárlás, mint szabadidős tevékenység A tudatos fogyasztó	Érvek, ellenérvek gyűjtése vitás kérdésekben; önálló érvek megfogalmazása és alátámasztása; kritika kifejezése, élmények felidézése, cselekmény ismertetése; fontossági sorrend, konszenzusteremtés	• Földrajz • Művészetek • Rajz és vizuális kultúra • Magyar nyelv és irodalom

Tudomány, technika, ismeretterjesztés (3. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Digitális kompetencia • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosság-ra nevelés • A tanulás tanítása • Felkészülés a felnőttlét szerepeire	Az orvostudomány áttörő eredményei Számítástechnika, virtuális valóság, kibertér; robottechnika A számítógépes játékok haszna, veszélyei Hasznos és haszontalan találmányok Technikai sportok	Lehetőségek, a jövő és elképzelt helyzetek kifejezése, hírek továbbítása Problémák megfogalmazása, javaslattétel	• Számítás-technika • Média • Rajz és vizuális kultúra • Fizika

Egyén és közösség (4. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Szociális és állampolgári kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Énkép, önismeret • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	Házasság, válás, egyszülős családok A kulturális sokszínűség eltűnése Értékhiány Fiatalkori bűnözés; szabálysértések, bűntények; az igazságszolgáltatás Közösségi események, fesztiválok	Egyetértés és egyet nem értés kifejezése; javaslattétel; érzelmek, meglepetés kifejezése, véleménykérés, témaváltás, előnyök, hátrányok megfogalmazása	• Történelem • Biológia • Anyanyelvi kommunkiáció

Szűkebb és tágabb környezetünk (5. témakör)			
Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	**Témák, tartalmak**	**Tanulói tevékenységek**	**Kapcsolódási lehetőségek**
Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia: • Beszédkészség • Hallott szöveg értése • Olvasott szöveg értése • Írástanítás • Nyelvhasználat **Egyéb kulcskompetenciák:** • Természettudományos kompetencia • Szociális és állampolgári kompetencia • Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia • Anyanyelvi kommunikáció ***A kiemelt fejlesztési feladatok*** • Környezettudatosságra nevelés • Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés • Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	A környezetvédelem lehetőségei, szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás; megújuló energiaforrások Természeti csapások Természeti kincsek Kihalóban lévő fajok Állatkísérletek Nemzeti parkok, rezervátumok Az ideális otthon A biztonságos otthon Az intelligens otthon	Egyetértés és egyet nem értés kifejezése; javaslattétel; érzelmek, meglepetés kifejezése, véleménykérés, témaváltás, jóslat; folyamat ismertetése, ok-okozati összefüggések ismertetése; a leírás módszerei	• Földrajz • Biológia • Anyanyelvi kommunikáció

A továbbhaladás feltételei:

Az iskola helyi tantervében kell meghatározni, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. A közoktatási törvény meghatározza a legfontosabb alapelvet: a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Hogy mi minősül sikeres teljesítésnek, az az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg.

Jelen kerettanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 12. osztály végén:
A tanuló feleljen meg a pedagógiai programban részletesen meghatározott egységes követelményeknek!

Értékelési szempontok:

A tanév folyamán a részkészségeket és a nyelvhelyességet a pedagógiai programban meghatározott módon értékeljük.

Az értékelés módjai:

Az értékelésnél mind a négy részkészség (beszéd, hallott szöveg értése, olvasás, írás) szerepet kell, hogy kapjon. Mindenképpen kerülnünk kell a nyelvtani ismeretek öncélú számonkérését.

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Kimeneti nyelvi szint az Európai Kerettanterv szintbeosztása szerint: B2

8. melléklet:
Informatika egységes helyi tanterv
(7-12. évfolyam)

INFORMATIKA tantárgy

A tantárgy az informatika közép-, illetve emelt szintű érettségire, valamint az ECDL SELECT vizsgákra készíti fel a tanulókat.

Tananyag és követelmények

A helyi tantervet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet, illetve az ennek módosításáról szóló 202/2007. (VII. 31.) Korm. rendelet alapján, valamint a kétszintű informatika érettségi vizsga követelményeit (40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről) és az ECDL vizsgarendszer követelményeit (http://www.ecdl.hu) figyelembe véve készítettük el.

Az ECDL Select-hez, illetve az ECDL Start Select-hez tartozó vizsgákat 7. 8. 9. és 10. évfolyamban az egyes modulok után közvetlenül letehetik a tanulók, a középszintű érettségi követelményeit 10. év végére sajátítják el teljesen. A tananyag elmélyítését, ECDL vizsgákra való célzott felkészítést segít ezeken az évfolyamokon a tanórákhoz kapcsolódó heti 1-1 óra tanórán kívüli informatika foglalkozás. 11. évfolyamtól lehetőség van fakultáción továbbtanulni az informatikát, s így felkészülni emelt szintű érettségi vizsgára, valamint szintén heti 1-1 tanórán kívüli foglalkozás keretében speciális ECDL modulokra való felkészülésre.

óraterv				
évfolyam	heti óraszám**		éves óraszám**	
	tanórai	tanórán kívüli	tanórai	tanórán kívüli
7.	2	1	74	37
8.	2	1	74	37
9.	2	1	74	37
10.	2	1	74	37
11.	2*	1	74*	37
12.	2*	1	74*	32

* A négy évfolyamos gimnázium 11-12. évfolyamán az óraszámot emelt szintű fakultáció keretében biztosítjuk

**A tagintézmények helyi tanterveikben ezt az óraszámot kiegészíthetik.

Célok és feladatok

A tantárgy oktatásának célja, hogy megismertesse az informatika eszközeit, módszereit és fogalmait, amelyek lehetővé teszik a tanulók helyes informatikai szemléletének kialakítását, tudásuknak, készségeiknek és képességeiknek fejlesztését, alkalmazását más tantárgyakban, későbbi tanulmányaikban, a mindennapi életben, a szórakozásban és a munkában. A tanuló legyen képes a különféle alkalmazások kezelésének elsajátítására, együttműködésre és a problémák, feladatok megoldására IKT eszközökkel. Az informatikai nevelés célja annak megmutatása, hogy az IKT gyors fejlődése a társadalmat átalakítja, amelyben élni és dolgozni kell.

Törekedni kell az érdeklődés felkeltésére a kreativitás és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, hogy az informatika iránt különösen fogékony fiatalok - megfelelő továbbtanulás után - később az információs gazdaságban, mint alkotó munkaerő dolgozhassanak.

Nevelni kell a tanulókat az információs termékek és szolgáltatások kritikus, etikus és értő befogadására (fogyasztására), hogy az IKT használatával tudjanak tanulni, alkotni, dolgozni, művelődni, kapcsolatot, közösséget teremteni és szórakozni. Megváltozik a pedagógus szerepe is: előtérbe kerül az információk közötti eligazodást segítő, tanácsadó szerepe, az ismeretek birtokosából és átadójából a tudás navigátorává és a kompetenciák fejlesztőjévé kell válnia.
Fejleszteni kell a tanulók digitális kompetenciáját. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése, keresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje, továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten.
A digitális kompetencia magában foglalja az információs technológiák lehetőségeinek értését és használatukhoz szükséges képességet, készséget a szövegszerkesztés, táblázatkezelés, képszerkesztés, prezentáció, adatbázisok, adattárolás, Internet-szolgáltatások, elektronikus kommunikáció terén, a személyes és társadalmi életben a tanulásban, a munkában, a kutatásban és a szabadidőben.
Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaelemeit ki kell egészíteni a digitális médiumok rutinos használatának kompetenciáival: adatok, szövegek, táblázatok, diagramok, hangok és mozgóképek szerkesztése, értelmezése, prezentálása, különféle alkalmazásokban és az interneten.
Az informatikában fontos szerepet kap a matematikai kompetencia fejlesztése, azaz a matematikai gondolkodás és problémamegoldás fejlesztése, az algoritmusok alkalmazásának képessége, mindennapi problémák megoldása és a világ rendszereinek, folyamatainak informatikai (számítástechnikai) modellezése során.

Fejlesztési követelmények

A tanuló sajátítsa el a számítógép-kezelés alapjait, felhasználói szinten tudja kezelni a számítógépet és perifériáit. Legyen képes a számítógéppel és más intelligens informatikai eszközökkel való kommunikációra (interaktív kapcsolat tartására). Tudja alkalmazni az operációs rendszer és a segédprogramok szolgáltatásait. Tartsa be a program- és adatvédelem szabályait. Ismerje meg az adatbiztonsággal, adatmegőrzéssel kapcsolatos szabályokat, az informatikai rendszerek alkalmazásával kapcsolatos veszélyeket. Szerezzen jártasságot az informatikai eszközök és információhordozók használatában. Ismerje a használt informatikai eszközök működési elveit.
Legyen képes a különböző formákban megjelenő adatokat felismerni; tudjon adatot különféle formákban megjeleníteni, szemléltetni, vizsgálni. Ismerje az alapvető dokumentumformákat, ezeket legyen képes megvalósítani, legyen igénye a mondanivaló lényegét tükröző esztétikus külalak kialakítására, különböző formában való megjelenítésére. Tudjon kezelni és szerkeszteni multimédiás dokumentumokat. Szerezzen tapasztalatokat az adatok különféle formáinak (szöveges, hangzó, képi) együttes kezelésében, tudjon adatokat megkeresni, elérni adatbázisból, számítógépes hálózatból. Tudjon oktatóprogramokat használni. Legyen képes egy probléma megoldásához kiválasztani az általa ismert eszközök, programok, alkalmazások és módszerek közül a megfelelőt. Legyen tudomása az intelligens eszközökről és növekvő jelentőségükről. Legyen képes különféle formákban megfogalmazni a környezetében, az iskolában előforduló tevékenységek algoritmizálható, modellezhető részeit. Helyesen használja a logika bizonyos elemeit (és, vagy, nem, ha … akkor …). A problémamegoldás során ismerje fel az adatok közötti összefüggéseket. Ismerje fel az adatok és az eredmények kapcsolatát. Egyszerű feladat megoldásához legyen képes modellt alkotni, algoritmust készíteni, és modelleket, az algoritmust megvalósítani számítógépen (a használt fejlesztő rendszerrel). Legyen képes értelmezni a programok által szolgáltatott válaszokat. Legyen jártas a hálózat alapszolgáltatásainak önálló használatában. Tudjon adatokat megkeresni, letölteni és elhelyezni az interneten. Tudjon kapcsolatot teremteni másokkal a hálózat révén: csoportos kommunikációs formák, elektronikus levelezés. Tudja használni a mobilkommunikáció lehetőségeit. Legyen tájékozott a média (internet, televízió, rádió) szerepéről. Ismerje a hagyományos médiumok elektronikus megfelelőit (például elektronikus könyv,

folyóirat, szótár, zene). Ismerje és használja az internetes portálokat, digitális fényképezést, a multimédiát. Ismerkedjen az új médiumokkal (virtuális valóság, interaktív média). Ismerje meg az elektronikus kereskedelem rendszerét a hétköznapokban (pl. vásárlás, bank, tőzsde, utazásszervezés, önkormányzati ügyintézés elektronikus úton történő lebonyolítása).
Tudjon használni médiainformatikai eszközöket a tanulási folyamatban és a szabadidős tevékenységben.
A tanuló ismerkedjen meg a számítástechnika történetével, a mai informatika alkalmazásaival és fejlődési irányaival. Ismerje meg és értékelje a magyar tudósok szerepét, tevékenységét a világ informatikai kultúrájának fejlődésében. Ismerje a programok és adatok használatának jogi és etikai alapjait (szerzői jog, személyes adatok, hitelesség).
A tanuló sajátítsa el a könyvtári ismeretek hagyományos és informatikai eszközökkel való használatának technikáját, módszereit. Ismerje meg a könyvtári informatika hálózaton elérhető információs és dokumentációs bázisát az önálló ismeretszerzés érdekében és a mindennapi tájékozódásban egyaránt.

7. évfolyam (14+16+26+14+4=74 óra)

TÉMAKÖRÖK	*TARTALMAK*	*BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGEK*
1. Az informatikai eszközök használata (14 + 16 óra) ECDL 1. 2. modul		
1.1 Hardver- és szoftverkörnyezet	A hardver fogalma	A személyi számítógép fő részeinek és működése lényegének megértése;
	A számítógép fő részei. Kimeneti/bemeneti portok	USB, soros, párhuzamos., hálózati portok használata?
	Számítástechnikai eszközök kezelése. Billentyűzet, egér, lemezmeghajtók, nyomtató, szkenner (mikrofon, hangszóró, fülhallgató), digitális fényképezőgép. Hordozható számítógép. Mobil-kommunikációs eszközök.	a billentyűzet és az egér gyakorlott kezelése, a lemezmeghajtók és más perifériák használata.
	Memóriák, processzor (mértékegységek)	Különféle jelfajták csoportosítása; az információ és adat megkülönböztetése; különféle informatikai eszközök és kommunikációs rendszerek kipróbálása.
	Háttértárak	bit, Byte, kB, MB, GB, TB, MHz, GHz
	Kimeneti eszközök (monitor, nyomtató, hangszóró, projektor(?))	Nyomtató, projektor használata
	A jelek csoportosítása és átalakítása. Digitális jelek és az adatmennyiség.	A számítógépes programokkal való kommunikáció leggyakoribb jeleinek megismerése és szabályainak (elsősorban a manuális algoritmikus tevékenységeknek) tudatos használata az operációs rendszer és a különféle alkalmazói rendszerek kezelése során.
	A számítógéppel való kommunikáció alapelemei és szabályai.	

	A használt informatikai eszközök működési elveinek bemutatása.	
1.2 Az operációs rendszer használata	A szoftver fogalma, néhány általánosan használt alkalmazás megnevezése, céljaik ismertetése Szerzői jog Az operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatásainak használata. Operációs rendszer főbb funkciói Keresések Könyvtárszerkezet kialakítása háttértáron és adathordozón. Kiválasztott állományok másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Tömörítés és kibontás. A hálózat használatának alapszabályai. A vírus fogalma, víruskereső szoftverek	Szoftverek csoportosítása feladatuk szerint Licencek, regisztrációs szám Háttértáron és adathordozón az előírt könyvtárszerkezet kialakítása a létrehozás, törlés parancsok használatával. + ikonokkal való műveletek (fájlok, alkalmazások, meghajtók, lomtár, stb – nem csak a mappák!) Fájlok, mappák keresése Állományok kijelölése, másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Ismert nevű állomány megkeresése adott háttértáron. Kiválasztott állomány vagy könyvtár tartalmának tömörítése programmal, a tömörített állomány kicsomagolása. A helyi hálózat használata. A vírus fogalma, víruskereső szoftverek

2. Informatika-alkalmazói ismeretek (26 óra) ECDL 6. modul

Multimédiás dokumentumok készítése	Prezentációkészítés (diasorozat elkészítése) Képek bevitele (szkennelés), digitális fényképezés. Mozgókép, animáció. Hangrögzítés és lejátszás. Multimédiás dokumentumok készítése. Bemutató készítése. Szöveg, kép, hang kezelése. Animáció és vetítés.	Új diák létrehozása, szöveg, kép, grafikonok beillesztése, rajzok használata, vetítési beállítások, előadás Képek szkennelése. Digitális fényképek és mozgóképek készítése, használata. Animáció szerkesztése. Hangfelvétel készítése (segédprogrammal). Egyszerű multimédiás dokumentumok összeállítása. Egyszerű bemutatók készítése. Bemutató vetítése. A feladathoz megfelelő alkalmazás kiválasztása. Például bemutató készítése kiselőadáshoz környezetvédelmi vagy informatika-történeti témához.

3. Infokommunikáció (14 óra) ECDL 7. modul része

Adatok keresése az interneten	Az internet fogalma A webcím, URL, böngésző, keresőgép fogalmak A böngésző beállításai Infokommunikáció, adatátvitel. Hasznos webhelyek, távoli adatbázisok Speciális (Összetett?) keresések	Kezdőlap, jelölt oldalak, megjelenítés Hasznos webhelyek és adatbázisok felkeresése. Egy letöltött weboldal részletének elmentése saját háttértárra vagy új állományba a vágólap használatával. Például valamely kiválasztott témáról cikkek, e-könyvek keresése, részleteinek letöltése. Fájlok letöltése. Például képek videók keresése, letöltése és rendezése híres művészekről, énekesekről vagy sportolókról. +, -, OR, „” használata, találati lista szűkítése
Internetes és mobilkommunikáció	Az elektronikus levelezés, kiegészítő információk, levélmellékletek. Biztonság a levelezésben (spam, adathalászat, gyanús melléklet) Üzenetek rendszerezése Címjegyzék használata Mobilkommunikáció.	A címzett, a tárgy, a másolat és más adatok kitöltése. Állományok csatolása a levélhez. Saját e-mailcím létrehozása és használata. Biztonsági beállítások, spamszűrés Mappák, törlés, mozgatás Címek hozzáadása, címjegyzék használata A mobiltelefon szolgáltatásainak bemutatása (sms, mms).
Adatbázisban keresés	Információszerzés adatbázisból, számítógépes hálózatból.	Információszerzés adatbázisból, a hálózatról, ill. az internetről. A megtalált információ gyűjtése, feldolgozása. Tematikus térképek keresése az interneten. Internetes adatbázisok használata tantárgyi feladatok megoldásához, például térképek használata, építmények, objektumok keresése.

4. Médiainformatika, könyvtárinformatika(4 óra)

	A hagyományos médiumok digitális (elektronikus) változatai. Multimédia oktatóprogramok, oktatási anyagok.	A digitális médiumok (elektronikus könyv, folyóirat, szótár, digitális zene, videó, tévé) alkalmazása a megismerési folyamatban. Tantárgyi multimédia oktatóprogramok kezelése.

8. évfolyam (10 +26+20+14+4=74 óra)

TÉMAKÖRÖK	*TARTALMAK*	*BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGEK*
1. Az informatikai eszközök használata (10 óra)		
Algoritmusok, programozás	A feladatmegoldáshoz szükséges adatok és az eredmények kapcsolata. Elemi és összetett adatok. Algoritmusok tervezése. Algoritmusok készítése, leírása algoritmus-leíró nyelven. A feladatok megoldása fejlesztő rendszerrel. Programozás. A program futtatása, tesztelése, javítása. A lépésenkénti finomítás elve.	A feladatmegoldáshoz szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának feltárása, elemzése. Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése. Adott feladat megoldásához algoritmus tervezése. Szekvenciális és feltételes vezérlés, ciklusos programok értelmezése, kódolása, kipróbálása. Grafikával, szöveggel kapcsolatos programok készítése. Egyszerű a mindennapi élethez kapcsolódó logikai és matematikai feladatok megoldása. Különböző számtípusú adatok használata.
2. Informatika-alkalmazói ismeretek (26 + 20 óra) ECDL 3. modul		
2.1. Szövegszerkesztés	Szöveges-rajzos-táblázatos dokumentumok tervezése, az elkészítés szokásos menete. A szövegegységek. Karakter-, bekezdés- és oldalformázás. Listakezelés (felsorolások, számozás, rendezés) Műveletek vágólappal. Ábrák, rajzok, képek, szimbólumok, objektumok beszúrása. Kisebb méretű dokumentum tervezése, szerkesztése (Például levél, újságoldal készítése.) Tabulátorok használata. Szöveg átrendezése, keresés, csere, helyesírás. Táblázat beszúrása szöveges dokumentumba. Hipertext (hipermédia) dokumentum.	Az alapvető szövegegységek ismerete, kezelése. Többféle formázást tartalmazó dokumentumok készítése. A vágólap használata (kivágás, másolás, beillesztés, mozgatás, törlés). A dokumentum mentése, megnyitása és nyomtatása. Dokumentumkészítés szokásos menet szerint. Képi adatok gyűjtése, képek bevitele (a dokumentumba). Szöveges dokumentumokban tabulátorok használata. Táblázat beszúrása, formázása, feltöltése adatokkal. Dokumentumok formai és tartalmi javítása, a helyesírás ellenőrzése. Szöveget, képet vagy táblázatot tartalmazó dokumentumok készítése. Egyszerű hipertext dokumentum szerkesztése például szövegszerkesztővel.

2.2. Táblázatok, diagramok	Táblázatok használata a hétköznapi és az iskolai életben. Cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet. Adatok formátuma, típusai (szöveg, szám, pénznem). Az adatok szemléltetését segítő eszközök megismerése. Az adatok csoportosítása értelmezése, azok grafikus ábrázolása, következtetések levonása. Diagramok, grafikonok készítése táblázatból.	Az adatok táblázatos formában történő megjelenítése, előnyeinek bemutatása. A táblázatkezelés alapfogalmainak (cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet) megismerése egyszerű példákon. Táblázatok létrehozása, módosítása (adatbevitel, mozgatás, másolás, törlés). Az elkészült munka tárolása, kinyomtatása. Táblázathoz diagram készítése. Kész táblázatból és diagramból az adatok között meglévő összefüggések felismerése, olvasása. Különböző tantárgyakhoz kapcsolódó táblázatok megismerése, egyszerű tantárgyi feladatok megoldása táblázatkezelővel. Keresés tantárgyi adatbázisokban.

3. Infokommunikáció (14 óra) ECDL 7. modul része

Adatok közlése és keresése az interneten	Weblapkészítés. A weboldal tulajdonságai, szövegformázás, kép beillesztése, hivatkozások. A weblap publikálása. Egyéb publikálási lehetőségek, például blog, fotótár. Tematikus és kulcsszavas keresők. Keresés meglévő adatbázisban.	Egyszerű weblapok szerkesztése és elhelyezése az interneten. Szövegek, képek elhelyezése az interneten. Böngészés. Tematikus és kulcsszavas keresés az interneten. Tantárgyi anyag összeállítása.
Internetes kommunikáció	Az internet szolgáltatásairól. E-kereskedelem, webáruházak.	Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata. Vásárlás az interneten. Panaszok intézése az elektronikus vásárlás területén. Termékek, szolgáltatások keresése és megrendelése.
Információs társadalom Az informatika fejlődéstörténetéből Az információs társadalomról	A számítástechnika történetéből. Magyar tudósok szerepe az informatikai kultúra fejlődésében. A hálózati szolgáltatások kialakulásának rövid története. A számítógépek alkalmazási területei a társadalomban. Különféle számítógéppel ellátott eszközök, rendszerek (például gépkocsi, lakás, robot). Az informatika fejlődési irányai. Az információ hitelessége. Szerzői jog. Szabad felhasználás	A számítástechnika történetére vonatkozó adatok gyűjtése, rendszerezése; tájékozódás a mai hardvereszközök világában; adatok gyűjtése a számítógép, a robotok és más informatikai eszközök alkalmazási területeiről, tanári irányítással, könyveket, folyóiratokat és az internetet forrásként használva. Források értékelése a megbízhatóság szempontjából. A szerzői jog fogalmának megismerése. Informatikai eszközök

körébe tartozó adatok, dokumentumok bemutatása példákkal. Felhasználói etika. Az emberi kapcsolatok változása az információs társadalomban. Infokommunikációs viselkedési szabályok bemutatása példákkal.	és szoftverek etikus használata. Előadások, dolgozatok készítése az információs társadalom egy-egy jellemző vonásáról, problémájáról.

4. Könyvtári informatika (4 óra)

Az iskolai könyvtár teljes körű használata. Tárgyi katalógusok (hagyományos és elektronikus formában). A tematikus keresés algoritmusa. Keresési szempontok kifejezése a könyvtár kódrendszerével. A forrásfelhasználás szabályai.	Szaktárgyi problémához megfelelő médium kiválasztása. Források keresése a könyvtári katalógusokban tárgyszavak, ill. szakjelzetek segítségével. Információkeresés hagyományos és elektronikus forrásokból. Forrásfelhasználás algoritmusának és etikai szabályainak alkalmazása. Forrásjegyzék készítése.

9. évfolyam (8+8+15+22+10+8+3=74 óra)

1. IT Alapismeretek (8 óra)

Előismeretek

Számítástechnikai, informatikai alapfogalmak. A háttértárak szerepe és tulajdonságai. A számítógépek üzemeltetésével kapcsolatos alapismeretek. Ergonómiai szempontok. A túlzott géphasználat veszélyei. A szoftverek etikus használata. A szerzői jog. A hálózatok vázlatos felépítése, a hálózat használatának szabályai.

A továbbhaladás feltételei

A tanuló

- ismerje a számítógépek felépítését, legyen tisztában a Neumann-elv meghatározó szerepével;
- legyen képes az egyes alkatrészek, perifériák feladatainak ismertetésére, legfontosabb jellemzőiknek bemutatására és értelmezésére;
- ismerje a szoftverek fajtáit, tudjon azokra példákat mondani;
- ismerje a hálózatok logikai és fizikai felépítését;
- ismerje az Internet történetét, az Internet szolgáltatásait;
- ismerje az egészséges munkakörnyezet kialakításának fontosabb szempontjait, legyen képes az eszközök között az ergonómiai szempontok alapján különbséget tenni;
- ismerje az adatvédelmi és szerzői jogokat, legyen tisztában ezek fontosságával.

2. Operációs rendszerek (8 óra)

Előismeretek

A billentyűzet és az egér használata. Háttértárak, könyvtárak kezelése. Formázás, könyvtárszerkezet kialakítása. Elérési út. Fájlok másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Tömörített állományok létrehozása, kibontása. A vírus fogalma és hatásai.

A továbbhaladás feltételei

A tanuló

- ismerje az operációs rendszerekkel kapcsolatos alapfogalmakat;
- ismerje a számítógépek kezelésének legfontosabb műveleteit;
- ismerje a használt operációs rendszer alapvető beállításait, képes legyen a módosításukra;
- tudjon kezelni könyvtárakat és fájlokat;
- legyen képes a megadott állományokról biztonsági másolatot készíteni, törölt állományokat lehetőség szerint visszaállítani;
- ismerjen egy karakteres szövegszerkesztőt;
- legyen képes alkalmazásokat telepíteni és eltávolítani;
- ismerje egy tömörítő és egy víruskereső program használatát.

3. Szövegszerkesztés (15 óra)

Előismeretek

Szövegszerkesztési alapfogalmak. Az alapvető szövegegységek ismerete. Karakter-, bekezdés- és oldalformázás. Dokumentum betöltése, mentése, nyomtatása. A vágólap használata. Blokkműveletek. Tabulátorok használata. A helyesírás ellenőrzése. Nyomtatási kép. Egyszerű dokumentum készítése. Képek bevitele a dokumentumba.

A továbbhaladás feltételei

A tanuló

- ismerje a tipográfia alapfogalmait, a szöveges dokumentumok részeit;
- tudja kezelni a szövegszerkesztő program eszközeit;
- rendelkezzen a szövegrészek formázásához szükséges ismeretekkel;
- képes legyen összetett formázási feladatok megoldására;
- részletes feladatleírás és minta alapján legyen képes szöveges dokumentum előállítására;
- tudjon szöveges dokumentumban táblázatokat szerkeszteni, formázni
- tudjon szöveges dokumentumba képeket, táblázatokat, más programok által készített objektumokat beilleszteni;
- tudjon körlevelet létrehozni;
- rendelkezzen nagy dokumentumok formázásához szükséges főbb ismeretekkel (pl. oldalszámozás, élőfej, élőláb, lábjegyzet)
- írásbeli munkáit esztétikusan tudja elkészíteni.

4. Táblázatkezelés (22 óra)

Előismeretek

Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, sor, oszlop, hivatkozás. Egyszerűbb képletek alkalmazása. Táblázatok számítógéppel történő létrehozása, módosítása (adatbevitel, másolás, törlés, módosítás).

A táblázat formázása. Az elkészült táblázat mentése, megnyitása, nyomtatása. Oldalbeállítás és nyomtatási kép használata. Diagramok értelmezése.

A továbbhaladás feltételei

A tanuló

- tudjon adatokat táblázatos formában megjeleníteni, a táblázatot a feladatnak megfelelően formázni. Ismerje a tanult táblázatkezelő program kezelőfelületét, beállításait. Tudjon többféle formátumú táblázatot megnyitni, menteni és nyomtatni.
- ismerje a cella, az oszlop, a sor, a tartomány, a munkalap és a munkafüzet fogalmát és kezelési módjait.
- ismerje a szöveg és a szám adattípusokat, a lényegesebb számformátumokat;
- tudjon képleteket és függvényeket használni (összeg, átlag, maximum, minimum, darabszám, feltételek a képletben, keresés stb.). Ismerje a különböző függvénykategóriákat. Ismerje a címzési módokat: a relatív, az abszolút és a vegyes címzést.
- tudja alkalmazni a karakterformázás és a cellaformázás lehetőségeit. Tudja beállítani az oszlopszélességet és a sormagasságot. Tudja alkalmazni a szegélyezés és mintázatkészítés lehetőségeit. Ismerje az oldalbeállításhoz kapcsolódó formázási lehetőségeket (tájolás, margó, élőfej, élőláb).
- ismerje a diagramok és grafikonok szerkesztésének, módosításának lépéseit. Tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő grafikontípust választani (pont, vonal, oszlop, kör). Tudjon grafikont és más objektumot beilleszteni, formázni.
- tudjon statisztikai problémákat megoldani táblázatkezelővel. Tudjon egyszerű és jól áttekinthető nyilvántartást készíteni. Tudjon táblázatot tervezni szöveges feladat alapján.
- tudja a táblázat összetartozó adatait adott szempont szerint rendezni, az adatokat megadott szempont szerint szűrni.

5. Információ és kommunikáció, médiainformatika (8 óra)

A továbbhaladás feltételei

A tanuló

- A tanuló legyen tisztában az internet használatával kapcsolatos alapvető fogalmakkal és szakkifejezésekkel, illetve a legfontosabb biztonsági szempontokkal.
- Egyszerű webes keresési feladatokat tudjon elvégezni webes böngésző és valamely kereső használatával.
- Képes legyen arra, hogy a honlapokat felvegye a Kedvencek/Könyvjelzők közé, valamint hogy kinyomtasson weblapokat és találati listát .
- A webes űrlapokon is biztonsággal el kell igazodnia.
- Legyen tisztában az elektronikus levelezéssel (e-mail) kapcsolatos alapvető ismeretekkel. Levelezőrendszeren keresztül üzeneteket tudjon küldeni, fogadni, levélhez fájlokat csatolni. Tudja a levelezőrendszer mappáit/könyvtárait kezelni és rendszerezni.
- Tudja az elektronikus könyveket, szótárakat kezelni, olvasni.
- Képes legyen internetes portálok látogatására: tévé, rádió, újság.
- Ismerje a virtuális valóság fogalmát, alkalmazásának lehetőségeit.

6. Év végi rendszerzés: 3 óra

10. évfolyam (10+10+12+26+10+4+2=74 óra)

1. Prezentáció (10 óra)

A tanulónak tudni kell prezentációt létrehozni, formázni, módosítani, illetve szövegeket, képeket, rajzokat és diagramokat mozgatni vagy másolni egy prezentáción belül, vagy akár több prezentáció között. Az elkészült prezentáció egyes elemein (képeken, diagramokon, rajzokon stb.) alapvető műveleteket kell tudni elvégezni, különféle vetítési/animálási effektusokat kell tudni alkalmazni.

2. Képszerkesztés (10 óra)

Előismeretek

Egy rajzolóprogram használata (például Paint), fájl és mappakezelés, alapvető szövegszerkesztési ismeretek.

A továbbhaladás feltételei

A tanulónak értenie kell a digitális képekkel kapcsolatos legfontosabb fogalmakat, valamint ismernie kell egy képszerkesztő alkalmazást. Tudni kell képeket megnyitni és beolvasni, kijelöléseket készíteni, képeket módosítani. Ismerni kell továbbá a rétegek használatát, a szövegelemek, rajzolt objektumok készítésének módszereit, a festés és szűrők lehetőségeit. A tanulónak képesnek kell lenni az elkészített képek nyomtatására, vagy publikálására a web-en.

3. Weblap-szerkesztés (12 óra)

A tanuló tisztában legyen a Webszerkesztés fogalmával, és képes legyen egy weboldalt létrehozni. A tanulónak értenie kell a HTML néhány alapvető elvét és képesnek kell lennie egyszerű kódolási feladatok megoldására. Emellett tudnia kell grafikus webszerkesztő használatával web oldalakat létrehozni, szöveget formázni, frame-eket használni, űrlapokat és táblázatokat létrehozni. El kell tudnia menteni munkáját, képeket kell használnia, és fel kell tudni töltenie a site-ot a World Wide Web-re. Tisztában kell lennie továbbá a biztonsággal kapcsolatos kérdésekkel és a webes közzétételre vonatkozó törvényi szabályozással.

4. Adatbázis-kezelés, (26 óra)

Előismeretek

A táblázatkezelés alapfogalmai. Az adatok táblázatos formában történő megjelenítése, előnyeinek bemutatása. Keresés meglévő adatbázisokban.

Egy táblázatkezelő alkalmazás adatbázis-kezelő funkcióinak ismerete.

A továbbhaladás feltételei

- Az adat, adathalmaz, adatállomány, adatbázis fogalmának biztonságos használata.
- A relációs adatbázisok alapfogalmainak ismerete (adattábla, rekord, mező, kapcsolómező, kulcsmező), egymáshoz való viszonyának megértése.
- A tanulónak tisztában kell lennie az adatbázis-kezeléssel kapcsolatos legfontosabb fogalmakkal, és használni kell tudni az adatbázis-kezelőt: tudnia kell táblákat, lekérdezéseket, jelentéseket és űrlapokat létrehozni és módosítani, ezekből formázott dokumentumot készíteni.
- A tanuló tudjon adott szöveges feladathoz célszerű adattáblákat és azok közötti

kapcsolatokat megtervezni. A tanulónak képesnek kell lennie táblák közötti kapcsolatokat definiálni, az adatbázis adatait lekérdezni és módosítani az alkalmazáscsomagban elérhető lekérdezési és rendezési eszközök segítségével.
- A tanuló tudjon az adattáblákból számítandó információkat megjeleníteni.

5. Infotechnológia (10 óra)

A továbbhaladás feltételei

- Hétköznapi tevékenységsorok, algoritmusok leírása.
- Adott feladat megoldásához algoritmus tervezése.
- Elemi és összetett adatok, képletek és függvények használata.
- Elágazások és ciklusok alkalmazása. Fejlesztő rendszer használata.
- A kész program tesztelése és alkalmazása.
- Típusalgoritmusok alkalmazása életszerű, gyakorlati feladatok megoldása során.
- Problémamegoldó tevékenység tervezése.
- A tanuló legyen képes számítógépes modellel dolgozni, az eredményeket értelmezni.

6. Könyvtári informatika, média informatika (4 óra)

A könyvtár fogalmának, típusainak ismerete. Eligazodás a könyvtárban.

A kézikönyvek és a közhasznú információs források használata. A könyvtári információs rendszer hagyományos és elektronikus szolgáltatásainak aktív felhasználása a tanulásban.

A médiumok, közléstípusok tartalmi hitelességének és esztétikai értékének megítélése, valamint alkotó felhasználása az etikai normák követésével.

A hagyományos médiumoktól különböző, informatikai eszközöket alkalmazó lehetőségek megismerése, azok felhasználása a megismerési folyamatban.

7. Év végi rendszerezés: 2 óra

11. évfolyam (20+50+4=74 óra)

*(*emelt szintű érettségire felkészítő fakultáció*)*

1. Algoritmusok, algoritmizálás, adatmodellezés: (20 óra)

A továbbhaladás feltételei

- Legyen képes egy programozási feladatot szabatosan megfogalmazni;
- Tudjon pontos feladatmeghatározás után adatmodellt felállítani;
- A tanuló ismerje az adattípusok osztályozásának lehetséges fajtáit. Tudjon különbséget tenni egyszerű és összetett típusok között.
- Tudja a felsorolt összetett típusokat definiálni.
- Ismerje az egyes típusokhoz tartozó műveleteket. (Numerikus, logikai, karakter-, ill. szövegműveletek; továbbá tömbből elem kiválasztása indexével, rekordból mező kiválasztása nevével, halmazműveletek; szekvenciális állományokra alkalmazható műveletek)
- Ismerje a strukturált programozás alapelveit, a lehetséges programszerkezeteket.
- Tudja a szükséges változókat kiválasztani, és programbeli használatukat szabatosan megfogalmazni.
- Tudja pontosan leírni az egyes típusfeladatok kiinduló állapotát (azaz felsorolni az értékkel rendelkező változókat és tulajdonságukat) és a várt eredményt (azaz mely változóba, milyen feltételek mellett, milyen értékeket kell visszaadnia a programnak).
- Tudja leírni a megfelelő algoritmusokat valamely algoritmus-leíró nyelven.
- Legyen képes használni egy programozási nyelv fejlesztői környezetét;
- Ismerje a rekurzió fogalmát. Néhány egyszerű rekurziós feladaton tudjon bemutatni a rekurzív algoritmusokat.
- Világosan lássa a tervezés és a kódolás közötti különbséget.
- Tisztában legyen a tesztelés szerepével, és alapelveivel. Tudjon adott feladathoz olyan tesztadatokat meghatározni, amelyek a hibás működés kiszűrésére alkalmasak.
- Tudjon programot készíteni a felsorolt tantárgyak köréből megfogalmazott probléma megoldására, ha a megoldó módszerről részletes leírást kap.

2. Egy programozási nyelv elemei, programfejlesztői környezet, programozási gyakorlatok (50 óra)

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló ismerje az adattípusok osztályozásának lehetséges fajtáit. Tudjon különbséget tenni egyszerű és összetett típusok között.
- Ismerje a struktogramot vagy a folyamatábrát, és a mondatszerű algoritmus-leíró eszközt.
- Tudjon az egyikkel programot tervezni.
- A tanuló ismerje meg a nyelv egyszerű és összetett adattípusait. Szerezzen minél alaposabb jártasságot a programozó által definiálható típusok létrehozásával kapcsolatosan.
- Ismerje meg a nyelv alaputasítás készletét.
- Ismerje az eljárások, függvények írására, hívására, paraméterezésére vonatkozó szabályokat.
- Ismerje a különböző azonosítók (változó, eljárás, függvény) hatáskörét.
- Ismerje szintaxisdiagram szinten a nyelv alapelemeit és az alapelemek segítségével történő programépítést.
- Tudjon egy közepes nehézségű, de összetett feladatot strukturáltan megoldani az ismert programnyelven. Tudjon e felhasználóval kulturáltan kommunikáló adatbevitelt és adatkivitelt írni.

- Legyen képes a program különböző kimeneteinek tesztelésére alkalmas mintaadatokat adni.
- Tudjon nyomkövetéssel programot tesztelni.

3. Év végi rendszerezés: 4 óra

12. évfolyam (20+24+30=74 óra)

(emelt szintű érettségire felkészítő fakultáció)

1. Alkalmazások kiegészítés (30 óra)

A 9. és 10. osztályban tanult alkalmazások átismétlése (szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés, összetett dokumentumok készítése, weblap-szerkesztés, adatbázis-kezelés), rendszerezése, és az ismeretek bővítése.

2. Az emelt szintű érettségi vizsga szóbeli témakörei (20 óra)

- A hivatalosan kiadott emelt szintű érettségi vizsga szóbeli témaköreinek feldolgozása.

3. Az emelt szintű érettségi vizsga írásbeli feladatai (14 óra)

- Komplett feladatsorok megoldása, gyakorlás, rendszerezés

9. melléklet:
Szerb nemzetiségi iskolai oktatás egységes helyi tanterve

SZERB NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁS

Intézményünkben szerb nyelv iskolai oktatása az intézmény széhelyén a SZTEJKI Eötvös József Gimnáziumban, és két általános iskolai tagintézményben – Deszken a SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskolában és Szegeden a SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskolában – folyik.

Általános Iskola

A SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskolában alsó tagozaton 1-4. évfolyamon szerb nyelv anyanyelvű, illetve kétnyelvű, valamint nyelvoktató tanítása folyik, míg felső tagozaton **5-8. évfolyamokon** szerb nyelvoktató képzésben vesznek részt a diákok. A szerb anyanyelvű, illetve kétnyelvű évfolyamokon a diákok összevont képzésben minden tantárgyat: matematikát, környezetismeretet, rajzot, technikát és a testnevelést is szerb nyelven tanulják. A szerb nyelv és irodalom tantárgy mellett, a magyar nyelv és irodalom tantárgyat is emelt óraszámban tanulják annak érdekében, hogy 5. évfolyamtól kezdődően be tudjanak csatlakozni a magyar tannyelvű osztályba.

A SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskolában a szerb nyelv oktatása mind alsó (1-4.) mind felső tagozaton (5-8.) hagyományos kisebbségi nyelvoktató formában folyik.

Általános iskoláink egyik kiemelkedő szerepe az alapkészségek kialakítása. A szerb nyelv tanítása során a tanítok és tanárok rendkívül fontos feladatot látnak el. A szerb nyelvet nem, vagy gyengén beszélő tanulóknál törekszenek a szükséges szókincs kialakítására, a hangok megfelelő kiejtésének, ill. a helyes hangsúly megtanítására. A szerb nyelvet jól beszélő tanulóknak fejlesztik a már meglévő nyelvi tudást, alakítják, gazdagítják az olvasást és a szóbeli, mint írásbeli nyelvhasználatot.

A tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja a szűkebb és tágabb hazához, valamint az anyaországhoz való kötődés érzését környezetünk és a szerbek lakta területek megismerésének, megóvásának igényét egyrészt az anyanyelvi órák, környezetismereti órák, séták, kirándulások alkalmával alakítjuk ki a diákokban. A kirándulások helyszínét úgy tervezzük meg, hogy a gyerekek évről évre egyre tágabb körben ismerhessék meg szülőföldjüket és anyaországukat.

Gimnázium

A **SZTEJKI Eötvös József Gimnázium** biztosítja Szegeden a középiskolai szerb nyelvoktatást tanulói jogviszony, illetve vendégtanulói jogviszony keretében, hagyományos kisebbségi nyelvoktató formában

A tanórákon megismertetjük a tanulókat a szerb kisebbség történelmével, szellemi és anyagi kultúrájával. Népismereti tudás és nemzetiségi kultúra közvetítésével igyekszünk kialakítani a hagyományőrzés igényét. A hatékonyabb oktatás érdekében aktív kapcsolatot tartunk a helyi kisebbségi önkormányzattal és a szerb nemzetiségi oktatást folytató általános iskolai tagintézményeinkkel.

A 9–12. évfolyam számára készült helyi tanterv lehetővé teszi a tanulóknak, hogy felkészüljenek az érettségire, és szerb nyelvből középszintű vagy emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek.

Kerettantervek

Intézményünkben a szerb nyelv és irodalom, valamint a szerb népismeret oktatása a nemzetiségi oktatás kerettantervei – a kerettantervek kiadásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. melléklete – szerint folyik, ezt egészítik ki az intézmény helyi tantervei.

Szerb anyanelvű, illetve kétnyelvű alsó tagozat helyi tanterve

1-4. évfolyam

Szerb anyanyelv és irodalom

Éves óraszám: 185 óra

Célok és feladatok

- A szerb nyelv és irodalom oktatásának célja az alsó tagozat osztályaiban - a nyelvi alapismeretek biztosításával - a tanulók szóbeli és írásbeli kifejezőkészségének tervszerű alakítása és bővítése.
- Az anyanyelv komplex oktatásának az olvasás, írás eszközeivel természeti és társadalmi ismeretek közvetítésével, a szerb népről és kultúráról nyújtott ismeretekkel meg kell alapoznia, majd fejlesztenie a tanulók tudatos nyelvhasználatát, az anyanyelv és az anyanyelvű kultúra ápolása iránti igényt.
- A szerb nyelv oktatásának fontos célja az eltérő nyelvi környezetben élő és az iskolába eltérő nyelvtudással érkező tanulók nyelvtudásának kiegyenlítése.
- A célok megvalósítása érdekében tervszerűen és tudatosan kell fejleszteni a tanulók beszédértését, beszédét, a cirill betűsor és latin betűs ábécé megtanításával formálni olvasási és íráskészségüket.
- A helyes beszéd és írás alapjainak biztosításához a tanulókkal meg kell ismertetni a szerb nyelv alapvető nyelvi és helyesírási törvényszerűségeit.
- Irodalmi és más szövegek olvasásával a szókincsfejlesztés mellett - alakítani kell a tanulók olvasási szokásait, olvasmányok segítségével felismertetni a versek és prózai szövegek tartalmi és nyelvi szépségét, a korosztályhoz közelálló szövegeken bemutatni a szerb nép és a szerb kultúra alapvető jellemzőit.
- Az olvasmányokban szereplő történelmi hősök és történelmi események megismertetése hozzájárul a tanulók személyiségének formálásához, megteremti a szerb néphez és kultúrához való kötődés alapjait, fejleszti a tanulók nemzeti azonosságtudatát.

Fejlesztési követelmények

- A közlő és megértő képességek fejlesztése szavak és mondatok, a közlés szempontjából fontos nyelvi elemek megismertetésével.

- A nyelvi ismeretek gyarapítása az aktív szókincs bővítésével, a helyes kiejtés és hangsúlyozás, monológ és társas beszédszituációk gyakorlásával.
- Szóbeli és írásbeli elbeszélő és leíró fogalmazások, beszámolók, rövid levelek írása. Az írásbeli fogalmazás módszereinek fokozatos elsajátíttatása.
- Az írás cirill és latin jelrendszerének és technikájának elsajátíttatása és fejlesztése.
- Felkészítés a kifejező olvasásra és szövegmondásra.
- A szövegértés folyamatos fejlesztése, a szövegelemzési eljárások alkalmazásának megkezdése: a szövegek tartalmának, adatainak megállapítása.
- Az irodalmi művek önálló elemző bemutatására való felkészítés: a mű címének vizsgálata, az események főszereplőinek bemutatása, szövegek tagolása, az események helyszíne, időrendje, emocionális élmény kifejezése.
- A versszeretet és versmondás fejlesztése a versek ritmusának, rímelésének, hangulatának megfigyeltetésével.
- Ismeretterjesztő és publicisztikai írások szó- és kifejezésanyagának értelmeztetése, állásfoglalások bizonyítása és cáfolása.
- Alapvető nyelvi ismeretek az egyszerű mondatról és részeiről.
- A ragozható és ragozhatatlan szavak megkülönböztetése és alkalmazása. Elemi alkalmazott nyelvtani ismeretek elsajátítása.
- A helyesírás megalapozása. A fonetikus helyesírás megismertetése.
- Kötetlen beszélgetés szerb nyelven mindennapi szituációkról a tantervi témák keretében.
- A tanulók permanens motiválása anyanyelvük tanulására és ápolására, a szerb nép kultúrájának és más értékeinek megismerésére.

1. évfolyam

Éves óraszám: 185 óra

Belépő tevékenységformák

A beszéd, a beszéd megértése, beszédfejlesztés

- A helyes légzés, a beszéd tagolásának gyakorlása mondókák, versek előadásakor.
- Az eltérő hangerejű, hanglejtésű, és különböző tempójú beszéd gyakorlása eltérő beszédszituációkban.
- A helyes kiejtés megismerése, gyakorlása (a hangok kiejtése, különös tekintettel a magyartól eltérő artikulációs bázisra, a hangsúly helyének és hosszúságának gyakorlása).
- A természeti környezetben, a lakásban gyakran hallott, látott jelek, jeladások jelentéstartalmának felismerése, cselekvésre késztető szavak, mozgások, hívó és küldő mozdulatok, arckifejezések, ábrák, feliratok megismerése.
- A pedagógus utasításainak, felszólításainak megértése.
- Kérdésfeltevés, válaszadás kérdésekre. Párbeszéd rögtönzése.

Olvasás- és íráskészséget fejlesztő tevékenységek

- Tárgyak és állatok jellegzetes hangjának megfigyelése, utánzása. A formaérzékelés fejlesztése tárgyak, vonalas ábrák, mértani idomok megfigyelésével.
- A térben és időben való tájékozódás fejlesztése.
- A szavakat alkotó fonémák megkülönböztetése, helyük megállapítása rövid szavakban.
- Nyomtatott cirill betűkkel írt szavak betűsorának megfigyelése. Néhány közismert szó írásképének megjegyzése szóképről.
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció fejlesztése vonalazással, rajzolással.
- Tájékozódás rajzlapon, füzetben.
- Betűk, betűcsoportok kiolvasása, majd rövid szövegek olvasása.
- Tematikus rajzok készítése az olvasott kis szövegekhez.
- A cirill betűk alakítása és kötése, írásgyakorlatok.
- Mesenapló készítése: cím, illusztráció, néhány szó.
- Könyvek nézegetése, játékos foglalkozások a könyvtárban.

Nyelv és helyesírás

- A hang, a betű, a szó és a mondat megkülönböztetése.
- Szótagolás, a szavak elválasztása.
- Szavak jelentésének ábrázolása rajzzal.
- Rövid mondatok hanglejtésének gyakorlása, ismerkedés a mondatvégi írásjelekkel.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Kommunikáció és beszédkultúra **Szóbeli nyelvhasználat**	
A tanulók nyelvi állapotának felmérése	(Látás, hallás, a hangok kiejtése, szókincs, dialektizmusok, kifejezőkészség)
Szavak gyűjtése a szűkebb és tágabb környezetből	(Iskola, családi otthon, rokonság, természet). A helyes kiejtés gyakorlása.
Szavak és rövid mondatok elmondásának gyakorlása	Mondatalkotás ismert szavakkal.
Elbeszélés és mesélés.	Egy rajz, kép rövid ismertetése
Leírás.	Emberek, állatok, képek és tárgyak leírása.
Tematikus és egyéb gyakorlatok a kifejezőkészség fejlesztéséhez.	
Család és otthon.	Családtagok, rokonság, foglalkozások, mindennapi feladatok, a lakás helyiségei, bútorok.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Iskola.	Az iskola épülete, tanterem, iskolabútor, taneszközök, iskolaudvar. Szent Szava ikon. Az óravezetés kifejezései.
Lakóhely.	A lakóhely neve, utcák, bolt (üzlet), állomás, posta, falu, város, szerb klub és más intézmények.
Természet.	Mező, erdő, park, növények, állatok.
Évszakok.	
Idő.	A hét napjai, napszakok és a napszakoknak megfelelő üdvözlések.
Ünnepek .	Karácsony, húsvét és az ünnepekhez kötődő szokások. Az iskola ünnepe, Szent Száva.
Viselkedéskultúra.	Köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérés és köszönet.
Olvasás és írás	
Az olvasás és írás tanulásának előkészítése.	
Könnyebb szavak és mondatok globális olvasása.	Szavak vizuális és akusztikai elemzése betűkre, illetve hangokra. A hangok helyének megállapítása a szavakban.
Írástechnikát előkészítő gyakorlatok	Tájékozódás a papíron, illetve füzetben. A tanulók felkészítése arra, hogy megfigyeljék a betűk nagyságát és az arányokat. A formaérzékelés fejlesztése, körök, egyenes és görbe vonalak rajzolása a betűelemek elsajátíttatásához. Betűvázlatok, az első betűk írása.
Az olvasás és írás kezdő szakasza AZBUKA – cirill betűsor	A betűk szavakká kötése, a szavak mondatokba fűzése. Egységes szöveg kiolvasása.
A kezdő írásismeretek fokozatos elsajátítása, a könnyebb betűktől a nehezebb betűkig. Pl. a, Mm, N.	Gyakorlatok a kis és nagy folyóírásos betűk alakításában és kötésében. Pl. ad, be, og,
Egyszerűbb írásgyakorlatok.	Szavak betűk, szavak, mondatok másolása, szavak és rövid mondatok tollbamondás utáni írása. Írásos válaszok kérdésekre. Az első helyesírási ismeretek elsajátíttatása.
Olvasási gyakorlatok,	A hangok helyes kiejtésének gyakorlása, különös tekintettel a magyar artikulációs

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
olvasmányszövegek	bázistól eltérő hangokra (a szó elején és végén, szótagképző r.).
Mondókák, kiszámolók, találós kérdések, altatódalok. Mesék, állatmesék (az allegorikus jelentés értelmezése nélkül). Gyermekversek. Válogatás J. J. Zmaj, Desanka Maksimović, Dragan Lukić, Ljubivoje Ršumović verseiből és a magyarországi szerb gyermekköltészetből. Versek Szent Száváról. Szövegek a népismeret tantervi anyagából. Elméleti ismeretek, fogalmak.	Cím, író, költő, szöveg, illusztráció.
Nyelv és helyesírás Hang, betű, szó, mondat.	Az állító és tagadó mondatok felismerése. Kijelentés, kérdés, felszólítás. A cselekvés, az élőlények és tárgyak tulajdonságainak kifejezése. A birtoklás kifejezése (imam, nemam).
Nagybetű a mondat elején.	Pont, felkiáltójel, kérdőjel. Személyek, városok, falvak és utcák nevének írása (A lakóhelyről, illetve a magyarországi szerb településekről vett példák alapján).

A továbbhaladás feltételei

Szóbeli nyelvhasználat

A tanulók gyakorlással sajátítsák el az összegyűjtött szavak helyes kiejtését, különös tekintettel a magyar artikulációs bázistól eltérő hangokra.

- Értsék meg a tanító utasításait.
- A beszédgyakorlatok témáinak keretében válaszoljanak kérdésekre.
- Alkossanak képek alapján rövid mondatokat, legyenek képesek elmesélni rövid történetet képek vagy film alapján.
- Sajátítsák el a társadalmi érintkezés alapvető formáit (köszönés, köszönetnyilvánítás, bemutatkozás). Beszédükben alkalmazzanak megfelelő hangerőt.

Olvasás és írás

Ismerjék meg a cirill betűsor kis- és nagybetűit.

- Természetes hangerővel, az interpunkció figyelembevételével olvassanak fel 2-3 sornyi szöveget.
- Rövid szöveg néma olvasása után válaszoljanak a szövegre vonatkozó kérdésekre.
- Mondókák, kiszámolók tanulásával fejlesszék a helyes kiejtést.

- Értsék meg a szöveg címét, a szerzőt és a könyv illusztrációinak tartalmát. Könyvnélküli követelmények: 3-4 mondóka, vers és Szent Száva ünnepi alkalmi szavalat.

Írás

- Sajátítsák el a betűk helyes alakítását és kötését.
- Másoljanak nyomtatott szövegről szavakat és rövid mondatokat.
- Írjanak le tollbamondás után és emlékezetből néhány szót.
- Írásuk külalakja legyen rendezett.

Nyelv és helyesírás

- Különböztessék meg a hangot, betűt, szót és mondatot.
- Beszédükben megfelelő hanglejtéssel érzékeltessék a mondatok tartalmát.
- Írják helyesen a nagybetűt mondat elején és személyek nevének, illetve ismert földrajzi nevek írása során.

A továbbhaladás általános feltételei

- 200-250 szó elsajátítása (ebből 10% szakszó), 50 receptív lexikai egység,
- beszédszituációk megteremtése, a témák a gyermekek mindennapjaiból, kapcsolódó témák az otthonhoz és az iskolához,
- versek, énekek, játékok, kiszámolók tanulása saját környezetükből,
- a gyermekek felkészítése a legalapvetőbb kommunikációs eljárások elsajátítására (szocializáció, iskolai utasítások),
- felkészítés a beszélgetésre (gyakorlás: hallgatás és beszéd, mesélés, leírás, artikuláció, kiejtés).

2. évfolyam
Éves óraszám: 185 óra

Belépő tevékenységformák

Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat

- A hangok kiejtésének tökéletesítése, a hangsúly és mondatlejtés további csiszolása.
- A szóbeli kifejezés (egyszerű beszéd) képessége vázlat alapján és kötetlenül.
- Részvétel rövid párbeszédekben.
- Tárgyak, személyek, állatok tulajdonságainak megfigyelése és megnevezése leírásokban.
- A tárgyak közötti kapcsolatok megfigyelése.
- Az időrendi és logikai sorrend alapelemeinek elsajátítása események, élmények elmondása során.
- Alkalmi üdvözletek, képeslapok írása az elemi levelezési formák betartásával.

Olvasás és írás

- A hangos és néma olvasás technikájának további tökéletesítése, a szöveg megértése.

- Az olvasás ütemének és a hanglejtésnek a szöveg természetével való összehangolása (elbeszélés, dialógus, leírás, vers).
- Rövid informatív és irodalmi szövegek megértése.
- Az olvasmányra vonatkozó érzelmi reakció kifejezése.
- A cirillbetűs írás ütemének és technikájának tökéletesítése.
- Másolás, tollbamondások, kötetlen írás emlékezet alapján.

Nyelv és helyesírás

- A mondatok felismerése és helyes használata a beszédben és írásban. A mondatok tartalom szerinti megkülönböztetése (kijelentő, kérdő, felszólító) a beszédben megfelelő intonációval, az írásban megfelelő írásjel használatával. Alapismeretek elsajátítása a szavakról (a főnevek neme és száma, egyeztetés a melléknévvel).
- Cselekvések kifejezése a megfelelő igeidők használatával.
- A cselekvés helyének kifejezése.
- A helyesírási készségek fejlesztése, a szerb helyesírás fonetikus elvének megismerése.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Kommunikáció és beszédkultúra	
Szóbeli nyelvhasználat	A helyes kiejtés gyakorlásának folytatása új lexikai egységekkel és nyelvi alakokkal. Munka, pihenés, szórakozás a nyári szünidő alatt, nyári élmények. Az olvasott szövegek, filmek szóbeli reprodukálása. Válaszadás, kérdésfeltevés.
Közlések.	Rövid, önálló beszámolók. Emberek, állatok, tárgyak leírása. Tulajdonságok, illetve jellegzetes jegyek megfigyelése és megnevezése (forma, külalak, illat, íz).
Leírás vázlat alapján.	
A beszédgyakorlatok témakörei Otthon és család - A szülők, nagyszülők és gyermekek közötti családi kapcsolat.	Rokoni kapcsolatok és megnevezésük. Családi szokások. Ünnep a családban. A családtagok feladatai: vásárlás, élelmiszerek beszerzése, takarítás.
Iskola.	Az iskola neve. Élet az iskolában.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
	Órarend. Iskolai ünnepek, rendezvények. Tanulmányi kirándulások, a tanulók élményei.
Természet .	Az évszakokhoz kapcsolódó gyermeki örömök. A falusi természet. Gyümölcsös, erdő, mező, liget. A városi természet. Parkok, hegyek, folyók.
Vasútállomás, városi közlekedés.	Utazás vonaton, metróval ...
Egészség.	A betegségek megelőzése. Egészség, higiéné – öltözködés.
Ünnepek.	Születésnap. Anyák napja. A család védőszentjének ünnepe. Karácsony, húsvét, Szent Szava. Ünnepi szokások. Karácsonyi és húsvéti üdvözlések.
A népismeret tantervi témáiból	
Írásbeli nyelvhasználat Az előző osztályban végzett írásbeli gyakorlatok továbbfejlesztése.	Szavak, mondatok, rövid szövegrészletek másolása. Kérdések írásos megválaszolása. Rövid, feldolgozott szöveg írásbeli bemutatása vázlat alapján. Élmények elbeszélése, leírások (mint a szóbeli nyelvhasználatban).
Olvasás Hangos olvasás	Helyes légzés a hangos olvasás során. A magánhangzók és mássalhangzók helyes kiejtése. Mondatközi és mondatvégi szünetek (interpunkció). A helyes hangsúly gyakorlása. A mondat kérdő és felkiáltó intonációja.
Olvasási gyakorlatok olvasmányszövegek	Rövid szövegek tartalmának reprodukálása.
Tündérmesék, állatmesék és más mesék. Rövid alkotások a gyermekirodalomból, a népköltészetből és műköltészetből. Közmondások és találós kérdések. A természeti és társadalmi jelenségeket bemutató rövid szövegek.	Folyóírásos és nyomtatott szöveg másolása. Tartalmilag összefüggő, egyszerű mondatok írása. Tollbamondás és írás emlékezetből.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Bibliai történetek. Válogatás a gyermekköltészetből. Pl. Dragan Lukić, Gvido Tartalja, Desanka Maksimović, J.J. Zmaj, Mira Alečković, Ljubivoje Ršumović verseiből. Versek Szent Száváról. Gyermekfolyóiratok olvasása. Szövegek a népismeret tantervi témái alapján.	
Írás A tiszta és olvasható kézírás további formálása.	
A helyesírási képességek fejlesztése. Nyelv és helyesírás. Nyelvi ismeretek Mondatok a beszédben és írásban.	A mondatok a beszélő szándéka szerint: kijelentés, kérdés, óhaj, kérés, felszólítás a mondatban.
Szavak.	Főnevek. A főnevek neme, száma a mondatban. Igék. A cselekvés kifejezése egyes és többes számban, igeidők. A helyviszonyok kifejezése (gore, dole, ovde, tamo ...) Személyes névmások.
Szótag, hang.	Magánhangzó, mássalhangzó. Az r, mint magánhangzó
Helyesírási ismeretek	Interpunkció a mondat végén és felsorolásban. Szótagolás és szóelválasztás a sor végén. A tulajdonnevek nagybetűje. A folyamatos melléknévi igenév (pl. bio, nosio) írása hiátustöltő j nélkül. A családnév és vezetéknév helyes leírása. Aláírás.
A fonetikus helyesírás elvének megismertetése az elsajátítandó tananyag keretében.	

A továbbhaladás feltételei

<u>Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat</u>

- A tanulók ejtsék tisztán a szerb nyelv hangjait.
- Mondatalkotáskor használják az olvasott szövegekből tanult szavakat, kifejezéseket. Gyakorolják a szóhangsúlyt.
- Rövid mondatokban alkalmazzák a mondat tartalmának megfelelő hanglejtést.
- Számoljanak be eseményekről képek, képsorok alapján.

- Értsék meg a pedagógus kérdéseit, válaszoljanak a kérdésekre.
- Legyenek képesek megfogalmazni rövid leírásokat (személyek, állatok, egyszerű tárgyak külseje).
- Másoljanak szavakat és rövid mondatokat nyomtatott és folyóírásos szövegről.
- Írjanak 3-4 mondatos tollbamondást lassú ütemben.
- Írjanak 3-5 mondatos leírást, elbeszélést a tanult melléknevek és igeidők használatával.
- Tudjanak alkalmi üdvözletet írni.

Olvasás és írás

- A tanulók olvassák folyékonyan a gyakorolt szöveget.
- Használják az interpunkciónak megfelelő mondatlejtést.
- Olvassanak el némán 8-10 soros ismert szöveget. Az olvasott szöveg megértését bizonyítsák kérdésfeltevéssel.
- Írás: Másoljanak lassú ütemben nyomtatott szövegről helyes vonalvezetéssel és betűkötéssel.
- Írjanak 3-4 mondatos tollbamondást minimális hibával.
- Írásuk külalakja legyen olvasható és tiszta.
- Tanuljanak meg kívülről 4-5 verset, 2-3 Szent Száva ünnepi alkalmi szavalatot.

Nyelv és helyesírás

A tanulók a pedagógus segítségével ismerjék fel és alkalmazzák a következő nyelvi és helyesírási kategóriákat:

- Egyszerű mondat (egy gondolat egy mondat. Állítás és tagadás, kijelentés, kérdés, felszólítás, óhaj).
- A három alapvető igeidő személyes névmásokkal.
- A főnevek a beszédben a nemek tévesztése nélkül.
- A főnév és melléknév egyeztetése.
- Központozás (pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel).
- Ismert és tanult tulajdonnevek nagybetűje.

3. évfolyam
Éves óraszám: 185 óra

Belépő tevékenységformák

Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat

- A kiejtés tökéletesítése és a szép beszéd elsajátítása.
- Az olvasott szövegek tartalmának részletezőbb reprodukálására való képesség.
- A pontosság, az időrend és logikai kapcsolatok alkalmazásának képessége a tanulói beszámolókban, leírásokban.
- Rövid beszélgetés és rövid monológ elmondásának képessége.
- A levélírás és levelezés alapszabályainak ismerete.
- A csoportos és egyéni írásbeli fogalmazás készsége.

Olvasás, írás

- Normál ütemű olvasási készség a szöveg megbízható megértésével.
- Jártasság ismeretlen szöveg olvasásában.

- Az olvasott szövegek nyelvi kifejezőeszközeinek megfigyelése.
- Az alapvető irodalomelméleti fogalmakban való eligazodás: próza, vers, szerző, cím, leírás, dialógus, ritmus, rím.
- Az irodalmi szövegek szereplőinek bemutatása, és cselekedeteik megértése.
- Kötetlen cirill betűs írás átlagos ütemben.
- A latin betűs ábécé elsajátítása, jártasság a helyes betűalkotásban és betűkötésben.
- Másolás cirill betűs szövegről latin betűkkel és fordítva a két betűtípus keverése nélkül.

Nyelv és helyesírás

- A mondatok felépítésének megfigyelése, a fő mondatrészek felismerése, a helyes szórend alkalmazása beszédben és írásban.
- A szavakról tanult ismeretek bővítése és helyes alkalmazása.
- A melléknevekről szerzett ismeretek bővítése fokozott melléknevek alkalmazásával az összehasonlításban.
- A birtoklás kifejezése birtokos melléknevekkel és birtokos névmásokkal.
- A helyesírási ismeretek tananyaggal összhangban való bővítése, azok alkalmazása a latin betűs írás során is.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Kommunikáció és beszédkultúra Szóbeli nyelvhasználat	Olvasott szövegek és filmek tartalmának reprodukálása. Mesélés képsorok alapján. Események és élmények elmondása. A leírás további gyakorlása. Személyek, képek, tárgyak és ismert fogalmak leírása.
Beszámoló	A beszámoló pontossága, tömörsége. Rövid beszélgetés a mindennapi életből vett szituációkról. Rövid párbeszéd. A hangok helyes kiejtése, a helyes hangsúlyozás és mondatlejtés továbbfejlesztése.
A beszéd témakörei Család és otthon	A családtagok szabadideje. Vasárnap a családban. Napi étkezések, ételek, evőeszközök. Háztartási eszközök. Családi események (esküvő, lakodalom, születés, keresztelő...)
Iskola	Iskolai élet, szituációk a tanórán és szünetben. A tanulók kötelességei. Házirend. Téli, nyári szünet.
Ünnepek – Búcsúk	Szokások. Az ünnepekről és az ünnepekhez kötődő szokások elsajátított ismereteinek koncentrikus bővítése.
Város és falu	Áruház, üzlet. Élelmiszerek és alapvető árucikkek. Közintézmények. Falusi háztartás. Utazás és városi közlekedés.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Természet	Hónapok, év. Naptár. Naptári év, tanév.
Egészség	Orvos, orvosi rendelő, gyógyszertár. Higiéné.
A magyarországi szerbek kulturális életéből. (Népismeret tanterv)	
Írásbeli nyelvhasználat	Másolás (latin betűs) Kérdések írásos megválaszolása. Tollbamondás, helyesírási gyakorlatok. A szöveg tartalmának leírása, események, történetek elbeszélése. Irányított leírás, leírás vázlat alapján. Üdvözletek, levelezőlapok, rövid levél írása. Rövid önéletrajz. Fogalmazások (elbeszélő, leíró).
Olvasás A cirill betűs hangos és néma olvasás további intenzív gyakorlása.	A hangok helyes kiejtése, kérdő és felkiáltó intonáció, szünet az interpunkciónál, hangsúly. A szövegértést célzó olvasás gyakorlása. Szerepolvasás.
A szerb latin betűs ábécé a cirill betűk és a magyar ábécé ismeretének alapján	Latin betűs nyomtatott szövegek olvasása.
Olvasási gyakorlatok, olvasmányszövegek Válogatás a népköltészetből, pl.: U Milice duge trepvice, Braća i sestrica, egy-két népmese Válogatás a gyermekköltészetből, pl.: Branko Radičević: Cic, Branko Milkjović, J.J. Zmaj, Dušan Radović, Dobrica Erić verseiből Egy Grimm vagy Andersen-mese.	
Írás A cirill betűs írástechnika továbbfejlesztése	Másolás, tollbamondás, írás emlékezetből.
Az ÁBÉCÉ nagy és kis folyóírásos betűinek elsajátítása. a) a cirill betűkkel azonos alakú és hangértékű betűk, b) a cirill betűkkel azonos alakú, de eltérő hangértékű betűk: g, u, b, p, c c) a cirill betűkhöz hasonló betűk: h, č, ć	

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
d) az ÁBÉCÉ összes betűje	
Nyelv A mondat	Tőmondat és bővített mondat. Állító és tagadó mondat. Kijelentő, kérdő és felszólító mondatok. A mondat szórendje. A mondat fő részei: alany és állítmány.
Főnevek a mondatban	Csoportosításuk, tollbamondás után és nyelvgyakorlatok alkalmával. Tulajdonnevek és köznevek. Hímnemű, nőnemű és semleges nemű főnevek. A három alapvető igeidő a beszédben. Élőlények és tárgyak tulajdonságainak kifejezése melléknevekkel. Birtoklás (imam, nemam). A szavak hangsúlyos szótagja.
Helyesírás Nagybetű a személyek, hegyek, vizek, országok, ünnepek írásában	A népek nevének nagybetűje. Pl. Srbin, Mađar. A lj mássalhangzó helyesírása (és kiejtése), pl. polje. Az -i-re, i-re végződő családnevek írása. A li és a ne szócska helyesírása. A cirill betűk, a szerb és magyar latin betűk keverésének megelőzése.
A fonetikus írásmód elvének megismertetése	

A továbbhaladás feltételei

<u>Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat</u>

A tanulók legyenek képesek az olvasott szöveg tartalmát tömören elmondani.

- Meséljenek el egy-egy eseményt a történés idejének ismertetésével, ismert melléknevek alkalmazásával mutassanak be személyeket, tárgyakat, ismert tájakat.
- Mutatkozzanak be személyi adataik közlésével.
- Tegyenek fel kérdéseket, válaszoljanak kérdésekre a feldolgozott témakörök keretében.
- Tudatosan javítsák kiejtésüket, legyenek jártasak a szerb szóhangsúly használatában.

- Másoljanak le rövid cirill betűs szöveget latin betűkkel.
- Írjanak rövid elbeszélő és leíró fogalmazást a feldolgozott témakörökből:
- Írjanak levelezőlapot és rövid levelet.

Olvasás, írás

- A tanulók akadozás nélkül olvassanak ismert szöveget.
- Olvassanak el némán 10-12 soros szöveget, válaszoljanak a szövegre vonatkozó kérdésekre.
- Ismerjék a latin betűs ábécé nagy és kisbetűit, rövid latín betűs szöveget olvassanak hangosan.
- Szerezzenek alapvető elméleti ismereteket: szerző, cím, időrendi sorrend, a cselekmény helye.
- Különböztessék meg a prózát és verset, érezzék a versek alaphangulatát.
- Tanuljanak meg könyv nélkül 4-5 verset, 2-3 Szent Száva ünnepi szavalatot.

Írás

- Mérsékelt ütemben írjanak cirill betűs szöveget a latin betűk keverése nélkül.
- Sajátítsák el a latin betűs ábécét, alakítsák és kössék helyesen a betűket. Másoljanak 2-3 sort cirill betűs szövegről.
- Írásuk külalakja legyen tiszta és olvasható.

Nyelv és helyesírás

A tanulók sajátítsák el és alkalmazzák helyesen a következő nyelvi kategóriákat:

- A főnevek nemének és számának megkülönböztetése és helyes használata.
- A három alapvető igeidő.
- Főnevek és melléknevek egyeztetése.
- A beszédben alkalmazzák a mondatról szerzett ismereteiket, megfelelő intonációval éreztessék a mondatoknak a beszélő szándéka szerinti megkülönböztetését.
- A nagybetű helyes használata és a központozás.
- Írásukban ne keverjék a két írásmód betűit.

4. évfolyam
Éves óraszám: 185

Belépő tevékenységformák

Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat

A világos, érthető, tömör közlések képessége és ugyanezekben való jártasság élőszóban és írásban. A szép kiejtés és beszéd elsajátítása.

A szövegfelépítés alapelemeinek alkalmazása (bevezetés, a cselekmény kibontakozása, tetőpont, befejezés).

Az olvasott szövegek önálló reprodukálásának képessége, beszámoló rádió- és tévéműsorokról.

Spontán beszélgetés képessége a tantervi témakörökről.

Jártasság monologikus beszámolókban a konkrétumok keretein belül.

Az írásbeli fogalmazás technikájának elsajátítása: tájékozódás, a téma megfigyelése és kiválasztása, a részletek elrendezése, a kompozíció elemei.

Rokonértelmű és ellentétes értelmű szavak használata az elsajátított szókincs és témák kereteiben.

Olvasás és írás

Szövegelemzésre való felkészülés hangos és néma olvasással.

Irányított olvasás meghatározott feladatok alapján: a szereplők tulajdonságainak, tetteinek, beszédének, külsejének megfigyelésével. Az események és jelenségek megértésének képessége.

A nyelvi-stilisztikai kifejezőeszközök megfigyelése.

Az első és második írás technikájának és gyorsaságának tökéletesítése. Természetes ütemű íráskészség.

Alapvető ismeretek a könyvtárról, könyvkölcsönzés.

Nyelv és helyesírás

Az egyszerű mondatokról szerzett ismeretek rögzítése.

A szótani ismeretek produktív alkalmazása.

Tájékozottság a mondat fő részeiről és a bővítményekről.

A leggyakoribb elöljárószók és vonzatos igék vonzatainak automatizáció útján való elsajátítása.

Jártasság az igeszemlélet használatában.

A tanult helyesírási ismeretek készségszintű rögzítése, a szerb és a magyar helyesírás közötti különbségek megfigyelése.

Eligazodás a helyesírási szótárban.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Kommunikáció és beszédkultúra	
Szóbeli nyelvhasználat	Események, élmények elbeszélése az elsajátított új szavak és kifejezések használatával. Olvasott szövegek tartalmának elmondása. Önálló mese- illetve történetalkotás kép, film alapján. Beszámoló. A szerb hetilapban olvasott szöveg, illetve a rádió, televízió gyermekműsorainak rövid ismertetése. Indoklás, személyes vélemény kifejezése. Összetettebb tárgyak, jelenségek bemutatása, tájleírás. Ismert személyek rövid bemutatása. Kifejező stíluseszközök. A szép kiejtés és beszéd gyakorlása.
Írásbeli nyelvhasználat	Másolás és tollbamondás cirill és latin betűkkel. Mesék. Mese, illetve történet leírása analógia alapján. Beszámoló jelentős eseményekről (pl. iskolai rendezvények).
Levél.	A levél címzése. Levél külföldre. Szótár és gyermekenciklopédia használata. Jegyzetelés ismeretterjesztő művekből.
Leírás mint a szóbeli nyelvhasználatban	
A beszédgyakorlatok témakörei Család és otthon	Családtagok és a tágabb rokonság. Keresztszülők. Vendégvárás, ajándékozás.
Iskola	Tantárgyak, tantermek és más helyiségek, a kisegítő személyzet. Iskolai ünnepek. Felkészülés versenyekre. Sportélet az iskolában. Mindennapi szituációk.
Mindennapi élet	Különböző foglalkozású emberek és munkájuk. Pihenés, rádió, televízió, újságok, könyvek, mozi, színház, sport.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Város és falu	A művelődési otthonban. Folyópart és tópart. Városi létesítmények, közlekedés.
Egészség	Orvosi vizsgálat. Orvosi rendelő, kórház, elsősegély, mentők.
Magyarországi szerbek	Szerb települések, iskolák, templomok. Ünnepek.
Természet és társadalom	Állatok. Háziállatok és erdei állatok. Állatkert.
Ismert személyek életéből: pl. Vuk Karadžić, Nikola Tesla A népismeret tantervi témáiból Olvasás és szövegfeldolgozás A cirill és latin betűs olvasás és szövegértés további gyakorlása	Az olvasott szöveg természetének megfelelő ütem és hanglejtés. Néma olvasás irányított feladatokkal: a tartalom megértése, adatok gyűjtése a szereplőkről, leírásokról, érzelmekről és hangulatokról.
Bevezetés a szöveg elemzésébe	A cselekmény helyének és idejének megfigyelése. A szereplők egyszerű jellemzése: a szereplők tulajdonságainak, érzéseinek megfigyelése dialógusok, külső jegyeik és tetteik alapján.
Fogalmak: Az irodalmi mű témája	A lírai vers alaphangulata. A ritmus és rím felismerése.
Írás Írásbeli feladatok	Az íráskészség további fejlesztése. Másolás, tollbamondás, írás emlékezet alapján (fogalmazás). Elbeszélő és leíró fogalmazások. A latin betűs írás helyes vonalvezetése. Másolás cirill betűs szövegről latin betűkkel és fordítva. Latin betűs tollbamondás és rövid fogalmazás írása.
Nyelv A mondatról szerzett ismeretek bővítése Egyszerű mondat A mondat fő részei	A mondatok tartalom szerinti (a beszélő szándéka szerinti) használata a beszédben.
Főnevek	Hangváltozások a többes számú alakokban.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
	A három nyelvtani nem, egyes szám és többes szám.
Igék	A három alapvető igeidő.
Névmások	A személyes névmások személye és neme.
A melléknév a főnév mellett	Egyeztetés. Tulajdonságot kifejező és birtokos melléknevek.
Számnevek	A tőszámnevek és sorszámnevek megkülönböztetése és használata.
Elöljárószók	A leggyakoribb elöljárószók vonzata. A személyek és tárgyak tulajdonságainak, a cselekvés helyének, idejének, módjának kifejezése.
Helyesírás	A tulajdonnevek és címek nagybetűje. A tulajdonnevekből képzett birtokos melléknevek írása. A tőszámnevek és sorszámnevek írása betűkkel és számokkal. A dátum magyar helyesírástól eltérő írása.

A továbbhaladás feltételei

Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat

A tanulók tudjanak tanítói irányítással elmesélni eseményeket, élményeket.

- Elbeszélésük során tartsák be az időbeli sorrendet.
- Legyenek képesek egyszerű párbeszédekre a tantervi témakörök kereteiben.
- Írjanak elbeszélő és leíró fogalmazást meghatározott feladatról a nyelvi témakörök kereteiben.

Olvasás és írás

- Cirill és latin betűs szöveget egyaránt olvassanak akadozás nélkül.
- Olvassanak el némán 10-12 soros szöveget és válaszoljanak a szövegre vonatkozó kérdésekre.
- Figyeljék meg a cselekmény helyét és idejét, ismerjék a szereplőket, a lírai versekben a rímet és ritmust (gyors, lassú).
- Könyv nélkül tudjanak 4-5 verset, 2-3 alkalmi szavalatot.
- Írás: Nehézség nélkül írjanak le 10-12 soros cirill betűs szöveget, betűkeverés nélkül másoljanak latin betűkkel, és írjanak 8-10 soros latin betűs tollbamondást.
- Írásuk külalakja legyen olvasható és tiszta.

Nyelv és helyesírás

A tanulók sajátítsák el és alkalmazzák a következő nyelvi kategóriákat:

- Az egyszerű mondatok állító és tagadó formája, kijelentő és kérdő mondatok.
- A három alapvető igeidő személyes névmásokkal.
- A cselekvés helyének, idejének, módjának kifejezése.
- A névszók három neme egyes és többes számban.
- Ismerjék a központozás és a nagybetű használatának alapvető szabályait.
- A cirill betűs és latin betűs írásmód elsajátítása a két írásmód betűinek keverése nélkül.

Szerb nyelvoktató tagozat helyi tanterve

1-4. évfolyam

Éves óraszám: 148 óra

Célkitűzéseinket a nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelveivel összhangban

valósítjuk meg:

• A kisebbségi oktatás megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait,

és e mellett biztosítja a szerb kisebbség nyelvének tanulását, történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és –teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

• A kisebbségi oktatás segíti a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja,

megőrizze és fejlessze identitását, vállalja hovatartozását, elfogadja és képviselje kisebbségi értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Célok és feladatok

A magyar nyelvi környezetben működő szerb nyelvoktató iskolák alsó tagozatán a szerb nyelvoktatás célja, hogy:

- megalapozza és fejlessze a tanulók szerb nyelv tanulása, elsajátítása és ápolása iránti igényét,
- a tantervi nyelvi és lexikai anyag keretein belül a beszélt köznyelv fokozatos elsajátítása,
- a szerb cirill betűs és latin betűs írásmód, valamint a szerb helyesírás alapjainak elsajátítása a tanterv nyelvi anyagának kereteiben, s ezzel a helyes szóbeli és írásbeli nyelvhasználat fejlesztése,
- a korosztályhoz közelálló, a tanulók érdeklődését felkeltő szövegek néma olvasásával a szövegértés fejlesztése,
- a tanulók felkészítése a nehézségek nélküli szóbeli és írásbeli nyelvhasználatra,
- a mindennapi életről szóló szövegek problémamentes megértésére való felkészítés,
- a szókincs fejlesztése különböző témájú szövegek olvasásával, a kölcsönös megértés, barátkozás, közeledés érdekében,
- el kell érni, hogy a tanulók a mindennapos szituációkban nehézség nélkül megértsék az irodalmi nyelven beszélő beszédpartnerüket,

- a szerb nyelvtudás a szerb néphez, a szerb nép kultúrájához és történelméhez való kötődés alapja. Ezért a szerb nyelvoktatás feladata a tanulók megismertetése a nyelv szépségével, gazdagságával, kifejezőerejével, így motiválva a nyelv elsajátítására és a nemzeti kultúra megismerésére.

Általános fejlesztési követelmények 1-4. osztályig

- A nyelv négy alapkészségének fejlesztése (hallás, beszéd, olvasás és írás) a tervezett anyag keretein belül.
- A hallás utáni értés szokásának kialakítása és képességének fejlesztése progresszív gyakorlással, összehangolva a nyelvismerettel, az elsajátított fogalmakkal, a tanulók beszédképességével.
- A nyelvtudás fejlesztése globális gyakorlással, összehangolva a mondatmodelleket és az alapszókincset.
- A szerb nyelv hangrendszerének, intonációjának, hangsúlyának és ritmusának felismerése hallás után, intonációval és reprodukcióval - audiovizuális eszközök segítségével.
- A helyes kiejtés és hangsúly rendszeres gyakorlása a beszédkészség fejlesztése érdekében, a beszédgyakorlat anyaga alapján.
- Felkészítés a kifejezőkészség fejlesztésére az ismert és a globálisan elsajátított nyelvi anyag felhasználásával, kommunikációs gyakorlatok segítségével.
- A feldolgozott beszédszituációkban rövid dialógusok előadásával, nyelvi és csoportos játékok megvalósításával, dalok és szavalatok segítségével a tanulók folyamatos motiválása és alkalmassá tétele a szóbeli megnyilvánulásra.
- Nyelvismeretük fejlődését követve alkalmassá kell tenni a tanulókat rövid szöveg elmondására vagy mesélésre kép alapján, rövid, önálló, spontán megnyilvánulásra adott, már feldolgozott témákban.
- A mindennapi szituációkban (bemutatkozás, üdvözlés, kérés kifejezése, köszönetnyilvánítás stb.) jelentkező alapvető kommunikációs funkciók használatára való szoktatás.
- A cirill és latin betűk elsajátítása, hangos olvasás mindkét írásnemben, a hangok helyes kiejtése, a helyes hanglejtés és hangsúlyozás.
- A szövegértés képességének fejlesztése. A nyelv elsajátítása és a beszédkészség fejlesztése cirill betűs szöveg felhasználásával.
- Szótárhasználatra nevelés.
- Mindkét írásmód használata és az alapvető helyesírási szabályok betartása.
- A nyelvtan bevezetése (4. évfolyam) a tudatos nyelvtanulás érdekében. A mondat és a mondatrészek felismerése mondatmodellek alapján.

1. **Beszédértési készség, beszédkészség**

- Merjen a tanuló szerb nyelven megszólalni, fokozatosan növekedjen beszédbátorsága és
- önbizalma.
- Értse meg és tudja követni a tanár egyszerű utasításait.
- Tudjon egyszerű módon kérdezni, válaszolni, információt adni, kérni valós beszédhelyzetekben.
- Legyen képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat. Megértési problémák esetén tudjon

- segítséget kérni.
- Tanuljon meg és mondjon el emlékezetből néhány dalt, mondókát, verset szerb nyelven.
- A tanuló tudja használni a szerb nyelvet hétköznapi kommunikációs helyzetekben.

2. Olvasásértési készség

- Ébredjen fel a tanuló érdeklődése a szerb kultúra iránt.
- Ismerje fel és értse meg a leírt ismert szavakat, kifejezéseket. A megértést cselekvéssel,
- szóban vagy írásban jelezze vissza.
- Legyen képes - életkorának megfelelően - szerb nyelven szöveg felolvasására.
- Tudjon a szövegből egyszerű információkat kiemelni.
- Legyen gyakorlata egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással való megértésében.

3. Írásbeli készség

- Legyen képes a tanuló szerb nyelven egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására.
- Tudjon egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven.
- Legyen képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd,
  üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás)
- Ismerje és sajátítsa el az írás és olvasás cirill és latin jelrendszerét és technikáját.

Témakörök:

- Család és otthon
- Iskola, óvoda
- Város és falu, lakóhely
- Emberi test
- Közlekedés
- Öltözködés
- Idő
- Számolás
- Mindennapi élet
- Szerbek Magyarországon
- Szabadidő

1. évfolyam
Éves óraszám: 148

Témakörök	Tartalmak és tevékenységek
Család és otthon: a szűkebb és tágabb család tagjai: szülők (apa, anya), gyerekek (fiú- és lánygyermek, fiútestvér, lánytestvér), nagyapa és nagyanya, a családtagok foglalkozása és munkahelye, ház, lakás (helyiségei, bútorzat) a házban végzendő mindennapos kötelezettségek, a szülők és a gyerekek szabadideje (gyerektáncok és játékok, barátnők/barátok, háziállatok, reggel a családban, karácsony ünnepe (jellegzetes népszokások).	**Beszédgyakorlat** A nyelvkészség elsajátítása és fejlesztése. Hallás utáni megértés és beszéd. **A hallás utáni értés gyakorlatai:** a képeskönyv leckéinek képeihez tartozó szöveg meghallgatása; minden mondatmodellhez tartozó példa meghallgatása és gyakorlása; a mindennapi életből merített kommunikatív funkciójú rövid dialógus, versike – audiovizuális eszközhasználattal.
Iskola: tanterem, bútorzat, alapvető taneszközök, az iskola épülete, iskolaudvar, az iskola dolgozói, tanulói; viselkedés az iskolában és a tanteremben, hetesek; szituációk a tanítási órán és szünetben, alkalmi ünnepségek (az elsősök fogadása, anyák napja) és ünnepek (Szent Száva). **Város és falu:** utca, áruház, posta, telefon, autóbusz-állomás, piac, orvosi rendelő és orvos; közlekedési eszközök; gyalogos átkelés; játék a parkban; háziállatok; zöldség-gyümölcs; virág. **Idő:** a hét napjai, a nap részei. **Emberi test:** testrészek, tisztálkodás. **Számolás:** 20-ig.	**A hallás utáni értés ellenőrzésének gyakorlatai:** egyszerű műveletek végrehajtása tanári utasításra; a tanító által megnevezett cselekvés, tárgy, élőlény elmutogatása (gesztikulálás), a meghallgatott mondat ábrázolása; képsorozatból az elhangzott mondatnak megfelelő kép kiválasztása; válaszadás a feltett kérdésekre, a képre vonatkozó alternatív kérdésekre adott válaszok; párbeszédben a partner megértése, mások párbeszédének megértése, mini párbeszéd stb. **Nyelvi gyakorlatok:** az adott modell ismétlése; kérés, parancs kifejezése, kérdésre válaszadás (megerősítő és tagadó), a mondat elemeinek felcserélése, a mondat transzformálása (személy, nem, szám), kérdésfeltevés minden begyakorolt mondatmodell után (vizuális szorgalmazással, kérdőszavak segítségével), mondat kiegészítés (pótlás), mondatalkotás megadott szavakból a kép alapján stb . **Kommunikációs gyakorlatok:** kérdésfeltevés és válaszadás, alternatív kérdések alapján irányított párbeszéd, alternatív kérdések feltevése, a tanulók felkészítése dialógus kezdeményezésére, a beszélgetőpartner kijelentésére való helyes reagálásra és a

Témakörök	Tartalmak és tevékenységek
	párbeszéd befejezésére; dialógus jellegű gyakorlatok a mindennapi beszédszituációkban (tanár-tanuló, tanuló-tanuló) az előrelátható kommunikációs funkció használatának elsajátításával, a mindennapi életből vett témákon alapuló rövid jelenetek eljátszása stb. Tárgyak és élőlények egyszerű leírása. A tanuló rövid beszámolója: a) egy kép vagy egységet képező képsorozat alapján és b) adott, feldolgozott témában vizuális ösztönzés nélkül. A gyerekkori sajátosságnak megfelelő játékos (csoportos és nyelvi-módszertani játékok) előadása, kiszámolók, dalok és versmondások. **Minden órán:** a helyes kiejtés dominál; a szerb nyelv hangjainak tiszta és világos artikulációja a szó elején, közepén és végén (különös figyelemmel a ć, č, lj, e, o, hangsúlytalan rövid a, szótagképző r) a szavak helyes hangsúlyozása, a kijelentő, kérdő és tagadó mondatok ritmusa és intonációja.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Nevek, címek felsorolása; köszönés, bemutatkozás, a tanár megszólítása, kérés, kívánság, köszönetnyilvánítás, elnézéskérés, egyetértés, elutasítás, alapvető adatok szolgáltatása önmagunkról és másokról; karácsonyi köszönési formák. Versek, dalok, szavalatok, táncok, kiszámoló játékok, nyelvtörők stb. Kijelentő mondat A mondat tartalma és szerkezete	
1. Utalás személyekre, tárgyakra **S+P (= pv + N)**	Ovo (to, ono) je dečak (devojčica, dete). To su dečaci (devojčice, deca).

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
S = mutató névmás; személyes névmás mindhárom alakja, mindkét nemben; főnevek mindhárom nemben mindkét számban **P** = a segédige hangsúlytalan alakjai + főnév mindhárom nemben és mindkét számban	Ono je sto (stolica, zvono). Ono su stolovi (stolice, zvona). Ja sam učenik (učenica). Petar (on) je učitelj. Marija (ona) je prodavačica. Dečaci su drugovi.
2. Cselekvésre utalás **S+P** **S** = főnév mindhárom nemben, mindkét számban **P** = a) jelen idő kifejezett és rejtett alannyal b) a leggyakoribb visszaható igék kifejezett alannyal	a) Stevan (on) Milica (ona) ide (sedi). Dete (ono) Oni (one, ona) idu (sede). ja učim. Učim. Mi učimo. Učimo. Dečaci (devojčice) uče. a) Ti se umivaš. Vi se igrate.
3. Az állítmány kifejezése **S+P+ N_4** **S** = főnév, személyes névmások mindkét számban **P** = a jelen idő alakjai **N_4** = az élőlényt vagy tárgyat jelölő hímnemű főnevek tárgyesetének megkülönböztetése	Ja imam loptu (lopte). Jelena sprema predsoblje. Ona piše pismo (pisma). Marko zatvara prozor. Marija hrani goluba. On čeka druga.
4. A tárgy és a személy tulajdonságainak kifejezése **S+P (= vp + Adj.)** **S** =főnév, személyes névmás **P** = a) a segédige hangsúlytalan alakja + tulajdonságot jelölő melléknév; b) a segédige hangsúlytalan alakja + sorszámnevek 10-ig	a) Milan (on) je vredan. Ivanka (ona) je vredna. Dete (ono) je veselo. Ja sam gladan (gladna). Mi smo dobri (dobre). Devojčice (one) su vredne. Deca (ona) su vesela. Sto je nov. Stolovi su novi.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
	b) Ja sam prvi. (Prvi!) Jelena je druga. (Druga!)
5. A cselekvés helyének kifejezése a) **S + P + Adv** **S** = főnév és személyes névmás **P** = a segédige hangsúlytalan alakja; a jelen idő alakjai Adv. = a) helyhatározószók: ovde, tu, blizu, daleko, napred, nazad, gore, dole stb.; b) u/na N_7 egyes szám elöljárós eset u/na elöljárószavakkal c) u/na N_4 tárgyeset egyes számban az u/na elöljárószókkal	a) On je tu (ovde, blizu, daleko, gore, dole). On sedi napred (pozadi). b) Petar je u učionici. Knjiga je na stolu (u stolu). Devojčice sede na klupi. Dečaci se igraju u dvorištu. Bojan trči na igralište (u školu). Učenici stavljaju sveske na sto.
6) Kérés, parancs kifejezése A felszólító mód 2. személyben. **A fenti modellek kérdéstípusai** a) Upitne reči 1. Ko je to (ovo, ono)? Šta je to (ovo, ono)? Šta si ti? Šta su oni (one)? Da li je ovo dečak? Da li je ono dečak ili devojčica? 2. Šta ti radiš? Šta on (ona, ono) radi? Šta oni (one) rade? Da li ti crtaš? Da li mi sedimo ili stojimo? 3. Šta ti imaš? Šta redar zatvara? Koga on čeka?	Ponovi, molim te. Požurite, molim vas. Sedi! Sedite! Obriši tablu! Otvorite slikovnice. b) Odricanje 1. Ne, to nije dečak. To nije učenica. 2. Ja ne pišem. Ne pišem. Oni ne crtaju. Ne crtaju. 3. On nema gumicu. Marija ne crta dečaka. 4. Čaj nije hladan. Ja nisam gladna. Knjige nisu nove. Sela nisu mala. 5. On nije ovde. Knjiga nije na stolu. Devojčice ne sede na klupi. Marija ne ide na poštu.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Koga Marija hrani? 4. Kakav (kakva, kakvo) je dečak (devojčica, dete)? Kakvi (kakve, kakva) su dečaci (devojčice, deca)? 5. Gde je on? Gde sede devojčice? Gde se igraju dečaci? Kuda ide Marija? Kuda oni žure?	c) <u>Intonacija</u> 1. To (ovo, ono) je sto? Vi ste dečaci (devojčice, deca)? 2. Oni uče? Deca se igraju? Pričate? 3. Milan je vredan? One su žedne? 4. Ti imaš loptu? Milan čeka druga? 5. On je tu? Petar je u učionici? Katarina ide na poštu? Idu u bioskop?

A továbbhaladás feltételei

Hallás utáni értés

A tanulók szokásrendjévé kell váljék, hogy figyelmesen hallgassák a tanárt és megértsék a képek alapján megmagyarázott szavakat, egyszerű mondatokat, mondatmodellek példamondatait.

- Értsék meg a felszólítást és végezzék el az egyszerű cselekvéseket szóbeli reakció nélkül.
- A feldolgozott témakörökben, szituációkban és begyakorolt mondatmodellekben hallás után értsék meg a kérdéseket, rövid párbeszédeket (három-négy mondat erejéig) és néhány rövid mondatot, melyek összefüggő egységet alkotnak.

Beszédképességek

- Hallás után ismerjék fel a szerb nyelv hangjait, gyakorlással helyesen és érthetően reprodukálják, artikulálják azokat, elfogadhatóan ejtsék a magyar nyelv hangjaitól eltérő hangokat.
- Ismerjék meg és gyakorolják a hangsúlyt, ritmust és intonációt a beszédkészség fejlesztésének minden formájában.
- Gyakorlással minél nagyobb mértékben sajátítsák el a tervezett mondatmodelleket, tanári segítséggel nevezzék meg a tanteremben lévő személyeket és tárgyakat. Ehhez használják a hangsúlytalan segédigét. A cselekvést jelen időben fejezzék ki, ismerjék fel a főnév nemét és számát, a személyes névmásokat mindhárom személyben és mindkét számban; minél helyesebb választ adjanak a feltett kérdésekre.

- Állítsanak össze néhány rövid mondatot képekről a feldolgozott tematika és az elsajátított nyelvi szerkezetek keretein belül.
- Beszédükben használják az alapvető kommunikációs funkciókat (bemutatkozás, üdvözlet, kérés, köszönetnyilvánítás).

A továbbhaladás általános feltételei

- 200-250 szó elsajátítása (ebből 10% szakszó), 50 receptiv lexikai egység.
- Beszédszituációk megteremtése, a témák a gyermek mindennapjaiból, kapcsolódó témák az otthonhoz és az iskolához.
- Versek és énekek, játékok, kiszámolok tanulása saját környékükről.
- A gyermekek felkészítése a legalapvetőbb kommunikációs eljárások elsajátítására (szocializáció iskolai utasítások).
- Felkészítés a beszélgetésre (gyakorlás: hallgatás és beszéd, mesélés, leírás, artikuláció, kiejtés).

2. évfolyam
Éves óraszám: 148

Belépő tevékenységek

Hallás utáni értés

A hallás utáni értés fejlesztése audiovizuális eszközökkel: új szavak magyarázata és kiejtése, mondatmodellek gyakorlására, rövid szöveg feldolgozására új nyelvi elemek felhasználása. Kérdések és néhány rövid mondat megértése, melyek összefüggő egészet képeznek az ismert szavakkal, feldolgozott anyaggal összeállított rövid szituációkban.

<u>A beszédkészség fejlesztése</u>

Az előző osztályban szerzett nyelvi tudás elmélyítése az új szövegszerkezet felhasználásával.

Az új szavak és morfológiai kategóriák helyes kiejtése.

A nyelvismeret bővítése tervezett nyelvi modellekkel, azok elsajátítása ismert szavas mondatokkal.

A cselekvés kifejezése a jelenben, új igék segítségével a múltban.

Felkészítés és rávezetés a melléknév és a melléknévi névmás egyeztetésére a főnévvel és a személyes névmással.

Új főnevek nemének és számának felismerése.

A személyes névmás hangsúlytalan alakjainak felismerése a tárgyi funkcióban.

A cselekvési mód, hely és idő kifejezésének felismerése.

Felkészítés a szóbeli kommunikációra a feldolgozott tematika és az elsajátított nyelvi anyag segítségével: megerősítő és tagadó válaszadás a feltett kérdésekre; kérdésszerkesztés a begyakorolt mondatmodellekre, a szöveg megadott mondataira.

A feldolgozott beszédhelyzetek és témák valamint a megfelelő kommunikációs funkciók keretein belül rövid párbeszédekben való részvétel.

Barát vagy barátnő jellemzése az elsajátított melléknevek alapján.

A feldolgozott anyag keretein belül mondatszerkesztésre való felkészítés; rövid szöveg elmondása.

Feldolgozott téma, szituáció vagy kép alapján rövid önálló elbeszélés alkotása.

Olvasás és írás

A cirill betűs írásmód elsajátítása.

Ismert szavak, mondatok és rövid szövegek hangos olvasásának gyakorlása.

A helyes kiejtés elsajátítása hangos olvasással: a hangok artikulációja és hangsúlya a szavakban, a helyes beszédritmus és mondathangsúly. A cirill betűk helyes írásának gyakorlása a hang-betű kapcsolatának feltárásával, a hang átalakítása megfelelő betűalakra. Ismert szavak és mondatok másolása. Rövid tollbamondások írása. A központozás megismerése és a nagybetű írása.

Témakörök	Tartalmak
Család és ház: a tágabb család (nagybácsi, nagynéni...); kölcsönös látogatás, napi étkezés, ételek, evőeszközök, háztartási eszközök, berendezések; vasárnap a családban, családi ünnepek, jellegzetes ünnepek (karácsony, húsvét, a család védőszentjének ünnepe stb.); zsebpénz, takarékosság. **Iskola:** iskolai tevékenységek, a tanítási órán és a szünetben előforduló szituációk (folyosón és udvaron); az iskola épületei, a tanuló kötelességei, jogai, órarend; iskolai sportpályák, téli és nyári szünet.	Az új szavak és új nyelvi alakzatok helyes kiejtésének gyakorlása. Új beszédgyakorlatok elsajátítása mellett az előző osztályban tanultak használata. **Hallás utáni értés:** a szöveg meghallgatása feldolgozás előtt és után, új szavak kiejtése és magyarázata (kép...) a tervezett mondatmodell elsajátításához szükséges új nyelvtani alakok felhasználása, rövid, a tervezett kommunikációs funkciókhoz és a szöveghez kapcsolódó párbeszéd. **A hallás utáni értés ellenőrzésének gyakorlatai:** utasítás által az új szavak jelentésének ellenőrzése; az igeidő

Város és falu: áruház vagy bolt (élelmiszerek és alapvető árucikkek), pékség; bevásárlás; vasútállomás; az utca és a közlekedés (gyalogos és gépjármű), közlekedés városban és falun; falusi háztartás, alapvető mezőgazdasági munkák és termékek. **Idő, időjárás:** hónapok, évszakok és meteorológiai idő. **Emberi test:** öltözék, lábbeli; betegség és gyógyulás, orvosi rendelő, kórház, gyógyszertár. **Számolás:** 100-ig. **Kommunikációs funkciók:** kölcsönös ismerkedés, ismert és ismeretlen személy megszólítása; elnézéskérés; a legfontosabb személyi adatok közlése és kérése másoktól; engedély kérése és adása. Szavalatok, dalok, táncok, kiszámolók, nyelvtörők stb.	átalakítása; az igeszemlélet változásának gyakorlatai, mondatalkotás megkezdett mondatokhoz való szótoldással; minden begyakorolt mondatmodell után kérdésfeltevés kérdőszavak és intonáció segítségével. **Kommunikációs gyakorlatok:** feltett kérdésre több válaszmondat szerkesztése, a mindennapi szituációk alapján rövid dialógus szerkesztése a kommunikációs funkciók helyes felhasználásával; kép alapján a tanulók lehetőségeihez mérten párbeszéd változatok – nevelői biztatásra vagy tanulói kívánságra. A dialógus variálható pl.: a szereplők változtatásával, szerepcserével, a cselekvés helyének és idejének megváltoztatásával, más beszámoló keresése stb. Tárgyak és élőlények egyszerű jellemzése. A feldolgozott szöveggel kapcsolatos, az előző osztályhoz viszonyítva hosszabb önálló tanulói beszámoló, a) képek alapján, képsor, diafilm stb. segítségével és b) vizuális ráhatás nélkül.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Kijelentő mondat A mondat szerkezete és tartalma **1. Személyre, tárgyra utalás** Az előző osztályban tanult modell ismétlése, gyakorlása. Az alany funkciójában és az állítmány névszói részében gyakorolni: a) főneveket, melyek többes számban bővítik szótövüket és amelyeknél mássalhangzó-változás lép fel és b) a-ra végződő hímnemű főnevek. Az igei állítmány funkciójában gyakorolni a létige múlt idejű alakját kimondott alannyal együtt. c) a főnév alanyi szerepe és az állítmány névszói része mellett gyakorolni a vele nemben, számban és esetben egyeztetett jelzőt.	Ovo je prozor (knjiga, ogledalo). To su prozori (knjige, ogledala). a) Ono su ključevi (zidovi, sinovi, drugovi). Oni su bili radnici (đaci). Baka je bila učiteljica. One su bile učenice. Ti si bio poštar. b) Ovo je Ilija (tata, čika). Deda je bio mašinovođa. c) Željko je visok dečak. To su nove stolice. Lovra je malo selo.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
2. A cselekvés kifejezése A jelen idő gyakorlása mellett – ismételve a múlt évben tanultakat – új igék begyakorlása. Az alany szerepében mindhárom nemű, mindkét számú és mindhárom személyű főnevek gyakorlása. Az állítmány szerepében a kimondott alanyú múlt idejű alakok és a visszaható igék gyakorlása. A folyamatos és befejezett igealak használatának fejlesztése.	Oni razgovaraju (rade, jedu). Jedem. Računamo. Užinate. Jovan (on) je trčao. Milka (ona) je trčala. Dete (ono) je trčalo. Dečaci (devojčice, deca) su pevali (pevale, pevala). Ja sam sedeo (sedela). Ti si spavao (spavala). Mi smo sedeli (sedele). Oni se oblače. Ja sam se češljala. Ivanka je nahranila zeca. One su pisale (prepisale) zadatak.
3. A cselekvés tárgyának kifejezése A múlt évi modellek ismétlése. A tárgy funkciójában a hangsúlytalan személyes névmások (ga, je, ju, te, me, nas, vas, ih).	Bojan ima fudbal. Pavle voli druga. Tata je zvao sinove. Nada čuva brata. Nada ga čuva. Zorica voli mačku. Zorica je voli. Čika te (me) traži. Luka ih je zvao.
4. Az élőlény és tárgy tulajdonságának és hovatartozásának kifejezése Az előzőekben tanultak ismétlése. Az alany szerepében lévő főnévhez tartozó jelző a) mutató névmások: taj, ta, to és b) tulajdonságot jelölő melléknevek – egyeztetve nemben, számban és esetben. Az igei állítmány szerepében a létige múlt idejű alakja kimondott alany segítségével.	Učionica je svetla. Devojčice su vesele. Zidovi su beli. a) Taj bicikl je bio nov. Ta žena je bila tužna. Ti dečaci su nemirni. To dvorište je bilo uređeno. Ta deca su vesela.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
c) A birtokos névmás gyakorlása az állítmány főnévi funkciójában (moj, tvoj, njegov, njen).	b) Nov fudbal je beo. Šarene haljine su lepe. c) Poklon je moj (tvoj, njegov, njen). To pismo je tvoje. Nove knjige su moje. Klikeri su bili njegovi. Beli mačići su njeni.
5. A cél kifejezése Az általános szerepében lévő főnevek mindhárom nemben egyes és többes szám részeshatározó esetben.	Ivan telefonira Marku (Jeleni). Ona je zahvalila drugarici (drugaricama). Tata nije pomogao sinu (sinovima). Mama je čitala priču detetu (deci). Poštar je doneo pismo (pisma) dedi.
6. A cselekvés helyének kifejezése Az előző osztályban tanultak ismétlése. A helyhatározó szerepében gyakorolni: a) helyhatározószavakat (napred, natrag, nazad, ovamo, desno, levo, pravo), b) a főnév többes szám tárgy- és elöljárós esetben az u és na elöljárószókkal.	Radmila je ovde. a) Ona je napred (nazad, pozadi). Jovan ide ovamo. Škola je onamo. Otišli su pravo (desno, levo). b) Učenici idu u učionice. Marija stavlja knjige na police. Cveće je u prozorima. Oni sede na stolicama.
7. Kérés és parancs kifejezése Gyakorolni a személynevek Vokativusával a felszólító módot második személyben.	Dragane, molim te, sedi pozadi. Vera, molim te, donesi kredu. Marko, ne pričaj! Dušice, pročitaj zadatak!
8. A cselekvés idejének kifejezése Az időhatározó funkciójában a) időhatározószavakat: danas, juče, sutra, rano, kasno, ujutro, uveče, sada és b) főnevek, melyek a hét napjait jelölő főnevek u elöljárószóval.	a) Ja sam danas (juče) vežbala. Jovan putuje sutra (ujutro, rano). Tata dolazi kasno (uveče). Janko se sada odmara.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
	U nedelju su bile u pozorištu. U ponedeljak imam srpski jezik. U subotu ne idem u školu.
9. A cselekvés módjának kifejezése A módhatározó szerepében lévő határozószók: brzo, polako, lepo, dobro, loše, sporo, učtivo stb.	One su brzo pojele užinu. Stevan čita dobro (loše). Učenice su trčale sporo. Deda ide polako. Jovanka je učtivo pozdravila učiteljicu.

Típuskérdések az említett modellekre

a) Upitne reči

1. Šta je bila baka? Šta je bio čika?
   Šta su bili (bile) ...
2. Šta je on (ona, ono) radio (radila, radilo)?
   Šta su učenice radile?
   Ko je pričao? Ko se češljao?
3. Da li ga Jelena čuva?
   Da li te tata traži?
4. Kakav je bio taj bicikl?
   Kakve su te učenice?
   Da li je to dete veselo ili tužno?
   Čiji (čija, čije) je poklon (lopta, pismo)?

b) Intonacija

1. Baka je bila učiteljica?
2. Ti si sedeo (sedala)?
   Draga je nacrtala zeca?
3. Jelena ga čuva?
   Učiteljica me je pohvalila?
   Nikola ih je zvao?
4. Taj bicikl je bio moj?
   Žute zgrade su stare?
   Lopta je bila njegova?
   Kolači su njeni?
5. Ona govori Jovanu?
6. U ponedaljak imamo srpski?
7. Ona učtivo pozdravlja učiteljicu?

Olvasás

A szerb nyelv cirill betűs írásmódjának elsajátítása. A kezdő olvasás mellett fokozatosan alkalmazzuk a globális módszereket (ismert egész szavak és rövid mondatok).

A hangos olvasás technikáját fejlesztve a helyes kiejtés érdekében (helyes beszédtempó, a hangok artikulációja, különös tekintettel a ć, đ, lj, h, e, o, hangokra, a szótagképző p, hangsúlyozás, mondatintonáció).

Rövid, egyszerű, tartalmát tekintve ismert szöveg hangos, globális olvasása dialogizált és narratív formában, valamint részben ismeretlen tartalommal.

Írásbeli feladatok és helyesírás

A hang- betű, illetve a hangok átalakítása a megfelelő írásjellé jelenség észlelése. A cirill betűk fokozatos gyakorlása külön-külön, a szavakban és a mondatokban. Hangsúlyozottan ügyelni a magyartól eltérő alakú betűformákra.

Írásgyakorlatok: a követelmények fokozatossági elvének figyelembe vételével olyan rövid mondatok másolása, melyek tartalmát már szóban elsajátították. Betűk kiegészítése a leírt mondatok szavaiban (betűpótlás) és szópótlás – a kihagyott szavakat kell pótolni –, rövid tollbamondások az elsajátított modellekkel és szavakkal, válaszadás egyszerű írásbeli kérdésekre, adott szavakkal kezdeti önálló munkával rövid mondatok írása; adott kérdőszavak segítségével – melyeket már szóban elsajátítottak – a tanulók bevezetése a kérdő mondatok összeállításába.

A nagy kezdőbetű a mondat elején, a lakóhely nevének írásakor (a tanuló lakóhelye és az iskola helye), a vezeték- és keresztnevek írásakor, a tanuló helyes aláírása (keresztnév + vezetéknév). A pont használata a mondat végén.

A kérdő- és felkiáltójel helyének felfedezése a mondat végén.

A továbbhaladás feltételei

Hallás utáni értés

A tanulóknak audiovizuális eszközök segítségével hallás után érteniük kell az új szavak jelentését, a pedagógus kérdéseit, az új mondatmodell elemeit, négy-öt rövid mondatot és rövid dialógust a már feldolgozott témákon és szituációkon belül.

A beszédkészség fejlesztése

A tanulóknak mind jobban el kell sajátítaniuk az új szavakban a hangok helyes kiejtését, be kell gyakorolniuk a hangsúlyozást.

- A szóban gyakorolt anyagokban alkalmazzák a mind helyesebb intonációt a kérdő, állító és tagadó mondatokban.
- Mind jobban sajátítsák el a tervezett mondatmodelleket.
- Legyenek alkalmasak a már elsajátított nyelvi anyagot alkalmazni gondolataik kifejezésére.
- A már feldolgozott anyagban és szituációkban, valamint az új igék esetében alkalmazzák a jelen idejű alakokat.
- Tanári segítséggel fejezzék ki mondanivalójukat múlt időben, ismerjék fel az új főnevek nemét, alkalmazzák minél helyesebben, vegyék észre a főnév-melléknév és melléknévi névmás egyeztetését.
- A tematika alapján válaszoljanak a feltett kérdésekre.
- Legyenek képesek két-három melléknévvel jellemezni barátjukat/barátnőjüket.
- Képek, a feldolgozott témák és az elsajátított nyelvi anyagok alapján mondjanak néhány rövid mondatot.

Olvasás és írás

El kell sajátítaniuk a cirill írásmódot.

- Helyes hanglejtéssel olvassanak fel rövid (két-három soros), ismert tartalmú szöveget.
- Sajátítsák el a cirill betűk írását, alkalmazzák szavakban, rövid mondatokban.
- Írják le saját nevüket.
- A mondatot kezdjék nagy kezdőbetűvel, a végére tegyenek megfelelő írásjelet

A továbbhaladás általános feltételei

- 200-250 új szó elsajátítása (lexikai aktív) ebből 10% szakszó és 40 receptív lexikai összetétel.
- Beszédszituációk létrehozása a beszédgyakorlatokban (témák melyek kapcsolódnak az iskolai és otthoni élethez)
- Találós kérdések, közmondások, kiszámolók és mesék ismerete, énekek, versek, játékok ismerete a helyi népköltészetből.

3. évfolyam
Éves óraszám: 148 óra

Belépő tevékenységek

Hallás utáni értés

A hallás utáni értés fejlesztése audiovizuális eszközök segítségével: új szavak kiejtésének magyarázata a szövegfeldolgozás során, új nyelvi elemek gyakorlása a mondatmodellekben, rövid szövegekben, dialógusokban és ismert szituációkban.

A beszédkészség fejlesztése

Új szövegösszefüggésben és ismert beszédszituációkban az előző osztályokban tanult mondatmodellek biztos használata.

A tervezett nyelvi modellek segítségével az új anyag globális elsajátítása jelen, múlt és jövő időben; az igeszemlélet észlelésének megszokása; a főnév és a névmás ragozása és egyeztetése a melléknévi igenévvel múlt időben; a főnevek nemének megállapítása és megkülönböztetése (különösen az a-ra végződő hímneműek és a mássalhangzóra végződő nőneműek esetében), egyeztetése a mondatban szereplő jelzővel.

A mondatmodellekben lévő tervezett nyelvi kategóriák elsajátításának szorgalmazása a felismeréstől az automatizálásig.

A kiejtés tökéletesítése valamennyi beszédformában. A hangsúly begyakorlása.

A megtanult szóanyag és kb. 250 új szó használata a beszédszituációkban.

Adott kérdésre válaszadás több mondattal. Kérdésfeltevés megfelelő intonációval.

Megadott szavak segítségével önálló és irányított mondatszerkesztés.

Vázlat alapján kérdések formájában diafilm vagy rövid szöveg elemzése. Szövegrész önálló elmondása.

A megfelelő kommunikációs funkciók felhasználásával rövid dialógusban való részvétel.

Rövid, összefüggő szöveg elmondásának szorgalmazása.

Néhány fontosabb személyi adat önmagáról és a szűkebb családról.

Olvasás, írás és helyesírás

A helyes kiejtés érdekében a már feldolgozott szöveg hangos olvasása. A pontos szövegolvasás érdekében a helyes levegővétel elsajátítása, az olvasási tempó fokozása - megközelítve a beszédtempót, az olvasott szöveg értése.

A cirill betűs írásmód rendezett, olvasható kézírásának fejlesztése a szóban már feldolgozott tananyag felhasználásával. Másolás, tollbamondás, írásbeli kérdésekre válaszadás. Ismerkedés a helyesírás tananyagával.

Témakörök	Tartalmak
Család és ház: a ház/lakás helységeinek funkciója; házirend; takarítás, bevásárlás: élelmiszer, ruhanemű, lábbeli, főzés; este a családban, különböző szituációk a házban; fontosabb családi események, családi ünnepek és jellegzetes népszokások. **Iskola:** az iskola neve (nevének jelentése vagy névadójának legfontosabb személyi adatai), az iskolaalapítás napja; tantárgyak; sporttevékenységek az iskolában; a tanuló iskolai élményei; iskolai és iskolán kívüli tevékenységek, iskolai, közös kirándulások. **Város és falu:** a város részei (utcák közutak, terek, központ, kertváros), parkok, családi ház vagy lakótelepi épület, a szomszédokkal való viszony, a házirend tisztelete, közlekedési eszközök használata, utazás nagyobb helységbe; a magyarországi szerbek által lakott települések. **Idő:** az óra állása, dátum, a leggyakoribb természeti jelenségek. **Számolás:** 1000-ig. **Kommunikációs funkciók:** engedély kérése és adása; egyetértés vagy annak tagadása valamilyen cselekedetre vonatkozóan; a térben elhelyezkedő tárgyak alapvető adatai, paraméterei, mozgás a térben; időjárási jelenségek; tetszésnyilvánítás vagy annak tagadása, igazolás; idősebb személy bemutatása; elbúcsúzás.	**Beszédgyakorlatok** A helyes kiejtés további gyakorlása. Az előző osztályban végzett gyakorlatok hasznosítása. A szövegértés ellenőrzése kérdések segítségével, mondatkiragadással, több adott válaszmondat közül a helyes kiválasztása stb. A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése céljából dialógusok összeállítása (megadott szavakkal, megadott válaszmondatokra kérdésszerkesztés, kiegészítő kérdések a dialógushoz stb.) Vázlat alapján, kérdések formájában szövegfeldolgozás, diafilmmesélés. Vizuális szorgalmazással vagy anélkül a feldolgozott szöveg elmondása röviden. Tárgyak, élőlények, mindennapi szituációk, tankönyv-illusztrációk egyszerű leírása. Alkalmi szövegek dramatizálása, rövid színdarabok eljátszása.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Kijelentő mondat A modell szerkezete és tartalma 1. **Személyekre és tárgyakra utalás** Az előző osztályban tanult modellek gyakorlása. Az alany szerepében: a) két azonos és két különböző nemű főnév és b) főnév tőszámnevekkel. Az igei állítmány funkciójában: c) a segédige múlt idejű alakja alany nélkül és d) a segédige jövő idejű alakja kifejezett alannyal. e) Az <u>a</u>-ra végződő hímnemű főnév és a jelző egyeztetésének gyakorlása.	Brzi dečaci su dobri fudbaleri. a) Tetka i mama su bile učenice. Bile su učenice. LJubica i Petar su bili redari. b) Dve učenice su bile teniserke. Osam dečaka će biti pekari. c) Bili su redari. d) Ja ću biti vozač. Dečaci i devijčice će biti navijači. e) Moj teča je bio dobar učitelj.
2. **Cselekvés kifejezése** Az előző években tanult modellek további gyakorlása. Az alany szerepében: a) két különböző nemű főnév és b) főnév + tőszámnév. Az állítmány szerepében: c) múlt idejű alakok alany nélkül (kivéve a visszaható igéket), d) jövő idejű alakok kimondott alannyal, e) kiegészítendő igék (főnévi igenév <u>da</u> + jelen idő). Az igeszemléletek megkülönböztetése.	a) Dragana i deda Tetka i Petar Baka i unuče su razgovarali. Tata i dete b) Četiri učenice su vežbale. Dvanaest učenika su se odmarali. c) Anka je trčala. Trčala je. Ja sam pevao. Pevao sam Čitali ste. Čitale su. Ona se istuširala. d) Ja ću čitati. Oni (one, ona) će čitati. Mi ćemo učiti. Jovan će učiti. Učenice će se radovati. Oni će se dogovoriti. e) Mirko <u>voli</u> (<u>mora</u>, <u>sme</u>, <u>može</u>, <u>želi</u>, <u>zna</u>) plivati. Katarina <u>voli</u> (<u>počinje</u>, <u>treba</u>, <u>hoće</u>, <u>misli</u>...) da uči. Milka je uradila zadatak.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
	Pavle će obrisati tablu.
3. **A cselekvés tárgyának kifejezése** Az előző évi modellek ismétlése. A tárgy funkciójában: a) a mássalhangzóra végződő nőnemű főnevek, b) a hímnemű a-ra végződő főnevek, c) a személyes névmás hangsúlyos alakja tárgyesetben. d) Tárgyi mondatok alkalmazása. e) A tárgy szerepében álló főnév, mellette a vele nemben, számban és esetben egyező jelző.	Sestra ga (je) traži. Majka ju je zvala. Dečak ih je čekao. a) Oni su dobili pomoć. Dobili su veliku pomoć. Kupili su malu peć. b) Videli su malog Čedu. Posetio je bolesnog čiku. c) Njega (njih) je probudio. Tebe nisam zvao. Čekao je nju. d) Sima je predložio da se požurimo. Marija je obećala da će svirati. e) Zorica ima lepu haljinu. Željko je pozvao dobrog druga. Učiteljica je pohvalila uredne učenice. Dobila je belo kuče.
4. **Az élőlények és a tárgyak tulajdonságának, hovatartozásának kifejezése** Az előző évi modellek további gyakorlása. Az alanyi szerepet betöltő nőnemű, mássalhangzóra végződő főnevek gyakorlása. A névszói állítmány funkciójában: a) sorszámnevek, b) többes szám első második és harmadik (naš, vaš, njihov) személyű birtokos névmások és c) c) az -ov, -ev, és -in-re végződő birtokos melléknevek.	Ta olovka je njena (njegova). Crveni autobus je mali. Novi udžbenici nisu moji. Ova noć je hladna. a) Ivan je prvi. Lenka je prva. b) Knjige su naše. Male lopte su vaše. Novo igralište je njihovo. Ovi crteži su naši (vaši, njihovi). c) Bicikl je Draganov (Urošev). Novi šešir je dedin (tečin, Nikolin). Stari automobil će biti Nadin (tetkin).
5. **Rendeltetés kifejezése**	Kupili su odela deci.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Az előző években gyakorolt modellek ismétlése. A rejtett tárgy funkciójában a személyes névmás hangsúlyos és hangsúlytalan alakja egyes és többes szám részeshatározó esetben.	Tata je meni (nama) dao fudbal. Njima je pokazao slike. Drug mu (joj) je objasnio zadatak. NJemu (njoj) je vratila olovku. Ujna mi (nam) je donela voće.
6. **A cselekvés helyének kifejezése** Az előző évi modellek gyakorlása. A helyhatározó funkciójában: a) tuda, ovuda, onuda helyhatározószókat b) a főnevek és személyes névmások birtokos esetben az ispred, iza, pored, kod elöljárószókkal egyes- és többes számban.	a) Ona ide tuda (onuda) u školu. Idemo ovuda (desno). b) Sedi ispred mene (tebe, njega, nje). On ide ispred Ivana (učiteljice, nje). Pavle će sedeti pored tebe (vas). Trči iza mene (nas). Pevala je iza drugarica (njih) na priredbi. Mama je sačekala dedu kod kuće. Ona uči kod kuće. Ona je kod kuće.
7. **Kérés és utasítás kifejezése** Az előző évi modellek gyakorlása. A főnév vokativusa és a felszólító mód gyakorlása mindkét szám második személyében.	Željko, molim te, donesi kredu. Tetka, molim te, požuri. Čiko, molim vas, pokažite mi poštu. Deco, izvadite knjige! Redari, zatvorite prozore!
8. **A cselekvés idejének kifejezése** Az előző évi modellek ismétlése. Az időhatározó szerepében: a) prekosutra, prekjuče, leti, zimi stb. időhatározószók b) az u elöljárószó és a hónapok neve elöljárós esetben c) pontos időjelzés (óra, perc) és a körülbelüli idő meghatározása.	Danas je sreda. Juče je bio utorak. a) Prekjuče je bio ponedeljak. Prekosutra će biti petak. Leti se kupamo u reci. Deca se zimi sankaju. b) U septembru počinje jesen. Ja sam se rodila u maju. c) Nastava počinje u osam sati. Sada je 9 sati i 20 minuta. Odmor se završava u 15 minuta do 10. Mi užinamo u četiri sata (u šesnaest) sati. Baku obično posećujemo oko pet sati.
9. **A cselekvés módjának kifejezése**	

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Az előző évi modellek ismétlése. A cselekvési mód kifejezésének funkciójában: a) lako, teško, izvanredno, ružno stb. módhatározószók. A mérték kifejezésére a vrlo, veoma határozószók és b) a kao + alanyeset igenév szerkezet.	Vida brzo trči. a) On izvanredno peva. Marija vrlo lako rešava zadatke. Petar veoma lepo recituje. b) Piše kao učiteljica. Trči kao zec.
10. **A cselekvés eszközének kifejezése** Az eszköz kifejezésére a főnevek gyakorlása egyes és többes szám eszközhatározó esetben.	Luka je putovao vozom. Piše olovkom. Krenuli su na izlet biciklima. Oni su jeli supu kašikama. Zemljoradnici oru plugovima.
11. **A közös és kölcsönös cselekvés kifejezése** A társhatározó gyakorlása mindkét számban.	Dragan igra šah sa tatom. Dečaci su razgovarali sa Vesnom. Milan se igra sa drugovima. Pera se rukovao sa Milanom.

Olvasás

A hangos olvasás technikájának gyakorlása helyes kiejtéssel.

A tematikával kapcsolatos egyszerű, rövid szövegek olvasása.

Írásbeli gyakorlatok és helyesírás

Az előző évi gyakorlatok felhasználása.

A hangok és hangkapcsolatok írása, különösen a j, lj, č, ć, đ, dž, h (az olyan szavakban, melyek kiejtésekor elmarad a h hang ejtése pl.: hrana).

A nagy kezdőbetű írása a nemzetek, ünnepek, földrajzi nevek, művek címe, a tulajdonnevekből keletkezett birtokos melléknevek esetében.

Az elválasztás szabályainak gyakorlása szótagonként és a sor végén.

A li szócska írása a kérdő mondatokban, a tagadás kifejezése.

A vessző használata felsoroláskor és vokativus után.

A tőszámnevek helyesírása számmal és betűvel.

Utalás a helyesírás fonológiai elvére a tananyag alapján.

A tanév során három írásbeli.

A továbbhaladás feltételei

Hallás utáni értés

A tanulóknak meg kell érteniük hallás után a már ismert szavakból felépülő új szavakat, kifejezéseket, a feldolgozott tematikával kapcsolatos rövid dialógusokat.

Beszédkészség fejlesztése

A tanulók ejtsék helyesen a hangokat és gyakorolják a helyes hangsúlyt.

- Alkalmazzák helyesen a kérdő és tagadó mondatok intonációját.
- A kommunikáció során hasznosítsák a mondatmodellekről tanultakat.
- Minél jobban sajátítsák el a tervezett nyelvi anyagot a mondatmodellekben és az új szavakat.
- Beszédükben használják a jelen és jövő időt.
- Tanári minél helyesebben használják a múlt időt, ismerjék fel a főnév és a személyes névmás egyeztetését a cselekvő melléknévi igenévvel, ismerjék fel a főnév nemét, egyes és többes számát.
- A feldolgozott szöveg és a mindennapi érintkezés szituációi alapján válaszoljanak a feltett kérdésekre és irányítással tegyenek fel kérdéseket a megadott kérdőszavakkal.
- Kérdések formájában, vázlat alapján mondják el a feldolgozott szöveg tartalmát.
- Vegyenek részt rövid dialógusokban.
- Tudják elmondani saját, és egy választás szerinti családtagjuk személyi adatait.

Olvasás és írás

A tanulóknak tudniuk kell helyesen, hangosan olvasni rövid, feldolgozott szöveget, összehangolni az írásjeleket és a hangsúlyozást. Értsék meg az olvasott anyagot.

- Szövegolvasás során tökéletesítsék kiejtésüket és gyakorolják a helyes hangsúlyt.
- Cirill írásképük legyen olvasható és rendezett.
- A tanult anyag alapján másoljanak rövid mondatokat és írjanak tollbamondást.
- Minél helyesebben írják az írásjeleket és hasznosítsák a nagy kezdőbetűről tanultakat.

A továbbhaladás általános feltételei:

- 250 új szó elsajátítása (aktiv szókincs), ebből 10% frekventiv szintagma, 50 receptiv lexikai csoport.
- Helyes kiejtés és intonáció begyakorlása.
- Folyékony olvasás.
- Szép külalalak, a betük helyes kapcsolása.
- Beszédszituációk létrehozása (mindennapi témák kibővítésével: idő, évszakok, kirándulás, utazás).
- Új versek ismerete.
- Találós kérdések, kiszámolók, közmondások és tündérmesék ismerete.
- Helyi népdalok ismerete.

4. évfolyam
Éves óraszám: 148 óra

Belépő tevékenységek

Hallás utáni értés

Rövid szövegek és új szövegösszefüggések ismert szavakkal történő hallás utáni megértése (pl.: az igeidő, a cselekvés helyének, idejének, személyének változtatásával stb.).

Két-három ismeretlen szót tartalmazó rövid, hallott hanganyag megértése kérdések alapján.

A beszédkészség fejlesztése

Az új szavak helyes kiejtésének és az új nyelvi kategóriák gyakorlása.

A hangsúly gyakorlása.

A mondatmodellekről tanultak elmélyítése és a nyelvtani tudás alkalmazása a beszéd során.

A nyelvi tudás globális bővítése, a nyelvi anyag elsajátítása mondatmodellekkel: a cselekvés kifejezése jelen, múlt és jövő időben, személyes névmással és anélkül, a kérés és utasítás kifejezésével.

Az ige bővítése, a cselekvés helye, ideje és módja kifejezésének elsajátítása.

Az új igék igeszemléletének megkülönböztetése.

A mondatmodellek irányított elsajátítása a tervezett morfológiai kategóriák alapján.

Az előző évek során elsajátított nyelvi anyag összekapcsolása és alkalmazása az újonnan tanultakkal: rövid tájékoztató, tudósítás, a lakóhely leírásának irányított és önálló elmondása.

Egyéni és közös élmények elmondására való felkészítés; a kommunikatív funkciók alkalmazásával rövid dialógusokban való részvétel.

Már feldolgozott témában spontán beszélgetés folytatásának kezdeményezése.

Olvasás, írás és helyesírás

A cirill betűs szöveg olvasási technikájának tökéletesítése szövegértéssel.

A helyes kiejtés tökéletesítése hangos olvasással, a központozást követő hanglejtés.

Ismert tartalmú rövid szövegek olvasásának motiválása és szorgalmazása.

A hangképző szervek mozgása és a hangszálak erőltetése nélkül néma olvasásra szoktatás.

A latin betűs írásmód és a hangos globális olvasás technikájának elsajátítása.

Bevezetés a szótárhasználatba.

Mondatok, rövid szövegrészek másolása. Tollbamondás írása.

A szóban már elsajátított nyelvi gyakorlatok bevezetése. Levél címzése.

Az új helyesírási szabályok alkalmazása.

A latin betűk helyes kötése és írása.

Nyelvtan

A nyelvtan, a tudatos nyelvtanulás eszközének bevezetése. A mondat felismerése szóbeli és írott szövegben, jelentése, típusa és mondatrészek szerint.

Témakörök	Tartalmak
Család: a családtagok érdeklődési köre, születésnap megünneplése, vendég-fogadás előkészületei, ajándékok; kirándulás, nyaralás és telelés; családi események. **Iskola:** belépő, új tantárgyak, órarend, szünet, barátok; kedvenc sportágak; iskolai és állami ünnepek, ünnepségek; a diákélet eseményei, az iskolai diákszervezetekben való részvétel. **Város és falu:** a város- és falurendezésben való részvétel; séta a városban és falun, közintézmények (könyvtár, múzeum stb.). **Mindennapi élet:** mindennapi szituációk, tejivóban, könyvesboltban; különböző foglalkozású emberek és munkájuk. **Szerbek Magyarországon:** a szerbek által lakott települések, szerb iskolával rendelkező települések; a szülőfalu és környéke, valamint Magyarország leghíresebb szerb templomai; a családi-, egyházi- és állami ünnepek megünneplése, étkezési szokások, a szerb kultúra kiemelkedő alakjainak életéből; szerb nyelvű TV-műsorok gyerekeknek, gyermekfolyóiratok. **A tanuló szabadideje:** rajzfilm, bábszínház, sport; állatkert.	**Beszédgyakorlatok** A helyes kiejtés tökéletesítése. Az előző osztályokban elsajátított beszédgyakorlatok bővítése új beszédgyakorlatokkal. A feldolgozott szöveg elmondása vázlat (alcím vagy tétel) alapján; a tanuló bevezetése a vázlatkészítésbe. A feldolgozott tematikával és nyelvtani anyaggal összhangban spontán beszélgetés folytatása. Rövid tájékoztató, ismertető, tudósítás; lakóhely leírása. Alkalmi szövegek dramatizálása, a mindennapi élet szituációi alapján rövid színdarabok előadása. Didaktikus játékok a kommunikációs funkciók elsajátítására. Az előző évieknél hosszabb, monológ jellegű fejtegetés személyes élmény vagy a közvetlen környezet történései alapján.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
Vendéghívás, születésnapi meghívás, a meghívás elfogadása, elutasítása, köszöntés,	

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
jókívánságok tolmácsolása, köszönetnyilvánítás; közös tevékenységre szólítás; tiltás kifejezése. Kijelentő mondat A mondat szerkezete és tartalma **1. Személyre és tárgyra utalás** Az előző tanévek során tanultak további gyakorlása. Az igei állítmány funkciójában a segédige jövő idejű alakjának gyakorlása rejtett alannyal.	Marija i Dragana su bile nastavnice. Bile su nastavnice. Tri devojčice će biti vaspitačice. Željko, Saša i Vera su bili (će biti) recitatori. Biće recitatori. Biću obućar. Bićemo bibliotekarke.
2. A cselekvés kifejezése Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése. Az alany szerepében: a) különböző nemű főnevek b) személyes névmások különböző nemben és személyben és c) a főnév és névmás kombinációja. Az állítmány szerepében rejtett alannyal: a jövő- és múlt idejű igék alakjai.	Pet učenika su trčali. Radio (radila) je. Vežbali (vežbale) su. Pavle će ručati. a) Čeda, Vida i dete su razgovarali. b) Ja i oni smo pisali. One i on su užinali. c) Steva, Anka i ti ste užinali. Mi, vi i Jasna smo radili. Ja ću spavati. Spavaću. One će učiti. Učiće. Ići ću. Reći će. Doći ćemo. Ljiljana se ljuljala. Ljuljala se. Katarina će se radovati. Radovaće se. Umorili su se. Dogovorile su se. Dogovoriće se.
3. A cselekvés tárgya Az előző évi modellek ismétlése. A tárgy funkciójában: a) a tőszámnevek és a mennyiséghatározó szavak (malo, mnogo, dosta) mellett birtokos esetben álló főnevek,	NJega je tražio. Prosula je vlažnu so. a) Ilija je dobio dva automobila (pet automobilâ). Uzbrala je dve jabuke (šest jabuka).

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
b) a főnév és a személyes névmás elöljárós esete **c)** az elöljárós esetben álló főnév és a vele nemben, számban és esetben egyező jelző.	Dobio je mnogo (malo) markica. Jelena je pojela parče kolača. b) Oni su pričali o Čedi (o njemu). Zorka je pisala o drugarici (o njoj). Raspravljali su o fudbalerima (o njima). c) Razmišljali smo o novoj knjizi (o novim knjigama). Govorili smo o dobrom filmu (o dobrim filmovima).
4. A tárgyak, élőlények tulajdonságai és hovatartozásuk Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése. A névszói állítmány szerepében: a) mérték és fok meghatározása <u>vrlo</u>, <u>malo</u>, <u>potpuno</u>, <u>sasvim</u> stb. b) az összehasonlítás szerkezete: <u>kao + főnév alanyesetben</u>, c) az összehasonlítás szerkezete <u>od</u> + a főnév és a személyes névmás birtokos esete és a melléknév közép- és felsőfoka.	Ta peć je topla. Ova noć je hladna. a) Kaputi su potpuno novi. Cipele su sasvim suve. b) On je miran kao Dragan. Ona je brza kao Ivanka c) Vida je starija od sestre (od nje). Ujak je viši od Bojana (od njega). Goran je mlađi od drugova (od njih). Goran je najmlađi u odeljenju.
5. A szándék kifejezése Az előző évi modellek ismétlése. a) A főnév mellett rejtett tárgyi funkcióban levő jelző. b) a hangsúlytalan személyes névmás gyakorlása tárgyesetben és részeshatározó esetben.	Čestitala je sestri rođendan. NJima je pokazala ocene. a) Poklonila je lutku maloj Mariji. Baka je dala kolače našim susedima. b) Uradio mu je zadatak. Čestitala joj je rođendan. Vratiće ti knjigu. Dao ga je bratu. Dala im je užinu.
6. A cselekvés helyének kifejezése Az előző évi modellek ismétlése. A helyhatározó szerepében: a) a <u>kuda</u>, kérdésre felelő <u>ovamo</u>, <u>onamo</u> határozószók	Učenici stoje ispred (iza, pored) učenica (njih). a) Otišli su onamo. Milan dolazi ovamo. b) Koferi su iznad sedišta. Radijatori su ispod prozora.

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
b) a főnév és személyes névmás egyes és többes birtokos esete az iznad, ispod, sa, iz elöljárószókkal.	Lasta je izletela iz gnezda. Učenici izlaze iz učionice (učionica). Lišće pada sa drveta (drveća). Dragan stoji iznad drugova (iznad njih) na mostu.
7. Kérés, utasítás kifejezése Az előző évben tanultak ismétlése. A neka szócska és a jelen idejű alakok.	Neka Jovanka zamoli Dragana. Učenici neka ustanu. Neka Ivanka podeli sveske. Devojčice neka ne pričaju.
8. A cselekvés idejének kifejezése Az előző évben tanultak ismétlése. Az időhatározó szerepében: a) elöljárószó nélküli birtokos eset, b) a pre, posle, za vreme + birtokos eset, c) a Koliko dugo? kérdésnek megfelelő szerkezet. d) birtokos eset + od, do elöljárók e) időt meghatározó mondatok kad kötőszóval.	Nastava se završava u pola jedan. a) Svake subote idem u bioskop. Ovog raspusta (meseca) idemo na Balaton. b) Doputovala je pre (posle, za vreme) praznika. c) Bila je bolesna nekoliko dana. Nismo se videle nekoliko meseci (godina). d) Pecao je od početka do kraja raspusta. Bila je kod bake do kraja nedelje. Došao je kući kad je pao mrak.
9. A cselekvés módjának kifejezése Az előző évben tanult modellek ismétlése. A módhatározó funkciójában a fokozás alkalmazása.	Ona vrlo malo jede. Peva kao slavuj. Marija bolje crta od Marka. Ona urednije piše. Jelena najbrže računa. Ivan najlepše recituje.
10. A cselekvés eszközének kifejezése Az előző évek modelljeinek gyakorlása. Jelzős főnév eszközhatározó esetben.	On je putovao brzim vozom. Piše novom (hemijskom) olovkom. Obrisaće tablu mokrim sunĐerom. Igraju se novim loptama. Poslužila je goste toplim sendvičima.
11. Visszaható és társhatározós mondatok kifejezése Az előző évben tanultak ismétlése.	Takmičio se sa Ivanom. a) Oni će se šetati sa Marijom (sa njom). Pozdravio se sa drugom (sa njim).

Kommunikációs szándékok	Tartalmi realizálás
a) Társhatározó mindkét számban b) A főnév mellett ebben a funkcióban levő jelző.	Ivan i Milica su se sprijateljili sa učenicama (sa njima). b) Plivao je sa malim Milošem. Upoznala se sa Marijinim bratom. Išao je na izlet sa školskim drugovima.
12. A cselekvés okának kifejezése A cselekvés okának kifejezésére a birtokos eset a zbog elöljárószóval és a jer, zato što kötőszavak segítségével.	Nismo išli na izlet zbog hladnoće. Nismo išli na izlet jer (zato što) je bilo hladno.

Olvasás

A latin írásmód elsajátítása. A tematikával kapcsolatos különböző műfajú olvasmányok hangos olvasási technikájának további gyakorlása. A cirill betűs szövegek néma és informatív olvasásának bevezető gyakorlatai, a szótárhasználat elsajátítása.

Nyelvtan

A mondat felismerése szóbeli és írott szövegben; a mondatok felismerése jelentésük szerint (kijelentő, kérdő és felkiáltó).

A szavak, szótagok és hangok önálló felismerése élőszóban és írásban; a hang és betű közötti különbség felismerése; a magán- és mássalhangzók; az r mint magánhangzó és mássalhangzó.

Az egyszerű tő- és bővített mondat szerkezetének megértése; az egyszerű tőmondat alanyának bővítése a kakav, čiji, illetve állítmányának bővítése a gde, kuda, kada, kako, zbog kérdőszavak segítségével.

Az egyszerű tőmondatokban az alany és az állítmány önálló felismerése. Az állítmány és az alany felismerése az egyszerű bővített mondatokban. Az állítmány, mint a mondat alapja. Az állítmány, az alany és bővítményeik helyes sorrendje, szórendje a mondatban.

Írásbeli feladatok és helyesírás

A latin írásmód elsajátítása.

Az előző években tanult gyakorlatok felhasználása.

Mondatok és már feldolgozott rövidebb szövegek másolása. Vázlat segítségével rövid, feldolgozott szöveg elmondása.

Az szóban elsajátított nyelvi gyakorlatok fokozatos bevezetése az írásgyakorlatokba. Hangok és hangkapcsolatok latin betűvel történő leírása.

A nagy kezdőbetű írása városnevek, utcák, terek esetében.

Az ige múlt és jövő idejű alakjainak helyesírása.

Sorszámnevek számokkal és betűkkel, keltezés.

Levél címzése.

Az ige tagadó alakjainak helyesírása.

A továbbhaladás feltételei

Hallás utáni szövegértés

A tanulóknak meg kell érteniük hallás után az ismert szavakat tartalmazó rövid szövegeket új szövegösszefüggésekben, a feldolgozott és elsajátított nyelvi anyagot tartalmazó rövid dialógusokat.

A beszédkészség fejlesztése

A tanulóknak el kell sajátítaniuk a helyes kiejtést és gyakorolniuk kell a hangsúlyt.

- Globális gyakorlással, a megtervezett mondatmodellek szövegösszefüggéseiben bővüljön és gazdagodjon kifejezőkészségük.
- Sajátítsák el és a kommunikáció során megfelelően használják a jelen és jövő időről tanultakat.
- Tanári irányítással ismerjék fel a főnév nemét és számát, a főnév és melléknév egyeztetését, a cselekvés helyének, idejének és módjának kifejezését, és elfogadhatóan használják a beszédben.
- A feldolgozott tematika és elsajátított nyelvi anyag keretein belül legyenek képesek válaszolni a feltett kérdésekre, megadott kérdőszavakkal, tanári segítséggel tegyenek fel kérdéseket, meséljék el a feldolgozott szöveg egy részének tartalmát, vegyenek részt rövid dialógusokban.
- Néhány mondattal vegyenek részt önállóan a feldolgozott témákkal kapcsolatos rövid beszélgetésekben.

A továbbhaladás általános feltételei:

- Az előbbi osztályok témáinak teljes kibővítése (olvasmányok és beszédgyakorlatok). Részvétel a teljes témakör feldolgozásában, kérdésekre adott rövid válaszokkal.
- Nyelvtani ismeretek kibővítése – igék (jelen, múlt idő, egyes szám), főnevek (tulajdonnevek, főnevek, köznevek, nemek) ismerete.
- A tulajdonnevek és a múlt idei igealakok helyesírásának ismerete.
- 300 új szó elsajátítása (10 receptív lexikai egység).
- Beszédszituáció kialakításának, fenntartásának képessége.
- Új versek és játékok ismerete, a helyi népköltészet alapvető műveinek ismerete.

5-8. évfolyam

Célok és feladatok

A felső tagozaton a szerb nyelvoktatás célja és feladata a tanulók felkészítése a szerb nyelven való továbbtanulásra és önképzésre, nemzeti identitásuk fejlesztése,

- a szerb nyelvoktatás anyanyelvi szintre emelése,
- a tantervi tananyag keretein belül a modern köznyelv elsajátítása, a kb. 1500 lexikai egység leggyakoribb szituációkban való használatának biztosítása,
- a helyes kiejtés és hanglejtés elsajátítása a beszédben és a hangos olvasás során,
- a mindennapi szituációkban irodalmi nyelven beszélő beszédpartner mondanivalójának megértése,

- a fonológiai, morfológiai és mondattani nyelvi anyag kommunikációs kontextusban való megfelelő szintű elsajátítása, a szerb nyelv alapvető törvényeinek megtanítása, beleértve a nyelvi fogalmakat is.
- az olvasás technikájának és az olvasott szövegek értékelésének fejlesztése (tudományos ismeretterjesztő szövegek, ifjúsági irodalom és ifjúsági folyóiratok),
- beszélgetésre való felkészítés mindennapi témákban,
- szótárak és más kézikönyvek használatára való szoktatás,
- irodalmi és más szövegek olvasásával olvasási készségek fejlesztése,
- a magyarországi szerbek és Jugoszlávia, ill. Szerbia kulturális értékeinek megismertetése, ennek egyszerű ismertetésére való felkészítés,
- tolerancia kialakítása a magyar nyelv és kultúra, valamint a többi nemzetiség nyelve és kultúrája iránt,
- a fenti feladatok megvalósításával a szerb nyelven való továbbtanulás és önképzés tartós alapjának biztosítása, motiválás a szerb nyelv alaposabb tanulmányozására,
- az általános kommunikációs készségek, a gondolkozás és emlékezés készségének fejlesztése.

Általános fejlesztési követelmények

Alkalmassá kell tenni a tanulókat:

- történetek, események, tárgyak, természeti szépségek elmondására,
- párbeszédes formában való kifejezésre - a dialógus időtartamának fokozatos hosszabbításával, leírás és párbeszéd önálló olvasására meghatározott témában,
- közvetlen környezetben élő személy portréjának elmondására,
- meghatározott szöveg elemzésére először párbeszédes szöveggel, majd leírással,
- a pedagógussal együttműködve az olvasott könyv, megtekintett film stb. megvitatására,
- aktuális iskolai és társadalmi problémáról folyó vitára,
- a kiejtés, szóhangsúly és a helyes szerb mondathangsúly állandó továbbfejlesztésére,
- szövegismeretre a kifejező hangos olvasás, versmondás és szerepjátszás érdekében,
- megfigyelési szempontok alapján (az események sorrendisége, a szereplők és tetteik) a néma olvasás gyakorlására,
- ismeretlen szöveg önálló, kifejező olvasására,
- a szövegtől függően a néma olvasási készség tempójának és pontosságának fejlesztésére,
- a megfigyelések és megállapítások alátámasztására a szövegből vett példákkal,
- szépirodalmi művek esetében a költői nyelv, a szóképi kifejezések, motívumok, a szerkezet és szerkezeti elemek felismerésére,
- a mű témájának meghatározására, a cselekmény elmondására, a szereplők jellemzésére,
- az elsajátított helyesírási szabályok alapján másolási és tollbamondási feladatok elvégzésére mindkét írásmódban,
- írásbeli beszámolóra a feldolgozott anyag, a mindennapi élet és személyes élmények alapján, vázlat alapján a környezet leírására,
- az olvashatóság és az írás sebességének figyelembe vételével fogalmazás készítésére, magán- és hivatalos levél, kérvény megírására,
- fogalmazás készítésére a korosztályhoz közelálló témában,
- az olvasott szövegek írásos elemzésére,

- olyan írásbeli feladatok elkészítésére, melyekben a lényeges szavak kiemelésével változtatható a szórend,
- olyan fogalmazások írására, melyek megjelentethetők gyermekfolyóiratban, faliújságon,
- a helyes szórend alkalmazására az egyszerű bővített, majd az összetett mondatokban,
- a főnevek felismerésére jelentésük, nemük, számuk, később esetük alapján is,
- az igék idejének, módjának stb. felismerésére,
- a személyes névmások felismerésére és ragozására,
- a melléknevek, számnevek, határozószók és elöljárószók felismerésére,
- az alany és az állítmány felismerésére,
- az összetett mondat és néhány gyakoribb fajtájának felismerésére és egyeztetésére,
- gyakorlottságra a szófajok, az esetek és a leggyakrabban előforduló képzők felismerésében.

5. évfolyam
Éves óraszám: 148

Belépő tevékenységek

- Az összetett mondatok mind gyakoribb használata a kérdésekre adott válaszokban, a pedagógus által meghatározott témakörön belül folytatott diákpárbeszédben, az olvasott szöveg vagy látott TV gyerekműsor tartalmának elmondásában, különböző tárgyak, élőlények, jelenségek, mindennapi szituációk leírásában.
- Az eddigi és új tantárgyakról, valamint az iskolán kívüli tevékenységükről folytatott bővebb és tartalmasabb beszélgetés.
- A településen található különböző épületek és intézmények, műemlékek, áruházak megnevezése és leírása.
- A Magyarországon élő szerbekre vonatkozó néhány kulturális adat, népszokás, néptánc, ismert személyiség megismerése.
- Az elsajátított kommunikációs funkciók használata a beszédben.
- A tantervi nyelvtani anyag elméleti és gyakorlati elsajátítása, annak alkalmazása a beszédben (különös tekintettel a nemre, számra és igeidőkre).
- Mindkét írásmód azonos szintű használata.
- Különböző témakörű rövid írásbeli fogalmazások tervezése és írása.
- A helyesírási ismeretek szinten tartása és megszilárdítása.
- Minél több szöveg - cirill és latin betűvel írott egyaránt - hangos, de egyre gyakrabban néma olvasása. Ezek a szövegek lehetnek különböző tartalmúak, de mindenképpen a korosztályhoz szólók.
- Az olvasmányokban a vers és próza megkülönböztetése, a szereplők felismerése, a szöveg tartalmának elmondása és a cselekmény helyének és idejének felismerése.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Iskola: az iskolai élet, új belépő tantárgyak, a tanórai munka, az iskola tanulóinak közösségi tevékenysége, könyvtárhasználat, a tanulók társadalmi tevékenysége, kirándulások, gyermekfolyóiratok.	Az előző évfolyamokon tanultak használata. Összetettebb kérdésekre válaszadás, összetett mondatokban is, a feldolgozott szöveg alapján kérdésszerkesztés, a megadott

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Falu és város: közösségi tevékenység színteréül szolgáló épületek (szakbolt, község- és városháza, színház, múzeum, gyár stb.), a közterületek tisztasága, a szűkebb környezet műemlékei. **Szerbek Magyarországon:** a lakóhely legfontosabb adatai és nevezetességei; hazai és anyaországi írókkal szervezett író-olvasó találkozók; családon belüli jellegzetes szokások, hagyományos dalok és táncok; diáktalálkozók hazai és anyaországi iskolák között; hírességeink (költők, írók, művészek stb.) élete és munkássága, Magyarország és a főváros legfontosabb adatai. **A tanulók szabadideje:** utazás, mozielőadás, a tanulók érdeklődési köre. **Kommunikációs funkciók:** meghívás, a meghívás elfogadása és visszautasítása, közös rendezvény szervezésének kezdeményezése; bocsánatkérés; lehetőség, lehetetlenség, kötelesség kifejezése valamely feladat elvégzésére, utasítás adása és kérése, tájékoztatás, tervezés, testi fájdalmak, panaszok kifejezése. Megszólítási és üdvözlési formák magánlevelekben. **Nyelvtan**	kérdőszavak alapján kérdő mondatok összeállítása helyes intonációval. Tanulói párbeszédek meghatározott témákban, azok bővítése és a kommunikációs funkciók helyes alkalmazása. A feldolgozott szöveg elmondása a nézőpont változtatásával (személy, nem, szám, idő) meghatározott vázlat alapján és szabadon, vázlatkészítés (csoportosan és egyénileg) rövidebb szöveg tömörítése, bővítése, meghallgatott hanganyag, megtekintett TV műsor elmesélése. Tárgyak, élőlények, mindennapi szituációk leírása. Bevezetés a tanulói feleletek elemzésébe. Egyes tantárgyak **főnevei**; a köznév fogalma; tulajdonnevek, a főnevek egyes- és többes száma. Mutató névmás segítségével a természetes és nyelvtani nem feldolgozása. **Névmások** – a személyes névmások **Igék személyes névmásokkal**; a három alapvető igeidő feldolgozása személyes névmással és anélkül; feldolgozni szóbeli gyakorlással és a tanultak rögzítése írásban. **Melléknevek**; felismerésük és főnévvel való használatuk. Melléknévfokozás konkrét

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Írásbeli gyakorlatok és helyesírás	szituációk - a tanuló környezetéből vett példák – segítségével. **Számnevek**; a tőszámnevek, sorszámnevek és gyűjtőszámnevek helyes kiejtése és írása. A sorszámnevek és helyes használatuk a nemek figyelembe vételével; a gyűjtőszámnevek, helyes használatuk a dvoje, troje, četvoro, petoro esetében. **Elöljárószók**; a leggyakoribbak (u, na, iz, od, do, sa, zbog, iza, o) és azok főnévhez való kapcsolódása. **Határozószók**; az ige mellett álló helyet, időt, módot stb. jelölő határozószók. Mindkét írásmód használata. Összetettebb kérdésekre adott válaszok. A feldolgozott anyaggal kapcsolatos kérdésszerkesztés. Vázlatkészítés (közösen és önállóan). Tartalom elmondása vázlat alapján. Mondatok tömörítése, bővítése. Vázlat alapján élménybeszámoló a közvetlen környezetben történt eseményről. Üdvözlet, meghívó, rövid tájékoztató, levél írása a kommunikációs funkciók helyes alkalmazásával. A szavak egybe- és különírása. Rövidítések: itd., npr., jd., mn., m. r.; g. (gospodin), gđa, gca ili gđica. A nagy kezdőbetű: művek címe, folyóiratok; országok (Republika Mađarska), köztársaságok (Republika Srbija), tartományok (Autonomna Pokrajina Vojvodina).
Olvasás	Cirill és latin betűs szövegolvasás. A hangos olvasás készségének fejlesztése. A tanulók önálló informatív vagy néma olvasásának fejlesztése könnyebb, a tematikához kapcsolódó, különböző műfajú (szépirodalmi, tudományos-ismeretterjesztő, informatív, publicisztikai, gyermekfolyóiratok szövegek olvasásával, a szöveg tartalmazta kulturális elemek elsajátításával. Az önállóan, néma olvasással elolvasott szöveg megértésének ellenőrzése (a szöveg tartalmába nem illeszkedő mondatok eltávolítása stb.). A tanulók bevezetése nyelvi kézikönyvek és kétnyelvű kézikönyvek használatába.

Szerzők és művek

A tanár választása szerint három mű feldolgozása a tanév során.

Literarni tekstovi: M. Odalović: Pegavo detinjstvo;

B. Crnčević: Mađioničar;

Narodna priča: Sve, sve, ali zanat

Svetosavske recitacije - izbor

M. Danojlić: Mamina dužnost
J.J. Zmaj: Stara baka, Ded i unuk

M. Antić: Šta je najveće
D. Lukić: Šta je otac

D. Erić: Dečak s plavom kotaricom
Deda i repa - narodna pripovetka

Kuprešanin: Vuk Stefanović Karayić - odlomak iz detinjstva).

Gyerekfolyóiratokból kiválasztott szövegek.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók:

- értsenek meg rövidebb szövegeket hallás után;
- a feldolgozott témák alapján tudjanak rövid párbeszédet folytatni;
- értsék meg a magyar és a szerb nyelv közötti különbségekre vonatkozó tanári magyarázatot;
- legyenek képesek az önálló hangos olvasásra és fokozatosan a néma olvasásra is;
- fejlődjék íráskészségük mindkét írásmódban; válaszoljanak egyszerű kérdésekre és állítsanak össze egy-két önálló szöveget (meghívó és tájékoztató);
- bővüljenek helyesírási ismereteik, főként a nagy kezdőbetű írását illetően;
- mind biztosabban ismerjék fel a nyelvtanból már tanult szófajokat;
- ismerjék fel a vers és próza közötti különbséget;
- röviden mondják el az olvasott szöveg tartalmát;
- sorolják fel fontossági sorrendben a szereplőket, és két-három mondatban jellemezzék őket; határozzák meg a cselekvés helyét és felismerhető idejét;
- tudjanak kívülről egy- két verset és egy Szt. Száva - költeményt.

A továbbhaladás általános feltételei:

- 350 új szó elsajátítása (ebből 10 % frekventív szintagma, 10 % receptív lexikai csoport).
- Az ismert nyelvtani modellek használata.
- Egyes kategóriák rendszerezése (főnévragozás leggyakoribb eseteinek ismerete).
- Személyes élmény vagy olvasmány ismertetése 5-7 összefüggő mondattal.
- Rendezett olvasható írás.
- Mondatkezdő betűk, mondatzáró írásjelek használata, a jövő idejű igealakok helyesírásának ismerete.
- Ismert szöveg felkészülés utáni folyamatos olvasása.

6. évfolyam
Éves óraszám: 148

Belépő tevékenységek

Az olvasott szövegek, TV-műsorok tartalmának elmondása (tömörítéssel vagy bővítéssel), személyes élményekről szóló beszámoló összeállítása, valamint rövid tájleírás.

- Rövid szövegek elemzésének elsajátítása.
- Tájékoztatás elsajátítása.
- Beszélgetés az iskoláról, a mindennapi életről, a magyarországi szerbekről vagy aktuális témákról a témakörök alapján.
- A kommunikációs funkciók fejlesztése és gazdagítása a tanulók beszédében.
- A mondatokról és szófajokról szerzett új ismeretek elsajátítása és alkalmazása.
- A beszédgyakorlatok feldolgozása és írásos megformálása először közös, majd önálló munkával.
- Rövid önéletrajz, tájékoztató, beszélgetés, telefonüzenet írása.
- A helyesírási ismeretek bővítése a nagy kezdőbetű, a rövidítések és a vessző használatát illetően.
- Irodalmi olvasmányok tartalmának elmondása összetett mondatok alkalmazásával, a mondanivaló, a főszereplők felismerése és jellemzése, memoriter.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Iskola: szomszédos szerb nyelvű iskolák, diáktalálkozók (együttműködés, versenyek, levelezés); sportágak, a tanulók hétköznapjai, közös nyaralásokkal és telelésekkel kapcsolatos élmények. **Mindennapi élet:** a szűkebb közösség aktuális eseményei; sportesemény megtekintése (eredmény, viselkedés, szurkolás); színházlátogatás, a tanuló sajátos érdeklődési köre, természet- és környezetvédelem; híres emberek életéből; tudományos-ismeretterjesztő témák. **Szerbek Magyarországon:** a szerb közösség hagyományos ünnepségein való részvétel; a kultúrtörténet múltjával és jelenével kapcsolatos jelentős évfordulók megünneplése; a legfontosabb tudnivalók az anyaországról és fővárosáról, a környék és az anyaország fontos műemlékei; környékbeli és	A feldolgozott szöveg tartalmának elmondása vázlat alapján és szabadon, a befejezés megváltoztatásával. Szövegtömörítés és szövegbővítés. Vázlat alapján a hallott rádió- és TV műsor szövegének vagy egy részletének elmondása. Megadott kezdetű szöveg folytatása a tanuló szűkebb és tágabb környezetéből merített témában. Tájleírás. Beszélgetés a tanuló által önállóan elolvasott szövegről. A feldolgozott szöveg elemzése. A tanulótárs mondanivalójának elemzése. Tájékoztatás és tudósítás.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
távolabbi kirándulások; találkozás neves művészekkel; gyermekfolyóiratok. **Aktuális témák:** szolidaritás, diákszervezetek, Vöröskereszt (utánpótlás), segítségnyújtás idős embereknek; állatvédő egyesületek. **Kommunikációs funkció:** ismeretlen személy megszólítása, kérés fogadása és megtagadása, elnézéskérés, panasztétel, vigasztalás, együttérzés, parancs, tiltás. **Nyelvtan**	
A mondat és a szó	A mondatról a 4. osztályban tanultak ismétlése; a mondat felismerése élőszóban és írásban, a helyes szórend a mondatban; az **A** és az **Á** sorrendisége a mondatban; a segédige és a „ce” morféma a mondatban, a jelző helye. **A mondatfajták**; az egyszerű mondat felismerése, megnevezése és használata, jelentése; önálló mondatszerkesztés- és használat. **Az alany és az állítmány**; az alanyról és az állítmányról tanultak ismétlése, a névszói és az igei állítmány, az alany kihagyása.
Az ige és az igeszemlélet	Az igeszemléletek megkülönböztetése és felismerése; helyes használata, a három alapvető igeidő és a felszólító mód alakjai és jelentésük.
A melléknév jelentése	A melléknév fajtáinak felismerése, a tanulót körülvevő fogalmakat jelölő főnevek egyeztetése a melléknevekkel. Tőszámnevek, sorszámnevek és néhány gyűjtőszámnév, leginkább a főnévvel együtt.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
A számnév használata ***A szófajok felismerése*** Az elöljárószók A határozószók Írásbeli feladatok és helyesírás	Egyszerű és összetett mondatok szerkesztése a tanult szófajok segítségével; javasolt az azonos szótövű szavak használata (put - putovati - putni; govor - govoriti – govorljiv; pisanje - pisati - upisan). Felismerésük, a névszókkal való helyes használatuk. Helyes vonzat. A korábban tanultak felismerése és helyes használata. Az írásbeli feladatok mindegyike kötődik a beszédgyakorlatokon tanultakhoz. A feldolgozott anyag elmondása vázlat segítségével és anélkül, változtatva a személyt, számot, nemet és időt. A szöveg tömörítése és bővítése. Közös élmény feldolgozása csoportosan. Rövid önéletrajz írása, rövidebb tudósítás, távirat megszerkesztése, telefonüzenetek rögzítése. Egy- és többtagú földrajzi nevek helyesírása (Drina, Moriš, Evropa, Zapadna Morava, Jadransko more, Fruška gora). Rövidítések helyesírása: SRJ, RS (Republika Srbija), RM (Republika Mađarska), SAD (Sjedinjene Američke Države), MS (Matica srpska), UN (Ujedinjene nacije), SSM (Samouprava Srba u Mađarskoj), SNN (Srpske narodne novine). Mértékegységek rövidítése (m, cm; kg). Számnevek egybe- és különírása. A vessző használata az összetett mondatban. Az előző évfolyamokon elsajátított helyesírási szabályok ismétlése. A tematikához kapcsolódó olvasmányok olvasása mindkét írásmódban. A tanulók önálló olvasási készségének továbbfejlesztése különböző műfajok érintésével, a szövegek

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Olvasás	nehézségi fokának fokozásával. Ismerkedés a szöveg kulturális kontextusával. A tanulók alkalmassá tétele meghatározott idejű néma szövegolvasásra és szövegértésre, valamint az olvasott szöveg értésének ellenőrzése. A tanulók szoktatása és közös gyakorlás segítségével rávezetése a kétnyelvű szótárak és kézikönyvek hatékony használatára.

Szerzők és művek

A tanár választása szerint négy mű feldolgozása a tanév során:

Literarni tekstovi: B. Nušić: Autobiografija (odlomak)

M. Petrović: Svirač u dvorištu
R. Obrenov: Kad bi moj brat imao devojku, ne bi zevao od dosade

D. Maksimović: Lutke računaju

G. Tartalja: Jež i jabuka, Som, Jelen

D. Radović: Zubobolja (igrokaz)
D.Radović: Priča o nezahvalnom mišu

Izbor Zmajevih dečjih pesama

Narodne pripovetke: U cara Trojana kozje uši

Sveti Sava i Đavo

Narodne pesme po izboru: U Budimu gradu

Pala rosa oko Segedina

Naučno-popularni tekstovi i tekstovi iz listova za decu.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók:

- szókincsük alapján kérdés-felelet formájában tudjanak a feldolgozott témakörökön belül kommunikálni, nyelvi egységeket önállóan szerkeszteni, összeállítani;
- új és hosszabb szövegeket egyre könnyebben értsenek meg és mondjanak el röviden;
- egyre több témáról tudjanak gazdagabb kommunikációs funkciók segítségével beszélgetést folytatni;
- fejlődjön írásbeli kifejezőkészségük és helyesírásuk;
- írjanak rövidebb, főként összetett mondatokból felépülő fogalmazásokat tanári segítség nélkül;
- legyen biztos tudásuk és bővüljenek ismereteik mind a mondatról tanultak, mind a már megismert szófajok terén;

- mind nagyobb jártasságra tegyenek szert a kézikönyvek és szótárok használatában;
- olvassák el többször is a kötelező olvasmányt, verset;
- nevezzék meg a főhősöket és készítsenek róluk leírást, jellemzést;
- ismerjék fel az olvasott szöveg alapgondolatát;
- mondják el a cselekmény tartalmát összetett mondatok segítségével.

A továbbhaladás általános feltételei:

- 300 új szó elsajátítása.
- Az „u" elöljáró helyes használata, A (tárgyeset) és L (helyhatározó esetben).
- Részvétel a párbeszédekben és szituációkban. Az egyszerű okfejtő mellékmondatok használata.
- A számos főnevek gyakoribb hímnemű és nőnemű alakjainak felismerése. A jövő idejű igealakok helyesírása.
- Köszöntés, üdvözlés írása, személyes jókívánságok tolmácsolása.
- Új versek, és rövid prózai szövegek ismerete a helyi irodalomról.
- 50-60 sornyi verses vagy prózai szöveg megtanulása.

7. évfolyam
Éves óraszám: 148

Belépő tevékenységek

- A hallott vagy látott gyermekműsor elmondása.
- Társalgás az önállóan elolvasott szövegről.
- Rövid szövegek és tanulói beszámolók elemzése.
- Kötetlen beszéd az iskolai foglalkozásokról és az iskolának a társadalomban betöltött szerepéről, a mindennapi tevékenységekről; a már feldolgozott témakörök alapján a magyarországi szerbek életéről; korunk aktuális problémáiról (ökológia, energia, táplálkozás); tudatosan fejlesztve a kommunikatív készséget.
- Az összetett mondatok mind gyakoribb alkalmazása a beszédben.
- A főnevek, melléknevek, számnevek, névmások esetragozásának elsajátítása és értése, valamint az esetek leggyakoribb jelentése.
- Írásbeli fogalmazás kollektív és személyes élmények alapján, valamint az eddig tanult helyesírási jártasság alapján. Önálló fogalmazás.
- Könnyebb információs és irodalmi szövegek olvasása mindkét írásmódban, a kulturális összefüggések megismerésével; a hangos olvasás tökéletesítése.
- Feladatmegoldás a szöveg többszöri olvasása után, írásbeli feladat készítése olvasott szöveg alapján, részletek kívülről.
- könyvtárhasználati jártasság fejlesztése.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Iskola: iskolai tevékenységek; kapcsolat jugoszláviai iskolákkal; ismeretek a kirándulások során felkeresett nevezetességekről, gyermekfolyóiratok. **Mindennapi élet:** kiállítás-, képtár- és múzeumlátogatás stb. **Szerbek Magyarországon:** a magyarországi szerbek kulturális élete, műemlékek; jellegzetes népszokásaik régen és ma, folklór együttesben való részvétel, a hazai szerb színház műsorának megtekintése, a hazai szerbség jeles személyiségei régen és ma, az anyanemzet kulturális életének és történelmének legfontosabb állomásai, a szerb nép kultúrtörténeti emlékei. **Aktuális témák:** korunk problémái (katasztrófák, táplálkozás, ivóvízellátás, energiaproblémák, éhínség stb.), környezetvédelem, modern kommunikációs eszközök stb. **Kommunikációs funkciók:** elégedetlenség, csodálkozás, meglepetés, öröm, aggodalom, figyelmeztetés, utasítás, feltételezés vagy gyanúsítás, előterjesztés, magyarázat, tájékoztatás. **Nyelvtan** Az összetett mondat A szófajok Írásbeli gyakorlatok és helyesírás	Az előző évfolyamokon tanultak alkalmazása. A meghallgatott rádió- és TV műsorok elemzése. Beszélgetés adott témáról önállóan elolvasott szöveg alapján. Szövegelemzés. Tanulói megnyilatkozások elemzése. Az összetett mondat felismerése, a leggyakrabban előforduló összetett mondatok fő jellemzői. A főnevek neme, száma, főnévragozás. A főnév és melléknév egyeztetése nemben, számban és esetben. A személyes névmások ragozása. A sorszámnevek ragozása. Az esetek felismerésének gyakorlása - részben jelentésüket is (hely, idő, mód, tárgy, ok)

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Olvasás	valamint az esetben álló szavak meghatározása nemük és számuk szerint. Az előző évfolyamokon tanultak alkalmazása. Meghatározott kezdetű történet folytatása, meghatározott befejezésű történet előzményeinek leírása adott témában. Közös és egyéni élmények leírása (kollektív írás, közös élménybeszámoló, személyes élmény leírása önállóan). Feljegyzések készítése az említett beszámolókról, azok bírálata. A nyelvtani törvényszerűségek helyes használata. A sorszámnevek helyesírása, keltezés. A magyar és a szerb nyelv közötti alapvető különbségek. Könnyebb irodalmi művek olvasása önállóan, mindkét írásmódban, különböző megfigyelési szempontok alapján. A hangos olvasás további folyamatos gyakorlása, alkalmi szövegek párbeszédes olvasása.

Szerzők és művek

A tanár választása szerint 4 mű a tanév során:

Literarni tekstovi:

B. Radičević: Ribarčeta san

P. Kočić: Kroz mećavu (odlomak);

M. Antić: Plavi čuperak;
S. Raičković: Prve trešnje;

Vuk St. Karadžić: Krsno ime;

Q. Ršumović: Dete;
R. Radović: Šta je učiteljica sanjala;
Boj na Kosovu (hősi ének)

Magyarországi szerb szerzők művei

Tudományos-ismeretterjesztő művek. Gyermekfolyóiratok szövegei.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók:

- a tanult nyelvtani eseteket használják mind helyesebben szóban és írásban,

- társalgásuk legyen egyre gazdagabb szókincsű és nyelvtanilag mind helyesebb,
- a szerb nyelv használata váljék számukra egyre természetesebbé, a feldolgozásra kerülő új témakörökből hallás után egyre több szöveget értsenek meg,
- az előző évfolyamokhoz viszonyítva hosszabb és tartalmasabb szövegeket tudjanak olvasni,
- adott téma alapján 5-6 összetett mondatot alkossanak,
- az előző évhez viszonyítva nőjön kézikönyv- és szótárhasználati jártasságuk,
- határozzák meg az irodalmi mű főhőseinek legfontosabb tulajdonságait,
- határozzák meg a szereplők közti viszonyt,
- határozzák meg a cselekmény menetét és tetőpontját, legfontosabb mozzanatait,
- ismerjék fel a lírai művek hangulatát és szerkezetét,
- tanuljanak meg kívülről két-három verset.

A továbbhaladás általános feltételei:

- 250 új szó, állandósult szókapcsolat elsajátítása egy téma kapcsán.
- A szó szerinti és az átvitt jelentés alapvető eseteinek felismerése.
- A főnévi igenév célhatározói használata. Az instrumentáslis alkalmazása eszköz illetve társhatározóként.
- A számos főnevek hímnemben és kevert neműek estén.
- Önálló szótárhasználat.
- Néhány szerb irodalmi alkotás ismerete. A helyi irodalom egy-egy alkotásának ismerete.
- 50-100 sor vers vagy prózai szöveg megtanulása.

8. évfolyam
Éves óraszám: 148

Belépő tevékenységek

- A feldolgozott szövegek elmondása saját álláspont kifejtésével.
- Beszélgetés az olvasott műről, megtekintett filmről, színházi előadásról vagy aktuális témáról.
- A magyar iskolarendszer ismertetése, a szerb nyelven való továbbtanulás lehetőségei, a fiatalok foglalkoztatása, gyermekfolyóiratok, a magyarországi szerbek kultúrtörténete, a médiák és az intézmények, beszélgetés az ifjúság életéről, a kommunikációs funkciók folyamatos bővítésével.
- Az alaktani és a jelentéstani ismeretek bővítése, külön hangsúlyt fektetve az igeszemléletre.
- Szóbeli vitához vagy írásbeli feladathoz szükséges feljegyzés készítésének elsajátítása.
- Házi fogalmazások elemzésének elsajátítása.
- Hivatalos okmányok kitöltésének, megírásának elsajátítása.
- Hosszabb, könnyebben érthető szövegek olvasása.
- Szövegelemzéshez a megfigyelési szempontok bővítése.
- Kortárs szerb irodalmi művek önálló olvasása.
- Könyvtárhasználati tájékozottság.

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Iskola: a magyar oktatási rendszer, szerb nyelven való továbbtanulási lehetőségek, középiskolák (Szerb Gimnázium), felsőoktatási intézmények, hagyományos és modern foglalkozások, ifjúsági és gyermekfolyóiratok. **Szerbek Magyarországon:** a magyarországi szerbek történelme és kultúrtörténete, társadalmi és kulturális élete, kapcsolatai az anyaországgal stb.; szerb nyelvű rádió, televízió és sajtó, a múlt és jelen történelmi dátumairól való megemlékezés, könyvhét, könyvvásár megtekintése. **Az ifjúság életéből:** személyes érdeklődési kör, a fiatalok és a szenvedélybetegségek, a fiatalok öltözködése, viszonyuk a divathoz, szórakozási szokásaik (zene, disco stb.); versenyek, fesztiválok, tudományos fantasztikum. **Kommunikációs funkciók:** egyetértés, ellentmondás, tolerancia, ellenvetés, meggyőződés, kétely, gyanú, előnyben részesítés, tanácsadás, értékelés, rokonszenv kifejezése, bók, ígéret, az érzésvilág kifejezése. **Aktuális témák:** munkahelyek, foglalkozások, a tudomány és a technika eszközei és szerepük az ember életében, modern kommunikációs eszközök. **Nyelvtan** Szóalkotás	A feldolgozott anyag elmondása. A hallott szöveg elmondása személyes vélemény kifejtésével. Beszélgetés az olvasott műről, színházi előadásról, filmről, aktuális kérdésekről. Szövegelemzés. Tanulói megnyilvánulások elemzése.
Az ige jelentése Jelentéstan	Az előképzők (**iz-**, **do-**, **od-**, **za-**, **pri-**, **o-** i dr.) és utóképzők (**-ar**, **-ica**, **-ić**, **-nik**, **-ost** stb.). A képzők keresése az adott szavakban, az új szavak keletkezésének, új jelentésének magyarázata, mint a nyelv gazdagodásának

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Írásbeli feladatok és helyesírás	egyik módja. Nemzetek, országok, vidékek, helységek megnevezése. Az igeszemléletek és az igeidők helyes használata. Rokon és ellentétes jelentésű szavak írásban és szóban. Néhány szókapcsolat elsajátítása, melyek a magyar nyelvűekkel hasonló vagy azonos felépítésűek. Az előző évfolyamokon tanultak hasznosítása. Adott témájú vitához emlékeztető készítése. A pedagógus által megadott tételek alapján házi fogalmazások készítése, azok elemzése. Önéletrajz, kérvény írása, távirat, nyomtatvány kitöltése. Az előzőekben tanult helyesírási szabályok ismétlése. Egyes hangcsoportok helyesírása (Slušam *radio*; na *radiju* je lepa muzika).
Olvasás	Mind hosszabb terjedelmű, különböző témájú szövegek olvasása kulturális kontextusuk megismerésével. Könnyebben érthető szövegek olvasása kulturális kontextusuk megismerésével. Meghatározott idő alatt, néma olvasással olvasott szöveg megértése. Hangos olvasás időnkénti alkalmazása különböző témakörben, külön figyelmet szentelve a dialógusokra. Irodalmi alkotás egyszerű interpretálása, feldolgozása.

Szerzők és művek

Négy olvasmány a tanév során a tanár választása szerint.

Literarni tekstovi: V. Carić: Beli vuk;

M. Selimović: Skeledžija;

B. Nušić: Autobiografija (Prva ljubav, Geografija);
S. Raičković: Bajka o belom konju;
Iz dečje književnosti srpskih autora u Mađarskoj;

Népköltészet: Zlatoruni ovan (tündérmese);

Ero i Turčin (népmese);

Smrt majke Jugovića (hősi ének)

Tudományos ismeretterjesztő szövegek és cikkek ifjúsági lapokból.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók:

- a meghatározott témakörök keretein belül sajátítsák el a helyes kiejtést, beszédstílust, intonációt;
- a nyelvtani anyagban elsajátított szóalkotást, igealakokat és frazeológiát alkalmazzák minél sikeresebben a dialógusokban, gondolataik szóbeli és írásbeli kifejtésekor;
- az előző tanévi szövegeknél nehezebbeket is értsenek meg első hallásra, azokat olvassák önállóan, használják az új kifejezéseket élőszóban és írásban;
- írásban, hét-nyolc mondatban legyenek képesek gondolataikat, állásfoglalásukat kifejteni;
- fejlődjön kézikönyv- és szótárhasználati jártasságuk;
- pontosan és világosan meséljék el az olvasottakat;
- határozzák meg a szöveg témáját;
- nevezzék meg a szövegben megjelenő legfontosabb érzelmeket és
- fedezzék fel a szöveg átvitt értelmét.

A továbbhaladás általános feltételei:

- 250 új szó elsajátítása.
- Egyéni véleménynyilvánítás képessége a tanult témakörök anyagán belül. A leggyakoribb egyszerű és összetett mondatok használatával 10-14 monadots fogalmazás összeállítása (elbeszélés, leírás, levél).
- Az elsajátított nyelvtani anyag rendszerezése: szó és mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása.
- A szerb irodalmi művek olvasása (klasszikus olvasmányok).
- A hazai szerb költők és írók műveinek ismerete és olvasása.
- 70-120 sor vers vagy prózai mű megtanulása.

9-12. évfolyamon

Célok és feladatok

- Lehetővé kell tenni a tanulók számára, hogy a lehető legsokoldalúbban ismerkedjenek meg a szerb kultúra kincsivel, a szerb nép szellemi értékeivel.
- Tökéletesíteni kell a tanulók tudásást a szerb nép története, Szerbia földrajza, az egyetemes szerbség anyagi és szellemi kultúrájából.
- Fejleszteni kell a tanulók képességeit, készségeit, bővíteni ismereteiket az irodalmi mű minél összetettebb megközelítése érdekében.
- Fejleszteni kell a tanulók szókincsét, lexikai tudásást, nyelvi-kommunikációs kompetenciáját.

- Képessé kell tenni őket arra, hogy gondolataikat, véleményüket minél világosabban, ismereteiket pedig minél pontosabban fejtsék ki.
- Tovább kell fejleszteni a tanulók nyelvi tudatosságát, amelyek révén megerősödik problémamegoldó képességük, képessé válnak az oksági viszonyok megértésére, az ellentétek és a párhuzamok feltárársára, a kritikai gondolkodás kialakítására.
- Fel kell készíteni a tanulókat a nyelvvizsgára, érettségire.

Általános fejlesztési követelmények

Beszédértés, beszédkészség

- A mindennapi beszédhelyzetekben a tanulónak megfontoltan kell tudnia megnyilatkozni.
- Képesnek kell lennie saját gondolatait a beszédszituációnak megfelelően árnyaltan kifejezni.
- Tudnia kell spontán módón illetve kezdeményezett beszédtevékenységre reagálni, beszélgetésben részt venni, mesélni, magyarázni – beszédtevékenységét a célszerűség jellemezze.

<u>Értő olvasás készsége</u>

- A tanulónak meg kell értenie az összetett szövegeket, tudnia kell elemzés útján feldolgozni azokat (tanítási órán, illetve háziolvasmányként önállóan).
- Ismernie kell a legjelentősebb irodalmi (lirai, epikai, drámai) alkotásokat, a legismertebb írókat, költőket (az anyaországbeli illetve a hazai irodalomból).
- Az értékek tekintetében legyen kritikai viszonya, legyen igénye az értékes irodalom olvasására.
- Legyen képes kifejezően olvasni.

Íráskészség

- A tanuló legyen képes az írásos kommunikációra, alkalmazza néhány funkcionális nyelvi stílus jegyeit (köznapi, publicisztikai, irodalmi).
- Legyen képes szövegfordításra (köznapi, publicisztikai és tudományos-ismeretterjesztő stílus tárgykörében).
- Legyen képes rövid írásos elemzés formájában az irodalmi mű üzenetének kiemelésére, kifejteni saját álláspontját illetve bíráló véleményét.

9. évfolyam
Éves óraszám:148

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Kommunikáció: **Család és egyén:** Bemutatkozás. Adatok a személyi igazolvány alapján. Ismerjétek meg a családomat! **Otthon és lakóhely:** Tartózkodási hely, falu, városrész. A ház, melyben élek (elhelyezkedése, környéke, melléképületek). Az otthonom (nagysága és felszereltsége). Munkahely, munka: Foglalkozás, elhelyezkedés, munkahely. Egy munkanap. **Étkezés:** Reggeli, ebéd, vacsora (élelmiszerek). Étkezés a munkahelyen. Az éttermi és az otthoni étkezés előnyei és hátrányai. **Egészség, sport és idő:** Betegségek, a betegségek tünetei. Kedvelt sportágak hazánkban és külföldön. **Közlekedés:** Utazás leírása, művelődés, kikapcsolódás. Hivatalos felkészülés a külföldi utazásra (útlevél, vízum, valuta). **Szabadidő:** Szabadidő eltöltése művelődéssel és pihenéssel színház, mozi, tévé, zenehallgatás, olvasás). **A mi hazánk, Magyarország:** Földrajzi adatok (klímája, elhelyezkedése, területe, lakossága). **Irodalom:** Népköltészet. **Nyelvi-kommunikációs ismeretek** Mondatmodellek: Alany és állítmány. Idő nélküli múlt idő gnómikus múlt. Felszólító mód. Idő nélküli felszólító mód. Olvasás és írás, írásbeli kifejezés, helyes beszéd, helyesírás, nyelvtan	Változatos gyakorlatok a témának, kommunikációs helyzeteknek leginkább megfelelő kifejezésmód megtalálására. Saját álláspont megvédése szakszókincs alkalmazásával, felkészüléssel. A megbeszélés kiscsoportonkénti gyakorlása. A család bemutatása különböző szempontok alapján (leírás, jellemzés, stílus). Az otthon és a munkahely bemutatása, leírása. Vita az otthoni és az éttermi étkezésről, előnyeiről illetve hátrányairól. Látogatás az orvosi rendelőben vagy az SZTK-ban. Egy utazás bemutatása. Egy tévé vagy rádióprogram rövid ismertetése. Földrajzi szakszókincs bővítése. A fontosabb irodalomtörténeti fogalmak, tények, adatok megismerése. Az alany és állítmány mondatszervező szerepének megfigyeltetése. Gyakorlatok a múlt, a jövő idő, a felszólító mód alapvető szerepén túli sajátosságainak megfigyelésére.

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Olvasás, irodalom: A többletjelentés nyelvi kifejezőeszközei. Az elbeszélő művek szerkezete. Kifejezőkészség: Az állítmány (az igék) kifejező ereje. A főnévi számnév a közlésben. Helyes beszéd és helyesírás: Tömegtájékoztató eszközök. Irodalmi alkotások. Hangrendszer. Hangváltozások. Főnév. Melléknév.	A helyes kiejtés és intonáció gyakorlása. Az igeidők, igemódok sajátos szerepének megfigyeltetése. A cselekmény, a szereplők megfigyelése, jellemzése, a szerkezeti egységek megnevezése. Változatos gyakorlatok, felmérő írása. Az alapvető jelentésen túli többlettartalom megfigyeltetése. Kevésbé frekvens kifejezések, szókapcsolatok, mondat-modellek begyakorlása. A főnévi számnevek gyakorlása. Meghallgatott szöveg megértésének bizonyítása, feladatmegoldása. Beszédszituáció teremtése új, eddig még nem tárgyalt témakörrel kapcsolatban (jellemzés – erkölcsiség – jellemfejlődés) Gyakorlatok a szerb nyelv változatai sajátosságainak megfigyelésére. A legalapvetőbb hangváltozások megnevezése. A főnév és fajtáinak meghatározása, a legalapvetőbb helyesírási tudnivalók alkalmazása, a főnévragozás leggyakoribb változatainak ismerete, alkalmazása. A melléknév és fajtáinak megnevezése, esetragozásának használata.

Szerzők és művek

Sunce se devojkom ženi (népdal), Banović Strahinja (hősi ének), Hasanaginica (népballada)

Devojka brža od konja (népmese), Az ókor irodalma és a Biblia, Ókori mítoszok. Gilgames-eposz. Ókori görög irodalom, mitológia. Homérosz: Iliász (részlet). A hexameter. Az ókori görög lírából, pl. Szappho egyik verse. Szophoklész: Antigone

Biblia. részletek az Ószövetségből, pl. Teremtéstörténet, Özönvíz, zsoltárok, Énekek éneke…

Az Újszövetségből pl. Jézus születése, Hegyi beszéd, Jézus megfeszíttetése és feltámadása.

Válogatás a lírából (népdalok), Smrt majke Jugovića, Kneževa večera, Kosovka devojka, Uroš i Mrnjavčevići, Stari Vujadin, Marko pije…

Tündérmesék, állatmesék, realisztikus mesék (válogatás), Közmondások, találós kérdések, szólások (válogatás), Magyar hősök a szerb népköltészetben, pl. Janko vajda halála

A középkor irodalma, A szláv írásbeliség kezdetei, Cirill és Metód munkássága, tanítványaik.

Az első szláv írások (glagolita, cirillbetűs). A szerb írásbeliség kezdetei, a legrégibb nyelvemlékek (egyházi költészet, apokrifok, életrajzok, hálaénekek).

Az első szerb írók, az életrajz, mint leggyakoribb műfaj.

Sv. Sava: Žitije Sv. Simeona (részlet), Teodosije: Žitije Sv. Save (részlet), Jefimija: Pohvala Knezu Lazaru, Despot St. Lazarević: Slovo ljubve

A továbbhaladás feltételei:

- 350 új szó, állandósult szókapcsolat elsajátítása.
- Beszámoló készítése önállóan, egyéni felkészülés alapján.
- A nyelvi rugalmasság, a szavak mondatba szerkesztése terén. Az alany és állítmány felismerése, megnevezése.
- A leggyakoribb igealakok megnevezése, mindennapi beszédhelyzetben való használata.
- A legalapvetőbb hangváltozások felismerése.
- A főnév és a melléknév meghatározása, fajtáik megnevezése, esetragozásuk használata.
- A 20. századi szerb irodalom néhány kiemelkedő egyénisége egy-két művének ismerete.
- 80-120 sor vers illetve prózai szöveg megtanulása.

10. évfolyam
Éves óraszám: 148

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Kommunikáció	
Család: Élet a családban. Ünnepek, családi ünnepek.	Egy-egy téma, dialógus páros csoportokban történő feldolgozása.
Otthon és lakóhely: A helység és környéke. Intézmények és szolgáltatások (áruszállítás, kölcsönzés, tisztító, fodrász stb.). Postai szolgáltatások (levelek, távirat, csomag, pénzküldemény). Telefonálás. Üzletek fajtái: önkiszolgáló, áruház, piac stb.	A tömegkommunikáció alapvető eszközei, néhány fontosabb műfaja, hatása a mindennapi emberi kapcsolatokra. Telefonos kapcsolatfelvétel gyakorlása.
Egészség: Egészségügyi ellátás. Háziorvos, szakrendelés, kórház, szanatórium, mentő. Orvosi rendelőben.	Kiselőadás tartása az ünnepek szerepéről, fontosságáról. Postai űrlapok kitöltése. Elképzelt látogatás egy orvosi rendelőben, betegek kikérdezésével.
Közlekedés: Közlekedési eszközök (vasúti, vízi közlekedés. Menetrend, menetjegy, indulás, érkezés. Tömegközlekedési eszközök és használatuk. Utazás.	Menetrend készítése, útvonal tervezése.
Szabadidő: Mozi, televízió, rádió. A tévé szerepe, néhány ismertebb műsor jellemzője. A rádió szerepe, leghallgatottabb műsorai. A szerb nemzetiség rádiós és televíziós műsorai.	Egy-két nemzetiségi műsor meghallgatása kapcsán vitafórum rendezése. A beszélgetés, mint az önkifejezés egyik formája.
Hazánk, Magyarország: Földrajzi adatok. A magyar gazdaság, a legfontosabb ipari termékek. Mezőgazdaság, fontosabb mezőgazdasági termékek. Iskolaügy, iskolatípusok.	Az ipari, gazdasági szakszókincs bővítése.
Irodalom: Szerb nyelvújítás kora.	

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Nyelvi – kommunikációs ismeretek Modatmodellek: Feltételes mód Gnómikus jelen idő megismerése. Melléknevek fokozása. Főnevek (esetek szerepe a mondatban). Szófajok (a szavak morfológiája, nemek, számok, esetek, személy, idő, mód). Névmások.	A romantika korát megelőző irodalom rövid áttekintése. A 19. századi irodalom sajátos korszakalkotásainak megismerése. Változatos gyakorlatok a feltételes módú igealakokkal. A gnómikus jelen idő hangulatfokozó erejének megfigyeltetése. Változatos gyakorlatok, feladatok a leggyakoribb melléknevek fokozásával. Változatos példák, feladatok a főnevek eset-alakjainak mondatbeli szerepeiről.
s, írásbeli kifejezőkészség, nyelvhelyesség, helyesírás Olvasás, irodalom: A dráma, a komikum. A petrarkista líra.	Egy vígjáték feldolgozása. A helyzet- és a jellemkomikum jegyeinek megfigyeltetése. Improvizáció, dramatizálás. Nyelvtani ellenőrző dolgozat írása a feltételes módú igealakok, a fokozott melléknevek és a főnevek mondatbeli szerepéről.
Kifejezőkészség: Szövegalkotás: főnevek, melléknevek, igék a mondatban. Nyelvhelyesség és helyesírás: Szövegek, témák feldolgozása. A szerb irodalmi nyelv története.	Cselekménymondás, beszámolók összetett mondatok alkalmazásával. Irodalmi szöveg és mű interpretációja (tömören). Részvétel beszélgetésben, együttműködés a beszédpartnerrel. Az alapvető nyelvtörténeti tények és a mai nyelvállapot ismerete.

Szerzők és művek

Moliére: egy vígjáték, A. Čarnojević: Molitva zaspalom Gospodu, G.S. Venclović: 1-2 vers

Z. Orfelin: Plač Serbii, Dositej Obradović élete és műve: Pismo Haralampiju,

Život i priključenija (részlet), állatmesék

Victor Hugo: Előszó a Cromnjellhez (részlet),

Byron: Childe Harold (részlet), Puskin: Anyegin (részlet)

Vuk Karadžić, a szerb nyelv és helyesírás megújítója: Predgovor rječniku, O podjeli i postanju narodnih pjesama, Žitije Hajduk-Veljka Petrovića.

P.P. Njegoš: Gorski vijenac (A hegyek koszorúja),

B. Radičević: Kad mlidijah umreti, Đački rastanak

Đ Jakšić: Veče, Ponoć, Otadžbina, Orao, J.J. Zmaj: versválogatás, egy Petőfi-vers fordítása

L. Kostić: Santa-Maria della Salute, P.Preradović: versválogatás, I. Mažuranić: Smrt

Smail-age Čengića, J.S. Popović egy vígjátéka.

A továbbhaladás feltételei:

- 350 új szó, állandósult szókapcsolat elsajátítása.
- Együttműködés a beszélgetőpartnerekkel a mindennapi helyzetekben.
- Önálló fordítás szótár használatával – szerbről magyarra.
- A legismertebb 19. századi szerb irodalmárok munkásságának ismerete.
- Összetett mondatok helyes használata (kötőszók helyes használata).
- A leggyakoribb igék, névszók adekvat helyes alkalmazása.
- 100-150 sornyi terjedelmű verses illetve prózai szöveg megtanulása.

11. évfolyam
Éves óraszám: 148

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Kommunikáció **Család, egyén:** Örömök és gondok a gyermeknevelésben (bölcsőde, óvoda, napközi otthon). Gondoskodás a gyermekekről. **Otthon és lakóhely:** Az én otthonom (fűtés, felszereltsége). A lakás és berendezéseinek modernizálása. **Táplálkozás:** Mivel kínáljuk meg a vendéget különböző alkalmakkor? Vendéglátás, vendéglátóhelyek (étterem, cukrászda, kávézó, kocsma stb.)	Feladatok, gyakorlatok az egyes témák önálló feldolgozásához anyaggyűjtéssel, rendszerezéssel. Ellenvélemény mérlegelése, cáfolat kifejtése a mindennapi élethelyzetekben illetve a kommunikációs témakörökhöz kapcsolódóan. A tervezés, előrelátás, gondoskodás nyelvi kifejezésformáinak megismerése. Vita a gyereknevelés örömeiről, gondjairól.

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Közlekedés: Közlekedési nehézségek, csúcsforgalom. **Utazás:** Vendégfogadás (hotel, egyéni szálláslehetőség). Vám és okmányellenőrzés. Nyelvi kommunikációs ismeretek Mondatmodellek: Appozíció Passzív igei alakok Többszörösen összetett mondat. Szóalkotás **Olvasás és írás, írásbeli kifejezőkészség, nyelvhelyesség és helyesírás** Olvasás, irodalom: Különféle műfajú, stílusú szövegek. Az epikai mű. Kifejezőkészség: Szövegelemző eljárások. Könyvtári anyaggyűjtés. Szótárak lexikonok a fordításhoz. **Nyelvhelyesség és helyesírás**: Nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek rendszerezése.	Útbaigazítás kérése. Útiterv készítése, készülődés. Gyakorlatok az appozíció különböző fajtáinak megismerésére. A passzív igei állapotot kifejező alakok megismerése. Néhány fontosabb többszörösen összetett mondat szerkezetének megismerése. A leggyakoribb szóalkotási módok ismerete. Stíluskötött szövegek kifejező olvasása (gyakorlással). Olvasott illetve hallott szakmai-tudományos szöveg értelmezése és annak ellenőrzése. Írásbeli, szóbeli fogalmazás (tartalommondás, elbeszélés, beszámoló, leírás) Előkészítése anyaggyűjtéssel. Fordításgyakorlatok tanári segítséggel. Az appozíció írása és helyes használata. A passzív helyes használata (aktív, passzív, személytelen mondatok). Helyes szórend alkalmazása a mondatokban. Egyeztetés helyes használata. Névszói bővítmények helyes használatának gyakorlása. Attributum, appozíciós halmaz felismerése, alkalmazása. A cselekvő – a szenvedő alany funkcióinak, különbözőségeinek ismerete. Többszörösen összetett mondatok kapcsolatának ábrázolása.

Szerzők és művek

Svetozar Marković: Pevanje i mišljenje (részlet), Srbija na Istoku (részlet).

Balzac: Goriot apó, Gogol: Revizor v. A köpeny.

Tolsztoj: Anna Karenyina, Jakov Ignjatović: Vetar, Prvi put ocem na jutrenje,

Radoje Domanović: Danga, Vođa, Branislav Nušić: Narodni poslanik, Simo Matavulj: Povareta, Bakonja fra-Brne (részlet), Vojislav Ilić versei (válogatás).

Baudelaire: Kapcsolatok, Albatrosz, Rimbaud: Ophelia,

Mallarme: A hattyú, Csehov: Ványa bácsi.

Bogdan Popović: Antologija novije srpke lirike (előszó)

A Šantić: Moja otadžbina, Pretprazničko veće , Veče na školju,

J. Dučić: Moja poezija, Zalazak sunca, Jablanovi (válogatás)

M. Rakić: Iskrena pesma, Na Gazi-Mestanu, Dolap.

S. Pandurović: Svetkovina, Rodna gruda, V.P. Dis: Možda spava, Nirvana,

A.G. Matoš:Jesenje veče, Notturno, B. Stanković: Nečista krv, egy elbeszélés v. Koštana.

P. Kočić: Jazavac pred sudom, egy elbeszélés.

A továbbhaladás feltételei:

- 350 új szó, állandósult szókapcsolat elsajátítása.
- Útiterv, táplálkozási terv, lakásterv készítése.
- Be nem gyakorolt különféle stílusú szövegek folyékony olvasása.
- Élmény elbeszélése 15-20 mondatban.
- Az elsajátított nyelvtani anyag: aktív, passzív, appozíció helyes alkalmazása.
- Néhány lírai költemény ismerete, rövid értelmezése.
- Az anyaországbeli és hazai szerzők ismerete, megnevezése.
- 100-150 sornyi terjedelmű verses illetve prózai szöveg megtanulása.

12. évfolyam
Éves óraszám: 148

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Kommunikáció:	
Család, egyén: Örömök és gondok a családban. A dolgozó nők problémái. Háztartási gépek a házimunkák megkönnyítésére, fehér technika a házban.	A kommunikációs gyakorlatok, témák önálló feldolgozása, levezetése.
Munka: Munkalehetőség fajtái. Továbbképzések fontossága és fajtái. Lehetőségek az elhelyezkedésben.	Egyéni – kisközösségi – társadalmi problémák, tennivalók nyelvi kifejezése.
Szolgáltatások és üzletek: Napi bevásárlás, hétvégi bevásárlás. Tartós fogyasztási cikkek vásárlása (részletre, kedvezmény).	Szókincsfejlesztő gyakorlatok történelmi – földrajzi ismeretek, sport és turizmus témakörben.
Ruházat vásárlása és varratása.	Vita a dolgozó nők problémáiról, az elhelyezkedési és munkalehetőségekről.
	Tartós fogyasztási cikkek próbavásárlása.
Egészség, sport és idő: Sportolási lehetőségek. Tömegsport, versenysport. Nemzetközi sportesemények, olimpia, világbajnokság. Nyaralás, kirándulás, kempingezés, turizmus. Idő.	Sportközvetítés megtekintése, eszmecsere a látottakról.
Hazánk, Magyarország: történelmi nevezetességek Budapesten és a lakóhely környékén. Pihenő és kirándulóhelyek. Budapest megtekintése vagy más városoké.	Beszámoló készítése Magyarország turisztikai nevezetességeiről illetve a fellelhető szerb vonatkozásairól.
Anyaország megismerése: Földrajzi adatok. Természeti kincsei és turizmusa. Nyaralás-telelés. Belgrád	
	Kirándulás Szerbia nevezetességeinek megtekintésével.
Nyelvi-kommunikációs ismeretek:	
Esetek a mondatokban.	
Igék a mondatokban.	Gyakorlatok, feladatok a névszók és igék mondatbeli szerepéről.
Olvasás és írás, írásbeli kifejezőkészség, nyelvhelyesség és helyesírás	Olvasott művek, filmek, színházi előadások önálló bemutatása.
Olvasás, irodalom:	Beszélgetés, dramatizáció összetett mondatok használatával. Irodalmi mű önálló

Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
Líra, epika, dráma. Néhány mű a 20. századi szerb irodalomból. Kifejezőkészség: Az irodalom, a művészet témái. Könyvtári anyagok segédletek. **Nyelvhelyesség és helyesírás:** Szóalkotási módok. Mondattani ismeretek rendszerezése.	interpretációja. Írásbeli fogalmazások (elbeszélés, leírás és beszámoló) készítése. Önálló fordítás magyarról szerbre és fordítva. Képzett és összetett szavak helyes használata, írása. Összetett mondatok helyesírása (összevetése a magyar helyesírással). A mondat nyelvtani szerkezetével kapcsolatos gyakorlatok. Esetek s igék a mondatban, a ragozhatatlan szavak, szófajok mondatbeli szerepének megismerése.

Szerzők és művek

Milutin Bojić: Plava grobnica, Dušan Vasiljev: Čovek peva posle rata, Miloš Crnjanski: Sumatra, Seobe I. Ivo Andrić: Ex ponto, Tin Ujević: Svakidašnja jadikovka, Veljko Petrović: Salašar, Rastko Petrović: Ljudi govore, Isidora Sekulić: Gospa Nola, Miroslav Krleža: A Glembay család, I.G. Kovačić: Jama

Ivo Andrić: Híd a Drinán, elbeszélések (válogatás), válogatás a két világháború közötti szerb és világirodalomból

Krleža és Crnjanski Ady-nekrológjai.

Kortárs irodalom: próza, líra, dráma. Jellemző jegyek és kiemelkekdő alkotók

Kortárs irodalom - jellemző jegyei és fő képviselői

Költészet: M. Pavlović, V. Popa, S. Raičković, B. Miljković, D. Maksimović

Próza: M. Selimović, D. Ćosić, A. Tišma, D. Kiš

Dráma: D. Kovačević: Balkanski špijun

A magyarországi szerb irodalom képviselői.

Válogatás a 20. századi világirodalomból - költészet, próza, dráma 3-4 mű a 20. sz. első felének irodalmából és 3-4 mű a kortárs világirodalomból.

S. Raičković: Septembar, Kamena uspavanka, M. Pavlović: Rekvijem, V. Parun: Ti koja imaš nevinije ruke,

I. Andrić: Prokleta avlija, M. Selimović: Derviš i smrt,

D. Ćosić: Koreni, A. Tišma: Upotreba čoveka (részlet),

R. Marinković: Ruke, D. Kiš: Enciklopedija mrtvih

D. Maksimović: Tražim pomilovanje, B. Miljković: Vatra i ništa.

Válogatás a kortárs irodalomból (B. Pekić, M. Bećković M. Pavlović, P. Džadžić műveiből).

A továbbhaladás feltételei:

- 350 új szó, állandósult szókapcsolat elsajátítása.
- A szerb irodalom néhány kiemelkedő egyénisége, munkásságának ismerete.
- Szépirodalmi szövegek gyakorlás utáni kifejező olvasása.
- Cselekmény elmondása (részletesen, tömören, a cselekmény alapvető elemeire bontva).
- Érzések, gondolatok kifejezése az olvasott művek, szövegek olvasmányok interpretációi alapján.
- Film és színházi előadás tartalmának ismertetése.
- Az elsajátított nyelvtani anyag helyes használata.
- A köznyelv és a tanult szaknyelvi kifejezések (szavak) beszédhelyzethez igazodó használata.
- Önálló fordítás szótárhasználattal – szerbről magyarra és fordítva.
- 130-180 sornyi terjedelmű verses vagy prózai szöveg megtanulása.

Szerb népismeret

A szerb kisebbségi népismeret a kisebbség és anyanemzetük, illetve nyelvnemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmaz. Általános fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódik (különösen Anyanyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Természetismeret, Földünk és környezetünk, Művészetek).

A népismeret oktatása a szerb nyelv és irodalom tantárgyba integrálva történik, a népismeret helyi tantervben feltüntetett óraszám része a szerb nyelv és irodalom tantárgy helyi tantervében feltüntetett óraszámnak.

<u>Az idekapcsolódó területek:</u>

a) a szerb kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája:

– nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvváltozatokat,

– vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),

– ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, színház, tánc és játék),

– hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,

– szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

b) A szerb kisebbség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja

– a szerb kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, szerb nyelvi országok történelmének, irodalmának korszakai; illetve a szerb nyelvi országok földrajza,

– oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,

c) Kisebbségi és állampolgári jogok

– a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,

– a kisebbségek intézményrendszere,

– nemzetközi kapcsolatok.

Szerb nemzetiségi népismeret

helyi tanterve

1-4. évfolyam

Célok és feladatok

- A szerb nemzetiségi népismeret tanításának célja és feladata, hogy a tanulók életkori ajátosságainak figyelembevételével fejlessze és erősítse a nemzeti kisebbségi identitástudatot.
- Az 1-4. évfolyam alapfeladata a szerb kultúra megszerettetése, lakóhelye múltjának, hagyományainak megismerése és alapelemeinek elsajátítása.
- A megismert hagyományok ápolása és gyakorlása módot ad a nyelvi – magyarországi szerb szólások és beszédvariánsok –, a vizuális kultúra – népművészeti és képzőművészeti alkotások –, az ének-zenei és tánckultúra, a népi eszközök és tevékenységek megőrzéséhez.
- A népismeret témakörei felkeltik a tanulók érdeklődését a maradandó értékek megőrzéséhez a művészetekben, építészetben és gazdaságban.

- Az alsó tagozatra jellemző nyelvi és irodalmi képességek fejlesztése a megismert és megtanult népköltészeti alkotásokon keresztül. A találós kérdések, közmondások, kiszámolók, köszöntők, mesék, legendák, imák, népdalok és egyházi énekek olvasása, emlékezetből való megtanulása, dramatizálása alkalmat nyújt a tanulók szókincsének bővítéséhez, kifejezőkészségének fejlesztéséhez.
- Az életkori befogadóképességnek megfelelően az önálló ismeretszerzés különböző forrásainak használata, mint régi dokumentumok, lexikonok, enciklopédiák, médiakultúra (rádió, televízió, újságok).
- Saját gyűjtőmunka elindítása a még meglévő anyagi és szellemi emlékek, értékek megmentése.
- Népünk kultúrájának helyi és tájegységi ismerete erősíti a nemzeti kisebbségi azonosságtudatot, a szerb néphez való tartozás érzését, fejleszti a tanulók személyiségét, ösztönzi az értékek megőrzésére, neveli a környezetért érzett felelősségre.

Fejlesztési követelmények

- A magyarországi szerbek kultúrájáról és hagyományairól szerzett ismeretek elmélyítése, különösen a lakóhelyi és szűkebb régió jellemzői.
- A gyermekjátékok, néptáncok, népdalok, népszokások ismerete, dramatizálása, előadása.
- A helyi népviselet és népi motívumok ismerete, gyűjtése, felhasználása az ajándékok készítésekor, díszítésben, illusztrálásban.
- A népi humor és bölcsesség valódi elemeinek felismerése a szerbság kultúrájában, hagyományaiban és irodalmi alkotásaiban.
- Szókincs bővítése és kifejezőképesség fejlesztése a tanult közmondásokkal, szólásokkal, szófordulatokkal.
- A természetben bekövetkező változások megfigyelése és rögzítése, ezek összehasonlítása a naptárral, a munkavégzéssel és az éves ünnepekkel.
- A magyarországi szerbek ünnepeinek szerepéről és jelentőségéről szerzett ismeretek elmélyítése. A lakóhelyi ünnepek megünneplése, az ünnepi szokások felélesztése ételek, ajándékok, díszek készítésével, gyermekjátékok, népszokások, dramatikus játékok előadásával, bemutatásával.
- A munkában használt eszközök és szerszámok felismerése és megnevezése.
- A kézügyesség fejlesztése a természetes anyagokból házilag elkészíthető ajándék, dísz, tárgy, eszköz, játék elkészítésével.
- Lakóhelyének és tájegységének a helyét ismerje fel a térképen, tudja lakóhelyének irodalmi, történelmi, művészeti nevezetességeit.
- Az anyagi és a szellemi kultúra értékeit ismerje fel, a még meglévő tárgyait, tárgyi emlékeit, népszokásait gyűjtse.
- Hazája és anyaországa szimbólumait ismerje és tisztelje.

1. évfolyam

Évi óraszám: 18

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Ünnepek Mindenszentek, Szent Miklós, Karácsony, Újév, Szent Száva, Farsang, Húsvét, Szent György nap, házi patrónus	Az ünnepek jelentősége, rövid tartalma. Saját élmény elmondása az ünnepről. Rövid imák, köszöntők megtanulása. Párbeszéd, szituációs játék gyakorlása köszöntéssel, mozgással. Karácsonyi díszek, álarc készítése, tojásfestés.
Népköltészet, népművészet Közmondások, találós kérdések, kiszámolók, köszöntők, üdvözlések, gyermekjátékok, dalok	A szókincs bővítése a megtanult szavakkal, kifejezésekkel. Érzelmek kifejezése némajátékkal. Szituációs játék előadása, a köszöntés, ajándékozás formáinak gyakorlása. A gyermekjátékok, dalok összekapcsolása mozgással, bábozással.
A természet változásainak megfigyelése évszakok, termések	Az évszakok közötti különbségek megfigyelése. Az évszakok és az ünnepek közötti kapcsolat tudatosítása. Az évszakokhoz kötött termések és gyermekjátékok megtanulása.
Munkaeszközök és szerszámok iskolai felszerelés, háztartási eszközök	Az iskolai felszerelés, háztartási eszközök bemutatása régen és ma, különbségei gyűjtött fotók, tárgyak, illusztrációk, beszámolók segítségével.

A továbbhaladás feltétele

A kerettanterv nem határoz meg a továbbhaladáshoz szükséges feltételt, az első és második évfolyamot egy fejlesztési szakasznak tekinti.

2. évfolyam
Évi óraszám: 18

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Ünnepek Szent Miklós, Karácsony, Újév, Szent Száva, Farsang, Virágvasárnap, Húsvét, házi patronus	Egyházi énekek tanulása, otthoni gyűjtése. Ünnepi köszöntők, üdvözlések gyűjtése, tanulása és gyakorlása szituációs játékok során.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
	Saját élmény elmondása az adott ünnepről, megünnepléséről a családban. A karácsonyi asztalteríték, a díszek és jellegzetes ételek a lakóhelyen. A húsvéti tojásfestés technikája és kipróbálása, motívumainak gyűjtése. A jellegzetes húsvéti ételek és áldásuk jelentősége
Népköltészet, népművészet Közmondások, találós kérdések, kiszámolók, szólások, köszöntők, üdvözlések, népszokások, lakóhelyi gyermek és néptáncok, népdalok	A szókincs bővítése és a kifejezőképesség fejlesztése a megtanult népköltészeti alkotásokkal. Érzelmek kifejezése némajátékkal. A köszöntők, üdvözlések érzelmi hangsúlya A helyi gyermek és néptáncok, népdalok gyűjtése, tanulása mozgással, dramatizálással.
A természet változásainak megfigyelése Évszakok, hónapok A termések és betakarításuk ideje	Az évszakok jellemzőinek megfigyelése, a köztük lévő különbségek tudatosítása. A hónapok sorrendje, szerb elnevezésük megtanulása. Az ünnepek összekapcsolása az évszakokkal és a naptárral. A termések és betakarításuk, valamint az ünnepi ételek, díszek kapcsolatának tudatosítása.
Munkaeszközök, szerszámok Eszközök, tárgyak, szerszámok a ház körül és a kerti munkában	A ház körüli és a kerti munkához szükséges eszközök megnevezése, használatuk bemutatása mozgással, imitálással. A munkavégzés fázisainak felsorolása. A munkavégzéssel kapcsolatos népdalok tanulása (pl. Ja posejah lan...). Régi eszközök gyűjtése, bemutatása.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló tudjon ismereteket meríteni saját népcsoportjából, lakókörnyezetéből, családjából.

- Tanuljon meg saját tájszólásán ünnepekhez kötődő köszöntőket, üdvözléseket, imákat, közmondásokat, találós kérdéseket, kiszámolókat, szólásokat.
- Tudja a helyben legismertebb gyermek-, népdalokat, táncokat.
- Ismerje lakóhelye legjellegzetesebb terméseit, betakarításuk idejét.
- Ismerje a termések szerepét és jelentőségét, az ünnepi ételeket (karácsonyi és húsvéti).
- Ismerje a munkaeszközöket és szerszámokat a ház körül és a kertben.
- Képes legyen ajándékokat, díszeket készíteni az ünnepekre.
- A tanuló ismerje az adott ünnepek szimbolikáját, legfontosabb jellemzőit, kapcsolja össze azokat a naptárral.

3. évfolyam
Évi óraszám: 18

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Ünnepek Nagyboldogasszony, Kisboldogasszony, a lakóhely ünnepe, Mindenszentek, Szent Miklós, Karácsony, Szent Száva, Szilveszter, Farsang, Nagypéntek, Nagyszombat, Húsvét	A népszokások tanulása, felelevenítése (betlehemezés, locsolás). Az ünnepek jelentősége, az alkalmi köszöntők tartalma, az ünnepekhez kapcsolódó szólások, közmondások tanulása, eljátszása. Az ünnepek leírása a népmesékben. Az ünneplés régi és mai jellegzetességei, azonos és különböző jegyei megfigyelése.
Népköltészet, népművészet Mesék, állatmesék, lakóhelyi, tájegységi népszokások, népdalok és néptáncok	A szókincs bővítése és a kifejezőképesség fejlesztése az olvasott népköltészeti alkotások során. Ismert mese elmondása. A nép (állatok) életének megfigyelése. A táj és az eszközök leírásának megfigyelése. A népi kifejezések, szólások gyűjtése. A lakóhelyi és tájegységi népszokások, népdalok, néptáncok tanulása, gyűjtése.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A természet változásainak megfigyelése A természet változásai a népköltészetben és a népszokásokban	Az ünnepek és népszokások kapcsolata a naptárral, évszakonkénti jellegzetes elemei megfigyelése. A mezőgazdasági munkák és a természet változásainak kapcsolata, megfigyelése.
Munkaeszközök, szerszámok Mezőgazdasági munka a határban	A munkaeszközök, a munkafolyamat megfigyelése, sorrendjének tudatosítása. Munkaeszközök, szerszámok, tárgyak gyűjtése, javítása.
Lakóhelyismeret Jellegzetes épületek: iskola, kultúrház, polgármesteri hivatal, templom, kereszt, kápolna, temető	Tájékozódás a lakóhely meglévő és történelmi épületeiről, azok történetéről, régi és új állapotáról. Adatok, fényképek, történetek gyűjtése. Illusztráció készítése a lakóhelyi értékekről. Kiállítás rendezése az összegyűjtött tárgyakból, dokumentumokból, tanulói illusztrációkból.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló tudjon ismereteket meríteni lakóhelyéről, tájegységéből.
- Tanuljon meg imákat, népmeséket, állatmeséket, népszokásokat.
- A népszokások előadásában, dramatizációjában vegyen részt.
- Tudja a legismertebb népdalokat, néptáncokat.
- Ismerje az évszakok és a népszokások közötti összefüggéseket, azok szerepét és jelentőségét. Ismerje a leggyakrabban használt mezőgazdasági eszközöket.
- Legyen képes felismerni az anyagi és szellemi kultúra értékeit, részt venni a gyűjtőmunkában. A tanuló ismerje az ünnepek jelentőségét, jellemzőit, kapcsolja össze a naptárral.

4. évfolyam
Évi óraszám: 18

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Ünnepek Szent Miklós Szent Miklós, Materice, Oci, Detinci, , Karácsony, Újév, Farsang, Nagybőjt, Húsvét, Pünkösd, házi patrónus (slava)	Az ünnepekhez kapcsolódó versek, mesék, legendák, történetek olvasása, tanulása, dramatizálása. Népszokások, szerepjátékok tanulása, előadása az ünnep napján. A népviselet, az öltözék részei megfigyelése az ünnepeken. Az ünnepek sorrendbe állítása, összefüggése a naptárral. Beszámoló saját élményről a családi, lakóhelyi ünnep kapcsán.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Népköltészet, népművészet Lakóhelyi és a szűkebb régió versei, meséi, legendái, népdalai, néptáncai, népviselete	A népi humor megjelenítése a népköltészetben, jellegzetes szólások, nyelvi fordulatok gyűjtése, tartalom rövid elmondása. A lakóhely, a régió legjellegzetesebb népszokásai dramatizálása, néptáncai előadása. Lakóhelye, tájegysége irodalmi vonatkozásainak gyűjtése. A népviselet részei, a népművészet jellegzetes motívumai gyűjtése, felhasználása illusztrációkban.
A természet változásainak megfigyelése A népi hiedelem és a tudományos tények különbözősége	A tanult ünnepek, népszokások, népmesék és legendák tartalmaiban előforduló hiedelmek összevetése a tudományos tényekkel, azonos és különböző megfigyelések a természeti jelenségekkel, változásokkal kapcsolatban.
Munkaeszközök, szerszámok Kisiparosok a lakóhelyen, legismertebb eszközeik	A fa, a fém, textília, agyag, stb. megmunkálásának fázisai és eszközei, kipróbálásuk a gyakorlatban. A tájegységre legjobban jellemző tevékenység gyakorlása.
Lakóhelyismeret Köztéri épületek, szobrok, emlékművek, a temető és a temetői feliratok egyéb művészeti értékek, állami, lakóhelyi jelképek	Tájékozódás a lakóhely irodalmi, történelmi, népi- és képzőművészeti értékeiről. Adatok, fényképek, tárgyak gyűjtése, rendszerezése. Kiállítás rendezése az összegyűjtött anyagból. Magyarország és Szerbia, valamint lakóhelye jelképeit ismerje fel (zászló, címer).

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló tudjon ismereteket meríteni saját lakóhelyéről és tájegységéből.
- Tanuljon meg imákat, meséket, legendákat, népszokásokat ismerjen meg. Tudja a legismertebb népdalokat, néptáncokat.
- Tudja a természeti jelenségekhez és az ünnepekhez kötődő népszokásokat, vegyen részt azok előadásában. Ismerje fel és nevezze meg a leggyakrabban használt munkaeszközöket és szerszámokat.
- Tudja meghatározni a lakóhelye és a régió helyét a térképen, ismerje lakóhelye nevezetességeit.
- Tudja felismerni az anyagi és a szellemi kultúra értékeit, képes legyen részt venni a gyűjtőmunkában.
- A tanuló ismerje az ünnepek jelentőségét és jellemzőit, kapcsolja össze a naptárral.
- Ismerje fel és nevezze meg Magyarország, Szerbia és lakóhelye jelképeit (címer, zászló).

5-8. évfolyam

Célok és feladatok

- A szerb nemzetiségi népismeret megismerteti a tanulókat lakóhelyük, régiójuk, más szerb népcsoportok és az anyanemzet legjellemzőbb néprajzi hagyományaival, kultúrájával, történelmével, társadalomföldrajzával.
- A szerb nemzetiségi népismeret tanításának célja a tanulók érdeklődésének felkeltése a magyarországi szerbok és az egész szerbság anyagi és szellemi kultúrája iránt fejlesztve ezzel a szerb kisebbségi identitástudatot.
- Az 5-8. évfolyam feladata a korábban megszerzett ismeretek elmélyítése és fokozatos bővítése. Az 5. évfolyamon a lakóhely és a szűkebb régió, a 6. évfolyamon a magyarországi szerb népcsoportok, a 7. évfolyamon egy szerbiai régió, 8. évfolyamon pedig egész Szerbia néprajzi, történelmi, földrajzi, művelődéstörténeti és gazdasági sajátosságaival ismerkedik meg a tanuló.
- Ösztönözzük a tanulókat önálló tevékenységre különböző forrásokból történő információgyűjtés és a még fellelhető tárgyi és szellemi értékek megmentését szolgáló gyűjtőmunka révén.
- A szerb nemzetiségi népismeret tanítása során alakuljon ki a tanulóban a helyes értékrend a népi értékek és a nyelvjárások megbecsülése és tisztelete. Törekedni kell a néphagyomány élményszerű megismerésére, pl. dramatizálás, beszélgetés idős emberekkel, tájház meglátogatása útján.
- A 8. évfolyam feladata a kisebbségek jogainak és intézményrendszerének megismertetése ösztönözve ezzel a tanulót, hogy nemzetisége öntudatos tagjává váljon.

Fejlesztési követelmények

- A magyarországi szerbség nyelvének alapvető sajátosságainak összehasonlítása képek, leírások, elbeszélések alapján, bemutatva a szerb népi kultúra gazdagságát, kiemelve a közös vonásokat.
- Értse meg a tanuló példák segítségével, hogyan határozza meg a földrajzi elhelyezkedés a régiók építészetét, gazdálkodását, a településformát és az életmódot. smerje fel az életmód az építészet és a berendezés formavilága közti kapcsolatot.
- Ismerje meg a magyarországi szerbek és az anyanemzet történelmét, irodalmi és képzőművészeti alkotásait. Fejlődjön a tanuló fogékonysága az irodalmi és képzőművészeti értékek iránt.
- Legyen képes szerb nyelven beszámolót, kiselőadást tartani önállóan megszerzett információk alapján. Ismerje a szerb népművészet alapvető díszítő motívumait és azok technikáját. Ismerje a szerbek karácsonyi és húsvéti népszokásait és a hozzájuk kötődő népköltészeti alkotásokat és népi hiedelmeket. Legyen képes a térképen elhelyezni a tanult topográfiai fogalmakat.

5. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Lakóhelyünk néprajzi jellemzői A lakóhely földrajzi fekvése, fontosabb létesítmények. Települések tájszólásaival és az irodalmi szerb nyelvvel. A lakóhely népviselete: Jellemző alapanyagok, színek, motívumok. Hétköznapi és ünnepi viselet. Életkorok szerinti öltözködés. Gyermekek ruházata. A lakóhely népművészeti alkotásai, dalai, táncai, népzenéje.	A lakóhely megkeresése Magyarország térképén. A népviseletre jellemző motívumok ábrázolása. Népmesék, népdalok előadása. Alapvető tánclépések gyakorlása.
Lakóhelyünk természeti adottságai, gazdasági jellemzői A lakóhely természeti környezete. Gyűjtögetés, növénytermesztés, állattenyésztés, halászat. Hagyományos falusi mesterségek.	A hagyományos gazdálkodáshoz kötődő, ma már nem használatos eszközök megtekintése. A még fellelhető tárgyak gyűjtése. Beszélgetés még élő mesterekkel.
A lakóház A természeti környezet hatása az építkezés módjára. A falusi házak beosztása. Hagyományos berendezés, bútorzat. Házi textíliák: hétköznapi és ünnepi lakástextíliák motívumai, díszítettsége. Használati és dísztárgyak. A berendezés anyaga, elkészítésének módja.	Tájház megtekintése. A textíliák, berendezési tárgyak díszítő motívumainak ábrázolása. Fényképgyűjtés a lakóház, lakásbelső megváltozásáról.
Az emberi élet fordulóihoz kötődő népszokások A születéshez kapcsolódó népszokások. A házasságkötés: leánykérés, lakodalmi előkészületek, lakodalmas menet, hagyományos ételek. A rokonsági kapcsolatok terminológiája a helyi nyelvben.	Gyermekdalok, altatódalok, kiszámolók, népi imák tanulása. Lakodalmas szokások dramatizálása. A helyi nyelvjárás rokonsági terminológiájának összehasonlítása az irodalmi nyelv kifejezéseivel.
Karácsonyi népszokások	A szenteste dramatizálása.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A karácsonyt megelőző ünnepek és a hozzájuk kapcsolódó hiedelmek. Karácsonyi előkészületek. Hagyományos ételek. Karácsonyi dalok, köszöntések.	
A farsang idejének kiszámítása. A mulatságok hangulatának felidézése. A farsang hagyományos ételei.	Álarckészítés
Húsvéti ünnepkör Nagypéntekhez és nagyszombathoz kötődő szokások. Húsvétvasárnap.	Húsvéti gyermekjátékok dramatizálása
A szerb nép története az államalapításig A szerbek letelepedése. Szláv népek Pannónia területén a magyar törzsek bejövetele előtt.	Történelmi események időrendi sorrendbe állítása. A tanult topográfiai fogalmak megkeresése a térképen.
Szerbia államiságának jelképei A szerb zászló, címer, himnusz. A szerb címer keletkezésének legendája.	A szerb nemzeti zászló rajzolása, festése. A szerb himnusz hallgatása, éneklése.

A továbbhaladás feltételei

- A lakóhelyre jellemző népművészeti tárgyak, viseletek motívumainak felismerése.
- A legfontosabb népszokások ismerete, részvétel a karácsonyhoz és húsvéthoz kapcsolódó szokások dramatizálásában.
- Néhány dal, kiszámoló, népi ima elsajátítása tanári vagy tanulói választás alapján.
- Az alapvető gazdálkodási ágak és azok eszközeinek felismerése, használatuk ismerete.
- Szerbia jelképeinek felismerése és tisztelete.

6. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A Magyarországon élő szerbség nyelvi és néprajzi jellemzői Földrajzi elhelyezkedésük. Az egyes régiók nyelvjárásai, népviselete, jellemző dalai, táncai, hangszerei. Nevezetes népszokások, ünnepek. A sorsfordulókhoz (születés, házasságkötés, elhalálozás, temetkezés) kapcsolódó szokások.	A népcsoportok megnevezése. A régiók elhelyezése Magyarország térképén, nagyobb városok, települések megnevezése. A nyelvi sajátosságok régiónkénti összevetése, ill. összehasonlítása az irodalmi nyelvvel. Dal- és tánctanulás. A jellegzetes népszokások felelevenítése, eljátszása

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A magyarországi szerbek települései, népi építészete A tájegységek településformái. A természeti környezet és a településformák, építkezési módok kialakulásának összefüggése. A paraszti lakóházak. A gazdasági épületek funkciója, helye a paraszti portán. A régiók berendezési és használati tárgyai, bútortípusok, textíliák. Az életmód és az építkezés technikájának összefüggései.	Lakóház, szobabelső, népművészeti motívumok, berendezési tárgyak, eszközök rajzolása. A lakóház, illetve a paraszti porta alaprajzának elkészítése.
Élet a családi közösségben, gazdálkodás. Nemek és életkor szerinti munkamegosztás. A családtagok helyzete, rangsora. Gyermekek a családban, gyermekjátékok. Az étkezés rendje. Állattenyésztés, földművelés. A földművelés módjai és fázisai. Méhészkedés, halászat eszközei.	Beszámoló, fogalmazás készítése arról: Hogyan változott meg napjainkban a falusi emberek életmódja és a gazdálkodás. Egy- egy élethelyzet eljátszása. Önálló információgyűjtés idős emberektől arról, hogyan éltek régen a családban. Munkaeszközök lerajzolása.
A magyarországi szerbek népköltészete Gyermekdalok, kiszámolók, népi imák, mondókák, altatódalok, népmesék, népdalok.	A népköltészeti alkotások összehasonlítása. A variánsok régiók szerinti összevetése.
A magyarországi szerbség származása, őshazája. Letelepedés Magyarországon.	A tanult helyek megkeresése a térképen.
A szerb nép története a Rákóczi-szabadságharcig. A szerbek a törökök alatt.	A magyar és a szerb történelem párhuzamba állítása. Események időrendbe állítása. A tanult helyek megkeresése a térképen.
A Szerb Köztársaság államiságának jelképei A szerb zászló, himnusz és címer	A himnusz éneklése, az első és az utolsó versszak megtanulása. A magyar és a szerb himnusz tartalmi összehasonlítása

A továbbhaladás feltételei

- Tudja a tanuló megnevezni a magyarországi szerb népcsoportokat. Vegyen részt népköltészeti alkotások és népszokások bemutatásában, dramatizálásában.
- Tanuljon meg néhányat régiója népköltészeti alkotásaiból.
- Sajátítsa el a nyelvjárására jellemző karácsonyi és húsvéti népszokásokról tanultakat.

- Tudja melyek azok a népszokások, ünnepek, melyek csak az ő nyelvcsoportjára jellemzőek. Ismerje népcsoportja származását, alapvető gazdálkodási és építészeti sajátosságait, díszítő motívumait.
- Ismerje és tisztelje Szerbia jelképeit, tanulja meg a szerb himnusz első és utolsó versszakát.

7. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Szerbia Szerbia természeti és társadalmi földrajza	Tanulói kiselőadás, beszámoló készítése Szerbia természeti szépségeiről. A természeti adottságok és a gazdaság kölcsönhatásai.
A lakóhelyhez legközelebbi szerbiai régió vagy a testvériskola térsége Az adott régió természet- és társadalom-földrajza. A régió néprajzi sajátosságai: nyelvjárás, népviselet, népzene, néptánc, népdalok, népszokások, kiemelten a karácsonyi, farsangi és húsvéti népszokások.	Tablókészítés az adott térségről A régió néprajzi sajátosságainak összehasonlítása a lakóhely néprajzi jellegzetességeivel
A szerb nép története a századfordulóig Szerb történelmi korszakok nevének használata. A szerb történelem kiemelkedő történelmi és társadalmi eseményeinek ismerete. Az idő ábrázolása téri-vizuális eszközökkel, kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség idıpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt idıpontokhoz képest.	Történelmi események elmesélése időrendi sorrendben. Egyazon történelmi esemény, illetve személyiség megítélésének összevetése a magyar és a szerb történelemben A magyar és szerb történelmi események párhuzamba állítása
Legyen alkalmuk a tanulóknak ismereteket szerezni a szerb helyi és a magyarországi szerbek hagyományairól, kulturális emlékhelyeiről, múltjáról és a megóvásukra tett erőfeszítésekről (fenntartásuk problémái, asszimiláció). A történelmi múlt és művelődéstörténet egy-egy térben és időben határolt darabját mélységében (pl. Matica srpska megalakulása, a nagy szerb népvándorlás, szerb felkelés stb.). Ismerkedés a szerb történelem és tudomány kiemelkedő személyiségeivel.	

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Szerb intézmények, egyesületek lakóhelyünkön A kisebbségi önkormányzat feladatai, működése.	

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló tudja Szerbia földrajzi elhelyezkedését Európában, valamint a tanult régió elhelyezkedését Szerbián belül.
- Ismerje fel a tanult régió legjellemzőbb néprajzi sajátosságait. Tudjon információt gyűjteni adott témában.
- Tanuljon meg néhány verset saját vagy tanári választás alapján.

8. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Szerbia Szerbia tájegységei, megyék, megyeközpontok, nagyobb városok	Tablókészítés az ország idegenforgalmi látványosságairól
Szerbia fővárosa: Belgrád A főváros részei, fő létesítmények, emlékművek, nevezetességek	Útikalauz készítése Belgrádról
Szerbia régióinak néprajzi sajátosságai A régiók jellegzetes népszokásai, viseletei, dalai, táncai, zenéje. A karácsonyi, farsangi és húsvéti népszokások részletes bemutatőása.	A néprajzi jellemzők összehasonlítása
Szerbia történelme Szerbia részvétele az első világháborúban. Szerb-Horvát-Szlovén Királyság kialakulása.	A korabeli szerb és magyar események párhuzamba állítása. Történelmi események időrendi sorrendbe állítása
Szerbia kulturális öröksége Építészet, szobrászat, zene.	Művészeti stílusok, műfajok megismerése, műalkotások elemzése
A szerb kisebbség helyzete és intézményei Magyarországon Az 1993. évi törvény a nemzeti és etnikai	Információgyűjtés különböző információhordozókból a kisebbségi intézmények tevékenységéről Látogatás az intézményeknél

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
kisebbségek jogairól. Intézmények: kisebbségi önkormányzatok, óvodák, általános iskolák, gimnázium, tanszékek; Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Klub, Joakim Vujity Szerb Színház, a közszolgálati mediák szerb nyelvű adásai.	

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló tudja meghatározni Belgád földrajzi fekvését.
- Ismerje Szerbia legjellemzőbb néprajzi sajátosságait. Tudja a XX. századi szerb történelem legfontosabb fordulópontjait.
- Tudja megnevezni a magyarországi szerbek hetilapját és tévéműsorát.
- Tanuljon meg néhány verset saját vagy tanári választás alapján.

9-12. évfolyam

Célok és feladatok

- A szerb nemzetiségi népismeret tanításának célja és feladata, hogy a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével fejlessze és erősítse a nemzeti kisebbségi dentitástudatot.
- A magyarországi szerbek és az egész szerbség anyagi és szellemi kultúrájának, lakóhelye, régiója történelmi, földrajzi, művészeti és a mindennapi élet elemeinek megismerése és elsajátítása.
- A hagyományok megőrzése, ápolása, továbbfejlesztése alkalmat ad a saját népcsoportja, a magyarországi szerbek és a szerbség nyelvének, nyelvjárásainak megőrzését, a nyelvi variánsok megismerését.
- A tanulók szókincsének bővítése, a nyelvi és irodalmi képességeinek fejlesztése, a sztandard szerb nyelv normáinak megfelelően.
- A szakkifejezések használata a népismeret, történelem, földrajz, művészetek témakörben.
- A Magyarországon élő szerb kisebbség anyagi és szellemi kultúrájának megismerése lakóhelyén, régiójában és az országban.
- Az önálló ismeretszerzés különböző forrásainak használata a tanuló életkori befogadóképességének és érdeklődésének megfelelően, mint lexikonok, enciklopédiák, dokumentumok, médiakultúra (rádió, televízió, újság, számítógép).

Fejlesztési követelmények

- A tanuló képes legyen különböző forrásokból ismereteket meríteni népcsoportjából, amelyhez tartozik, a hagyományos népi kultúra forrásanyagából, családja, környezete

gyökereit, nyelvi kifejezésmódját, ünnepeit, anyanemzete, kisebbsége szimbólumait, kisebbsége helyzetét ismerni.

- A tanuló képes legyen elsajátítani kisebbsége, anyanemzete kulturális életének kiemelkedő eseményeit, kulturális örökségét, országos, regionális fesztiváljait, kisebbsége kiemelkedő egyéniségeit, művészeit.
- Sajátítsa el anyanemzete történelmét, eseményeit, politikai földrajzát.
- Hazánk emberi és kisebbségi jogainak rendszerét, a kisebbségi önkormányzati rendszert, az országos jellegű kisebbségi szervezetek létezését és működését, kisebbsége létezését a világban, kisebbsége nemzetközi kapcsolatait ismerje.
- A megszerzett ismereteket megfelelő formában rögzítse, azok alapján vitatkozni, érvelni, következtetéseket levonni, saját álláspontját az eseményekről, jelenségekről képes legyen kifejteni.
- A tanuló képes legyen megérteni, hogy a népcsoportja megteremtett hagyományait a népek és nemzetek közös történetének részeként összekötik őt népe múltjával segítve orientálódását a mában, előrevetítve a jövőképet a különböző nemzetek és nemzetiségek közös életében.
- „Becsüld a másét, s légy büszke sajátodra” szerb népi mondás szerint a szerb kulturális örökség, mint világörökség megismerése és elsajátítása által erősödjék nemzeti öntudata.
- A megszerzett ismereteket képes legyen kifejteni szóbeli és írásbeli formában a standard szerb nyelv normáinak megfelelően.

9. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A szerb anyagi és szellemi kultúra Az általános iskolában tanultak nivellálása Az etnográfia és etnológia tudomány fogalma, történelmi fejlődése, a mindennapi élet művészete, a falusi lakóház típusai, a kézművesség	A fogalmak elsajátítása, használata. A művészeti értékek felismerése, gyűjtése, a tanuló ízlésének, látásmódjának fejlesztése. Szóbeli és írásbeli műelemzés. A szerbek lakta régiók lakóházainak jellegzetességei, felismerése a felhasznált építőanyagok alapján. A kézműves foglalkozások megismerése, munkafolyamatai, szerszámai, felhasznált anyagok megnevezése. A jellegzetes motívumok gyűjtése, felhasználása a mindennapi életben.
Antik és középkori városok, műemlékek Kolostorok jellemzői, életük, királyi városok	

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
	A műemlékek megismerése, részeinek megnevezése, szóbeli és írásbeli műelemzés tanult szakkifejezések használatával.
Szerbia földrajza Térbeli elhelyezkedése, területe, határai, éghajlata, vízrajza, felszíne, régiók és megyék rendszere, gazdasági és közlekedési orientáltsága	A földrajzi szakkifejezések elsajátítása, használatuk szóbeli és írásbeli beszámolók során. A tipográfiai ismeretek elmélyítése. Önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése. A földrajzi adottságok hatásának felismerése a gazdaságra és a társadalomra.
Szerbek történelme I. Szerbek vándorlása, letelepedésük, államalapítás, Car Dušan.	A történelmi tények és szakkifejezések megismerése, megtanulása, használata szóbeli és írásbeli beszámolók során. Önálló munka képességének fejlesztése forrásmunkák, dokumentumok, legendák olvasása során.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló legyen képes a szerb anyagi és szellemi kultúra alapvető értékei elemeinek elsajátítására. Ismerje az etnográfia és etnológia tudomány fogalmát, történelmi fejlődését. Sajátítsa el a műelemzés legalapvetőbb szakkifejezéseit az alkalmazás szintjén.

- Tudja Szerbia legalapvetőbb földrajzi adatait, a magyarországi szerbek földrajzi helyzetét, legyen képes önálló ismeretszerzésre. A földrajzi szakkifejezések elsajátítása az alkalmazás szintjén.

- Szerbia történelmi ismereteinek ismerete Car Dušan-ig. A történelmi szakkifejezések elsajátítása az alkalmazás szintjén.

10. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Kolostori élet	A közös élet szervezeti formájának megismerése összevetése a bibliai eseményekkel.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
	Szakkifejezések használata a szóbeli-írásbeli műelemzés során. Forrásmunkák önálló felkutatása, feldolgozása.
Szerbia földrajza Természetes és igazgatási régiói rendszere, változások a földművelés, gazdaság, közlekedés, turizmus, a kultúra, egészségügy, nevelés-oktatás és a népességben	Új ismeretek szerzése, a változások, a fejlődés és okainak felismerése. Szakkifejezések használata beszámolók során. Önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése, forrásmunkák felkutatása, önálló feldolgozása.
Szerbek történelme II. Rigómezei csata Szerbek a törökök uralkodása idején Szerb felkelések Nagy szerb népvándorlás, letelepedés	Új ismeretek szerzése, történelmi szakkifejezések használata szóbeli és írásbeli beszámolók során. Történelmi forrásmunkák önálló feldolgozása. A nemzeti újjászületés, a nemzeti érdekek tudatosítása, párhuzamossága.
A magyarországi szerbek Származásuk, nyelvük, kulturális történelmi, népismeretei jellemzőik	Az eddig tanultak összegzése, tudatosítása. A népcsoportok közötti azonos és eltérő jegyek tudatosítása, felismerése.

A továbbhaladás feltételei:

- Rendelkezzék a Szerbia természeti, igazgatási régióinak, népessége struktúrájának, földművelésének, gazdaságának, közlekedésének, oktatásának, egészségügyének, idegenforgalmának ismereteivel.
- Tudja a szerb kulcsfontosságú történelmi eseményeit a nagy szerb vándorlásig. Tudja a történelmi eseményeket a magyarországi szerbek történelméből.
- Képes legyen használni a forrásmunkákat, dokumentumokat és a történelmi, földrajzi, művészeti szakkifejezéseket a szóbeli és írásbeli beszámolóiban.

11. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
A kulturális örökség A műalkotás: festmény, szobor, köztéri alkotás Kulturális intézmények: színház, múzeum, galéria köztéri alkotás, park A műemlékvédelem.	A kulturális örökség károsításának aktív és passzív formái felismerése, elemei, a károsítás elleni harc fontosságának tudatosítása. A kulturális intézmények szerepének, jelentőségének tudatosítása. Érvelés, vitakészség fejlesztése a kultúráról és a műemlékvédelemről.
A magyarországi szerbek nevelési és oktatási rendszere Országos és regionális jellegű civil szervezetek, médiák, közalapítványok Óvodai, általános és középiskolai, főiskolai, egyetemi nevelés-oktatási modell Az alkotmányos és törvényes jogok, kormány és minisztériumi rendeletek, a kisebbségi önkormányzati rendszer	A jogok, törvények, rendeletek, megismerése, tudatosítása. Mindennapi életből példák gyűjtése. A lehetőségek tudatosítása a mindennapi életben, a pályaválasztás, az informálódás terén.
A szerbek történelme III. Törökök kiűzése Szerbiából Knez Miloš munkássága Szerbia az I. világháborúban A Szerb-Horvát-Szlovén Királyság	Az azonos és eltérő jegyek megfigyelése, tudatosítása. A történelmi tényeken alapuló vitakészség fejlesztése. A kor zenei – népi, komoly és szórakoztató – irányzatai, jellemzői megismerése.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló képes legyen a kulturális örökség aktív és passzív károsítása különböző módozatainak, átalakításainak, revitalizációs folyamatainak megismerésére, elsajátítására.
- Tudja a városok, települések műalkotásainak, a köztéri alkotások, hortikultúra szerepét, jelentőségét, az erre utaló ismereteket elsajátítani a műemlékvédelem tevékenységformáinak cselekvő részeseként.
- A közéletben való alkalmazás szintjén tudja a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek alkotmányos és törvényes jogait, a magyarországi szerb közösség önkormányzati rendszerét.

- Ismerje meg a kulcsfontosságú sorsfordulókat a szerb nemzeti újjászületéstől a magyar-osztrák monarchia széthullásáig.
- Alkalmazza szóbeli és írásbeli munkáiban a feldolgozott témák szakkifejezéseit.
- Legyen képes vitatkozni, érvelni, megvédeni saját álláspontját.
- Tájékozódjon a kor nép-, komoly- és szórakoztató zenei örökségében.

12. évfolyam
Évi óraszám: 37

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Az ember és a természet kapcsolata **Természetvédelem** Szerbia turisztikai térképe, nemzeti parkjai, a turizmus szerepe az identitástudat fejlesztésében. Az új lakótelepeken való életvitel, a lakóterület modern berendezése. A magyarországi szerbek lakta területek, települések.	A természetvédelem jelentőségének tudatosítása, felismerése. A fejlődés elemeinek megfigyelése és hatásuk az élet minőségére. A modern eszközök használata és a megnövekedett szabadidő közötti kapcsolat, az értelmes szabadidő eltöltése igényének felébresztése.
A szerb kisebbségi önkormányzatok rendszere, programjai A szerb nyelvű főiskolai, egyetemi rendszer hazánkban, tanulás és ösztöndíjazás lehetőségei Szerbiában Magyar és Szerb kapcsolatok	A programok megismerése, látogatása igényének kialakítása. Pályaorientáció.
Szerbek történelme IV. A két világháború közötti események A II. világháború benne a polgári és felszabadító háború, Tito szerepe. II. Jugoszlávia megalakulása Szerb tavasz 1971. A kommunizmus bukása, Jugoszlávia szétesése.	A történelmi tények megismerése, összehasonlítása, elemzése, az összefüggések felismerése Forrásmunkák önálló feldolgozása, szóbeli és írásbeli értekezések, viták a korszakról. A standard szerb nyelv használata. Tájékozódás a kor nép-, komoly-, szórakoztató zenei örökségében, irányzataiban.

TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK
Új Szerbia születése. Szerbia helye és az Európai Únió.	

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló képes legyen elsajátítani az ember és a természet kapcsolatának, jelentőségének ismeretét az aktív természetvédelem érdekében.
- Rendelkezzen ismeretekkel Szerbia legismertebb nemzeti parkjairól és a kulturális örökség műemlékeiről Szerbiában és Magyarországon.
- Cselekvő részeseként ismerje a turizmus jelentőségét az identitástudat fejlesztésében.
- Rendelkezzen ismeretekkel a Szerb Kisebbségi Önkormányzat működésének rendszeréről, a szerb kulturális és oktatási intézmények működéséről hazánkban és Szerbiában, a két állam közötti kapcsolatokról.
- Sajátítsa el a szerbek történelmének sorsfordulóit 1918-tól napjainkig.
- Tájékozódjon a nép-, komoly- és szórakoztató-zenei örökségében, irányzataiban.

- A népismereti, történelmi, földrajzi és egyéb dokumentumok és források szakkifejezéseit ismerje, a szóbeli és írásbeli értekezésekben, vitákban, érvelések során használja a standard szerb nyelv normáinak megfelelően.

Szegedi Tudományegyetem
Konfuciusz Intézet
赛格德大学孔子学院
6720 SZEGED, DUGONICS TÉR 13. TEL: +36-62-544-712
WWW.SZEGEDIKONFUCIUSZINTEZET.HU E-MAIL: KONFUCIUSZ@REKT.SZTE.HU

9/A. melléklet:
Kínai, mint második idegen nyelv

I. Kínai, mint második idegen nyelv 5-12. évfolyam

5. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja, hogy felkeltse az általános iskolás diákok érdeklődését a kínai nyelv és kultúra iránt, illetve elmélyítse a korábban szakköri kereteken belül tanult kínai nyelvi ismereteket. A tananyag kezdeti része főként a fonetikát (hangok, hangsúlyok, intonáció) foglalja magában néhány alapvető mondatszerkezettel kiegészítve annak érdekében, hogy diákok megismerjék a mindennapi kommunikációhoz szükséges nyelvi hátteret.

Az óraadó a kommunikáció alapú nyelvoktatás módszerét alkalmazza és a nyelvtanuló személyére fókuszál. A nyelvtanulás mellett néhány interaktív programon keresztül a diákok közelebbről is megismerkedhetnek a kínai kultúrával, pl. a Holdújévi Ünnepség vagy Lampionünnep bemutatásán keresztül.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika**: pinyin átírás, mássalhangzók, magánhangzók és a négy hangsúly
- **Írásjegyek és szavak**: a 150 leggyakrabban használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) követelményeinek megfelelően; a mindennapi és iskolai élettel kapcsolatos leggyakrabban használt 300 szó elsajátítása; az írás alapjai
- **Nyelvtan**: alapvető mondatszerkezet és nyelvtani szerkezet használata; szórend; gyakran használt főnevek, számnevek, számlálószavak, személyes és mutató névmások, leggyakrabban használt igék, melléknevek, fokozást jelölő határozószavak.
- **Készségek**: hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek fejlesztése; az alapvető kommunikatív funkciók elsajátítása (társasági érintkezés, magánélet, család, szabadidő, stb.)
- **Kínai kultúrához kötődő témák**: Tavaszünnep, Lampionünnep, a kínai kultúra megismerésében és megértésében kiemelkedő fontosságú kínai kifejezések és idiómák
- **Nyelvi szint a tanév végére:** A1 – a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF)

követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Tematikus egység	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
1.	Fonetika: szótagkezdő és szótagvégző hangok, hangsúlyok	
2.	Fonetika: sanhdi, *Pinyin* átírás	
3.	1. lecke 你好	*KUAI LE HAN YU* (1. kötet)
4.	2. lecke 你叫什么	Őszi Fesztivál
5.	3. lecke 你家在哪儿	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	4. lecke 爸爸、妈妈	
7.	5. lecke 你吃什么	
8.	6. lecke 我家不大	A *Pinyin*ről tanultak elmélyítése (3-8. hét)
9.	Az eddig tanultak ismétlése és gyakorlása	Hangsúly a *Pinyin*-en
10.	7. lecke 喝牛奶，不喝咖啡	
11.	8. lecke 我要苹果，你呢	

12.	9. lecke 我喜欢海鲜	
13.	Midterm, félév közepi vizsga	
14.	10. lecke 中文课	
15.	11. lecke 我们班	*Pan Gu* mítosza
16.	12. lecke 我去图书馆	
17.	13. lecke 现在几点	
18.	14. lecke 我的生日	A téli napfordulóhoz kapcsolódó népszokások Észak-Kínában
19.	15. lecke 今天不冷	A *pinyin* és az eddig tanult kifejezések ismétlése, gyakorlása
20.	Félévzáró vizsga	
21.	16. lecke 他是医生	Az előző féléves tananyag ismétlése
22.	17. lecke 他在医院工作	
23.	18. lecke 我想做演员	
24.	19. lecke你的爱好是什么	
25.	20. lecke 你会打网球吗	Tavaszünnep: Újévi áldás *(GONG XI FA CAI)*

26.	21. lecke 我天天看电视	
27.	Az eddig tanultak ismétlése és gyakorlása	A 4 hangsúlyról tanultak ismétlése, gyakorlása
28.	22. lecke 这是火车站	
29.	23. lecke 我坐飞机去	
30.	24. lecke 汽车站在前边	
31.	Midterm, félév közepi vizsga	
32.	1. lecke 他是谁	*KUAI LE HAN YU* (2. kötet)
33.	2. lecke 他比我高	
34.	3. lecke 我的一天	
35.	4. lecke 我的房间	
36.	5. lecke 客厅在南边	Sárkányhajó fesztivál: *Qu Yuan*
37.	6. lecke 你家的花园真漂亮	
38.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	Legfontosabb mondatsémák és a *pinyin* átírás
39.	Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

Tankönyv és referenciák:

1. Li, Xiaoqi et. al., (2010) *KUAI LE HAN YU* (1. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-22700-4

2. Li, Xiaoqi et. al., (2011) *KUAI LE HAN YU* (2. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17127-7

3. Yang, Jizhou, (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1

4. Xun, Liu, (2010) *NEW PRACICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 1. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN 9787561926239

Értékelés:

Órai munka	30%
Félév-közepi vizsga	30%
Tanévzáró vizsga	40%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedet, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.
- A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

6. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja az általános iskolás diákok kínai nyelvtudásának és kínai kulturális ismereteinek tovább fejlesztése, az eddig tanultak elmélyítése. A második évben a diákok már több nyelvtant tanulnak, valamint egyre több feladat koncentrál kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Az óraadó a kommunikáció alapú nyelvoktatás módszerét alkalmazza és a nyelvtanuló személyére fókuszál. A nyelvtanulás mellett néhány interaktív programon keresztül a diákok újabb ismeretekkel gazdagodnak a kínai kultúrát illetően, megismerkednek pl. a Pekingi Operával és a város hagyományos építészeti stílusával, a *siheyuan*-nel.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika**: helyes hangképzés, zenei hangsúlyok módosulása, pontos kiejtés és intonáció
- **Írásjegyek és szavak**: kb. 300 gyakran használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) követelményeinek megfelelően; a mindennapi és iskolai élettel kapcsolatos kb. 600 szó elsajátítása; az írásjegyek és a szavak közötti kapcsolat megismerése; az írásjegyek jelentésének, hangalakjának és formájának beazonosítása
- **Nyelvtan**: gyakori főnevek; kérdő névmások; kötőszavak; idő- és térbeli elhelyezkedés kifejezése; kérdőszót tartalmazó mondatok; jelzők és határozók a mondatban; létezés kifejezése; óhaj, vágyakozás kifejezése
- **Készségek**: hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek további fejlesztése; az üdvözlés, köszönetnyilvánítás, bocsánatkérés, búcsúzás kommunikációs feladatainak végrehajtásához szükséges tudás megszerzése, társalgás a családi élet, személyes érdeklődés, magánélet, szabadidő, stb. témakörökben
- **Kínai kultúrához kötődő témák**: a színek szimbolikája, szokások, hagyományos kínai ételek, a kínai kultúra megismerésében és megértésében kiemelkedő

fontosságú kínai kifejezések és idiómák

- **Nyelvi szint a tanév végére:** A2 – a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF) követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Tematikus egység	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
1.	7. lecke 你买什么	Az eddig tanultak ismétlése
2.	8. lecke 苹果多少钱一斤	
3.	9. lecke 这件衣服比那件贵一点	Őszi Fesztivál: holdsütemények
4.	10. lecke 你今天上了什么课	
5.	11. lecke 汉语难不难	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	12. lecke 来打乒乓球吧	
7.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	Mértékegységek; Mennyibe kerül? *Sandhi* 不/一
8.	13. lecke 明天有小雨	
9.	14. lecke 在公园里	
10.	15. lecke 我感冒了	
11.	Midterm, félév közepi vizsga	Szóbeli és írásbeli rész

12.	16. lecke 我喜欢你衣服的颜色	*Nu Wa* története
13.	17. lecke 我跟爸爸一样喜欢京剧	
14.	18. lecke 音乐会快要开始了	
15.	19. lecke 我跟你一起看	
16.	20. lecke 他的表演好极了	
17.	21. lecke 你看广告没有	A téli napfordulóhoz kapcsolódó népszokások Észak-Kínában
18.	A teljes tankönyv ismétlése	Alapvető mondatszerkezetek
19.	Félévzáró vizsga	
20.	22. lecke 我去过故宫	Az 1. féléves tananyag ismétlése
21.	23. lecke 广州比北京热得多	
22.	24. lecke 吃月饼，看月亮	
23.	1. lecke 我从北京来	*KUAI LE HAN YU* (3. kötet)
24.	2. lecke 我想来兼职	
25.	2. lecke 我想来兼职 3. lecke 我们给他打电话吧	Tavaszünnep: *NIAN*, a szörny története

26.	3. lecke 我们给他打电话吧	
27.	Az eddig tanultak ismétlése	Bővebb bemutatkozás
28.	4. lecke 北京有个很大的广场	
29.	5. lecke 郊区没有污染	
30.	5. lecke 郊区没有污染	
31.	Midterm, félév közepi vizsa	
32.	6. lecke 我是本地人	
33.	7. lecke 我想送她一个礼物	
34.	8. lecke 他买到了纪念品	
35.	8. lecke 他买到了纪念品 9. lecke 你说汉语说得真好	A Sárkányhajó Fesztivál tipikus ételei
36.	9. lecke 你说汉语说得真好 10. lecke 你说汉语说得真好	
37.	10. lecke 你说汉语说得真	
38.	Az eddig tanultak ismétlése	Legfontosabb mondatszerkezetek
39.	Tanévzáró vizsga	

Tankönyv és referenciák:

1. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (2. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17127-7
2. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17134-5
3. Yang, Jizhou (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1
4. Xun, Liu, (2010) *NEW PRACICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 2. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN 9787561928950

Értékelés:

Órai munka	30%
Midterm, félév közepi vizsga	30%
Tanévzáró vizsga	40%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.

A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

7. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja, hogy tovább fejlessze a nyelvtanulók szóbeli és olvasási készségeit. A 3. tanévben a diákok egyre több új szót és kifejezést tanulnak, amelyekkel több, összetettebb nyelvtani szerkezetű mondatot tudnak alkotni, miközben egyre több karakter írásképével ismerkednek meg.

Az óraadó a kommunikáció alapú nyelvoktatás módszerét alkalmazza és a nyelvtanuló személyére fókuszál. A nyelvtanulás mellett néhány interaktív programon keresztül a diákok újabb ismeretekkel gazdagodnak a kínai kultúrát illetően, pl. további témák a mindennapi életből, érdeklődési körök, egyszerű témakörök a Kínai kultúrához kapcsolódó társadalmi tevékenységekről.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- Szituációk: a diákok képesek min. 10 mondatban beszélni a következőkről: részvétel egy interjún, az orvosnál, Tavaszünnep.
- Főbb nyelvtani elemek: a diákok egyre több mondatszerkezetet és nyelvtani szabályt tudnak használni, pl. “虽然…但是…” szerkezet, melléknév +得很 , 被 mondat, stb.
- Kínai kultúrához kapcsolódó témák: a tankönyv szövegei alapján bővítik kulturális ismereteiket pl. személyes, oktatási és munkahelyi témák.

Óraterv:

Tematikus egység	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
1.	11. lecke 比赛四点才开始	Az előző tanévben tanultak ismétlése

2.	12. lecke 看看我的电子邮件	
3.	12. lecke 看看我的电子邮件 13. lecke 他从来没吃过中药	Kínai mitológia: *Hou Yi* és a napok története
4.	13. lecke 他从来没吃过中药	
5.	14. lecke 我的身体越来越好	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	15. lecke 我们都爱吃她做的点心	
7.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	VV szerkezet
8.	16. lecke 熊猫可爱极了	
9.	17. lecke 我们都在图书馆看书	
10.	18. lecke 我们都跑上山去	
11.	Félév közepi vizsga, midterm	
12.	19. lecke 有什么新闻	*Nu Wo* történetei
13.	20. lecke 他正在采访	
14.	21. lecke 中文歌表演比赛	

15.	22. lecke 我们一到假期就去旅行	
16.	22. lecke 我们一到假期就去旅行 23. lecke 我要从美国到中国去	
17.	24. lecke 在中国过年	A *XINNIAN HAO* c. kínai dal megtanulása
18.	Az egész tankönyv anyagának ismétlése	Alapvető mondatszerkezetek
19.	Félévzáró vizsga	
20.	1. lecke 她从香港来	Az előző féléves tananyag ismétlése
21.	1. lecke 她从香港来	
22.	2. lecke 我家的厨房	
23.	2. lecke 我家的厨房	
24.	3. lecke 弟弟的宠物	
25.	3. lecke 弟弟的宠物	Tavaszünnep, Gála
26.	4. lecke 这个城市跟香港很不一样	
27.	Az eddig tanultak ismétlése	把mondat；*Sandhi* of 不/一；“AA” szerkezet
28.	5. lecke 我也想到中国去	

29.	6. lecke 我也想到中国去	
30.	Nagydolgozat (midterm)	
31.	6. lecke 我喜欢京剧的脸谱	
32.	6. lecke 我喜欢京剧的脸谱	
33.	7. lecke 昨晚我只睡了4个小时	A Sárkányhajó verseny
34.	7. lecke 昨晚我只睡了4个小时	
35.	8. lecke 我的网友	
36.	8. lecke 我的网友	
37.	Az eddig tanultak ismétlése	A legfontosabb mondatszerkezetek
38.	Az eddig tanultak ismétlése	A legfontosabb mondatszerkezetek
39.	Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

Tankönyv és referenciák:

1. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17134-5
2. Chen, Fu et. al. (2009) *LEARN CHINESE WITH ME* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17719-4
3. Yang, Jizhou, (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1

Értékelés:

Órai munka	30%
Midterm, félév közepi vizsga	30%
Tanévzáró vizsga	40%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.
- A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

8. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra tovább fejleszti a nyelvtanulók beszéd- és olvasási készségeit. A 4. tanévben a diákok szókincse tovább bővül új szavakkal, mondatokkal és hasonló jelentésű szavakkal, miközben íráskészségük is fejlődik.

Az óraadó a kommunikáció alapú nyelvtanítás módszerét alkalmazza és a nyelvtanuló személyére fókuszál. Mindemellett a diákok egészen közelről ismerkedhetnek meg néhány kínai kulturális tevékenységgel, pl. gombócok készítése, rövid jelenetek előadása és részvétel kulturális programokon.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- Szituációk: a diákok képesek hosszabban beszélni a következőkről: egy üzenet átadása, egy repülőjegy foglalása vagy nemzeti ételek bemutatása.
- Főbb nyelvtani elemek: a nyelvtanulók egyre több mondatszerkezetet és nyelvtani szabályt képesek használni, pl. a“越来越……” szerkezetet, a mennyiség és gyakoriság kifejezését, stb.
- Kínai kultúrához kapcsolódó témák: a tankönyv szövegeinek segítségével a diákok megismerkednek a nyolc legfontosabb kínai étellel, a császárkori hivatalnokvizsga hagyományával, aktuális hírekkel Kínáról.

Óraterv:

Tematikus egység	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
1.	9. lecke 我很烦	Az előző tanévben tanultak ismétlése
2.	9. lecke 我很烦	*Magpie Festival*: a hetedik holdhónap hetedik éjszakája
3.	10. lecke 男孩儿和女孩儿	
4.	10. lecke 男孩儿和女孩儿	
5.	11. lecke 我该怎么办	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	11. lecke 我该怎么办	
7.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	“越来越……”；“别……了”
8.	12. lecke 望子成龙	*Double Ninth Festival:* a kilencedik holdhónap kilencedik napja
9.	12. lecke 望子成龙	
10.	13. lecke 婚礼的颜色	Házassághoz kötődő népszokások
11.	13. lecke 婚礼的颜色	
12.	Midterm, félév közepi vizsga	

13.	14. lecke 不同的节日，同样的祝贺	*Dayu* története
14.	14. lecke 不同的节日，同样的祝贺	
15.	15. lecke 你更喜欢吃哪一种菜	
16.	15. lecke 你更喜欢吃哪一种菜	
17.	16. lecke 什么礼物最吉利	Ajándékozás és tabuk
18.	16. lecke 什么礼物最吉利	
19.	Az egész tankönyv ismétlése	A legfontosabb mondatszerkezetek
20.	Félévzáró vizsga	
21.	17. lecke 我把菜谱带来了	Az előző félévben tanultak ismétlése
22.	17. lecke 我把菜谱带来了	
23.	18. lecke 一次体检	
24.	18. lecke 一次体检	
25.	19. lecke 妈妈减肥	Tavaszünnephez kapcsolódó dalok

26.	19. lecke 妈妈减肥	
27.	Az eddig tanultak ismétlése	把 mondat; 又 és 还 megkülönböztetése
28.	20. lecke 胖子和瘦子	
29.	20. lecke 胖子和瘦子	
30.	21. lecke 这里的环境太糟糕了	*Sun Wukong* története
31.	21. lecke 这里的环境太糟糕了	
32.	Midterm, félév közepi vizsga	
33.	22. lecke 你不能在这里停车	
34.	22. lecke 你不能在这里停车	A „sírsöprés”, azaz a kínai halottak napjának története
35.	23. lecke 机票多少钱一张	
36.	23. lecke 机票多少钱一张	
37.	24. lecke 谁破坏了我的家	
38.	24. lecke 谁破坏了我的家 Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	Legfontosabb mondatszerkezetek
39.	Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

<u>Tankönyv és referenciák:</u>

1. Chen, Fu et. al. (2009) *LEARN CHINESE WITH ME* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17719-4
2. Yang, Jizhou (2007) *HAN YU JIAO CHENG* (2. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1636-0
3. Yang, Jizhou (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1

Értékelés:

Órai munka	30%
Midterm, félév közepi vizsga	30%
Tanévzáró vizsga	40%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.

A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

9. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja, hogy felkeltse a középiskolás diákok érdeklődését a kínai nyelv és kultúra iránt, fejlessze kínai nyelvi képességeiket, és ezzel használható nyelvtudást adjon a kezükbe a *pinyin*, egyszerű szavak, alapmondatok és az adott leckéhez köthető kulturális ismeretek megtanításával. A nyelvtanulás mellett interaktív programokon keresztül is lehetősége nyílik a diákoknak közelebbről is megismerkedni a kínai kultúrával pl. a Holdújévi ünnepség vagy a Lampionünnep bemutatásán keresztül.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika:** pinyin, mássalhangzók, magánhangzók, négy/ öt hangsúly (putonghua)
- **Írásjegyek és szavak:** a 150 leggyakrabban használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) szabta követelményeknek megfelelően; a mindennapi és iskolai élettel kapcsolatos leggyakrabban használt 300 szó elsajátítása; az írásjegyek felépítése,
- **Nyelvtan:** alapvető szórend, gyakran használt főnevek, számnevek, számlálószavak, személyes és mutató névmások, leggyakrabban használt igék, melléknevek, fokozást jelölő határozószavak
- **Készségek:** a hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek fejlesztése; az alapvető kommunikatív funkciók elsajátítása (társasági érintkezés, magánélet, család, szabadidő stb.)
- **Nyelvi szint a tanév végére:** A1 - a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF) követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
1.	Fonetika: szótagkezdő és szótagvégző hangok, hangsúlyok	

Hét	**Feldolgozandó tananyag** **(a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
2.	Fonetika: *Pinyin* átírás	
3.	1. lecke 你好	*KUAI LE HAN YU* (1. kötet)
4.	2. lecke 你叫什么	Őszi Fesztivál
5.	3. lecke 你家在哪儿	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	4. lecke 爸爸、妈妈	
7.	5. lecke 你吃什么	
8.	6. lecke 我家不大	A *Pinyin*ről tanultak elmélyítése (3-8. hét)
9.	Az eddig tanultak ismétlése és gyakorlása	Hangsúly a *Pinyin*-en
10.	7. lecke 喝牛奶，不喝咖啡	
11.	8. lecke 我要苹果，你呢	
12.	9. lecke 我喜欢海鲜 Midterm, félév közepi vizsga	
13.	10. lecke 中文课	

Hét	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
14.	11. lecke 我们班	*Pan Gu* mítosza
15.	12. lecke 我去图书馆	
16.	13. lecke 现在几点	
17.	14. lecke 我的生日	A téli napfordulóhoz kapcsolódó népszokások Észak-Kínában
18.	15. lecke 今天不冷	A *pinyin* és az eddig tanult kifejezések ismétlése, gyakorlása
19.	Félévzáró vizsga	
20.	16. lecke 他是医生	Az előző féléves tananyag ismétlése
21.	17. lecke 他在医院工作	
22.	18. lecke 我想做演员	
23.	19. lecke你的爱好是什么	
24.	20. lecke 你会打网球吗	Tavaszünnep: Újévi áldás *(GONG XI FA CAI)*
25.	21. lecke 我天天看电视	

Hét	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
26.	Az eddig tanultak ismétlése és gyakorlása	A 4 hangsúlyról tanultak ismétlése, gyakorlása
27.	22. lecke 这是火车站	
28.	23. lecke 我坐飞机去	
29.	24. lecke 汽车站在前边 Midterm, félév közepi vizsga	
30.	1. lecke 他是谁	*KUAI LE HAN YU* (2. kötet)
31.	2. lecke 他比我高	
32.	3. lecke 我的一天	
33.	4. lecke 我的房间	
34.	5. lecke 客厅在南边	Sárkányhajó fesztivál: *Qu Yuan*
35.	6. lecke 你家的花园真漂亮	
36.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	Legfontosabb mondatsémák és a *pinyin* átírás
37.	Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

Tankönyv és referenciák:

5. Li, Xiaoqi et. al., (2010) *KUAI LE HAN YU* (1. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-22700-4

6. Li, Xiaoqi et. al., (2011) *KUAI LE HAN YU* (2. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17127-7

7. Yang, Jizhou, (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1

8. Liu, Xun, (2010) *NEW PRACTICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 1. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN **9787561926239**

Értékelés:

Órai munka	10%
Házi feladat	10%
Szódolgozat, diktálás	20%
Midterm, félév közepi vizsga (szóbeli)	10%
Midterm, félév közepi vizsga (írásbeli)	20%
Tanévzáró vizsga (szóbeli)	10%
Tanévzáró vizsga (írásbeli)	20%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedet, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.
- A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

10. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja, a diákok kínai nyelvtudásának és kínai kulturális ismereteinek tovább fejlesztése, valamint az eddig tanultak elmélyítése. A második évben cél, hogy a diákok megértsék a mindennapi élettel kapcsolatos bonyolult és összetett mondatokat, képesek legyenek egyszerű mondatokkal kommunikálni, egyszerű leírásokat adni a dolgokról, ugyanakkor képesek legyenek alapinformációk cseréjére is. A nyelvtanulás mellett interaktív programokon keresztül is lehetősége nyílik a diákoknak újabb ismeretekkel gazdagodnak a kínai kultúrát illetően, megismerkednek pl. a Pekingi Operával és az ország hagyományos építészeti stílusával (*siheyuan*).

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika:** helyes hangképzés, zenei hangsúlyok módosulása, pontos kiejtés és intonáció
- **Írásjegyek és szavak:** kb. 300 gyakran használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) szabta követelményeknek megfelelően; a mindennapi és iskolai élettel kapcsolatos 600 szó elsajátítása; az írásjegyek és a szavak közötti kapcsolat megismerése; az írásjegyek jelentésének, hangalakjának és formájának beazonosítása
- **Nyelvtan:** gyakori főnevek; kérdő névmások; kötőszavak; idő- és térbeli elhelyezkedés kifejezése, kérdőszót tartalmazó mondatok; jelzők és határozók a mondatban; létezés kifejezése; óhaj, vágyakozás kifejezése
- **Készségek:** a hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek további fejlesztése; az üdvözlés, köszönetnyilvánítás, bocsánatkérés, búcsúzás kommunikációs feladatainak végrehajtásához szükséges tudás megszerzése, társalgás a családi élet, személyes érdeklődés, magánélet, szabadidő stb. témakörökben
- **Nyelvi szint a tanév végére:** A2 - a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF) követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
1.	7. lecke 你买什么	Az eddig tanultak ismétlése
2.	8. lecke 苹果多少钱一斤	
3.	9. lecke 这件衣服比那件贵一点	Őszi Fesztivál: holdsütemények
4.	10. lecke 你今天上了什么课	
5.	11. lecke 汉语难不难	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	12. lecke 来打乒乓球吧	
7.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	Mértékegységek; Mennyibe kerül? 不/一
8.	13. lecke 明天有小雨	
9.	14. lecke 在公园里	
10.	15. lecke 我感冒了 Midterm, félév közepi vizsga (szóbeli és írásbeli)	
11.	16. lecke 我喜欢你衣服的颜色	*Nu Wa* története

Hét	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
12.	17. lecke 我跟爸爸一样喜欢京剧	
13.	18. lecke 音乐会快要开始了	
14.	19. lecke 我跟你一起看	
15.	20. lecke 他的表演好极了	
16.	21. lecke 你看广告没有	A téli napfordulóhoz kapcsolódó népszokások Észak-Kínában
17.	A teljes tankönyv ismétlése	Alapvető mondatszerkezetek
18.	Félévzáró vizsga	
19.	22. lecke 我去过故宫	Az 1. féléves tananyag ismétlése
20.	23. lecke 广州比北京热得多	
21.	24. lecke 吃月饼，看月亮	
22.	1. lecke 我从北京来	*KUAI LE HAN YU* (3. kötet)
23.	2. lecke 我想来兼职	

Hét	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
24.	2. lecke 我想来兼职 3. lecke 我们给他打电话吧	Tavaszünnep: *NIAN*, a szörny története
25.	3. lecke 我们给他打电话吧	
26.	Az eddig tanultak ismétlése	Bővebb bemutatkozás
27.	4. lecke 北京有个很大的广场	
28.	5. lecke 郊区没有污染	
29.	5. lecke 郊区没有污染 Midterm, félév közepi vizsga	
30.	6. lecke 我是本地人	
31.	7. lecke 我想送她一个礼物	
32.	8. lecke 他买到了纪念品	
33.	8. lecke 他买到了纪念品 9. lecke 你说汉语说得真好	A Sárkányhajó Fesztivál tipikus ételei
34.	9. lecke 你说汉语说得真好 10. lecke 你说汉语说得真好	
35.	10. lecke 你说汉语说得真	

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
36.	Az eddig tanultak ismétlése	Legfontosabb mondatszerkezetek
37.	Tanévzáró vizsga	

Tankönyv és referenciák:

5. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (2. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17127-7
6. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17134-5
7. Yang, Jizhou (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1
8. Liu, Xun, (2011) *NEW PRACTICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 2. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN **9787561928950**

Értékelés:

Órai munka	10%
Házi feladat	10%
Szódolgozat, diktálás	20%
Midterm, félév közepi vizsga (szóbeli)	10%
Midterm, félév közepi vizsga (írásbeli)	20%
Tanévzáró vizsga (szóbeli)	10%
Tanévzáró vizsga (írásbeli)	20%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.

A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

11. évfolyam

Heti 3 óra, évi 111 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja a diákok kínai nyelvtudásának és kínai kulturális ismereteinek tovább fejlesztése, valamint az eddig tanultak elmélyítése. A harmadik évben további cél, hogy a diákok képesek legyenek megérteni az iskolai és mindennapi élettel kapcsolatos elbeszéléseket, az ismerős témákat több helyes mondattal elmagyarázni és elbeszélni, bonyolultabb mondatokat megfogalmazni, több összetett nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát alkalmazni. A nyelvtanulás mellett interaktív programokon keresztül is lehetősége nyílik a diákoknak újabb ismeretekkel gazdagodnak a kínai kultúrát illetően, megismerkednek pl. a kínai kultúrához kapcsolódó hagyományos társadalmi tevékenységekkel.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika:** a pinyin rendszer tökéletes ismerete, a tónusváltozást tartalmazó és bonyolult intonációjú beszéd megértése, helyes kiejtés és intonáció használata a mindennapi életben
- **Írásjegyek és szavak:** kb. 450 gyakran használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) szabta követelményeknek megfelelően; az írásjegyeket és gyököket alkotó vonások felismerése; az írásjegyek jelentésének, hangalakjának és formájának beazonosítása
- **Nyelvtan:** gyakori modális segédigék, elöljárószavak; az összehasonlító szerkezet; a folyamatos jelen; a 了és 的partikulák használata, 没有, összetett mondatok
- **Készségek:** a hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek további fejlesztése; a tanuló ismeri a mindennapi, az iskolai és a közösségi élethez szorosan kötődő egyszerűbb nyelvi témákat; képes az előbbi témákban beszélgetést folytatni, valamint rövidebb szövegeket felépíteni
- **Nyelvi szint a tanév végére:** B1 - a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF) követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
1.	11. lecke 比赛四点才开始	Az előző tanévben tanultak ismétlése
2.	12. lecke 看看我的电子邮件	
3.	12. lecke 看看我的电子邮件 13. lecke 他从来没吃过中药	Kínai mitológia: *Hou Yi* és a napok története
4.	13. lecke 他从来没吃过中药	
5.	14. lecke 我的身体越来越好	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	15. lecke 我们都爱吃她做的点心	
7.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás	VV szerkezet
8.	16. lecke 熊猫可爱极了	
9.	17. lecke 我们都在图书馆看书	
10.	18. lecke 我们都跑上山去 Félév közepi vizsga, midterm	
11.	19. lecke 有什么新闻	*Nu Wo* történetei
12.	20. lecke 他正在采访	

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
13.	21. lecke 中文歌表演比赛	
14.	22. lecke 我们一到假期就去旅行	
15.	22. lecke 我们一到假期就去旅行 23. lecke 我要从美国到中国去	
16.	24. lecke 在中国过年	A *XINNIAN HAO* c. kínai dal megtanulása
17.	Az egész tankönyv anyagának ismétlése	Alapvető mondatszerkezetek
18.	Félévzáró vizsga	
19.	1. lecke 她从香港来	Az előző féléves tananyag ismétlése
20.	1. lecke 她从香港来	
21.	2. lecke 我家的厨房	
22.	2. lecke 我家的厨房	
23.	3. lecke 弟弟的宠物	
24.	3. lecke 弟弟的宠物	Tavaszünnep, Gála
25.	4. lecke 这个城市跟香港很不一样	

Hét	**Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)**	**Megjegyzések**
26.	Az eddig tanultak ismétlése	把mondat; tónusváltozások: 不/一；“AA” szerkezet
27.	5. lecke 我也想到中国去	
28.	6. lecke 我也想到中国去 Midterm, félév közepi vizsga	
29.	6. lecke 我喜欢京剧的脸谱	
30.	6. lecke 我喜欢京剧的脸谱	
31.	7. lecke 昨晚我只睡了4个小时	A Sárkányhajó verseny
32.	7. lecke 昨晚我只睡了4个小时	
33.	8. lecke 我的网友	
34.	8. lecke 我的网友	
35.	Az eddig tanultak ismétlése	A legfontosabb mondatszerkezetek
36.	Az eddig tanultak ismétlése	A legfontosabb mondatszerkezetek
37.	Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

Tankönyv és referenciák:

4. Li, Xiaoqi et. al. (2011) *KUAI LE HAN YU* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17134-5
5. Chen, Fu et. al. (2009) *LEARN CHINESE WITH ME* (3. kötet), People's Education Press, ISBN 978-7-107-17719-4
6. Yang, Jizhou, (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1
7. Liu, Xun, (2012) *NEW PRACTICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 3. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN **9787561932551**

Értékelés:

Órai munka	10%
Házi feladat	10%
Szódolgozat, diktálás	20%
Midterm, félév közepi vizsga (szóbeli)	10%
Midterm, félév közepi vizsga (írásbeli)	20%
Tanévzáró vizsga (szóbeli)	10%
Tanévzáró vizsga (írásbeli)	20%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.
- A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

12. évfolyam

Heti 3 óra, évi 96 óra

Az óra rövid leírása:

Az óra célja a diákok kínai nyelvtudásának és kínai kulturális ismereteinek tovább fejlesztése, valamint az eddig tanultak elmélyítése. A negyedik évben további cél, hogy a diákok képesek legyenek megérteni a társadalmi élettel kapcsolatos nyelvi szerkezeteket, ismerős témákat több helyes mondattal elmagyarázni, elbeszélni és összehasonlítani. A tanulók képesek véleménynyilvánításra és összefoglalókra. A nyelvtanulás mellett interaktív programokon keresztül a diákoknak lehetősége nyílik újabb ismeretekkel gazdagítani tudásukat a kínai kultúráról.

Célkitűzések:

A tanév végére a diákok elsajátítják a következőket:

- **Fonetika:** tiszta és természetes kiejtés, helyes intonációk, hangsúlyok alkalmazása a mindennapi szituációkban; a kínai nyelv ritmusának és dallamának megértése
- **Írásjegyek és szavak:** kb. 600 gyakran használt írásjegy elsajátítása a négy alapvető készség (hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás) szabta követelményeknek megfelelően; a mindennapi és iskolai élettel kapcsolatos 1200 szó elsajátítása; a kínai írásjegyek hangsúlyának, formájának és jelentésének helyes használata; a karakter-szerkezetek szabályainak pontos ismerete; a szemantikai változások és neologizmusok megértése a mindennapi élettel kapcsolatban
- **Nyelvtan:** az eredmény-, irány-, lehetőség/képesség- és fokozatkiegészítők; 过 partikula; időhatározók; idő- és cselekvés kiegészítők; több igét tartalmazó mondatok; passzív szerkezet stb.
- **Készségek:** a hallás utáni szövegértés, beszéd, olvasás, írás készségeinek további fejlesztése; a diák képes megérteni a munkával és társadalmi élettel kapcsolatos egyszerűbb és ismerős témákat, a társalgás lényegét és részleteit; képes másokkal tisztán és összefüggően beszélni; képes saját tapasztalatairól beszélni, kifejteni a saját véleményét, megindokolni és elmagyarázni azt
- **Nyelvi szint a tanév végére:** B2 - a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (CEF) követelményei szerinti besorolás

Óraterv:

Hét	Feldolgozandó tananyag (a tankönyv fejezeteit követve)	Megjegyzések
1.	9. lecke 我很烦	Az előző tanévben tanultak ismétlése
2.	9. lecke 我很烦	*Magpie Festival*: a hetedik holdhónap hetedik éjszakája
3.	10. lecke 男孩儿和女孩儿	
4.	10. lecke 男孩儿和女孩儿	
5.	11. lecke 我该怎么办	Kína nemzeti ünnepe (Október 1.)
6.	11. lecke 我该怎么办	“越来越……”；“别……了”
7.	12. lecke 望子成龙	*A „Kétkilences” Ünnep:* a kilencedik holdhónap kilencedik napja
8.	12. lecke 望子成龙	
9.	13. lecke 婚礼的颜色	Házassághoz kötődő népszokások
10.	13. lecke 婚礼的颜色	
11.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás Midterm, félév közepi vizsga	
12.	14. lecke 不同的节日，同样的祝贺	*Dayu* története

13.	14. lecke 不同的节日，同样的祝贺	
14.	15. lecke 你更喜欢吃哪一种菜	
15.	15. lecke 你更喜欢吃哪一种菜	
16.	16. lecke 什么礼物最吉利	Ajándékozás és tabuk
17.	16. lecke 什么礼物最吉利	
18.	Az egész tankönyv ismétlése Félévzáró vizsga	A legfontosabb mondatszerkezetek
19.	17. lecke 我把菜谱带来了	Az előző félévben tanultak ismétlése
20.	17. lecke 我把菜谱带来了	
21.	18. lecke 一次体检	
22.	18. lecke 一次体检	
23.	19. lecke 妈妈减肥	Tavaszünnephez kapcsolódó dalok
24.	19. lecke 妈妈减肥	把 mondat; 又 és 还 megkülönböztetése
	20. lecke 胖子和瘦子	
25.	21. lecke 这里的环境太糟糕了	

26.	Az eddig tanultak ismétlése Midterm, félév közepi vizsga	
27.	22. lecke 你不能在这里停车	
28.	22. lecke 你不能在这里停车	A „sírsöprés”, azaz a kínai halottak napjának története
29.	23. lecke 机票多少钱一张	
30.	23. lecke 机票多少钱一张	
31.	24. lecke 谁破坏了我的家	
32.	Az eddig tanultak ismétlése Tanévzáró vizsga	

※ Az új tananyag bevezetését a diákok tanulási kapacitása határozza meg.

<u>Tankönyv és referenciák:</u>

4. Chen, Fu et. al. (2009) *LEARN CHINESE WITH ME* (3. kötet), People’s Education Press, ISBN 978-7-107-17719-4
5. Yang, Jizhou (2007) *HAN YU JIAO CHENG* (2. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1636-0
6. Yang, Jizhou (2002) *HAN YU JIAO CHENG* (1. kötet), Beijing Language and Culture University Press, ISBN 7-5619-1745-1
7. Liu, Xun, (2013) *NEW PRACTICAL CHINESE READER: TEXTBOOK VOL. 4. (2ND ED.)*, Beijing Language and Culture University Press, ISBN **9787561934319**

Értékelés:

Órai munka	10%
Házi feladat	10%
Szódolgozat, diktálás	20%
Midterm, félév közepi vizsga (szóbeli)	10%
Midterm, félév közepi vizsga (írásbeli)	20%
Tanévzáró vizsga (szóbeli)	10%
Tanévzáró vizsga (írásbeli)	20%

Órai követelmények:

- Az órán való részvétel kötelező, hiányzás csak akkor megengedett, ha megfelelő indok támasztja alá és a diák időben jelezte.
- Javasolt az órai anyag átismétlése az óra előtt illetve után.
- A tanár minden esetben ellenőrzi a házi feladatot (kiselőadás, párbeszédek írása, tankönyv feladatai), amely beleszámít a végső érdemjegybe.

II. Kínai, mint második idegen nyelv 1-12. évfolyam

A tanterveket a Szegedi Tudományegyetem Konfuciusz Intézete bocsátja a SZTEJKI Konfuciusz Tanterem rendelkezésére.

Tagiskolai óratervek

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

A) Kifutó óraterv[1]

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

B) Mindennapos testneveléssel korrigált óraterv[2]

[1] Az óratervet kifutó rendszerben a 2014/2015. tanévig lehetett alkalmazni.

[2] Az óratervet kifutó rendszerben a 2015/2016. tanévig lehetett alkalmazni.

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

C) Új Nat (2012) szerinti kerettanterv óraterve

[51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 3. melléklet]

Tantárgy	Tantárgy heti óraszáma évfolyamonként (óra/hét/osztály)				Tanterv-változat
	9.	10.	11.	12.	
Kötelező tantárgyak alapóraszámai					
Magyar nyelv és irodalom*	4	4	4	4	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	4	
Etika			1		
I. idegen nyelv* (angol, német)	3	3	3	3	
II. Idegen nyelv (német, olasz, francia, kínai, szerb)*	3	3	3	3	
Matematika*	4	4	3	3	
Informatika*	2	2			
Fizika	2	2	2		B (9–11.)
Biológia – egészségtan*		2	2	2	B (10–12.)
Kémia	2	2			B (9–10.)
Földrajz	2	2			
Ének-zene	1	1			B (9-10.)
Vizuális kultúra	1	1			
Testnevelés és sport***	5	5	5	5	
Kötelezően választott érettségi előkészítő tantárgyak*			4	4	
Dráma és tánc	1				
Művészetek**			2	2	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Tagozati és fakultációs időkeret*	2	2	2	4	
Óraszám összesen	35	36	35	35	
Tagozati és fakultációs időkeret felhasználása (emelt óraszámú tantárgyak)					
Angol nyelvi tagozat					
Angol nyelv*	5	5	5	7	Emelt óraszámú
Biológia tagozat					
Biológia – egészségtan*	2	4	4	6	Emelt óraszámú
Média–informatika tagozat					
Művészetek*			4	6	
Informatika*	4	4			Emelt óraszámú
Testnevelés tagozat					
Testnevelés és sport***	7	7	7	9	
Rajz fakultáció					
Vizuális kultúra*	2	2	2	4	
Szerb nemzetiségi oktatás – szabadon választható [51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. melléklet]					
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4	
Szerb népismeret	1	1	1	1	

Megjegyzések:

1. Az óraterv a 2013/2014. tanévben a 9. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre. Az óratervet a 9. évfolyamon utoljára a 2019/2020. tanévben, ezt követően kifutó rendszerben kell alkalmazni.
2. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy, továbbá biológia tagozaton a kémia tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.
3. A ** jellel jelölt Művészetek tantárgy a 11. évfolyamon ének-zene (B tanterv-változat), valamint mozgóképkultúra és médiaismeret heti 1-1 órában, a 12. évfolyam első félévében tánc, második félévben ének-zene (B tanterv-változat), valamint dráma heti 1-1 órában.
4. A *** jellel jelölt Testnevelés tantárgy a 9. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz.
5. Tagozatok, fakultáció:
   - A tagozatnál feltüntetett tantárgyakat az alapóraszám helyett emelt óraszámban kell tanulni.
   - A média–informatika tagozaton a művészetek tantárgy többletórái – a 11. évfolyamon heti 2 óra, a 12. évfolyamon heti 4 óra – mozgóképkultúra és médiaismeret.
   - Fakultáció az általános tantervű csoportokban választható, a fakultációválasztás nem kötelező.
6. Nemzetiségi oktatás – nyelvoktató formában – a kötelező óratervi órákon felül szabadon választható.
7. Az életvitel és gyakorlat tantárgy tananyagát a 12. évfolyamon, a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgyba integrálva tanítjuk.

SZTEJKI Eötvös József Gimnázium

D) Módosított Nat (2020) szerinti kerettanterv óraterve

[Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára]

Tantárgyak	A tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként			
	9	***10***	***11***	***12***
Kötelező tantárgyak alapóraszámai				
Magyar nyelv és irodalom*	3	4	4	4
Matematika*	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány*			1	1
Kémia	2	1		
Fizika	2	3		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv (angol, német)*	3	3	5	5
Második idegen nyelv (német, angol, francia, olasz, kínai, szerb)*	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra**	1	1	1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra*	2	1	2	
Testnevelés***	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Első kötelezően választott érettségi előkészítő tantárgy*			2	2
Második kötelezően választott érettségi előkészítő tantárgy*			2	2
Tagozatos órakeret	*2*	*2*	*2*	*3*
Heti óraszám összesen	***34***	***34***	***34***	***34***
Tagozatos és fakultációs órakeret felhasználása (emelt szintű tantárgyak)				
Angol nyelvi tagozat				
Angol nyelv*	5	5	7	8
Biológia tagozat				
Biológia*	4	5	2	3
Média–informatika tagozat				
Mozgóképkultúra és médiaismeret*			2	4
Digitális kultúra*	4	3	2	
Testnevelés tagozat				
Testnevelés és sport***	7	7	7	8
*Rajz fakultáció****				
Vizuális kultúra*	3	3	3	3
*Ének-zene fakultáció****				
Ének-zene*	3	3	2	3
*Vállalkozói és közgazdasági ismeretek fakultáció****				
Vállalkozzunk! II.*	1	1		
Gazdasági és pénzügyi kultúra II.*	1	1		
Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek*			1	1
Etikus vállalkozói ismeretek*			1	1
Szerb nemzetiségi oktatás – szabadon választható				
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4
Szerb népismeret	1	1	1	1

Megjegyzések:

1. Az óraterv a 2020/2021. tanévben a 9. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kerül evezetésre.
2. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy, továbbá biológia tagozaton a fizika és a kémia tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.
3. A ** jellel jelölt Vizuális kultúra tantárgy tantárgy a 11. évfolyamon a Művészetek tantárgyra tervezett heti 1 óra keretében valósul meg.
4. A *** jellel jelölt Testnevelés tantárgy a 9. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz.
5. A **** jellel jelölt Fakultáció az általános tantervű csoportokban választható, a fakultációválasztás nem kötelező.
6. Szerb nemzetiségi oktatás választása esetén a második idegen nyelv a szerb nyelv, melynek óraszáma része a Szerb nyelv és irodalom tantárgy óraszámának.

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola
A) Kifutó óraterv[3]

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola
B) Mindennapos testneveléssel korrigált óraterv[4]

[3] Az óratervet kifutó rendszerben a 2014/2015. tanévig lehetett alkalmazni.

[4] Az óratervet kifutó rendszerben a 2015/2016. tanévig lehetett alkalmazni.

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola

C) Új Nat (2012) szerinti kerettanterv óraterve

[51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1–2. melléklet]

Tantárgy	Tantárgy heti óraszáma évfolyamonként (óra/hét/osztály)								Tanterv-változat
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Kötelező tantárgyak óraszámai									
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	6	4	4	3,5	4	A (5–8.)
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2	
Angol vagy német nyelv*				4	4	4	4	4	
Matematika	5	5	5	5	4	5	3,5	4	
Informatika*					1	1	2	2	
Természetismeret					2	2			
Fizika							2	1	B (7–8.)
Biológia-egészségtan							2	1	A (7–8.)
Kémia							1	2	A (7–8.)
Földrajz							1	2	
Környezetismeret	1	1	1	1					
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	A (1–8.)
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	
Technika, életvitel és gyakorlat *	1	1	1	1	1	1	1		A (7.)
Testnevelés és sport **	5	5	5	5	5	5	5	5	
Dráma és tánc					1				
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1	
Óraszám összesen	25	25	25	27	28	28	31	31	
Szerb nemzetiségi oktatás – szabadon választható [51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. melléklet]									
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	
Szerb népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kínai nyelv mint második idegen nyelv – szabadon választható									
Kínai nyelv	2	2	2	2	3	3	3	3	

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2013/2014. tanévben az 1. évfolyamon és az 5. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. Az óratervet 4. és 5. évfolyamon utoljára a 2019/2020. tanévben, ezt követően kifutó rendszerben kell alkalmazni.

2. A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt óraszámokat kiemelt betűtípus jelöli.

3. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

4. A ** jellel jelölt testnevelés és sport óraszáma a 4. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.

5. Nemzetiségi oktatás – nyelvoktató formában – és kínai nyelv mint második idegen nyelv a kötelező óratervi órákon felül szabadon választható.

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola
D) Új Nat (2012) szerinti kerettanterv módosított óraterve
[51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1–2. melléklet]

Tantárgy	Tantárgy heti óraszáma évfolyamonként (óra/hét/osztály)								Tanterv-változat
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Kötelező tantárgyak óraszámai									
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	5	4	4	3	3,5	A (5-8.)
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2	
Angol vagy német nyelv*				4	4	4	4	4	
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3,5	
Informatika*						1	2	2	
Természetismeret					2	2			
Fizika							2	1	B (7-8.)
Biológia-egészségtan							2	1	A (7-8.)
Kémia							1	2	A (7-8.)
Földrajz							1	2	
Környezetismeret	1	1	1	1					
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	A (1-8.)
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	
Technika, életvitel és gyakorlat*	1	1	1	1	1	1	1		A (7.)
Testnevelés és sport**	5	5	5	5	5	5	5	5	
Dráma és tánc					1				
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1	
Kötelező tantárgyválasztás többlet időkerete	2	2	2	2	1	1	1	1	
Óraszám összesen	25	25	25	27	28	28	31	31	
Kötelező Tantárgyválasztás									
A-változat: idegen nyelvi orientáció - kínai nyelv									
Kínai nyelv	2	2	2	2	3	3	3	3	
B-változat: emelt óraszámú matematika, magyar nyelv és irodalom									
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	6	4	4	3,5	4	
Matematika	5	5	5	5	4	5	3,5	4	
Szerb nemzetiségi oktatás – szabadon választható [51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. melléklet]									
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	
Szerb népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2019/2020. tanévben az 1-3. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. Az óratervet az 1. évfolyamon utoljára a 2019/2020. tanévben, ezt követően a 4. évfolyamig kifutó rendszerben kell alkalmazni.
2. A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt óraszámokat kiemelt betűtípus jelöli.
3. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.
4. A ** jellel jelölt testnevelés és sport óraszáma az 5. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.
5. Nemzetiségi oktatás – nyelvoktató formában kötelező óratervi órákon felül szabadon választható.

SZTEJKI Kossuth Lajos Általános Iskola

E) Módosított Nat (2020) szerinti kerettanterv óraterve

[Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára; Kerettanterv az áltsalános iskola 5-8. évfolyamára]

Tantárgyak	**Heti óraszámok évfolyamonként**							
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika / hit- és erkölcstan*	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv (angol, kínai)*				3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Technika és tervezés*	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra*			1	1	1	1	1	1
Testnevelés**	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Választható tantárgy órakerete (A-változat, B-változat)	2	2	2	1		1	2	2
Óraszámok összesen	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**
Idegen nyelvi orientáció (A-változat) - Kínai nyelv vagy Szerb nyelv és irodalom								
Kínai nyelv vagy Szerb nyelv és irodalom	2	2	2	3	3	3	3	3
Szerb népismeret (csak szerb nemzetiségi oktatás esetén)	1	1	1	1	1	1	1	1
Sakkpalota orientáció (B-változat)								
Matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	5	4	4	4	4
Természettudomány					2	3		

Megjegyzések:

1. Az óraterv a 2020/2021. tanévben az 1. és 5. évfolyamokon, ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

2. A magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére az iskola helyi tantervében megemeltük a 7-8. évfolyamon heti 1-1-órával.

3. A * jellel jelölt tantárgyak és a testnevelés tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

4. A testnevelés tantárgy 5. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz

5. A Kínai nyelv tantárgy a 4. évfolyamtól az angol nyelv mellett első idegen nyelvként tanulható a tanórán ívüli foglalkozások időkerete terhére.

6. Szerb nemzetiségi okatás (nyelvoktató forma)

- A szerb nyelv és irodalom tantárgy a 4. évfolyamtól nemzetiségi oktatás keretében tanulható a maximális óraszám feletti nemzetiségi időkeret terhére

- A szerb nemzetiségi oktatás keretében a szerb népismeret tantárgyat projektoktatás formájában, tömbösíve tartjuk. A kínai nyelvet tanulók ugyanebben az időkeretben, de a tanórán kívüli foglalkozások terhére az SZTE Konfuciusz Intézet által szervezett kulturális programokon vesznek részt.

SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola
A) Kifutó óraterv[5]

SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola
B) Mindennapos testneveléssel korrigált óraterv[6]

[5] Az óratervet kifutó rendszerben a 2014/2015. tanévig lehetett alkalmazni.

[6] Az óratervet kifutó rendszerben a 2015/2016. tanévig lehetett alkalmazni.

SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola

C) Új Nat (2012) szerinti kerettanterv óraterve

[51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1–2. melléklet]

Tantárgy	Tantárgy heti óraszáma évfolyamonként (óra/hét/osztály)								Tanterv-változat
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Kötelező tantárgyak alapóraszámai									
Magyar nyelv és irodalom*	8	8	7	7	4	4	4	4	A (5–8.)
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2	
Angol vagy német nyelv*			1	3	3	3	3	3	
Matematika*	5	5	5	5	4	4	3	3	
Informatika*					1	1	2	2	
Természetismeret					2	2			
Fizika							2	1	A (7–8.)
Biológia-egészségtan							2	1	A (7–8.)
Kémia							1	2	A (7–8.)
Földrajz							1	2	
Környezetismeret	1	1	1	1					
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	A (1–8.)
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	
Technika, életvitel és gyakorlat*	1	1	1	1	1	1	1		A (7.)
Testnevelés és sport**	5	5	5	5	5	5	5	5	
Osztályfőnöki					1	1	1	1	
Dráma és tánc					1				
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1	
Kötelező tantárgyválasztás többlet-időkerete					1	2	1	2	
Óraszám összesen	25	25	25	27	28	28	31	31	
Kötelező tantárgyválasztás									
A-változat: emelt óraszámú angol nyelv									
Angol nyelv*					4	5	4	5	
B-változat: emelt óraszámú matematika–technika–informatika									
Matematika*	5	5	5	5	5	5	4	4	
Technika, életvitel és gyakorlat*	1	1	1	1	1	1	1	1	
Informatika*					1	2	2	2	

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2013/2014. tanévben az 1. évfolyamon és az 5. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. Az óratervet 1. és 5. évfolyamon utoljára a 2019/2020. tanévben, ezt követően kifutó rendszerben kell alkalmazni.

2. A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt óraszámokat kiemelt betűtípus jelöli.

3. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

4. A ** jellel jelölt testnevelés és sport óraszáma a 4. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.

5. Kötelező tantárgyválasztás:

- Az A-változat vagy a B-változat választása kötelező.
- A választásnak megfelelő tantárgyakat az alapóraszám helyett a változatnál feltüntetett emelt óraszámban kell tanulni.

SZTEJKI Weöres Sándor Általános Iskola

D) Módosított Nat (2020) szerinti kerettanterv óraterve

[Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára; Kerettanterv az áltsalános iskola 5-8. évfolyamára]

Tantárgyak	**Heti óraszámok évfolyamonként**							
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Kötelező tantárgyak óraszámai								
Magyar nyelv és irodalom*	7	7	5	5	4	4	3	4
Matematika*	4	4	4	4	4	4	4	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							2	1
Fizika							2	1
Biológia							1	2
Földrajz							1	2
Első élő idegen nyelv (angol, német, kínai)*			1	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Technika és tervezés*	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra*			1	1	1	1	1	1
Testnevelés**	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező tantárgyválasztás időkerete						1	1	1
Óraszámok összesen	**22**	**22**	**23**	**24**	**28**	**28**	**30**	**30**
Kötelező tantárgyválasztás								
A-változat: emelt óraszámú angol nyelv								
Angol nyelv			1	3	3	4	4	4
B-változat: emelt óraszámú digitális kultúra								
Digitális kultúra			1	1	1	2	2	2

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2020/2021. tanévben az 1. évfolyamon és az 5. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell bevezetni, és alkalmazni.

2. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

3. A ** jellel jelölt testnevelés óraszáma alsó tagozaton heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.

4. Kötelező tantárgyválasztás:

– Az A-változat vagy a B-változat választása kötelező.

– A választásnak megfelelő tantárgyakat az alapóraszám helyett a változatnál feltüntetett emelt óraszámban kell tanulni.

SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola
A) Kifutó óraterv[7]

SZTEJKI Zoltánfy István Általános Iskola
B) Mindennapos testneveléssel korrigált óraterv[8]

[7] Az óratervet kifutó rendszerben a 2014/2015. tanévig lehetett alkalmazni.

[8] Az óratervet kifutó rendszerben a 2015/2016. tanévig lehetett alkalmazni.

SZTEJKI **Zoltánfy István Általános Iskola**

C) Új Nat (2012) szerinti kerettanterv óraterve

[51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1–2. melléklet]

Tantárgy	Tantárgy heti óraszáma évfolyamonként (óra/hét/osztály)												Tanterv-változat
	magyar tannyelvű								szerb tannyelvű				
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.	2.	3.	4.	
Kötelező tantárgyak óraszámai													
Magyar nyelv és irodalom*	8	8	7	7	4	4	3	4	5	5	5	5	A (5–8.)
Szerb nyelv és irodalom									5	5	5	5	
Szerb népismeret									1	1	1	1	
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2					
Angol vagy német nyelv*			1	3	3	3	3,5	3				3	
Matematika*	5	5	5	5	4	4	4	3	5	5	5	5	
Informatika*					1	2	2	2					
Természetismeret					2	3							
Fizika							2	2					A (7–8.)
Biológia-egészségtan							2	2					A (7–8.)
Kémia							1	2					A (7–8.)
Földrajz							1,5	2					
Környezetismeret	1	1	1	1					1	1	1	1	
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	A (1–8.)
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	
Technika, életvitel és gyakorlat*	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	A (7.)
Testnevelés és sport**	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Dráma és tánc					1								
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1					
Kötelező óraszám összesen	25	25	25	27	28	28	31	31	28	28	28	31	
Szerb nyelvoktató nevelés-oktatás – szabadon választható [51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. melléklet]													
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4					
Szerb népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1					

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2013/2014. tanévben az 1. évfolyamon és az 5. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. Az óratervet 1. és 5. évfolyamon utoljára a 2019/2020. tanévben, ezt követően kifutó rendszerben kell alkalmazni.

2. A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt óraszámokat kiemelt betűtípus jelöli.

3. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

4. A ** jellel jelölt testnevelés és sport óraszáma a 4. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.

5. Szerb nemzetiségi oktatás:

- Nyelvoktató formában a magyar tannyelvű oktatásban, a kötelező óratervi órákon felül szabadon választható.
- Szerb tannyelvű oktatás az 1–4. évfolyamon, 1–3. és 2–4. összevont osztályban, az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 10.8. mellékletében kiadott anyanyelvű kerettanterv szerint folyik, az e tanterv szerint tanulók a szerb nemzetiségi oktatást 5–8. évfolyamon nyelvoktató formában vehetik igénybe.

SZTEJKI **Zoltánfy István Általános Iskola**

D) Módosított Nat (2020) szerinti kerettanterv óraterve

[Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára; Kerettanterv az áltsalános iskola 5-8. évfolyamára]

Tantárgyak	**Heti óraszámok évfolyamonként**							
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Magyar nyelv és irodalom*	8	8	6	6	4	4	3	3,5
Matematika*	5	5	5	5	4	4	3,5	3,5
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány**					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							2	1,5
Biológia							1	2
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv (angol, kínai)*				2	3	3,5	3,5	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra*			1	1	1	1,5	2	1,5
Testnevelés**	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Óraszámok összesen	24	24	24	25	28	28	30	30
Szerb nyelvoktató nevelés-oktatás – szabadon választható								
Szerb nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Szerb népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1

Megjegyzések:

1. Az óratervet a 2020/2021. tanévben az 1. évfolyamon és az 5. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben kell bevezetni, és alkalmazni.

2. A * jellel jelölt tantárgyak, valamint a testnevelés és sport tantárgy csoportbontásban oktathatók, ha ezt a tagintézmény foglalkozási időkerete lehetővé teszi.

3. A ** jellel jelölt testnevelés tantárgy óraszáma a 4. évfolyamon heti 2 óra úszásoktatást tartalmaz, a tantárgy heti óraszámából 2 óra sportköri vagy egyesületi edzéssel kiváltható.

4. A Szerb nemzetiségi oktatás nyelvoktató formában,, a kötelező óratervi órákon felül szabadon választható.

11. melléklet:

ELSŐ KIEGÉSZÍTÉS a Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola pedagógiai programjához

Alkalmazható: 2013. szeptember 1-jétől

ELSŐ KIEGÉSZÍTÉS
a Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola pedagógiai programjához
(alkalmazható 2013. szeptember 1-jétől)

A Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola nevelőtestülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 26. § (1) bekezdésének és 97. § (14) bekezdésének felhatalmazása, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (R.) előírásai alapján az intézmény pedagógiai programjához az alábbi kiegészítést fogadja el:

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei, a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása
[az R. 7. § (1) bekezdésének aa) és bd) pontjához]

1. A nevelő-oktató munka érvényes értékeit a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése értelmében a rendelet mellékleteként kiadott Nemzeti alaptanterv (Nat) határozza meg. Ennek megfelelően az intézmény valamennyi pedagógusa az általa oktatott tantárgyak adott tanévre szóló tanmenetébe – a tantárgy sajátosságaihoz, tananyagához, a tanulók fejlettségéhez, a Nat által meghatározott és a kerettanterv értékrendszerében megjelenő közös értékekhez igazodva – beépíti a következő pedagógiai feladatok helyi megvalósításának módját:

a) Az erkölcsi nevelés
A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

b) Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

c) Állampolgárságra, demokráciára nevelés
A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

d) Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

e) A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet-kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

f) A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

g) Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

h) Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és

felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

i) Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

j) Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

k) Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

l) A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása
[az R. 7. § (1) bekezdésének ac), ak) és bm) pontjához]

2. A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

3. Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen
a) az egészséges táplálkozás,
b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
f) a személyi higiéné
területére terjednek ki.

4. A tagiskolák teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait, az egészségnevelés elveit a tagiskolai pedagógiai programok részét képező tagiskolai egészségnevelési programok, a környezeti nevelési elveket a tagiskolai környezeti nevelési programok határozzák meg.

5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását a tagiskolák a Magyar Vöröskereszt helyi szervezeteivel együttműködve biztosítják, az ezzel összefüggő feladatokat a tagiskola munkatervében tervezik.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai,
az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai
[az R. 7. § (1) bekezdésének ae) pontjához]

6. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. A pedagógus ezzel összefüggő feladatait és kötelességeit munkaköri leírása határozza meg, a pedagógus munkakörhöz tartozó munkaköri leírás mintát az intézmény SZMSZ-e tartalmazza.

7. Az osztályfőnök feladata a tanulók fejlődésének nyomon követése, egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésük elősegítése, a szülőkkel és az osztályban tanító tanárokkal való rendszeres kapcsolattartás, az osztály közösségi tevékenységeinek szervezése, felügyelete, a jogszabályban, a pedagógiai programban, az intézmény más belső szabályzataiban és a pedagógus munkaköri leírásában meghatározott pedagógiai és adminisztratív feladatok elvégzése. Az e dokumentum 1. pontjában meghatározott pedagógiai feladatokat az osztályfőnök beépíti pedagógiai munkájába, továbbá felső tagozaton e feladatoknak megfelelően határozza meg az osztályfőnöki órák témaköreit. Az osztályfőnöki órák témáit az adott tanévre vonatkozóan osztályfőnöki tanmenetben tervezi meg. Az osztályfőnök mindezekkel összefüggő feladatait munkaköri leírása részletezi.

A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlása
[az R. 7. § (1) bekezdésének ag) pontjához]

8. A tanulók véleménynyilvánításának, rendszeres tájékoztatásának rendjét és formáit az intézmény házirendje határozza meg.

9. A tanulók az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogaikat a tagiskola diákönkormányzatán keresztül, választott diákképviselőik útján gyakorolják.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a felvétel és átvétel szabályai
[az R. 7. § (1) bekezdésének ai)–aj) pontjához]

10. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javító vizsgán nyújtott teljesítménye (a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell meghatározni. Az osztályozó vizsga követelményeit, a tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét az intézmény házirendje határozza meg.

11. A tanulmányok alatti vizsgát – jogszabályban meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a tagiskolában tehet a tanuló, amellyel jogviszonyban áll. A tagiskolában tartott tanulmányok alatti vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért a tagintézmény-vezető a felelős. A tanulmányok alatti vizsga szervezésére és lebonyolítására a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65–72. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni. A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, valamint az értékelés szabályait a Pedagógiai program 11/A. melléklete tartalmazza.

12. A tanuló felvétele az iskola 1. évfolyamára a köznevelési törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott szabályok szerint történik. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a következő tanulókat az itt megadott sorrendben:

a) halmozottan hátrányos helyzetű tanuló,
b) sajátos nevelési igényű tanuló,
c) különleges helyzetben lévő tanuló, akinek
  - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
  - testvére az adott intézmény tanulója, vagy
  - szülőjének munkahelye – munkáltatói igazolás alapján – az iskola körzetében található, vagy
  - lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől az iskola egy kilométeren belül található
d) a további felvételről az iskola az érintett szülők részvételével lefolytatott sorsoláson dönt.

13. A felvételi kérelmek elbírálásával összefüggő sorsolás időpontját a tagiskola az intézmény honlapján és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza legalább 8 nappal a sorsolást megelőzően. A sorsolásról jegyzőkönyv készül. A sorsoláson megjelent szülőkkel meg kell állapodni a sorsolás módjáról, a megállapodást és a sorsolás eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A sorsoláson megjelent szülők által képviselt jelentkezők köréből kell a további felvételi kérelmeket teljesíteni, további sorsolás megtartására nincsen lehetőség.

14. A gimnázium 9. évfolyamára történő jelentkezéshez valamennyi 8. osztályos tanuló számára a tanév rendjében meghatározott központi írásbeli felvételi vizsga szükséges. Egyes tagozatokon a gimnázium a Közoktatás Információs Rendszerében (KIR) közzétett felvételi tájékoztatójában központi írásbeli felvételi vizsga mellett szóbeli felvételi vizsgát is előírhat.

15. A gimnázium a központi írásbeli felvételi vizsgára felkészítő és a gimnázium által meghirdetett tagozatokon előírt szóbeli felvételi vizsgára felkészítő foglalkozásokat szervez az általános iskolák 8. évfolyamos tanulói számára.

16. A tanuló átvétele az iskola többi évfolyamára a tanuló, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanév közben történhet. Ha az iskola a tanuló számára nem a kötelező felvételt biztosító iskola, az átvételi kérelem csak akkor teljesíthető, ha a tanuló előző iskolájában osztályozható volt, utolsó félévi, ennek hiányában tanév végi tanulmányi eredménye elégtelen osztályzatot nem tartalmaz, és a tanuló nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt.

17. A tanuló átvételéről a tagintézmény-vezető dönt. A tagintézmény-vezető a tanuló átvételét különbözeti vizsga letételéhez köti, ha a tanuló az iskola helyi tantervében szereplő egy vagy több tantárgyat nem tanult, vagy azokat a helyi tantervben meghatározott óraszámnál alacsonyabb óraszámban tanulta. Ha a különbözeti vizsga kizárólag a folyó tanév tananyagát érintené, a tagintézmény-vezető különbözeti vizsga helyett előírhatja, hogy a tanuló az adott tantárgyból félévkor, illetve tanév végén osztályozó vizsgát tegyen. Szükség esetén a tanuló, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanuló átvétele osztályismétléssel is engedélyezhető, ha a tanuló egyébként megfelel az átvétel tanulmányi követelményeinek.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, formái

[az R. 7. § (1) bekezdésének bi) pontjához]

18. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése a következőképpen történhet:
   a) szóbeli felelet formájában a tanórán, egy vagy több tanóra anyagából,
   b) a tanuló tanórai munkájának értékelése egy vagy több tanóra alapján,
   c) írásbeli dolgozat alapján egy vagy több tanóra anyagából,
   d) a tanuló tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján a tantárgy félévi vagy egy tanévi tananyagából,
   e) egyéb, a szaktanár által előre bejelentett módon.

19. A szaktanár a tanuló teljesítményét a köznevelési törvényben foglalt szabályok alapján a tanév közben érdemjeggyel értékeli. A tanuló teljesítményét ezzel együtt minden esetben szóban is értékelni kell.

20. A tanulók teljesítményét az intézmény valamennyi tagiskolája az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel, a második évfolyam végén és a többi évfolyamon félévkor és év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyek és osztályzatok megállapításánál a köznevelési törvény 54. § (2) bekezdésében meghatározott jelölésektől eltérő jelölést a 2015/2016. tanévtől nem alkalmazunk. A korábbi tanévekben alkalmazott eltérő jelölések átváltása tagintézményenként a következő szabályok szerint történik:

a) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola – tánc és dráma valamint dráma és tánc tantárgyak esetén: részt vett (5); megfelelt (5); nem vett részt (1); nem felelt meg (1). A

2016/2017. tanévtől a dráma és tánc tantárgyat a köznevelési törvény 54. § (2) bekezdésében meghatározott ötfokozatú skálán értékeljük.

b) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolája – dráma és tánc, erkölcstan valamint etika tantárgyak esetén: kiváló (5); jó (4); megfelelő (3); részt vett (2); nem vett részt (1)

c) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola Weöres Sándor Általános Iskolája – erkölcstan, etika, dráma, egészségtan, médiaismeret tantárgyak esetén: részt vett (5); megfelelt (5); nem vett részt (1); nem felelt meg (1)

d) Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola Zoltánfy István Általános Iskolája – tánc és dráma, hon- és népismeret, egészségtan, ember- és társadalomismeret, etika, mozgókép és médiaismeret tantárgyak esetén: részt vett (5); megfelelt (5); nem vett részt (1); nem felelt meg (1)

e)

21. A tanuló a tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése során – dolgozatírás, szóbeli felelet vagy egyéb számonkérési forma esetén egyaránt – csak a szaktanár által megengedett segédeszközt használhat, illetve csak a szaktanár által megengedett segítséget vehet igénybe. Nem megengedett segédeszköz használata, nem megengedett segítség igénybevétele esetén a tanuló teljesítményét elégtelen osztályzattal kell értékelni. Az eset valamennyi körülményét mérlegelve tanórai számonkérés esetén a szaktanár, tanulmányok alatti vizsga esetén a vizsgabizottság dönthet úgy, hogy a tanulót eltiltja a dolgozat, felelet, illetve vizsga folytatásától, vagy a tanuló teljesítményének csak a nem megengedett segédeszköz használatával, nem megengedett segítség igénybevételével érintett részét értékeli elégtelenre, és a tanuló érdemjegyét, osztályzatát e részértékelés beszámításával állapítja meg.

A választott kerettantervek, kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, csoportbontások és egyéb foglalkozások

[az R. 7. § (1) bekezdésének ba)–bb) és bj) pontjához]

22. A pedagógiai program mellékletének *TAGISKOLAI ÓRATERVEK* fejezete határozza meg, hogy az iskola egyes évfolyamain milyen választott kerettantervet használ. Az óraterv megjelöli a választott kerettanterv megnevezését, a kerettantervet kihirdető jogszabályt, ha a kerettanterv tartalmaz választható tantárgyi kerettantervet, kerettanterv-változatot, akkor a kerettanterven belül választott tantárgyi kerettantervek kerettanterv-változatok megnevezését, a kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető óraszám felhasználását.

23. Az iskola a választott kerettanterv szabadon tervezhető órakerete terhére a tagiskolai óratervben megemeli egy vagy több tantárgy kötelező óraszámát (emelt óraszámú tantárgy), vagy további tantárgyat választ a kerettanterv által biztosított választható tantárgyak közül, amelyet a tanulók számára a kerettantervi kötelező óraszámuk keretében oktat. Az emelt óraszámú tantárgyak oktatására a tagiskolai óraterv emelt óraszámú tantárgyi kerettanterv alkalmazását írhatja elő, ennek hiányában a tantárgy számára biztosított többlet órakeretet az ismeretek elmélyítésére, gyakorlásra kell fordítani.

24. A tagiskolai óraterv tartalmazhat a tanuló kötelező óraszámán felül nem kötelező (szabadon választható), vagy a tanuló kötelező óraszámán belül kötelezően választandó tanórai foglalkozást, ennek tananyagát a 2012/2013. tanévben már alkalmazott óratervek esetén a helyi tanterv, az ezt

követően bevezetésre kerülő óratervek esetén az óratervben megjelölt kötelező vagy választható tantárgyi kerettanterv vagy – érettségire felkészítő foglalkozások esetén – az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló jogszabály határozza meg.

25. A tagiskolai óraterv megjelöli azokat a tantárgyakat, amelyeket a tagiskola – az e dokumentumban meghatározott feltételekkel – csoportbontásban oktathat. A 2013/2014. tanévtől a tanulók számára a köznevelési törvény 6. mellékletében meghatározott finanszírozott órakeretből kell biztosítani a kötelező tanórai foglalkozások időkeretét, a nem kötelező tanórai és – általános iskolában a 16 óráig biztosított – egyéb foglalkozások időkeretét, továbbá a csoportbontások időkeretét. További feltétel, hogy – az egyéb foglalkozások időkeretéből egy-három tanuló részvételével szervezett egyéni foglalkozások kivételével – csoportfoglalkozás minimum hét tanuló részvételével szervezhető, valamint a tanórai foglalkozások szervezésekor egy osztály legfeljebb két csoportra bontható. A tagiskola finanszírozott órakeretének felhasználásáról a tagintézmény-vezető dönt, aki felelős az órakeret felhasználásának törvényességéért és szakszerűségéért.

Felkészítés a közép- és emelt szintű érettségi vizsgára

[az R. 7. § (1) bekezdésének bg) pontjához]

26. Az egységes gimnáziumi oktatás tartalmát a középiskolai évfolyamokon a kerettanterv és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló jogszabály határozza meg. A szaktanár tanmenetének elkészítésekor és a tanuló teljesítményének értékelésekor az emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozások esetén az emelt szintű érettségi, egyébként a középszintű érettségi tananyag és követelményrendszerét veszi figyelembe.

Többletszolgáltatások biztosítása

[az Nkt. 88. § (1) bekezdéséhez]

27. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges fedezetet az állami költségvetés, a fenntartó hozzájárulása biztosítja, amelyet az intézmény saját bevétele egészíthet ki. A pedagógiai programban meghatározott, a köznevelési törvényben előírt kötelező köznevelési alapszolgáltatások szintjét meghaladó többletszolgáltatások közül az adott tanévben az intézmény csak azokat a többletszolgáltatásokat biztosítja, amelyek megvalósítása többletfinanszírozást nem igényel vagy finanszírozása pályázati forrásból biztosított, illetve a fenntartó biztosítja a többletszolgáltatás fedezetét.

11/A. melléklet:

A tanuló tudásának értékelése és minősítése, a tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, valamint az értékelés szabályai

A tanuló tudásának értékelése és minősítése, a tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, valamint az értékelés szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák

1. Jelen melléklet 1–7. pontjában foglaltakat a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65-72. §-ában foglalt szabályozással együtt kell a tanulmányok alatti vizsgák megszervezésére és lebonyolítására alkalmazni.

2. A szóbeli és gyakorlati vizsga tételeit és az írásbeli vizsgarész kérdéseit az intézmény helyi tantervében az adott évfolyam tananyagából az érintett szaktanár állítja össze, a vizsga követelményei megegyeznek a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményeivel.

3. A vizsga részei: a vizsgatárgyakból általában írásbeli és szóbeli vizsgarész van, melyek 50-50%-os arányban alakítják ki az érdemjegyet. Néhány vizsgatárgy vizsgarészei ettől eltérnek, ezek szabályait a 6. pont tartalmazza.

4. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc, a szóbeli és gyakorlati vizsga időtartama 15 perc.

5. A vizsga értékelése a vizsgarészeken elért összes pontszám alapján, az alábbiak szerint történik:

Eredmény (%)	Osztályzat
0 – 24	elégtelen (1)
25 – 39	elégséges (2)
40 – 59	közepes (3)
60 – 79	jó (4)
80 – 100	jeles (5)

6. Jegymegajánlás
   a) Ha a tanulónak osztályzatát tanulmányok alatti vizsgán kell megszereznie, de teljesítménye értékeléséhez a tanév során elegendő érdemjegyet szerzett, a szaktanár írásban megajánlhat az osztályzatot a tanuló számára.
   b) A tanuló – kiskorú tanuló szülője – a tanulmányok alatti vizsga megkezdése előtt írásban nyilatkozik a megajánlott osztályzat elfogadásáról. A megajánlott jegy elfogadása esetén ezt kell a tanulmányok alatti vizsga eredményének tekinteni, ellenkező esetben a tanulónak a tanulmányok alatti vizsgát le kell tennie.

7. Sajátosságok egyes vizsgatárgyaknál

I. GIMNÁZIUM

a) A gimnáziumban – a b)–c) pontban feltüntetett tantárgyak kivételével – a tanuló valamennyi tantárgy követelményeinek teljesítésével érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet. A tanulmányok alatti vizsgán ezekből a tantárgyakból minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb

tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése azzal, hogy megajánlott jegy a szóbeli vizsgarészre adható.

b) Dráma és tánc: szóbeli és gyakorlati vizsgarész van.
c) Művészetek: csak írásbeli vizsgarész van.

II. ÁLTALÁNOS ISKOLA

a) Magyar irodalom: az írásbeli vizsgarész szövegértés feladatokat tartalmaz
b) Erkölcstan: csak szóbeli vizsgarész van
c) Ének-zene: csak gyakorlati vizsgarész van
d) Vizuális kultúra: csak gyakorlati vizsgarész van
e) Informatika: csak gyakorlati vizsgarész van
f) Technika, életvitel és gyakorlati ismeretek: csak gyakorlati vizsgarész van
g) Testnevelés és sport: csak gyakorlati vizsgarész van

A tanuló tudásának értékelése és minősítése

8. A tanuló tudásának értékelését és minősítését a nemzeti köznevelésről szóló törvény 54–57. §-ában, valamint a Pedagógiai program Tagintézményi részprogramjaiban foglalt rendelkezések szerint kell elvégezni.

9. Az érvényes SNI, illetve BTMN szakvéleménnyel rendelkező tanulók esetén a tagintézményvezető – a szakvélemény, és a szakvéleményben foglaltak érvényesítésére vonatkozó szülői kérelem alapján – egyedi határozatban rendelkezik azokról a sajátos szabályokról, amelyeket az érintett tanuló számonkérése, valamint tudásának értékelése és minősítése során alkalmazni kell. A határozatban fel kell tüntetni az alapjául szolgáló szakvélemény érvényességi idejét is. A tagintézményvezető gondoskodik arról, hogy a határozatban foglaltakat az érintett tanuló osztályában tanító pedagógusok megismerjék.